

ព្រះ
ព្រះបិតាបិតា

និង

សេចក្តីប្រែប្រួលនៃ

អតិថិជនបិតា

យមក ទុតិយភាគ

៨៨

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត ភ្នំពេញ

គ.ស ២៥០៩

អភិបាល

យមក ទុតិយភាគ

បណ្ណតិវិហារ

បណ្ណតិវិហារ

[១] អដ្ឋាស ធាតុយោ ចក្ខុធាតុ សោតធាតុ ឃាមធាតុ ដីធាតុ កាយធាតុ រូបធាតុ សន្តធាតុ ភព្វធាតុ រាសធាតុ ដោងធាតុ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ សោតវិញ្ញាណធាតុ ឃាមវិញ្ញាណធាតុ ដីវិញ្ញាណធាតុ កាយវិញ្ញាណធាតុ រូបវិញ្ញាណធាតុ មនោធាតុ មនោវិញ្ញាណធាតុ ធម្មធាតុ ។

ទិទ្ធសិវិហារ

[២] ចក្ខុ ចក្ខុធាតុ ចក្ខុធាតុ ចក្ខុ ។ សោត សោតធាតុ សោតធាតុ សោត ។ ឃេ ។ ឃេវិញ្ញាណ សោតវិញ្ញាណធាតុ សោតវិញ្ញាណធាតុ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ។ ឃេ ។ មនោ មនោធាតុ មនោធាតុ មនោ ។ មនោវិញ្ញាណធាតុ មនោវិញ្ញាណធាតុ មនោវិញ្ញាណធាតុ មនោវិញ្ញាណធាតុ ។ ធម្មា ធម្មធាតុ ធម្មធាតុ ធម្មា ។

អភិបាល

យមក ទុតិយភាគ

បណ្ណតិវិហារ

បណ្ណតិវិហារ

[១] ធាតុ ១៨ គឺ ចក្ខុធាតុ ១ សោតធាតុ ១ ឃាមធាតុ ១ ដីធាតុ ១ កាយធាតុ ១ រូបធាតុ ១ សន្តធាតុ ១ ភព្វធាតុ ១ រាសធាតុ ១ ដោងធាតុ ១ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ១ សោតវិញ្ញាណធាតុ ១ ឃាមវិញ្ញាណធាតុ ១ ដីវិញ្ញាណធាតុ ១ កាយវិញ្ញាណធាតុ ១ រូបវិញ្ញាណធាតុ ១ មនោធាតុ ១ មនោវិញ្ញាណធាតុ ១ ធម្មធាតុ ១ ។

ទិទ្ធសិវិហារ

[២] ចក្ខុ ហៅថាចក្ខុធាតុ ចក្ខុធាតុ ហៅថាចក្ខុ ។ សោត ហៅថាសោតធាតុ សោតធាតុ ហៅថាសោត ។ ឃេ ។ ឃេវិញ្ញាណ ហៅថាសោតវិញ្ញាណធាតុ សោតវិញ្ញាណធាតុ ហៅថាសោតវិញ្ញាណ ។ ឃេ ។ មនោ ហៅថាមនោធាតុ មនោធាតុ ហៅថាមនោ ។ មនោវិញ្ញាណ ហៅថាមនោវិញ្ញាណធាតុ មនោវិញ្ញាណធាតុ ហៅថាមនោវិញ្ញាណ ។ ធម្មា ហៅថាធម្មធាតុ ធម្មធាតុ ហៅថាធម្មា ។

[១] ឧ ចក្ក ឧ ចក្កុណាតុ ឧ ចក្កុណាតុ ឧ ចក្កុ ។ ឧ សោតំ ឧ សោតនាតុ ឧ សោតនាតុ ឧ សោតំ ។ បេ ។ ឧ ចក្កវិញ្ញាណំ ឧ ចក្កវិញ្ញាណា-
 នាតុ ឧ ចក្កវិញ្ញាណនាតុ ឧ ចក្កវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ ឧ មនោ ឧ មនោនាតុ ឧ មនោនាតុ ឧ មនោ ។ ឧ មនោវិញ្ញាណំ ឧ មនោវិញ្ញាណនាតុ ឧ មនោវិញ្ញា-
 នាតុ ឧ មនោវិញ្ញាណំ ។ ឧ ធម្មោ ឧ ធម្មនាតុ ឧ ធម្មនាតុ ឧ ធម្មោ ។

[២] ចក្ក ចក្កនាតុ នាតុ^(១) សោតនាតុ ។ បេ ។ ចក្ក ចក្កនាតុ នាតុ ធម្មនាតុ ។ យថា អាយតន-
 យមកេ ចក្កំ តទ្ធិតំ^(២) ឯវមីទំ^(៣) ចក្កំ តទ្ធិតទ្ធិ ។

[៥] ឧ ចក្ក ឧ ចក្កនាតុ ឧ នាតុ ឧ សោ-
 តនាតុ ។ ឧ ចក្ក ឧ ចក្កនាតុ ឧ នាតុ ឧ យោននាតុ ។ បេ ។ ឧ ចក្ក ឧ ចក្កនាតុ ឧ នាតុ ឧ ធម្មនាតុ ។ បេ ។ ឧ ធម្មោ ឧ ធម្មនាតុ ឧ នាតុ ឧ ចក្កនាតុ ។ បេ ។ ឧ ធម្មោ ឧ ធម្មនាតុ ឧ នាតុ ឧ មនោវិញ្ញាណនាតុ ។ ចក្កំ តទ្ធិតទ្ធិ ។

១ ម. នាតុ ។ ២ ម. តទ្ធិ ។ ៣ ម. និស្សក្ខេ តទ្ធិ ។

[៣] មិនមែនចក្ក មិនហៅថាចក្កនាតុ មិនមែនចក្កនាតុ មិនហៅ
 ថាចក្ក ។ មិនមែនសោតៈ មិនហៅថាសោតនាតុ មិនមែនសោតនាតុ
 មិនហៅថាសោតៈ ។ បេ ។ មិនមែនចក្កវិញ្ញាណ មិនហៅថាចក្កវិញ្ញាណ-
 នាតុ មិនមែនចក្កវិញ្ញាណនាតុ មិនហៅថាចក្កវិញ្ញាណ ។ បេ ។ មិន
 មែនមនៈ មិនហៅថាមនោនាតុ មិនមែនមនោនាតុ មិនហៅថាមនៈ ។
 មិនមែនមនោវិញ្ញាណ មិនហៅថាមនោវិញ្ញាណនាតុ មិនមែនមនោ-
 វិញ្ញាណនាតុ មិនហៅថាមនោវិញ្ញាណ ។ មិនមែនធម៌ មិនហៅថា
 ធម្មនាតុ មិនមែនធម្មនាតុ មិនហៅថាធម៌ ។

[៤] ចក្ក ហៅថាចក្កនាតុ នាតុតាំងឡាយ ហៅថាសោតនាតុ
 ។ បេ ។ ចក្ក ហៅថាចក្កនាតុ នាតុតាំងឡាយ ហៅថាធម្មនាតុ ។
 ចក្រ ដែលលោកចង ក្នុងអាយតនយមកៈ យ៉ាងណា ចក្រ ដែល
 លោកចង ក្នុងនាតុយមកៈនេះ យ៉ាងនោះដែរ ។

[៥] មិនមែនចក្ក មិនហៅថាចក្កនាតុ មិនមែននាតុតាំងឡាយ
 មិនហៅថាសោតនាតុ ។ មិនមែនចក្ក មិនហៅថាចក្កនាតុ មិនមែននាតុ
 តាំងឡាយ មិនហៅថាយោននាតុ ។ បេ ។ មិនមែនចក្ក មិនហៅថា
 ចក្កនាតុ មិនមែននាតុតាំងឡាយ មិនហៅថាធម្មនាតុ ។ បេ ។ មិន
 មែនធម៌ មិនហៅថាធម្មនាតុ មិនមែននាតុតាំងឡាយ មិនហៅថាចក្ក-
 នាតុ ។ បេ ។ មិនមែនធម៌ មិនហៅថាធម្មនាតុ មិនមែននាតុតាំង-
 ឡាយ មិនហៅថាមនោវិញ្ញាណនាតុ ។ ចក្រ បណ្ឌិតឃ្លីចង ។

(៦) ចក្ខុ ឆានុ ឆានុ ចក្ខុ ។ សោតំ ឆានុ
 ឆានុ សោតំ ។ យាជំ ជីវ្ហំ កាយោ រូបំ សុខោ
 កន្ថោ រសោ ជាដ្ឋត្វោ ។ ចក្ខុវិញ្ញាណំ ឆានុ ឆានុ
 ចក្ខុវិញ្ញាណំ ។ សោតវិញ្ញាណំ ឆានុ ឆានុ សោតវិញ្ញា-
 ណំ ។ យាជវិញ្ញាណំ ជីវ្ហវិញ្ញាណំ កាយវិញ្ញាណំ ។
 មនោ ឆានុ ឆានុ មនោ ។ មនោវិញ្ញាណំ ឆានុ
 ឆានុ មនោវិញ្ញាណំ ។ ធម្មោ ឆានុ ឆានុ ធម្មោ ។

(៧) ន ចក្ខុ ន ឆានុ ន ឆានុ ន ចក្ខុ ។
 ន សោតំ ន ឆានុ ន ឆានុ ន សោតំ ។ ន
 យាជំ ន ជីវ្ហំ ន កាយោ ន រូបំ ន សុខោ ន កន្ថោ
 ន រសោ ន ជាដ្ឋត្វោ ។ ន ចក្ខុវិញ្ញាណំ ន ឆានុ
 ន ឆានុ ន ចក្ខុវិញ្ញាណំ ។ ន សោតវិញ្ញាណំ
 ន យាជវិញ្ញាណំ ន ជីវ្ហវិញ្ញាណំ ។ ន កាយ-
 វិញ្ញាណំ ន ឆានុ ន ឆានុ ន កាយវិញ្ញាណំ ។
 ន មនោ ន ឆានុ ន ឆានុ ន មនោ ។

(៦) ចក្ខុ ហៅថាឆានុ ឆានុ ហៅថាចក្ខុ ។ សោតៈ ហៅ
 ថាឆានុ ឆានុតាំងឡាយ ហៅថាសោតៈ ។ ច្រមុះ អណ្តាត កាយ
 រូប សំឡេង ក្លិន រស ជាដ្ឋនៈ ។ ចក្ខុវិញ្ញាណ ហៅថាឆានុ
 ឆានុតាំងឡាយ ហៅថាចក្ខុវិញ្ញាណ ។ សោតវិញ្ញាណ ហៅថាឆានុ
 ឆានុតាំងឡាយ ហៅថាសោតវិញ្ញាណ ។ យាជវិញ្ញាណ ជីវ្ហវិញ្ញាណ
 កាយវិញ្ញាណ ។ មនៈ ហៅថាឆានុ ឆានុតាំងឡាយ ហៅថាមនៈ ។
 មនោវិញ្ញាណ ហៅថាឆានុ ឆានុតាំងឡាយ ហៅថាមនោវិញ្ញាណ ។
 ធម៌ ហៅថាឆានុ ឆានុតាំងឡាយ ហៅថាធម៌ ។

(៧) មិនមែនចក្ខុ មិនហៅថាឆានុ មិនមែនឆានុតាំងឡាយ មិន
 ហៅថាចក្ខុ ។ មិនមែនសោតៈ មិនហៅថាឆានុ មិនមែនឆានុតាំង-
 ឡាយ មិនហៅថាសោតៈ ។ មិនមែនច្រមុះ មិនមែនអណ្តាត មិនមែន
 កាយ មិនមែនរូប មិនមែនសំឡេង មិនមែនក្លិន មិនមែនរស មិន
 មែនជាដ្ឋនៈ ។ មិនមែនចក្ខុវិញ្ញាណ មិនហៅថាឆានុ មិនមែនឆានុ
 តាំងឡាយ មិនហៅថាចក្ខុវិញ្ញាណ ។ មិនមែនសោតវិញ្ញាណ មិន
 មែនយាជវិញ្ញាណ មិនមែនជីវ្ហវិញ្ញាណ ។ មិនមែនកាយវិញ្ញាណ មិន
 ហៅថាឆានុ មិនមែនឆានុតាំងឡាយ មិនហៅថាកាយវិញ្ញាណ ។ មិន
 មែនមនៈ មិនហៅថាឆានុ មិនមែនឆានុតាំងឡាយ មិនហៅថាមនៈ ។

ន មនោវិញ្ញាណំ ន ធាតុ ន ធាតុ ន មនោវិញ្ញាណំ ។ ន ធម្មោ ន ធាតុ ន ធាតុ ន ធម្មោ ។

[៨] ចក្កុ ធាតុ ធាតុ សោតំ ។ បេ ។ ចក្កុ ធាតុ ធាតុ ធម្មោ ។ បេ ។ ធម្មោ ធាតុ ធាតុ ចក្កុ ។ បេ ។ ធម្មោ ធាតុ ធាតុ មនោវិញ្ញាណំ ។ ចក្កំ តទ្ធិតត្ថំ ។

[៩] ន ចក្កុ ន ធាតុ ន ធាតុ ន សោតំ ។ ន ចក្កុ ន ធាតុ ន ធាតុ ន យាជំ^(១) ។ បេ ។ ន ចក្កុ ន ធាតុ ន ធាតុ ន ធម្មោ ។ បេ ។ ន ធម្មោ ន ធាតុ ន ធាតុ ន ចក្កុ ។ បេ ។ ន ធម្មោ ន ធាតុ ន ធាតុ ន មនោវិញ្ញាណំ ។ ចក្កំ តទ្ធិតត្ថំ ។

ឧទេសកៈ^(២) ។

និទ្ទេសវិវាទ^(៣)

[១០] ចក្កុ ចក្កុធាតុតិ ។ និព្វចក្កុ បញ្ញាចក្កុ ។ ឧ. ឧ. ឧ. ធាតុ ឧ. ធម្មោតិ ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. ឧទេសកៈ ឧទ្ទិស្តិ ទិស្សតិ ។ ម. ឧទេសវិវាទ ឧទ្ទិ ។ ៣ ឧ. បណ្ឌិតវិវាទិ ទិស្សតិ ។ ម. និទ្ទេសវិវាទ ឧទ្ទិ ។

មិនមែនមនោវិញ្ញាណ មិនហៅថាធាតុ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាមនោវិញ្ញាណ ។ មិនមែនធម៌ មិនហៅថាធាតុ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាធម៌ ។

[៨] ចក្កុ ហៅថាធាតុ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថាសោតៈ ។ បេ ។ ចក្កុ ហៅថាធាតុ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថាធម៌ ។ បេ ។ ធម៌ ហៅថាធាតុ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថាចក្កុ ។ បេ ។ ធម៌ ហៅថាធាតុ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថាមនោវិញ្ញាណ ។ ចក្រ បណ្ឌិតគប្បីចង ។

[៩] មិនមែនចក្កុ មិនហៅថាធាតុ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាសោតៈ ។ មិនមែនចក្កុ មិនហៅថាធាតុ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាយានៈ ។ បេ ។ មិនមែនចក្កុ មិនហៅថាធាតុ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាធម៌ ។ បេ ។ មិនមែនធម៌ មិនហៅថាធាតុ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាចក្កុ ។ បេ ។ មិនមែនធម៌ មិនហៅថាធាតុ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាមនោវិញ្ញាណ ។ ចក្រ បណ្ឌិតគប្បីចង ។

ចប់ឧទេសកៈ ។

និទ្ទេសវិវាទៈ

[១០] ស្តវៈ ចក្កុ ហៅថាធាតុ ។ ថ្វីយៈ ទិព្វចក្កុ បញ្ញាចក្កុ

ចក្ខុ ធី ចក្ខុធាតុ ចក្ខុធាតុ ចក្ខុ ចេវ ចក្ខុធាតុ
 ច ។ ចក្ខុធាតុ ចក្ខុតិ ។ អាមន្តា ។ សោតិ
 សោតធាតុតិ ។ ធីត្ថសោតិ តណ្ហាសោតិ សោតិ ធី
 សោតធាតុ សោតធាតុ សោតតោវ សោតធាតុ
 ច ។ សោតធាតុ សោតន្តិ ។ អាមន្តា ។ យាធី
 យាធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ យាធាតុ យាធី ។
 អាមន្តា ។ ធីត្ថិយា យាធាតុសធីសា ។ កាយោ
 កាយធាតុតិ ។ កាយធាតុ វេយ្យា អវសេសោ
 កាយោ កាយោ ធី កាយធាតុ កាយធាតុ កា-
 យោ ចេវ កាយធាតុ ច ។ កាយធាតុ កាយោ-
 តិ ។ អាមន្តា ។ រូបំ រូបធាតុតិ ។ រូបធាតុ វេយ្យា
 អវសេសំ រូបំ រូបំ ធី រូបធាតុ រូបធាតុ រូបតោវ
 រូបធាតុ ច ។ រូបធាតុ រូបន្តិ ។ អាមន្តា ។ សន្តោ
 យាធសធីសោ ។ កន្តោ កន្ធាតុតិ ។ សីល-
 កន្តោ សមាធិកន្តោ បញ្ញាកន្តោ កន្តោ ធី កន្ធាតុ
 កន្ធាតុ កន្តោ ចេវ កន្ធាតុ ច ។ កន្ធាតុ កន្តោ-
 តិ ។ អាមន្តា ។ វសោ វសធាតុតិ ។ អត្តវសោ

ហៅថាចក្ខុ មិនហៅថាចក្ខុធាតុទេ ធីចក្ខុធាតុ ហៅថាចក្ខុផង ហៅថា
 ចក្ខុធាតុផង ។ ចក្ខុធាតុ ហៅថាចក្ខុឬ ។ តើ ។ សោតៈ ហៅថាសោ-
 តធាតុឬ ។ ធីត្ថៈសោតៈ តណ្ហាសោតៈ ហៅថាសោតៈ មិនហៅថា
 សោតធាតុទេ ធីសោតធាតុ ហៅថាសោតៈផង ហៅថាសោតធាតុផង ។
 សោតធាតុ ហៅថាសោតៈឬ ។ តើ ។ យានៈ ហៅថាយានធាតុឬ ។
 តើ ។ យានធាតុ ហៅថាយានៈឬ ។ តើ ។ ជីវ្ហំ ដូចគ្នានឹងយានធាតុ ។
 កាយ ហៅថាកាយធាតុឬ ។ កាយដ៏សេស រឿងលង់កាយធាតុចេញ
 ហៅថាកាយ មិនហៅថាកាយធាតុទេ ធីកាយធាតុ ហៅថាកាយផង
 ហៅថាកាយធាតុផង ។ កាយធាតុ ហៅថាកាយឬ ។ តើ ។ រូប
 ហៅថារូបធាតុឬ ។ រូបដ៏សេស រឿងលង់រូបធាតុចេញ ហៅថារូប
 មិនហៅថារូបធាតុទេ ធីរូបធាតុ ហៅថារូបផង ហៅថារូបធាតុផង ។
 រូបធាតុ ហៅថារូបឬ ។ តើ ។ សន្តៈ ដូចគ្នានឹងយានៈ ។ គន្ធា
 ហៅថាគន្ធាតុឬ ។ សីលគន្ធា សមាធិគន្ធា បញ្ញាគន្ធា ហៅថា
 គន្ធា មិនហៅគន្ធាធាតុទេ ធីគន្ធាតុ ហៅថាគន្ធាផង ហៅថាគន្ធាតុ
 ផង ។ គន្ធាតុ ហៅថាគន្ធា ឬ ។ តើ ។ សេ ហៅថាសេធាតុឬ ។

ធម្មរសោ វិមុត្តិរសោ រសោ ន រសធាតុ រសធាតុ
 រសោ ចេវ រសធាតុ ច ។ រសធាតុ រសោតិ ។
 អាមន្តា ។ ដោដ្ឋញ្ចោ យាទសនិរសោ ។ ចតុវិញ្ញា-
 ណំ ចតុវិញ្ញាណាធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ចតុវិញ្ញា-
 ណធាតុ ចតុវិញ្ញាណន្តិ ។ អាមន្តា ។ សោតវិញ្ញា-
 ណំ ។ បេ ។ យាទវិញ្ញាណំ ជិវ្ហវិញ្ញាណំ កាយ-
 វិញ្ញាណំ ។ មនោ មនោធាតុតិ ។ មនោធាតុ វេ-
 បេត្វា អវសេសោ មនោ មនោ ន មនោធាតុ ម-
 នោធាតុ មនោ ចេវ មនោធាតុ ច ។ មនោធាតុ
 មនោតិ ។ អាមន្តា ។ មនោវិញ្ញាណំ មនោ-
 វិញ្ញាណាធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ មនោវិញ្ញាណធាតុ
 មនោវិញ្ញាណន្តិ ។ អាមន្តា ។ ធម្មោ ធម្មធាតុតិ ។
 ធម្មធាតុ វេបេត្វា អវសេសោ ធម្មោ ធម្មោ ន
 ធម្មធាតុ ធម្មធាតុ ធម្មោ ចេវ ធម្មធាតុ ច ។
 ធម្មធាតុ ធម្មោតិ ។ អាមន្តា ។

[១១] ន ចតុ ន ចតុធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ន

អត្ថរស ធម្មរស វិមុត្តិរស ហៅថារស វិចលេវថារសធាតុខេ ឯរស-
 ធាតុ ហៅថារសផង ហៅថារសធាតុផង ។ រសធាតុ ហៅថារសឬ ។
 អើ ។ ដោដ្ឋត្វៈ ដូចគ្នានឹងយានៈ ។ ចតុវិញ្ញាណ ហៅថាចតុវិញ្ញាណ-
 ធាតុ ឬ ។ អើ ។ ចតុវិញ្ញាណធាតុ ហៅថាចតុវិញ្ញាណឬ ។ អើ ។
 សោតវិញ្ញាណ ។ បេ ។ យាទវិញ្ញាណ ជិវ្ហវិញ្ញាណ កាយវិញ្ញាណ ។
 មនៈ ហៅថាមនោធាតុឬ ។ មនៈជីវសស វៀរលង់មនោធាតុចេញ
 ហៅថាមនៈ មិនហៅថាមនោធាតុខេ ឯមនោធាតុ ហៅថាមនៈផង ហៅ
 ថាមនោធាតុផង ។ មនោធាតុ ហៅថាមនៈឬ ។ អើ ។ មនោវិញ្ញាណ
 ហៅថាមនោវិញ្ញាណធាតុឬ ។ អើ ។ មនោវិញ្ញាណធាតុ ហៅថាមនោ-
 វិញ្ញាណឬ ។ អើ ។ ធម៌ ហៅថាធម្មធាតុឬ ។ ធម៌ជីវសស វៀរ
 លង់ធម្មធាតុចេញ ហៅថាធម៌ មិនហៅថាធម្មធាតុខេ ឯធម្មធាតុ ហៅ
 ថាធម៌ផង ហៅថាធម្មធាតុផង ។ ធម្មធាតុ ហៅថាធម៌ឬ ។ អើ ។

[១១] មិនមែនចតុ មិនហៅថាចតុធាតុ ឬ ។ អើ ។ មិនមែន

ចក្ខុធាតុ ន ចក្ខុតិ ។ ជិត្យចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ ន ចក្ខុ-
 ធាតុ ចក្ខុ ចក្ខុញ្ច ចក្ខុធាតុញ្ច វេយ្យា អវសេសំ ន
 ចេវ ចក្ខុ ន ច ចក្ខុធាតុ ។ ន សោតំ ន សោតធា-
 ត្ថតិ ។ អាមន្តា ។ ន សោតធាតុ ន សោតន្តិ ។
 ជិត្យសោតំ តណ្ហាសោតំ ន សោតធាតុ សោតំ
 សោតញ្ច សោតធាតុញ្ច វេយ្យា អវសេសំ ន ចេវ
 សោតំ ន ច សោតធាតុ ។ ន យានំ ន យានធា-
 ត្ថតិ ។ អាមន្តា ។ ន យានធាតុ ន យានន្តិ ។ អា-
 មន្តា ។ យំ សន្តិភ្នំ ឧបតោ អាមន្តា ។ ន ជីវ្ហំ
 ។ វេ ។ ន កាយោ ន កាយធាតុតិ ។ អាមន្តា ។
 ន កាយធាតុ ន កាយោតិ ។ កាយធាតុ
 វេយ្យា អវសេសោ កាយោ ន កាយធាតុ
 កាយោ កាយញ្ច កាយធាតុញ្ច វេយ្យា អវសេ-
 សោ ន ចេវ កាយោ ន ច កាយធាតុ ។ ន
 រូបំ ន រូបធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ន រូបធាតុ ន
 រូបន្តិ ។ រូបធាតុ វេយ្យា អវសេសំ រូបំ ន រូបធាតុ

ចក្ខុធាតុ វិទេហវេយ្យាចក្ខុ ។ ជិត្យចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ វិទេហវេយ្យាចក្ខុធាតុ
 ហៅថាចក្ខុ ធម្មជាតិដ៏សេស រៀនលឺចក្ខុនិងចក្ខុធាតុចេញ មិនហៅថា
 ចក្ខុផង មិនហៅថាចក្ខុធាតុផង ។ មិនមែនសោតៈ មិនហៅថាសោតធាតុ
 ឬ ។ អើ ។ មិនមែនសោតធាតុ មិនហៅថាសោតឬ ។ ជិត្យសោតៈ
 តណ្ហាសោតៈ មិនហៅថាសោតធាតុទេ ហៅថាសោតៈ ធម្មជាតិ ដ៏
 សេស រៀនលឺសោតៈ និងសោតធាតុចេញ មិនហៅថាសោតៈផង
 មិនហៅថាសោតធាតុផង ។ មិនមែនយានៈ មិនហៅថាយានធាតុឬ ។
 អើ ។ មិនមែនយានធាតុ មិនហៅថាយានឬ ។ អើ ។ តាក្យណា
 ដែលលោកបំប្រួញហើយ (តាក្យនោះ) មានកមន្តា ព័រលិក ។ មិនមែន
 ជីវ្ហំ ។ វេ ។ មិនមែនកាយ មិនហៅថាកាយធាតុឬ ។ អើ ។ មិនមែន
 កាយធាតុ មិនហៅថាកាយឬ ។ កាយដ៏សេស រៀនលឺកាយធាតុ
 ចេញ មិនហៅថាកាយធាតុទេ ហៅថាកាយ ឯសត្វៈដ៏សេស រៀន
 លឺកាយនិងកាយធាតុចេញ មិនហៅថាកាយផង មិនហៅថាកាយធាតុ
 ផង ។ មិនមែនរូប មិនហៅថារូបធាតុឬ ។ អើ ។ មិនមែនរូបធាតុ មិន
 ហៅថារូបឬ ។ រូបដ៏សេស រៀនលឺរូបធាតុចេញ មិនហៅថារូបធាតុទេ

រូបំ រូបត្ថំ រូបនាតុត្ថំ វេយ្យា អវសេសំ ន ចេវ រូបំ
 ន ច រូបនាតុ ។ ន សន្តោ ។ វេ ។ ន កន្តោ ន
 កន្ធាត្ថតិ ។ អាមន្តា ។ ន កន្ធាតុ ន កន្ធាតិ ។
 សីលកន្តោ សមាធិកន្តោ បញ្ញាកន្តោ ន កន្ធាតុ
 កន្តោ កន្ធាតុ កន្ធាតុត្ថំ វេយ្យា អវសេសោ ន
 ចេវ កន្តោ ន ច កន្ធាតុ ។ ន រសោ ន រសនា-
 ត្ថតិ ។ អាមន្តា ។ ន រសនាតុ ន រសនាតិ ។
 អន្តរសោ ធម្មរសោ វិមុត្តិរសោ ន រសនាតុ រសោ
 រសត្ថំ រសនាតុត្ថំ វេយ្យា អវសេសោ ន ចេវ
 រសោ ន ច រសនាតុ ។ ន ដោដ្ឋន្តោ ។ វេ ។
 ន ចក្កវិញ្ញាណំ ន ចក្កវិញ្ញាណនាត្ថតិ ។ អាមន្តា ។
 ន ចក្កវិញ្ញាណនាតុ ន ចក្កវិញ្ញាណន្តិ ។ អាមន្តា ។
 ន សោតវិញ្ញាណំ ន យានវិញ្ញាណំ ន ជីវ្ហវិញ្ញាណំ
 ន កាយវិញ្ញាណំ ។ ន មនោ ន មនោនាត្ថតិ ។
 អាមន្តា ។ ន មនោនាតុ ន មនោនាតិ ។ មនោនា-
 តុ វេយ្យា អវសេសោ មនោ ន មនោនាតុ មនោ
 មនត្ថំ មនោនាតុត្ថំ វេយ្យា អវសេសោ ន ចេវ
 មនោ ន ច មនោនាតុ ។ ន មនោវិញ្ញាណំ

ហៅថារូប ឯធម្មជាតិ ដ៏សស វៀវៀវដ្ឋប្ប ឯធម្មនាតុចេត្ន ឯ
 ហៅថារូបផង មិនហៅថារូបនាតុផង ។ មិនមែនស្ទុះ ។ វេ ។ មិន
 មែនគន្លះ មិនហៅថាគន្លុក ។ ភើ ។ មិនមែនគន្លុក មិនហៅថា
 គន្លុក ។ សីលគន្លុះ សមាធិគន្លុះ បញ្ញាគន្លុះ មិនហៅថាគន្លុក ។
 ហៅថាគន្លុះ ឯសភាវៈដ៏សស វៀវៀវដ្ឋន្ត្រៈ ឯគន្លុកចេត្ន មិន
 ហៅថាគន្លុះផង មិនហៅថាគន្លុកផង ។ មិនមែនស្ទុះ មិនហៅថាស្ទុះ
 នាតុ ។ ភើ ។ មិនមែនស្ទុះនាតុ មិនហៅថាស្ទុះ ។ អន្តរស ធម្មរស
 វិមុត្តិរស មិនហៅថាស្ទុះនាតុ ។ ហៅថាស្ទុះ ឯសភាវៈដ៏សស វៀវៀវ
 ដ្ឋន្ត្រៈ ឯស្ទុះនាតុចេត្ន មិនហៅថាស្ទុះផង មិនហៅថាស្ទុះនាតុផង
 មិនមែនដោដ្ឋន្ត្រៈ ។ វេ ។ មិនមែនចក្កវិញ្ញាណ មិនហៅថាចក្កវិញ្ញា-
 ណនាតុ ។ ភើ ។ មិនមែនចក្កវិញ្ញាណនាតុ មិនហៅថាចក្កវិញ្ញាណ
 ។ ភើ ។ មិនមែនសោតវិញ្ញាណ មិនមែនយានវិញ្ញាណ មិនមែន
 ជីវ្ហវិញ្ញាណ មិនមែនកាយវិញ្ញាណ ។ មិនមែនមន្ទៈ មិនហៅថាមន្ទៈ
 នាតុ ។ ភើ ។ មិនមែនមន្ទៈនាតុ មិនហៅថាមន្ទៈ ។ មន្ទៈ
 ដ៏សស វៀវៀវដ្ឋមន្ទៈនាតុចេត្ន មិនហៅថាមន្ទៈនាតុ ។ ហៅថា
 មន្ទៈ ឯសភាវៈដ៏សស វៀវៀវដ្ឋមន្ទៈ ឯមន្ទៈនាតុចេត្ន មិន
 ហៅថាមន្ទៈផង មិនហៅថាមន្ទៈនាតុផង ។ មិនមែនមន្ទៈវិញ្ញាណ

ន មនោវិញ្ញាណធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ន មនោ-
 វិញ្ញាណធាតុ ន មនោវិញ្ញាណតិ ។ អាមន្តា ។ ន
 ធម្មោ ន ធម្មធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ន ធម្មធាតុ
 ន ធម្មាតិ ។ ធម្មធាតុ វេយ្យាករណ៍ អវសេសោ ធម្មោ
 ន ធម្មធាតុ ធម្មោ ធម្មត្ថា ធម្មធាតុត្ថា វេយ្យាករណ៍
 អវសេសោ ន ថេវ ធម្មោ ន ន ធម្មធាតុ ។

[១២] ចក្ខុ ចក្ខុធាតុតិ ។ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញា-
 ចក្ខុ ចក្ខុ ន ចក្ខុធាតុ ចក្ខុធាតុ ចក្ខុ ថេវ
 ចក្ខុធាតុ ច ។ ធាតុ សោតធាតុតិ ។ សោតធាតុ
 ធាតុ ថេវ សោតធាតុ ច អវសេសោ ធាតុ ធាតុ
 ន សោតធាតុ ។ ចក្ខុ ចក្ខុធាតុតិ ។ ទិព្វចក្ខុ
 បញ្ញាចក្ខុ ចក្ខុ ន ចក្ខុធាតុ ចក្ខុធាតុ ចក្ខុ ថេវ
 ចក្ខុធាតុ ច ។ ធាតុ ឃានធាតុ ។ បេ ។ ធាតុ
 ធម្មធាតុតិ ។ ធម្មធាតុ ធាតុ ថេវ ធម្មធាតុ ច
 អវសេសោ ធាតុ ធាតុ ន ធម្មធាតុ ។ យថា អាយ-
 តនយមកេ បណ្ណតិ វិវា ធាតុយមកេបិ បណ្ណតិ ។
 ចក្ខុ តទ្ធិតត្ថំ ។

មិនហៅថា មនោវិញ្ញាណធាតុ ។ តើ ។ មិនមែនមនោវិញ្ញាណធាតុ
 មិនហៅថា មនោវិញ្ញាណ ឬ ។ តើ ។ មិនមែនធម៌ មិនហៅថា
 ធម្មធាតុ ឬ ។ តើ ។ មិនមែនធម្មធាតុ មិនហៅថាធម៌ ។ ធម៌ដ៏សេស
 រៀនសូត្រធម្មធាតុចេញ មិនហៅថាធម្មធាតុទេ ហៅថាធម៌ ឯសភាវៈ
 ដ៏សេស រៀនសូត្រធម៌ ខឹងធម្មធាតុចេញ មិនហៅថាធម៌ផង មិនហៅ
 ថាធម្មធាតុផង ។

[១២] ចក្ខុ ហៅថាចក្ខុធាតុ ។ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ ហៅថា
 ចក្ខុ មិនហៅថាចក្ខុធាតុទេ ឯចក្ខុធាតុ ហៅថាចក្ខុផង ហៅថាចក្ខុ-
 ធាតុផង ។ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថាសោតធាតុ ។ សោតធាតុ
 ហៅថាធាតុផង ហៅថាសោតធាតុផង ពួកធាតុដ៏សេស ហៅថាធាតុ
 មិនហៅថាសោតធាតុទេ ។ ចក្ខុ ហៅថាចក្ខុធាតុ ។ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញា-
 ចក្ខុ ហៅថាចក្ខុ មិនហៅថាចក្ខុធាតុទេ ឯចក្ខុធាតុ ហៅថាចក្ខុផង
 ហៅថាចក្ខុធាតុផង ។ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថាយានធាតុ ។ បេ ។
 ធាតុទាំងឡាយ ហៅថាធម្មធាតុ ។ ធម្មធាតុ ហៅថាធាតុផង ហៅ
 ថាធម្មធាតុផង ពួកធាតុដ៏សេស ហៅថាធាតុ មិនហៅថាធម្មធាតុទេ ។
 បណ្ណតិ ក្នុងអាយតនយមកៈ យ៉ាងណា បណ្ណតិ ក្នុងធាតុយមកៈ ក៏
 យ៉ាងនោះ ។ ចក្រ បណ្ណិតតប្បិច្ឆន្ត ។

[១៣] ន ចក្កុ ន ចក្កុធាតុតិ ។ អាមន្តា ។
 ន ធាតុ ន សោតធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ន ចក្កុ ន
 ចក្កុធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ន ធាតុ ន ឃោនធាតុ
 ។ បេ ។ ន ធាតុ ន ធម្មធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ធម្មត្ថំ
 ធម្មត្ថំ ។ សព្វេ អាមន្តា ទុកតោបិ សេសេបិ ។

[១៤] ចក្កុ ធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ធាតុ ចក្កុធា-
 តុតិ ។ ចក្កុធាតុ ធាតុ ថេវ ចក្កុធាតុ ច អវសេសា
 ធាតុ ធាតុ ន ចក្កុធាតុ ។ សោតំ ធាតុតិ ។ អាមន្តា
 ។ បេ ។ យាទំ ជីវ្ហំ កាយោ រូបំ សន្តោ កាយោ រសោ
 ដោជ្ឈន្តោ ។ ចក្កុវិញ្ញាណំ ធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ធាតុ
 ចក្កុវិញ្ញាណធាតុតិ ។ ចក្កុវិញ្ញាណធាតុ ធាតុ ថេវ
 ចក្កុវិញ្ញាណធាតុ ច អវសេសា ធាតុ ធាតុ ន ចក្កុ-
 វិញ្ញាណធាតុ ។ សោតវិញ្ញាណំ យាទវិញ្ញាណំ
 ជីវ្ហវិញ្ញាណំ កាយវិញ្ញាណំ ។ មនោ ធាតុតិ ។ អា-
 មន្តា ។ ធាតុ មនោធាតុតិ ។ មនោធាតុ ធាតុ ថេវ
 មនោធាតុ ច អវសេសា ធាតុ ធាតុ ន មនោធាតុ ។

[១៥] មិនមែនចក្កុ មិនហៅថាចក្កុធាតុ ។ អើ ។ មិនមែន
 ធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាសោតធាតុ ។ អើ ។ មិនមែនចក្កុ មិន
 ហៅថាចក្កុធាតុ ។ អើ ។ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាយាទ-
 ធាតុ ។ បេ ។ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាធម្មធាតុ ។ អើ ។
 ចក្រ ចន្ទវិគតប្បិច្ឆន្នំ ។ អាមន្តា ទាំងអស់ មានក៏ក៏មាន មានសេស
 ក៏មាន ។

[១៦] ចក្កុ ហៅថាធាតុ ។ អើ ។ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថា
 ចក្កុធាតុ ។ ចក្កុធាតុ ហៅថាធាតុផង ហៅថាចក្កុធាតុផង តួធាតុ
 ដ៏សេស ហៅថាធាតុ មិនហៅថាចក្កុធាតុទេ ។ សោតៈ ហៅថា
 ធាតុ ។ អើ ។ បេ ។ យាទៈ ជីវ្ហំ កាយ រូប សទ្ធៈ គន្ធៈ
 សេៈ ដោជ្ឈន្តៈ ។ ចក្កុវិញ្ញាណ ហៅថាធាតុ ។ អើ ។ ធាតុទាំង-
 ឡាយ ហៅថាចក្កុវិញ្ញាណធាតុ ។ ចក្កុវិញ្ញាណធាតុ ហៅថាធាតុ
 ផង ហៅថាចក្កុវិញ្ញាណធាតុផង តួធាតុដ៏សេស ហៅថាធាតុ មិន
 ហៅថាចក្កុវិញ្ញាណធាតុទេ ។ សោតវិញ្ញាណ យាទវិញ្ញាណ ជីវ្ហ-
 វិញ្ញាណ កាយវិញ្ញាណ ។ មនៈ ហៅថាធាតុ ។ អើ ។ ធាតុទាំង-
 ឡាយ ហៅថាមនោធាតុ ។ មនោធាតុ ហៅថាធាតុផង ហៅថាម-
 នោធាតុផង តួធាតុដ៏សេស ហៅថាធាតុ មិនហៅថាមនោធាតុទេ ។

មនោវិញ្ញាណំ ជាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ជាតុ មនោ-
 វិញ្ញាណជាតុតិ ។ មនោវិញ្ញាណជាតុ ជាតុ ហៅ
 មនោវិញ្ញាណជាតុ ច អាសេសា ជាតុ ជាតុ ធន
 មនោវិញ្ញាណជាតុ ។ ធម្មា ជាតុតិ ។ អាមន្តា ។
 ជាតុ ធម្មជាតុតិ ។ ធម្មជាតុ ជាតុ ហៅ ធម្មជាតុ
 ច អាសេសា ជាតុ ជាតុ ធន ធម្មជាតុ ។

[១៥] ធន ចត្តុ ធន ជាតុតិ ។ ចត្តុ វេយ្យា
 អាសេសា ជាតុ ធន ចត្តុជាតុ ចត្តុញ្ញ ជាតុញ្ញ
 វេយ្យា អាសេសា ធន ហៅ ចត្តុ ធន ច ជាតុ ។ ធន
 ជាតុ ធន ចត្តុជាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ធន សោតិ ធន
 ជាតុតិ ។ សោតិ វេយ្យា ។ បេ ។ យាធំ វេយ្យា
 ផ្កំ វេយ្យា ។ បេ ។ ធន កាយោ ធន ជាតុតិ ។
 អាមន្តា ។ ធន ជាតុ ធន កាយជាតុតិ ។ អាមន្តា ។
 ធន រូបំ ធន ជាតុតិ ។ រូបំ វេយ្យា ។ បេ ។ សង្ក
 កង្កំ រសំ ដោដ្ឋត្វំ ចត្តុវិញ្ញាណំ សោតវិញ្ញាណំ
 យោជវិញ្ញាណំ ដ្ឋិតវិញ្ញាណំ កាយវិញ្ញាណំ មធំ ម-
 នោវិញ្ញាណំ វេយ្យា ។ បេ ។ ធន ធម្មា ធន ជាតុតិ ។
 អាមន្តា ។ ធន ជាតុ ធន ធម្មជាតុតិ ។ អាមន្តា ។

មនោវិញ្ញាណ ហៅថាជាតុ ។ អើ ។ ជាតុវាំងឡាយ ហៅថា
 មនោវិញ្ញាណជាតុ ។ មនោវិញ្ញាណជាតុ ហៅថាជាតុផង ហៅថា
 មនោវិញ្ញាណជាតុផង ពួកជាតុ ដ៏សេស ហៅថាជាតុ មិនហៅថា
 មនោវិញ្ញាណជាតុទេ ។ ធម៌ ហៅថាជាតុ ។ អើ ។ ជាតុវាំងឡាយ
 ហៅថាធម្មជាតុ ។ ធម្មជាតុ ហៅថាជាតុផង ហៅថាធម្មជាតុផង
 ពួកជាតុ ដ៏សេស ហៅថាជាតុ មិនហៅថាធម្មជាតុទេ ។

[១៦] មិនមែនចត្តុ មិនហៅថាជាតុ ។ ពួកជាតុដ៏សេស ព្រៀ
 លែងចត្តុចេញ មិនហៅថាចត្តុជាតុ ឯធម្មវាគ៌ដ៏សេស ព្រៀលែងចត្តុ
 និងជាតុចេញ មិនហៅថាចត្តុផង មិនហៅថាជាតុផង ។ មិនមែនជាតុ
 វាំងឡាយ មិនហៅថាចត្តុជាតុ ។ អើ ។ មិនមែនសោតៈ មិនហៅថា
 ជាតុ ។ (ពួកជាតុដ៏សេស) ព្រៀលែងសោតៈចេញ ។ បេ ។ ព្រៀ
 លែងយាមៈ ព្រៀលែងដ្ឋិតចេញ ។ បេ ។ មិនមែនកាយ មិនហៅថា
 ជាតុ ។ អើ ។ មិនមែនជាតុវាំងឡាយ មិនហៅថាកាយជាតុ ។
 អើ ។ មិនមែនរូប មិនហៅថាជាតុ ។ (ពួកជាតុដ៏សេស) ព្រៀលែង
 រូបចេញ ។ បេ ។ ព្រៀលែង សង្កៈ គន្លៈ រសៈ ដោដ្ឋត្វៈ ចត្តុ-
 វិញ្ញាណ សោតវិញ្ញាណ យោជវិញ្ញាណ ដ្ឋិតវិញ្ញាណ កាយវិញ្ញាណ
 មនៈ មនោវិញ្ញាណចេញ ។ បេ ។ មិនមែនធម៌ មិនហៅថាជាតុ
 ។ អើ ។ មិនមែនជាតុវាំងឡាយ មិនហៅថាធម្មជាតុ ។ អើ ។

[១២] ចត្តុ ធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ធាតុ
 សោតធាតុតិ ។ សោតធាតុ ធាតុ ចេវ សោតធាតុ
 ម អវសេសា ធាតុ ធាតុ ម សោតធាតុ ។ ចត្តុ
 ធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ធាតុ ឃានធាតុ ។ បេ ។
 ធាតុ ធម្មធាតុតិ ។ ធម្មធាតុ ធាតុ ចេវ ធម្មធាតុ
 ម អវសេសា ធាតុ ធាតុ ម ធម្មធាតុ ។ ចត្តុ
 តទ្ធិតវ្វំ ។

[១៣] ម ចត្តុ ម ធាតុតិ ។ ចត្តុ វេយ្យា
 អវសេសា ធាតុ ម ចត្តុធាតុ ចត្តុធាតុ ធាតុធាតុ វេ-
 យ្យា អវសេសា ម ចេវ ចត្តុ ម ម ធាតុ ។ ម
 ធាតុ ម សោតធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ម ចត្តុ ម
 ធាតុតិ ។ ចត្តុ វេយ្យា អវសេសា ម ចត្តុ ធាតុ
 ចត្តុធាតុ ធាតុធាតុ វេយ្យា អវសេសា ម ចេវ ចត្តុ ម ម
 ធាតុ ។ ម ធាតុ ម ឃានធាតុ ។ បេ ។ ម ធាតុ ម
 ធម្មធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ម ធម្មា ម ធាតុតិ ។
 អាមន្តា ។ ម ធាតុ ម សោតធាតុ ។ បេ ។ ម ធាតុ
 ម មនោវិញ្ញាណធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ចត្តុ តទ្ធិតវ្វំ ។

[១៤] ចត្តុ ហៅថាធាតុប្ប ។ អើ ។ ធាតុតាំងឡាយ ហៅថា
 សោតធាតុប្ប ។ សោតធាតុ ហៅថាធាតុផង ហៅថាសោតធាតុផង
 ពួកធាតុដ៏សេស ហៅថាធាតុ មិនហៅថាសោតធាតុខេ ។ ចត្តុ ហៅ
 ថាធាតុប្ប ។ អើ ។ ធាតុតាំងឡាយ ហៅថាឃានធាតុ ។ បេ ។ ធាតុ
 តាំងឡាយ ហៅថាធម្មធាតុប្ប ។ ធម្មធាតុ ហៅថាធាតុផង ហៅថា
 ធម្មធាតុផង ពួកធាតុដ៏សេស ហៅថាធាតុ មិនហៅថាធាតុខេ ។ ចត្តុ
 បណ្ឌិតគប្បីចង ។

[១៥] មិនមែនចត្តុ មិនហៅថាធាតុប្ប ។ ពួកធាតុដ៏សេស វៀរ
 វែងចក្កចេញ មិនហៅថាចក្កធាតុ ឯធម្មជាតិដ៏សេស វៀរវែងចក្ក មិន
 ធាតុចេញ មិនហៅថាចត្តុផង មិនហៅថាធាតុផង ។ មិនមែនធាតុ មិន
 ហៅថាសោតធាតុប្ប ។ អើ ។ មិនមែនចត្តុ មិនហៅថាធាតុប្ប ។ ពួកធាតុដ៏
 សេស វៀរវែងចក្កចេញ មិនហៅថាចក្ក ហៅថាធាតុ ឯធម្មជាតិដ៏សេស
 វៀរវែងចក្ក មិនធាតុចេញ មិនហៅថាចត្តុផង មិនហៅថាធាតុផង ។
 មិនមែនធាតុតាំងឡាយ មិនហៅថាឃានធាតុ ។ បេ ។ មិនមែនពួកធាតុ
 មិនហៅថាធម្មធាតុប្ប ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែនធម៌ មិនហៅថាធាតុប្ប ។ អើ ។
 មិនមែនធាតុតាំងឡាយ មិនហៅថាសោតធាតុ ។ បេ ។ មិនមែនធាតុតាំង-
 ឡាយ មិនហៅថាបរោវិញ្ញាណធាតុប្ប ។ អើ ។ ចក្របណ្ឌិតគប្បីចង ។

យថា អាយតនយមកាស្ស បណ្ឌិតំ ឯវំ ធាតុយម-
កាស្ស បណ្ឌិតំ វិគ្គាមេតញ្ច ។

បណ្ឌិតំវា ។

[១៨] យស្ស ចក្កធាតុ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សោ-
តធាតុ ឧប្បជ្ជតិ ។ សចក្កកាណំ អសោតកាណំ
ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កធាតុ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច
តេសំ សោតធាតុ ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកាណំ សសោត-
កាណំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កធាតុ ច ឧប្បជ្ជតិ
សោតធាតុ ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា មន សោតធាតុ
ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចក្កធាតុ ឧប្បជ្ជតិ ។ សសោ-
តកាណំ អចក្កកាណំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សោតធាតុ
ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ ចក្កធាតុ ឧប្បជ្ជតិ សសោត-
កាណំ សចក្កកាណំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សោតធាតុ
ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្កធាតុ ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[១៩] យស្ស ចក្កធាតុ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស យាន-
ធាតុ ឧប្បជ្ជតិ ។ សចក្កកាណំ អយានកាណំ

បណ្ឌិតំ នៃអាយតនយមកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតំ នៃធាតុយមកៈ បណ្ឌិត
តប្បិទ្យតិស្តា យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់បណ្ឌិតំវា ។

[១៨] ចក្កធាតុ របស់សត្វលោក វេមនីកើតឡើង សោតធាតុ
របស់សត្វនោះ វេមនីកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមានចក្ក មិនមាន
សោតៈ កាលកើតឡើង ចក្កធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ វេមនីកើតឡើង
និសោតធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ វេមនីមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ មាន
ចក្ក មានសោតៈ កាលកើតឡើង ចក្កធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ វេមនី
កើតឡើងផង សោតធាតុ វេមនីកើតឡើងផង ។ ឬយល់ទេ? សោត-
ធាតុ របស់សត្វលោក វេមនីកើតឡើង ចក្កធាតុ របស់សត្វនោះ វេមនី
កើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វ មានសោតៈ មិនមានចក្ក កាលកើតឡើង
សោតធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ វេមនីកើតឡើង ចក្កធាតុ របស់
សត្វទាំងនោះ វេមនីមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ មានសោតៈ មានចក្ក
កាលកើតឡើង សោតធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ វេមនីកើតឡើងផង
ចក្កធាតុ វេមនីកើតឡើងផង ។

[១៩] ចក្កធាតុ របស់សត្វលោក វេមនីកើតឡើង យានធាតុ
របស់សត្វនោះ វេមនីកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វ មានចក្ក មិនមានយានៈ

ឧបបន្ថត្ថានំ តេសំ ចត្តុធាតុ ឧប្បន្នតិ យោ ឧ
 តេសំ យានធាតុ ឧប្បន្នតិ សចត្តុកានំ សយាន-
 កានំ ឧបបន្ថត្ថានំ តេសំ ចត្តុធាតុ ឧ ឧប្បន្នតិ
 យានធាតុ ឧ ឧប្បន្នតិ ។ យស្ស វា បទ យាន-
 ធាតុ ឧប្បន្នតិ តស្ស ចត្តុធាតុ ឧប្បន្នតិ ។ ស-
 យានកានំ អចត្តុកានំ ឧបបន្ថត្ថានំ តេសំ យាន-
 ធាតុ ឧប្បន្នតិ យោ ឧ តេសំ ចត្តុធាតុ ឧប្បន្នតិ
 សយានកានំ សចត្តុកានំ ឧបបន្ថត្ថានំ តេសំ យា-
 នធាតុ ឧ ឧប្បន្នតិ ចត្តុធាតុ ឧ ឧប្បន្នតិ ។

(២០) យស្ស ចត្តុធាតុ ឧប្បន្នតិ តស្ស រូប-
 ធាតុ ឧប្បន្នតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បទ
 រូបធាតុ ឧប្បន្នតិ តស្ស ចត្តុធាតុ ឧប្បន្នតិ ។
 សរូបកានំ អចត្តុកានំ ឧបបន្ថត្ថានំ តេសំ រូបធា-
 តុ ឧប្បន្នតិ យោ ឧ តេសំ ចត្តុធាតុ ឧប្បន្នតិ
 សរូបកានំ សចត្តុកានំ ឧបបន្ថត្ថានំ តេសំ រូបធា-
 តុ ឧ ឧប្បន្នតិ ចត្តុធាតុ ឧ ឧប្បន្នតិ ។

កាលកើតឡើង ចក្កធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ វែងកើតឡើង ឯឃោន-
 ធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ វែងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ មានចក្ក
 មានឃោនៈ កាលកើតឡើង ចក្កធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ វែងកើត
 ឡើងផង យានធាតុ វែងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត យានធាតុ
 របស់សត្វណា វែងកើតឡើង ចក្កធាតុ របស់សត្វនោះ វែងកើត
 ឡើងឬ ។ ពួកសត្វ មានឃោនៈ មិនមានចក្ក កាលកើតឡើង យាន-
 ធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ វែងកើតឡើង ឯចក្កធាតុ របស់សត្វទាំង
 នោះ វែងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ មានឃោនៈ មានចក្ក កាលកើត
 ឡើង យានធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ វែងកើតឡើងផង ចក្កធាតុ
 វែងកើតឡើងផង ។

(២០) ចក្កធាតុ របស់សត្វណា វែងកើតឡើង រូបធាតុ
 របស់សត្វនោះ វែងកើតឡើងឬ ។ បើ ។ មួយទៀត រូបធាតុ
 របស់សត្វណា វែងកើតឡើង ចក្កធាតុ របស់សត្វនោះ វែងកើត
 ឡើងឬ ។ ពួកសត្វ មានរូប មិនមានចក្ក កាលកើតឡើង រូបធាតុ
 របស់សត្វទាំងនោះ វែងកើតឡើង ឯចក្កធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ
 វែងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ មានរូប មានចក្ក កាលកើតឡើង រូប-
 ធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ វែងកើតឡើងផង ចក្កធាតុ វែងកើត
 ឡើងផង ។

[២០] យស្ស ចត្តុធាតុ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ម-
 ណោវិញ្ញាណធាតុ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បទ មណោវិញ្ញាណធាតុ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ចត្តុធាតុ
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ សច្ចុកកាធំ អចត្តុកកាធំ ឧបបជ្ឈន្តាធំ
 តេសំ មណោវិញ្ញាណធាតុ ឧប្បជ្ឈតិ ធា ច តេសំ
 ចត្តុធាតុ ឧប្បជ្ឈតិ សច្ចុកកាធំ សចត្តុកកាធំ ឧប-
 បជ្ឈន្តាធំ តេសំ មណោវិញ្ញាណធាតុ ច ឧប្បជ្ឈតិ
 ចត្តុធាតុ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[២២] យស្ស ចត្តុធាតុ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ធម្ម-
 ធាតុ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បទ
 ធម្មធាតុ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ចត្តុធាតុ ឧប្បជ្ឈតិ ។
 អចត្តុកកាធំ ឧបបជ្ឈន្តាធំ តេសំ ធម្មធាតុ ឧប្បជ្ឈតិ
 ធា ច តេសំ ចត្តុធាតុ ឧប្បជ្ឈតិ សច្ចុកកាធំ
 ឧបបជ្ឈន្តាធំ តេសំ ធម្មធាតុ ច ឧប្បជ្ឈតិ ចត្តុធាតុ
 ច ឧប្បជ្ឈតិ ។ យថា អាយតនយមកំ វិភត្តំ ឯវិ
 ធាតុយមកម្យំ វិភត្តន្តំ សនិសំ កាតត្ថំ ។

[២១] ចត្តុធាតុ របស់សត្វណា វេមន៍កើតឡើង មណោវិញ្ញា-
 ណធាតុ របស់សត្វនោះ វេមន៍កើតឡើង ។ អើ ។ មួយទៀត
 មណោវិញ្ញាណធាតុ របស់សត្វណា វេមន៍កើតឡើង ចត្តុធាតុ របស់
 សត្វនោះ វេមន៍កើតឡើង ។ ពួកសត្វ មានចិត្ត មិនមានចក្ខុ កាលកើត
 ឡើង មណោវិញ្ញាណធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ វេមន៍កើតឡើង ឯចត្តុធាតុ
 របស់សត្វទាំងនោះ វេមន៍មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ មានចិត្ត មានចក្ខុ
 កាលកើតឡើង មណោវិញ្ញាណធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ វេមន៍កើត
 ឡើងផង ចត្តុធាតុ វេមន៍កើតឡើងផង ។

[២២] ចត្តុធាតុ របស់សត្វណា វេមន៍កើតឡើង ធម្មធាតុ
 របស់សត្វនោះ វេមន៍កើតឡើង ។ អើ ។ មួយទៀត ធម្មធាតុ របស់
 សត្វណា វេមន៍កើតឡើង ចត្តុធាតុ របស់សត្វនោះ វេមន៍កើតឡើង ។
 ពួកសត្វ មិនមានចក្ខុ កាលកើតឡើង ធម្មធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ
 វេមន៍កើតឡើង ឯចត្តុធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ វេមន៍មិនកើតឡើងទេ
 ពួកសត្វមានចក្ខុ កាលកើតឡើង ធម្មធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ វេមន៍
 កើតឡើងផង ចត្តុធាតុ វេមន៍កើតឡើងផង ។ អាយតនយមកៈ លោក
 ចែកហើយ យ៉ាងណា ឯធាតុយមកៈ បណ្ឌិតតប្បវិចកេត្តិយដូចៗ គ្នា
 យ៉ាងនោះដែរ ។

[២៣] យោ មគ្គុត្តរំ មរិយាធាតុ សោ សោ-
ត្តរំ មរិយាធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។

ធាតុយមកំ បរិបូណ៌ បេយ្យលេខ ។

ធាតុយមកំ និដ្ឋិតំ(១) ។

សព្វយមកំ បណ្ឌិតិវារោ

ចត្តារិ សច្ចាធិ ទុក្ខសច្ចំ សមុទយសច្ចំ និរោធសច្ចំ មគ្គសច្ចំ ។

ឧទ្ទេសវារោ

[២៤] ទុក្ខំ ទុក្ខសច្ចំ ទុក្ខសច្ចំ ទុក្ខំ ។
សមុទយោ សមុទយសច្ចំ សមុទយសច្ចំ សមុទយោ ។ និរោធ�ោ និរោធសច្ចំ និរោធសច្ចំ និរោធា ។ មគ្គោ មគ្គសច្ចំ មគ្គសច្ចំ មគ្គោ ។

[២៥] ន ទុក្ខំ ន ទុក្ខសច្ចំ ន ទុក្ខសច្ចំ ន ទុក្ខំ ។ ន សមុទយោ ន សមុទយសច្ចំ ន សមុទយសច្ចំ ន សមុទយោ ។ ន និរោធា ន និរោធសច្ចំ ន និរោធសច្ចំ ន និរោធា ។ ន មគ្គោ ន មគ្គសច្ចំ ន មគ្គសច្ចំ ន មគ្គោ ។

១ ឧ. ចត្តរំ យមកំ និដ្ឋិតិ ទិស្សន្តិ ។ ម. ចត្តោ យមកំ និដ្ឋិតិ ទិស្សន្តិ ។

[២៣] បុគ្គលោ កំណត់ដីន្ទ្រវត្តភ្នំ បុគ្គលោ កំណត់ដីន្ទ្រវត្តភ្នំ ។ កេ ។ បេ ។

កេ ធាតុយមកំ បរិបូណ៌ដោយបេយ្យលេខ ។

កេ ធាតុយមកំ ។

ធាតុយមកំ បណ្ឌិតិវារោ

សច្ចៈ ៤ គឺ បុគ្គលោ ១ សមុទយសច្ចំ ១ និរោធសច្ចំ ១ មគ្គសច្ចំ ១ ។

ឧទ្ទេសវារោ

[២៤] ទុក្ខំ ហៅថាទុក្ខសច្ចំ ទុក្ខសច្ចំ ហៅថាទុក្ខំ ។ សមុទយោ ហៅថាសមុទយសច្ចំ សមុទយសច្ចំ ហៅថាសមុទយោ ។ និរោធា ហៅថានិរោធសច្ចំ និរោធសច្ចំ ហៅថានិរោធា ។ មគ្គោ ហៅថាមគ្គសច្ចំ មគ្គសច្ចំ ហៅថាមគ្គោ ។

[២៥] មិនមែនទុក្ខំ មិនហៅថាទុក្ខសច្ចំ មិនមែនបុគ្គលោ មិនហៅថាទុក្ខំ ។ មិនមែនសមុទយោ មិនហៅថាសមុទយសច្ចំ មិនមែនសមុទយសច្ចំ មិនហៅថាសមុទយោ ។ មិនមែននិរោធា មិនហៅថានិរោធសច្ចំ មិនមែននិរោធសច្ចំ មិនហៅថានិរោធា ។ មិនមែនមគ្គោ មិនហៅថា មគ្គសច្ចំ មិនមែនមគ្គសច្ចំ មិនហៅថាមគ្គោ ។

(២២) ធុត្តំ ធុត្តសង្ខំ សច្ចា សមុទយសង្ខំ ។
 ធុត្តំ ធុត្តសង្ខំ សច្ចា និរោធសង្ខំ ។ ធុត្តំ ធុត្ត-
 សង្ខំ សច្ចា មគ្គសង្ខំ ។ សមុទយោ សមុទយសង្ខំ
 សច្ចា ធុត្តសង្ខំ ។ សមុទយោ សមុទយសង្ខំ សច្ចា
 និរោធសង្ខំ ។ សមុទយោ សមុទយសង្ខំ សច្ចា
 មគ្គសង្ខំ ។ និរោធនា និរោធសង្ខំ សច្ចា ធុត្តសង្ខំ ។
 និរោធនា និរោធសង្ខំ សច្ចា សមុទយសង្ខំ ។ និរោ-
 ធនា និរោធសង្ខំ សច្ចា មគ្គសង្ខំ ។ មគ្គោ មគ្គសង្ខំ
 សច្ចា ធុត្តសង្ខំ ។ មគ្គោ មគ្គសង្ខំ សច្ចា សមុទ-
 យសង្ខំ ។ មគ្គោ មគ្គសង្ខំ សច្ចា និរោធសង្ខំ ។

(២៣) ន ធុត្តំ ន ធុត្តសង្ខំ ន សច្ចា ន
 សមុទយសង្ខំ ។ ន ធុត្តំ ន ធុត្តសង្ខំ ន សច្ចា ន
 និរោធសង្ខំ ។ ន ធុត្តំ ន ធុត្តសង្ខំ ន សច្ចា ន
 មគ្គសង្ខំ ។ ន សមុទយោ ន សមុទយសង្ខំ ន សច្ចា
 ន ធុត្តសង្ខំ ។ ន សមុទយោ ន សមុទយសង្ខំ ន

(២៤) ទុក្ខំ ហៅថាទុក្ខសព្វ សព្វៈទាំងឡាយ ហៅថាសមុទ-
 យសព្វ ។ ទុក្ខំ ហៅថាទុក្ខសព្វ សព្វៈទាំងឡាយ ហៅថានិរោធសព្វ ។
 ទុក្ខំ ហៅថាទុក្ខសព្វ សព្វៈទាំងឡាយ ហៅថាមគ្គសព្វ ។ សមុទយៈ
 ហៅថា សមុទយសព្វ សព្វៈទាំងឡាយ ហៅថាទុក្ខសព្វ ។ សមុទយៈ
 ហៅថាសមុទយសព្វ សព្វៈទាំងឡាយ ហៅថានិរោធសព្វ ។ សមុទយៈ
 ហៅថាសមុទយសព្វ សព្វៈទាំងឡាយ ហៅថាមគ្គសព្វ ។ ពិរោធនៈ
 ហៅថានិរោធសព្វ សព្វៈទាំងឡាយ ហៅថាទុក្ខសព្វ ។ និរោធនៈ ហៅថា
 និរោធសព្វ សព្វៈទាំងឡាយ ហៅថាសមុទយសព្វ ។ មគ្គនៈ ហៅថា
 មគ្គសព្វ សព្វៈទាំងឡាយ ហៅថាមគ្គសព្វ ។ មគ្គៈ ហៅថាមគ្គសព្វ
 សព្វៈទាំងឡាយ ហៅថាទុក្ខសព្វ ។ មគ្គៈ ហៅថាមគ្គសព្វ សព្វៈទាំង-
 ឡាយ ហៅថាសមុទយសព្វ ។ មគ្គៈ ហៅថាមគ្គសព្វ សព្វៈទាំងឡាយ
 ហៅថានិរោធសព្វ ។

(២៥) មិនមែនទុក្ខៈ មិនហៅថាទុក្ខសព្វ មិនមែនសព្វៈទាំងឡាយ
 មិនហៅថាសមុទយសព្វ ។ មិនមែនទុក្ខៈ មិនហៅថាទុក្ខសព្វ មិនមែន
 សព្វៈទាំងឡាយ មិនហៅថានិរោធសព្វ ។ មិនមែនទុក្ខៈ មិនហៅថា
 ទុក្ខសព្វ មិនមែនសព្វៈទាំងឡាយ មិនហៅថាមគ្គសព្វ ។ មិនមែន
 សមុទយៈ មិនហៅថាសមុទយសព្វ មិនមែនសព្វៈទាំងឡាយ មិនហៅ
 ថាទុក្ខសព្វ ។ មិនមែនសមុទយៈ មិនហៅថាសមុទយសព្វ មិនមែន

សច្ចា ន វិរោធសច្ចំ ។ ន សមុទយោ ន សមុ-
 ទយសច្ចំ ន សច្ចា ន មគ្គសច្ចំ ។ ន វិរោធា
 ន វិរោធសច្ចំ ន សច្ចា ន ធុត្តសច្ចំ ។ ន វិរោ-
 ធា ន វិរោធសច្ចំ ន សច្ចា ន សមុទយសច្ចំ ។
 ន វិរោធា ន វិរោធសច្ចំ ន សច្ចា ន មគ្គសច្ចំ ។
 ន មគ្គា ន មគ្គសច្ចំ ន សច្ចា ន ធុត្តសច្ចំ ។ ន
 មគ្គា ន មគ្គសច្ចំ ន សច្ចា ន សមុទយសច្ចំ ។
 ន មគ្គា ន មគ្គសច្ចំ ន សច្ចា ន វិរោធសច្ចំ ។

(២៨) ធុត្តំ សច្ចំ សច្ចា ធុត្តំ ។ សមុទយោ
 សច្ចំ សច្ចា សមុទយោ ។ វិរោធា សច្ចំ សច្ចា
 វិរោធា ។ មគ្គា សច្ចំ សច្ចា មគ្គា ។

(២៩) ន ធុត្តំ ន សច្ចំ ន សច្ចា ន ធុត្តំ ។ ន
 សមុទយោ ន សច្ចំ ន សច្ចា ន សមុទយោ ។ ន
 វិរោធា ន សច្ចំ ន សច្ចា ន វិរោធា ។ ន
 មគ្គា ន សច្ចំ ន សច្ចា ន មគ្គា ។

សច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាវិរោធសច្ច ។ មិនមែនសមុទយៈ មិនហៅ
 ថាសមុទយសច្ច មិនមែនមគ្គៈតាំងឡាយ មិនហៅថាមគ្គសច្ច ។ មិន
 មែនធុត្តៈ មិនហៅថាធុត្តសច្ច មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅ
 ថាសច្ចសច្ច ។ មិនមែនវិរោធាៈ មិនហៅថាវិរោធសច្ច មិនមែនសច្ចៈ
 តាំងឡាយ មិនហៅថាសមុទយសច្ច ។ មិនមែនធុត្តៈ មិនហៅថា
 ធុត្តសច្ច មិនមែនមគ្គៈ មិនហៅថាមគ្គសច្ច មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ
 មិនហៅថាសមុទយសច្ច ។ មិនមែនមគ្គៈ មិនហៅថាមគ្គសច្ច មិនមែនសច្ចៈតាំង
 ឡាយ មិនហៅថាវិរោធសច្ច ។

(២៨) ធុត្តៈ ហៅថាសច្ចៈ សច្ចៈតាំងឡាយ ហៅថាធុត្តៈ ។
 សមុទយៈ ហៅថាសច្ចៈ សច្ចៈតាំងឡាយ ហៅថាសមុទយៈ ។
 វិរោធាៈ ហៅថាសច្ចៈ សច្ចៈតាំងឡាយ ហៅថាវិរោធាៈ ។ មគ្គៈ
 ហៅថាសច្ចៈ សច្ចៈតាំងឡាយ ហៅថាមគ្គៈ ។

(២៩) មិនមែនធុត្តៈ មិនហៅថាសច្ចៈ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ
 មិនហៅថាធុត្តៈ ។ មិនមែនសមុទយៈ មិនហៅថាសច្ចៈ មិនមែនសច្ចៈ
 តាំងឡាយ មិនហៅថាសមុទយៈ ។ មិនមែនវិរោធាៈ មិនហៅថាសច្ចៈ
 មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាវិរោធាៈ ។ មិនមែនមគ្គៈ មិនហៅ
 ថាសច្ចៈ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាមគ្គៈ ។

(၈၀) နံရံ အပေါ် အမှတ်(၈)

ឧត្តំ សង្ខំ សង្ខា និរោធនា ។ ឧត្តំ សង្ខំ សង្ខា
 មត្តោ ។ សមុទយោ សង្ខំ សង្ខា ឧត្តំ ។ មេ ។
 សង្ខា មត្តោ ។ និរោធនា សង្ខំ សង្ខា ឧត្តំ ។ មេ ។
 សង្ខា មត្តោ ។ មត្តោ សង្ខំ សង្ខា ឧត្តំ ។
 មត្តោ សង្ខំ សង្ខា សមុទយោ ។ មត្តោ សង្ខំ
 សង្ខា និរោធនា ។

[illegible]

(၅၁) နေ့: လောကံသမ္ဘု: သမ္ဘု:ခါနိစ္စယ လောကံသမ္ဘု: ၇

ទុក្ខៈ ហៅថាសច្ចៈ សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថាវិភេទៈ ។ ទុក្ខៈ ហៅថា
សច្ចៈ សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថាមគ្គៈ ។ សមុទយៈ ហៅថាសច្ចៈ សច្ចៈ
ទាំងឡាយ ហៅថា ទុក្ខៈ ។ ឬ ។ សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថាមគ្គៈ ។
វិភេទៈ ហៅថាសច្ចៈ សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថាទុក្ខៈ ។ ឬ ។ សច្ចៈទាំង
ឡាយ ហៅថាមគ្គៈ ។ មគ្គៈ ហៅថាសច្ចៈ សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថាទុក្ខៈ ។
មគ្គៈ ហៅថាសច្ចៈ សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថាសមុទយៈ ។ មគ្គៈ ហៅថា
សច្ចៈ សច្ចៈទាំងឡាយ ហៅថាវិភេទៈ ។

[៣១] មិនមែនទុក្ខៈ មិនហៅថាសច្ចៈ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ
មិនហៅថាសមុទយៈ ។ មិនមែនទុក្ខៈ មិនហៅថាសច្ចៈ មិនមែនសច្ចៈតាំង
ឡាយ មិនហៅថាវិនិរោធ�ៈ ។ មិនមែនទុក្ខៈ មិនហៅថាសច្ចៈ មិនមែនសច្ចៈ
តាំងឡាយ មិនហៅថាមគ្គៈ ។ មិនមែនសមុទយៈ មិនហៅថាសច្ចៈ មិន
មែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាទុក្ខៈ ។ ២២ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិន
ហៅថាមគ្គៈ ។ មិនមែនវិនិរោធ�ៈ មិនហៅថាសច្ចៈ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ
មិនហៅថាទុក្ខៈ ។ ២៣ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាមគ្គៈ ។ មិន
មែនមគ្គៈ មិនហៅថាសច្ចៈ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាទុក្ខៈ ។ មិន
មែនមគ្គៈមិនហៅថាសច្ចៈ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាសមុទយៈ។

ន មន្ត្រី ឧ សង្ឃ ឧ សង្ឃ ឧ និរោធា ។

ឧទ្ទេសវិញ ។

និទ្ទេសវិញ

(៣២) ឧត្តំ ឧត្តសង្ឃនិ ។ អាមន្តា ។ ឧត្ត-
 សង្ឃ ឧត្តនិ ។ កាយិកំ ឧត្តំ ចេតសិកំ ឧត្តំ
 វេយ្យា អវសេសំ ឧត្តសង្ឃ ឧត្តសង្ឃ ឧ ឧត្តំ
 កាយិកំ ឧត្តំ ចេតសិកំ ឧត្តំ ឧត្តញ្ចវ ឧត្ត-
 សង្ឃញ្ច ។ សមុទយោ សមុទយសង្ឃនិ ។ សមុទយ-
 សង្ឃ វេយ្យា អវសេសោ សមុទយោ សមុទយោ
 ឧ សមុទយសង្ឃ សមុទយសង្ឃ សមុទយោ ចេវ
 សមុទយសង្ឃញ្ច ។ សមុទយសង្ឃ សមុទយោតិ ។
 អាមន្តា ។ និរោធា និរោធសង្ឃនិ ។ និរោធសង្ឃ
 វេយ្យា អវសេសោ និរោធា និរោធា ឧ និរោធសង្ឃ
 និរោធសង្ឃ និរោធា ចេវ និរោធសង្ឃញ្ច ។ និរោ-
 ធសង្ឃ និរោធាតិ ។ អាមន្តា ។ មន្ត្រី មន្ត្រីសង្ឃនិ ។
 មន្ត្រីសង្ឃ វេយ្យា អវសេសោ មន្ត្រី មន្ត្រី ឧ
 មន្ត្រីសង្ឃ មន្ត្រីសង្ឃ មន្ត្រី ចេវ មន្ត្រីសង្ឃញ្ច ។ មន្ត្រី-
 សង្ឃ មន្ត្រីតិ ។ អាមន្តា ។

មិនមែនមន្ត្រី មិនហៅថាសង្ឃ មិនមែនសង្ឃចាំពិធីប្រារព្ធ មិនហៅថា
 និរោធា ។

ធម៌ ឧទ្ទេសវិញ ។

និទ្ទេសវិញ

(៣២) ឧត្តៈ ហៅថាឧត្តសង្ឃ ។ អើ ។ ឧត្តសង្ឃ ហៅថាឧត្ត-
 វេយ្យា ។ ឧត្តសង្ឃ ដ៏សេស វៀរវែងឧត្តប្រត្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ឧត្តប្រត្រឹត្ត
 ទៅក្នុងចិត្ត ហៅថាឧត្តសង្ឃ មិនហៅថាឧត្តៈ ឯឧត្តប្រត្រឹត្តទៅក្នុងកាយ
 ឧត្តប្រត្រឹត្តទៅក្នុងចិត្ត ហៅថាឧត្តៈផង ហៅថាឧត្តសង្ឃផង ។ សមុទយៈ
 ហៅថាសមុទយសង្ឃ ។ សមុទយៈ ដ៏សេស វៀរវែងសមុទយសង្ឃ
 ហៅថាសមុទយៈ មិនហៅថា សមុទយសង្ឃ ឯសមុទយសង្ឃ ហៅថា
 សមុទយៈផង ហៅថាសមុទយសង្ឃផង ។ សមុទយសង្ឃ ហៅថាសមុ-
 ទយៈវេយ្យា ។ អើ ។ និរោធា ហៅថានិរោធសង្ឃ ។ និរោធា ដ៏សេស
 វៀរវែងនិរោធសង្ឃ ហៅថា និរោធា មិនហៅថានិរោធសង្ឃ ឯនិរោធា-
 សង្ឃ ហៅថានិរោធាផង ហៅថានិរោធសង្ឃផង ។ និរោធសង្ឃ ហៅ
 ថានិរោធាវេយ្យា ។ អើ ។ មន្ត្រី ហៅថាមន្ត្រីសង្ឃ ។ មន្ត្រី ដ៏សេស វៀរ
 វែងមន្ត្រីសង្ឃ ហៅថាមន្ត្រី មិនហៅថាមន្ត្រីសង្ឃ ឯមន្ត្រីសង្ឃ ហៅថាមន្ត្រី
 ផង ហៅថាមន្ត្រីសង្ឃផង ។ មន្ត្រីសង្ឃ ហៅថាមន្ត្រីវេយ្យា ។ អើ ។

[៣៣] ន ធុត្ថំ ន ធុត្ថុសេត្ថន្តិ ។ កាយិកំ
 ធុត្ថំ វេទសិកំ ធុត្ថំ វេយ្យា អវសេសំ ធុត្ថុសត្ថំ
 ន ធុត្ថំ ធុត្ថុសត្ថំ ធុត្ថុញ្ច ធុត្ថុសត្ថុញ្ច វេយ្យា
 អវសេសំ ន ចេវ ធុត្ថំ ន ច ធុត្ថុសត្ថំ ។ ន
 ធុត្ថុសត្ថំ ន ធុត្ថុន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន សមុទ-
 យោ ន សមុទយសត្ថន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន សមុទយ-
 សត្ថំ ន សមុទយោតិ ។ សមុទយសត្ថំ វេយ្យា
 អវសេសោ សមុទយោ ន សមុទយសត្ថំ សមុទយោ
 សមុទយញ្ច សមុទយសត្ថុញ្ច វេយ្យា អវសេសោ
 ន ចេវ សមុទយោ ន ច សមុទយសត្ថំ ។ ន
 ជិរោតោ ន ជិរោតសត្ថន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ជិរោ-
 តសត្ថំ ន ជិរោតោតិ ។ ជិរោតសត្ថំ វេយ្យា អវ-
 សេសោ ជិរោតោ ន ជិរោតសត្ថំ ជិរោតោ ជិរោត-
 ញ្ច ជិរោតសត្ថុញ្ច វេយ្យា អវសេសោ ន ចេវ ជិ-
 រោតោ ន ច ជិរោតសត្ថំ ។ ន មត្តោ ន មត្តុស-
 ត្ថន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន មត្តុសត្ថំ ន មត្តោតិ ។
 មត្តុសត្ថំ វេយ្យា អវសេសោ មត្តោ ន មត្តុសត្ថំ
 មត្តោ មត្តុញ្ច មត្តុសត្ថុញ្ច វេយ្យា អវសេសោ ន
 ចេវ មត្តោ ន ច មត្តុសត្ថំ ។

[៣៣] បិវេនេមុត្ថុៈ បិវេនេវេយ្យាសត្ថុ ។ មុត្ថុសត្ថុ បិវេនេ
 វៀវេនេមុត្ថុវេយ្យាសត្ថុសត្ថុ មុត្ថុវេយ្យាសត្ថុសត្ថុ បិវេនេវេយ្យា
 ហោវេយ្យាសត្ថុ បិវេនេវេយ្យា វៀវេនេមុត្ថុៈ និមុត្ថុសត្ថុចេញ
 មិនហោវេយ្យាសត្ថុ បិវេនេវេយ្យាសត្ថុសត្ថុនី ។ មិនមែនមុត្ថុសត្ថុ មិន
 ហោវេយ្យាសត្ថុ ។ តើ ។ បិវេនេសមុទយៈ មិនហោវេយ្យាសមុទយសត្ថុ ។
 តើ ។ មិនមែនសមុទយសត្ថុ មិនហោវេយ្យាសមុទយៈ ។ សមុទយៈ គឺ
 សេស វៀវេនេសមុទយសត្ថុ មិនហោវេយ្យាសមុទយសត្ថុ ហោវេយ្យាសមុ-
 ទយៈ ឯសភាវៈជីសេស វៀវេនេសមុទយៈនិមុត្ថុសត្ថុចេញ មិន
 ហោវេយ្យាសមុទយៈនី មិនហោវេយ្យាសមុទយសត្ថុនី ។ មិនមែននិរោតៈ បិវេ
 ហោវេយ្យានិរោតសត្ថុ ។ តើ ។ មិនមែននិរោតសត្ថុ បិវេនេវេយ្យានិរោតៈ ។
 និរោតៈ ជីសេស វៀវេនេនិរោតសត្ថុ បិវេនេវេយ្យានិរោតសត្ថុ ហោវេយ្យា
 និរោតៈ ឯសភាវៈជីសេស វៀវេនេនិរោតៈ និមុត្ថុនិរោតសត្ថុចេញ មិន
 ហោវេយ្យានិរោតៈនី មិនហោវេយ្យានិរោតសត្ថុនី ។ មិនមែនមត្តុៈ មិនហោ
 វេយ្យាមត្តុសត្ថុ ។ តើ ។ មិនមែនមត្តុសត្ថុ មិនហោវេយ្យាមត្តុៈ ។ មត្តុៈ
 ជីសេស វៀវេនេមត្តុសត្ថុ មិនហោវេយ្យាមត្តុសត្ថុ ហោវេយ្យាមត្តុៈ ឯស-
 ភាវៈជីសេស វៀវេនេមត្តុៈ និមុត្ថុមត្តុសត្ថុចេញ មិនហោវេយ្យាមត្តុៈនី
 មិនហោវេយ្យាមត្តុសត្ថុនី ។

[៣៤] ទុក្ខំ ទុក្ខសមុទ្គន្តំ ។ អាមត្តា ។ ស-
 ច្ចា សមុទយសមុទ្គន្តំ ។ សមុទយសមុទ្គ សមុទ្គោ ស-
 មុទយសមុទ្គ អាសេសា សច្ចា សច្ចា ន សមុទ-
 យសមុទ្គ ។ ទុក្ខំ ទុក្ខសមុទ្គន្តំ ។ អាមត្តា ។
 សច្ចា និរោធសមុទ្គន្តំ ។ បេ ។ សច្ចា មគ្គសមុទ្គន្តំ ។
 មគ្គសមុទ្គ សមុទ្គោ មគ្គសមុទ្គ អាសេសា សច្ចា
 សច្ចា ន មគ្គសមុទ្គ ។ សមុទយោ សមុទយសមុ-
 ទ្គន្តំ ។ សមុទយសមុទ្គ វេយ្យា អាសេសា សមុទ-
 យោ សមុទយោ ន សមុទយសមុទ្គ សមុទយសមុទ្គ
 សមុទយោ ចេវ សមុទយសមុទ្គ ។ សច្ចា ទុក្ខ-
 សមុទ្គន្តំ ។ បេ ។ សច្ចា និរោធសមុទ្គន្តំ ។ បេ ។
 សច្ចា មគ្គសមុទ្គន្តំ ។ មគ្គសមុទ្គ សមុទ្គោ មគ្គសមុទ្គ
 អាសេសា សច្ចា សច្ចា ន មគ្គសមុទ្គ ។ និរោធនា
 និរោធសមុទ្គន្តំ ។ និរោធសមុទ្គ វេយ្យា អាសេសា
 និរោធនា និរោធនា ន និរោធសមុទ្គ និរោធសមុទ្គ
 និរោធនា ចេវ និរោធសមុទ្គ ។ សច្ចា ទុក្ខសមុទ្គន្តំ
 ។ បេ ។ សច្ចា សមុទយសមុទ្គន្តំ ។ បេ ។ សច្ចា

[៣៥] ទុក្ខៈ ហៅថាទុក្ខសមុទ្គ ។ កើ ។ សមុទៈចាំឯឡាយ ហៅ
 ថា សមុទយសមុទ្គ ។ សមុទយសមុទ្គ ហៅថាសមុទៈផង ហៅថាសមុ-
 ទយសមុទៈផង សមុទៈចាំឯឡាយ ដ៏សេស ហៅថាសមុទៈ មិនហៅថាសមុ-
 ទយសមុទៈទេ ។ ទុក្ខៈ ហៅថាទុក្ខសមុទ្គ ។ កើ ។ សមុទៈចាំឯឡាយ
 ហៅថា និរោធសមុទ្គ ។ បេ ។ សមុទៈចាំឯឡាយ ហៅថាមគ្គសមុទ្គ ។
 មគ្គសមុទ្គ ហៅថាសមុទៈផង ហៅថា មគ្គសមុទៈផង សមុទៈចាំឯឡាយដ៏សេស
 ហៅថាសមុទៈ មិនហៅថាមគ្គសមុទៈទេ ។ សមុទយៈ ហៅថាសមុទយ-
 សមុទ្គ ។ សមុទយៈដ៏សេស វៀរលង់សមុទយសមុទ្គ ហៅថាស-
 មុទយៈ មិនហៅថាសមុទយសមុទ្គ ឯសមុទយសមុទ្គ ហៅថាសមុទយៈផង
 ហៅថា សមុទយសមុទៈផង ។ សមុទៈចាំឯឡាយ ហៅថាទុក្ខសមុទ្គ ។ បេ ។
 សមុទៈចាំឯឡាយ ហៅថានិរោធសមុទ្គ ។ បេ ។ សមុទៈចាំឯឡាយ ហៅថា
 មគ្គសមុទ្គ ។ មគ្គសមុទ្គ ហៅថាសមុទៈផង ហៅថាមគ្គសមុទៈផង សមុទៈ
 ចាំឯឡាយ ដ៏សេស ហៅថាសមុទៈ មិនហៅថាមគ្គសមុទៈទេ ។ និរោធនៈ
 ហៅថានិរោធសមុទ្គ ។ និរោធនៈ ដ៏សេស វៀរលង់និរោធសមុទ្គ ហៅថា
 និរោធនៈ មិនហៅថានិរោធសមុទៈទេ ឯនិរោធសមុទ្គ ហៅថានិរោធនៈផង
 ហៅថានិរោធសមុទៈផង ។ សមុទៈចាំឯឡាយ ហៅថាទុក្ខសមុទ្គ ។ បេ ។
 សមុទៈចាំឯឡាយ ហៅថាសមុទយសមុទ្គ ។ បេ ។ សមុទៈចាំឯឡាយ

មគ្គសច្ចន្តំ ។ មគ្គសច្ចំ សច្ចតោវ មគ្គសច្ចញ្ច អវ-
 សេសា សច្ចា សច្ចា ន មគ្គសច្ចំ ។ មគ្គោ មគ្គ-
 សច្ចន្តំ ។ មគ្គសច្ចំ វេយ្យាគា អវសេសោ មគ្គោ មគ្គោ
 ន មគ្គសច្ចំ មគ្គសច្ចំ មគ្គោ លេវ មគ្គសច្ចញ្ច ។
 សច្ចា ទុក្ខសច្ចន្តំ ។ យេ ។ សច្ចា សមុទយសច្ច-
 ន្តំ ។ យេ ។ សច្ចា និរោធសច្ចន្តំ ។ និរោធសច្ចំ
 សច្ចតោវ និរោធសច្ចញ្ច អវសេសោ សច្ចា សច្ចា
 ន និរោធសច្ចំ ។

(៣៥) ន ទុក្ខំ ន ទុក្ខសច្ចន្តំ ។ តាយិកំ
 ទុក្ខំ លេខសិកំ ទុក្ខំ វេយ្យាគា អវសេសំ ទុក្ខសច្ចំ
 ន ទុក្ខំ ទុក្ខសច្ចំ ទុក្ខញ្ច ទុក្ខសច្ចញ្ច វេយ្យាគា
 អវសេសោ ន លេវ ទុក្ខំ ន ច ទុក្ខសច្ចំ ។ ន
 សច្ចា ន សមុទយសច្ចន្តំ ។ អាមត្តា ។ ន
 ទុក្ខំ ន ទុក្ខសច្ចន្តំ ។ តាយិកំ ទុក្ខំ លេខសិ-
 កំ ទុក្ខំ វេយ្យាគា អវសេសំ ទុក្ខសច្ចំ ន ទុក្ខំ
 ទុក្ខសច្ចំ ទុក្ខញ្ច ទុក្ខសច្ចញ្ច វេយ្យាគា អវសេសា(១)
 ន លេវ ទុក្ខំ ន ច ទុក្ខសច្ចំ ។ ន សច្ចា ន
 និរោធសច្ចន្តំ ។ យេ ។ ន សច្ចា ន មគ្គសច្ចន្តំ ។

លោកេមគ្គសច្ចប្ប ។ មគ្គសច្ចំ លោកេមគ្គំ វេយ្យាគា លោកេមគ្គសច្ចប្ប
 សច្ចៈតាំងឡាយ ដ៏សេស លោកេមគ្គៈ មិនលោកេមគ្គសច្ចេ ។ មគ្គៈ
 លោកេមគ្គសច្ចប្ប ។ មគ្គៈ ដ៏សេស វៀរលង់មគ្គសច្ច លោកេមគ្គៈ មិន
 លោកេមគ្គសច្ចេ នមគ្គសច្ច លោកេមគ្គៈផង លោកេមគ្គសច្ចផង ។
 សច្ចៈតាំងឡាយ លោកេមគ្គសច្ច ។ យេ ។ សច្ចៈតាំងឡាយ លោកេម
 សមុទយសច្ច ។ យេ ។ សច្ចៈតាំងឡាយ លោកេមនិរោធសច្ចប្ប ។
 និរោធសច្ច លោកេមសច្ចៈផង លោកេមនិរោធសច្ចផង សច្ចៈតាំងឡាយ
 ដ៏សេស លោកេមសច្ចៈ មិនលោកេមនិរោធសច្ចេ ។

(៣៥) មិនមែនទុក្ខៈ មិនលោកេមគ្គសច្ចប្ប ។ ទុក្ខសច្ច ដ៏
 សេស វៀរលង់ទុក្ខប្រព្រឹត្តៈទៅក្នុងកាយ ទុក្ខប្រព្រឹត្តៈទៅក្នុងចិត្តចេញ
 មិនលោកេមគ្គៈ លោកេមគ្គសច្ច ធម្មជាតិ ដ៏សេស វៀរលង់ទុក្ខៈនិង
 ទុក្ខសច្ចចេញ មិនលោកេមគ្គៈផង មិនលោកេមគ្គសច្ចផង ។ មិនមែន
 សច្ចៈតាំងឡាយ មិនលោកេម សមុទយសច្ចប្ប ។ អើ ។ មិនមែនទុក្ខៈ
 មិនលោកេមគ្គសច្ចប្ប ។ ទុក្ខសច្ច ដ៏សេស វៀរលង់ទុក្ខប្រព្រឹត្តៈទៅ
 ក្នុងកាយ ទុក្ខប្រព្រឹត្តៈទៅក្នុងចិត្តចេញ មិនលោកេមគ្គៈ លោកេមគ្គ-
 សច្ច ធម្មជាតិ ដ៏សេស វៀរលង់ទុក្ខៈនិងទុក្ខសច្ចចេញ មិនលោកេម
 គ្គៈផង មិនលោកេមគ្គសច្ចផង ។ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនលោកេម
 និរោធសច្ចប្ប ។ យេ ។ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនលោកេមគ្គសច្ចប្ប ។

អាមត្តា ។ ន សមុទយោ ន សមុទយសច្ចន្តិ ។
 អាមត្តា ។ ន សច្ចា ន ទុក្ខសច្ចន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន
 សមុទយោ ន សមុទយសច្ចន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន សច្ចា
 ន និរោធសច្ចន្តិ ។ បេ ។ ន សច្ចា ន មគ្គ-
 សច្ចន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន និរោធនោ ន និរោធសច្ច-
 ន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន សច្ចា ន ទុក្ខសច្ចន្តិ ។ បេ ។
 ន សច្ចា ន សមុទយសច្ចន្តិ ។ បេ ។ ន សច្ចា ន
 មគ្គសច្ចន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន មគ្គោ ន មគ្គសច្ចន្តិ ។
 អាមត្តា ។ ន សច្ចា ន ទុក្ខសច្ចន្តិ ។ អាមត្តា ។
 ន មគ្គោ ន មគ្គសច្ចន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន សច្ចា
 ន សមុទយសច្ចន្តិ ។ បេ ។ ន សច្ចា ន និរោធស-
 ច្ចន្តិ ។ អាមត្តា ។

[៣៦] ទុក្ខំ សច្ចន្តិ ។ អាមត្តា ។ សច្ចា
 ទុក្ខសច្ចន្តិ ។ ទុក្ខសច្ចំ សច្ចោរា ទុក្ខសច្ចញ្ច
 អវសេសា សច្ចា សច្ចា ន ទុក្ខសច្ចំ ។ សមុទ-
 យោ សច្ចន្តិ ។ អាមត្តា ។ បេ ។ និរោធនោ សច្ចន្តិ ។

អើ ។ មិនមែនសមុទយៈ មិនហៅថាសមុទយសច្ចប្ប ។ អើ ។ មិន
 មែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាទុក្ខសច្ចប្ប ។ អើ ។ មិនមែនសមុទយៈ
 មិនហៅថាសមុទយសច្ចប្ប ។ អើ ។ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិន
 ហៅថានិរោធសច្ច ។ បេ ។ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាមគ្គ-
 សច្ចប្ប ។ អើ ។ មិនមែននិរោធនោ មិនហៅថានិរោធសច្ចប្ប ។ អើ ។
 មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាទុក្ខសច្ចប្ប ។ បេ ។ មិនមែនសច្ចៈ
 តាំងឡាយ មិនហៅថាសមុទយសច្ចប្ប ។ បេ ។ មិនមែនសច្ចៈតាំង-
 ឡាយ មិនហៅថាមគ្គសច្ចប្ប ។ អើ ។ មិនមែនមគ្គ មិនហៅថាមគ្គ-
 សច្ចប្ប ។ អើ ។ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាទុក្ខសច្ចប្ប ។
 អើ ។ មិនមែនមគ្គ មិនហៅថាមគ្គសច្ចប្ប ។ អើ ។ មិនមែនសច្ចៈ
 តាំងឡាយ មិនហៅថាសមុទយសច្ចប្ប ។ បេ ។ មិនមែនសច្ចៈតាំង-
 ឡាយ មិនហៅថានិរោធសច្ចប្ប ។ អើ ។

[៣៦] ទុក្ខំ ហៅថាសច្ចៈប្ប ។ អើ ។ សច្ចៈតាំងឡាយ
 ហៅថាទុក្ខសច្ចប្ប ។ ទុក្ខសច្ចំ ហៅថាសច្ចៈផង ហៅថាទុក្ខសច្ចផង
 សច្ចៈតាំងឡាយដ៏សេស ហៅថាសច្ចៈ មិនហៅថាទុក្ខសច្ចខេ ។ សមុ-
 ទយៈ ហៅថាសច្ចៈប្ប ។ អើ ។ បេ ។ និរោធនោ ហៅថាសច្ចៈប្ប ។

អាមន្តា ។ បេ ។ មន្តា សច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។
 សច្ចា មគ្គសច្ចន្តិ ។ មគ្គសច្ចំ សច្ចត្បោវ មគ្គសច្ចញ្ច
 អវសេសា សច្ចា សច្ចា ន មគ្គសច្ចំ ។

(៣៧) ន ធុត្តំ ន សច្ចន្តិ ។ ធុត្តំ វេយ្យា
 អវសេសា សច្ចា ន ធុត្តំ សច្ចា ធុត្តញ្ច សច្ចញ្ច
 វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ ធុត្តំ ន ច សច្ចា ។
 ន សច្ចា ន ធុត្តសច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន សម្ម-
 ធម្មោ ន សច្ចន្តិ ។ សម្មធម្មំ វេយ្យា ។ បេ ។
 ន និរោធា ន សច្ចន្តិ ។ និរោធំ វេយ្យា ។ បេ ។
 ន មន្តា ន សច្ចន្តិ ។ មគ្គំ វេយ្យា អវសេសា
 សច្ចា ន មន្តា សច្ចា មគ្គញ្ច សច្ចញ្ច វេយ្យា
 អវសេសា ន ចេវ មន្តា ន ច សច្ចា ។ ន សច្ចា
 ន មគ្គសច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៣៨) ធុត្តំ សច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។ សច្ចា ស-
 ម្មធម្មសច្ចន្តិ ។ សម្មធម្មសច្ចំ សច្ចត្បោវ សម្មធម្ម-
 សច្ចញ្ច អវសេសា សច្ចា សច្ចា ន សម្មធម្ម-
 សច្ចំ ។ ធុត្តំ សច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។ សច្ចា និរោ-
 សច្ចន្តិ ។ បេ ។ សច្ចា មគ្គសច្ចន្តិ ។ មគ្គសច្ចំ

ភើ ។ បេ ។ មគ្គ ហៅថាសច្ចៈឬ ។ ភើ ។ សច្ចៈតាំងឡាយ
 ហៅថាមគ្គសច្ចៈឬ ។ មគ្គសច្ច ហៅថាសច្ចៈផង ហៅថាមគ្គសច្ចផង
 សច្ចៈតាំងឡាយដ៏សេស ហៅថាសច្ចៈ មិនហៅថាមគ្គសច្ចទេ ។

(៣៩) មិនមែនទុក្ខ មិនហៅថាសច្ចៈឬ ។ សច្ចៈតាំងឡាយដ៏
 សេស វៀរលឺទុក្ខ មិនហៅថាទុក្ខ ហៅថាសច្ចៈ ធម្មជាតិដ៏សេស
 វៀរលឺទុក្ខ និងសច្ចៈចេញ មិនហៅថាទុក្ខផង មិនហៅថាសច្ចៈ
 ផង ។ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាទុក្ខសច្ចៈឬ ។ ភើ ។ មិន
 មែនសមុទយៈ មិនហៅថាសច្ចៈឬ ។ (សច្ចៈដ៏សេស) វៀរលឺសមុ-
 ទយៈ ។ បេ ។ មិនមែននិរោធ មិនហៅថាសច្ចៈឬ ។ (សច្ចៈដ៏
 សេស) វៀរលឺនិរោធ ។ បេ ។ មិនមែនមគ្គ មិនហៅថាសច្ចៈឬ ។
 សច្ចៈតាំងឡាយដ៏សេស វៀរលឺមគ្គ មិនហៅថាមគ្គ ហៅថាសច្ចៈ
 ធម្មជាតិដ៏សេស វៀរលឺមគ្គ និងសច្ចៈចេញ មិនហៅថាមគ្គផង មិនហៅ
 ថាសច្ចៈផង ។ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាមគ្គសច្ចៈឬ ។ ភើ ។

(៤០) ទុក្ខ ហៅថាសច្ចៈឬ ។ ភើ ។ សច្ចៈតាំងឡាយ ហៅ
 ថាសមុទយសច្ចៈឬ ។ សមុទយសច្ច ហៅថាសច្ចៈផង ហៅថាសមុ-
 ទយសច្ចផង សច្ចៈតាំងឡាយដ៏សេស ហៅថាសច្ចៈ មិនហៅថាសមុទ-
 យសច្ចទេ ។ ទុក្ខ ហៅថាសច្ចៈឬ ។ ភើ ។ សច្ចៈតាំងឡាយ ហៅ
 ថានិរោធសច្ច ។ បេ ។ សច្ចៈតាំងឡាយ ហៅថាមគ្គសច្ចៈឬ ។ មគ្គសច្ច

សច្ចតោ មគ្គសច្ចញ្ច អវសេសា សច្ចា សច្ចា ន មគ្គ-
 សច្ចំ ។ សមុទយោ សច្ចន្តិ ។ អាមត្តា ។ បេ ។ និរោ-
 ជោ សច្ចន្តិ ។ អាមត្តា ។ បេ ។ មគ្គោ សច្ចន្តិ ។
 អាមត្តា ។ សច្ចា ទុក្ខសច្ចន្តិ ។ បេ ។ សច្ចា សមុ-
 ទយសច្ចន្តិ ។ បេ ។ សច្ចា និរោជសច្ចន្តិ ។ និរោ-
 ជសច្ចំ សច្ចតោ ចិនិរោជសច្ចញ្ច អវសេសា សច្ចា
 សច្ចា ន ចិនិរោជសច្ចំ ។

(៣៧) ន ទុក្ខំ ន សច្ចន្តិ ។ ទុក្ខំ វេយ្យា អវ-
 សេសា សច្ចា ន ទុក្ខំ សច្ចា ទុក្ខញ្ច សច្ចញ្ច
 វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ ទុក្ខំ ន ច សច្ចា ។
 ន សច្ចា ន សមុទយសច្ចន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន ទុក្ខំ
 ន សច្ចន្តិ ។ ទុក្ខំ វេយ្យា អវសេសា សច្ចា ន
 ទុក្ខំ សច្ចា ទុក្ខញ្ច សច្ចញ្ច វេយ្យា អវសេសា
 ន ចេវ ទុក្ខំ ន ច សច្ចា ។ ន សច្ចា ន
 និរោជសច្ចន្តិ ។ បេ ។ ន សច្ចា ន មគ្គ-
 សច្ចន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន សមុទយោ ន សច្ចន្តិ ។

ហោវាសច្ចៈផង ហោវាមគ្គសច្ចផង សច្ចៈតាំងឡាយដ៏សេស ហោវា
 សច្ចៈ មិនហោវាមគ្គសច្ចទេ ។ សមុទយៈ ហោវាសច្ចៈឬ ។ អើ
 ។ បេ ។ និរោជ ហោវាសច្ចៈឬ ។ អើ ។ បេ ។ មគ្គ ហោវាសច្ចៈឬ ។
 អើ ។ សច្ចៈតាំងឡាយ ហោវាទុក្ខសច្ច ។ បេ ។ សច្ចៈតាំងឡាយ
 ហោវាសមុទយសច្ច ។ បេ ។ សច្ចៈតាំងឡាយ ហោវានិរោជសច្ច
 ឬ ។ និរោជសច្ច ហោវាសច្ចៈផង ហោវានិរោជសច្ចផង សច្ចៈ
 តាំងឡាយដ៏សេស ហោវាសច្ចៈ មិនហោវានិរោជសច្ចទេ ។

(៣៧) មិនមែនទុក្ខ មិនហោវាសច្ចៈឬ ។ សច្ចៈតាំងឡាយ
 ដ៏សេស វៀរលែងទុក្ខ មិនហោវាទុក្ខ ហោវាសច្ចៈ ធម្មជាតដ៏សេស
 វៀរលែងទុក្ខ និងសច្ចៈចេញ មិនហោវាទុក្ខផង មិនហោវាសច្ចៈផង ។
 មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហោវាសមុទយសច្ចឬ ។ អើ ។ មិន
 មែនទុក្ខ មិនហោវាសច្ចៈឬ ។ សច្ចៈតាំងឡាយដ៏សេស វៀរលែងទុក្ខ
 មិនហោវាទុក្ខ ហោវាសច្ចៈ ធម្មជាតដ៏សេស វៀរលែងទុក្ខ និងសច្ចៈ
 ចេញ មិនហោវាទុក្ខផង មិនហោវាសច្ចៈផង មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ
 មិនហោវានិរោជសច្ចឬ ។ បេ ។ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិន
 ហោវាមគ្គសច្ចឬ ។ អើ ។ មិនមែនសមុទយៈ មិនហោវាសច្ចៈឬ ។

សាទ្ធិយោគ បរិច្ឆិកា ឧប្បាសនា

សមុទយំ វេយ្យាគា អវសេសា សាទ្ធា ន សមុទយោ
 សទ្ធា សមុទយញ្ច សទ្ធា វេយ្យាគា អវសេសា ន
 ទេវ សមុទយោ ន ច សទ្ធា ។ បេ ។ ន និរោធា
 ន សទ្ធាន្តិ ។ និរោធំ វេយ្យាគា ។ បេ ។ ន មត្តោ
 ន សទ្ធាន្តិ ។ មត្តំ វេយ្យាគា អវសេសា សទ្ធា ន
 មត្តោ សទ្ធា មត្តញ្ច សទ្ធា វេយ្យាគា អវសេសា
 ន ទេវ មត្តោ ន ច សទ្ធា ។ ន សទ្ធា ន ធុត្ត-
 សទ្ធាន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន មត្តោ ន សទ្ធាន្តិ ។ មត្តំ
 វេយ្យាគា អវសេសា សទ្ធា ន មត្តោ សទ្ធា មត្តញ្ច
 សទ្ធា វេយ្យាគា អវសេសា ន ទេវ មត្តោ ន ច
 សទ្ធា ។ ន សទ្ធា ន សមុទយសទ្ធាន្តិ ។ បេ ។
 ន សទ្ធា ន និរោធសទ្ធាន្តិ ។ អាមត្តា ។

បណ្ណតិកា ។

បរិច្ឆិកា

[៤០] យស្ស ធុត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សមុ-
 ទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ

សាទ្ធិយោគ បរិច្ឆិកា ឧប្បាសនា

សច្ចៈតាំងឡាយដ៏សេស វៀរលងសមុទយៈ បិទហៅថាសមុទយៈ
 ហៅថាសច្ចៈ ឈ្មួញដ៏សេស វៀរលងសមុទយៈ នឹងសច្ចៈចេញ
 មិនហៅថាសមុទយដ៏សេស បិទហៅថាសច្ចៈផង ។ បេ ។ មិនមែននិរោធ
 មិនហៅថាសច្ចៈឬ ។ (សច្ចៈតាំងឡាយដ៏សេស) វៀរលងនិរោធ ។ បេ ។
 មិនមែនមត្ត បិទហៅថាសច្ចៈឬ ។ សច្ចៈតាំងឡាយដ៏សេស វៀរលង
 មត្ត មិនហៅថាមត្ត ហៅថាសច្ចៈ ធម្មជាតិដ៏សេស វៀរលងមត្ត
 នឹងសច្ចៈចេញ មិនហៅថាមត្តផង មិនហៅថាសច្ចៈផង ។ មិនមែន
 សច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាធុត្តសច្ចៈឬ ។ កើ ។ មិនមែនមត្ត មិនហៅ
 ថាសច្ចៈឬ ។ សច្ចៈតាំងឡាយដ៏សេស វៀរលងមត្ត បិទហៅថាមត្ត
 ហៅថាសច្ចៈ ធម្មជាតិដ៏សេស វៀរលងមត្ត នឹងសច្ចៈចេញ បិទហៅ
 ថាមត្តផង មិនហៅថាសច្ចៈផង ។ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅ
 ថាសមុទយសច្ចៈឬ ។ បេ ។ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថានិរោធ-
 សច្ចៈឬ ។ កើ ។

ចប់ បណ្ណតិកា ។

បរិច្ឆិកា

[៤០] ធុត្តសច្ចំ របស់សត្វណា កើតឡើង សមុទយសច្ចំ របស់
 សត្វនោះ វែងកើតឡើងឬ ។ ធុត្តសត្វតាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ

(២២) យស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ នោ ។ យស្ស វា បទ
 មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។
 នោ ។

(២៣) យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ សមុទ-
 យសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អសញ្ញាសត្ត តត្ថ ទុក្ខ-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ ធនុវោកាវេ បញ្ចវោកាវេ តត្ថ ទុក្ខសច្ចុកា
 ឧប្បជ្ឈតិ សមុទយសច្ចុកា ឧប្បជ្ឈតិ ។ យត្ថ វា
 បទ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈ-
 តិ ។ អាមត្តា ។

(២៤) យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ មគ្គសច្ចំ
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ អនាយ អសញ្ញាសត្ត តត្ថ ទុក្ខ-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ
 អវិសេស ធនុវោកាវេ បញ្ចវោកាវេ តត្ថ ទុក្ខ-
 សច្ចុកា ឧប្បជ្ឈតិ មគ្គសច្ចុកា ឧប្បជ្ឈតិ ។ យត្ថ វា
 បទ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។
 អាមត្តា ។

(២៥) សមុទយសច្ចំ បេសសត្វោ កើតឡើង មគ្គសច្ច
 បេសសត្វោ វេទកើតឡើង ។ មិនកើតឡើងទេ ។ មួយទៀត
 មគ្គសច្ច បេសសត្វោ កើតឡើង សមុទយសច្ច បេសសត្វោនោះ
 វេទកើតឡើង ។ មិនកើតឡើងទេ ។

(២៦) ទុក្ខសច្ច កើតឡើង ក្នុងជីវិត សមុទយសច្ច វេទកើត
 ឡើង ក្នុងជីវិតនោះ ។ ទុក្ខសច្ច វេទកើតឡើង ក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះ
 ឯសមុទយសច្ច មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ ទុក្ខសច្ច វេទកើតឡើង
 ផង សមុទយសច្ច វេទកើតឡើងផង ក្នុងចក្កវេទកាសត្វ និងបញ្ចវោ-
 កាសត្វនោះ ។ មួយទៀត សមុទយសច្ច កើតឡើង ក្នុងជីវិត
 ទុក្ខសច្ច វេទកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ ។ រឺ ។

(២៧) ទុក្ខសច្ច កើតឡើង ក្នុងជីវិត មគ្គសច្ច វេទកើតឡើង
 ក្នុងជីវិតនោះ ។ ទុក្ខសច្ច វេទកើតឡើង ក្នុងអនាមិកា និងអសញ្ញា-
 សត្វនោះ ឯមគ្គសច្ច មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះទេ ទុក្ខសច្ច វេទកើត
 ឡើងផង មគ្គសច្ច វេទកើតឡើងផង ក្នុងចក្កវេទកាសត្វ និងបញ្ចវោ-
 កាសត្វវិសេសនោះ ។ មួយទៀត មគ្គសច្ច កើតឡើង ក្នុងជីវិត
 ទុក្ខសច្ច វេទកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ ។ រឺ ។

(៤៥) យត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ មគ្គ-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អនាមេ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ឧប្បជ្ឈតិ ទោ ធម៌ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ អវសេសោ
 ធម្មវេតនាវេ បញ្ចវេតនាវេ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឬ
 ឧប្បជ្ឈតិ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ យត្ថ វា បទ មគ្គ-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។
 អាមន្តា ។

(៤៦) យស្ស យត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស កម្មំ
 យស្ស យត្ថ កម្មំ សទិសំ វិគ្គាហតមំ ។

(៤៧) យស្ស ធុត្ថសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស សមុទយ-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បទ សមុទ-
 យសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ធុត្ថសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។
 សទ្ធិសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បវត្តេ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទត្វាលោ តេសំ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ទោ
 ច តេសំ ធុត្ថសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ សទ្ធិសំ ចវន្តានំ
 បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កត្តាលោ អរូបេ មគ្គស្ស ធម៌
 វេលស្ស ធម៌ ឧប្បាទត្វាលោ តេសំ សមុទយសច្ចំ ឬ
 ឧប្បជ្ឈតិ ធុត្ថសច្ចំ ឬ ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៤៨) សមុទយសច្ចំ កើតឡើង ក្នុងវិញ្ញាណ មគ្គសច្ចំ វេល
 កើតឡើង ក្នុងវិញ្ញាណ ។ សមុទយសច្ចំ វេលកើតឡើង ក្នុងអបាយ-
 សត្វនោះ ឯមគ្គសច្ចំ មិនកើតឡើង ក្នុងវិញ្ញាណ សមុទយសច្ចំ វេល
 កើតឡើងផង មគ្គសច្ចំ វេលកើតឡើងផង ក្នុងចក្ខុវេទនាសត្វ និង
 បញ្ចវេទនាសត្វដ៏សេសនោះ ។ មួយទៀត មគ្គសច្ចំ កើតឡើង ក្នុង
 វិញ្ញាណ សមុទយសច្ចំ វេលកើតឡើង ក្នុងវិញ្ញាណ ។ អើ ។

(៤៩) ធុត្ថសច្ចំ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងវិញ្ញាណ សមុទយសច្ចំ
 របស់សត្វនោះ វេលកើតឡើង ក្នុងវិញ្ញាណ ។ ពាក្យថា របស់សត្វណា
 គឺ ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងវិញ្ញាណ ក្នុងវិញ្ញាណ ក្នុងវិញ្ញាណ ក្នុងវិញ្ញាណ ។

(៥០) ធុត្ថសច្ចំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សមុទយសច្ចំ របស់
 សត្វនោះ មិនកើតឡើងដែរ ។ អើ ។ មួយទៀត សមុទយសច្ចំ របស់
 សត្វណា មិនកើតឡើង ធុត្ថសច្ចំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ។ ក្នុង
 សត្វទាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ សមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ
 វេលមិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្នុងវិញ្ញាណ ដែលប្រាសចាកកណ្តា ក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន ឯធុត្ថសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ
 ក្នុងសត្វទាំងអស់ កាលច្បុក សមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងអស់នោះ
 មិនកើតឡើងផង ធុត្ថសច្ចំ មិនកើតឡើងផង ក្នុងកង្កត្តាលោ វិចិត្ត
 ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងឧប្បាទក្នុងវិញ្ញាណ វិចិត្ត និងផល ក្នុងអរូបភពផង ។

[២៨] យស្ស មុត្តសង្ខំ ធុប្បជ្ជតិ តស្ស មគ្គ-
 សង្ខំ ធុប្បជ្ជតិ ។ អរូបេ មគ្គស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ ធុត្តសង្ខំ ធុប្បជ្ជតិ ។ នោ ច តេសំ មគ្គសង្ខំ
 ធុប្បជ្ជតិ សទ្ធាសំ ចវដ្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខ-
 ណោ អរូបេ ជលស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ធុត្ត-
 សង្ខារា ធុប្បជ្ជតិ មគ្គសង្ខារា ធុប្បជ្ជតិ ។ យស្ស
 កំ បទ មគ្គសង្ខំ ធុប្បជ្ជតិ តស្ស ធុត្តសង្ខំ ធុប្ប-
 ជ្ជតិ ។ សទ្ធាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ មគ្គវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មគ្គសង្ខំ ធុប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ ធុត្តសង្ខំ ធុប្បជ្ជតិ សទ្ធាសំ ច-
 វដ្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អរូបេ ជលស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មគ្គសង្ខារា ធុប្បជ្ជតិ ធុត្ត-
 សង្ខារា ធុប្បជ្ជតិ ។

[២៩] យស្ស សមុទយសង្ខំ ធុប្បជ្ជតិ តស្ស
 មគ្គសង្ខំ ធុប្បជ្ជតិ ។ មគ្គស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 សមុទយសង្ខំ ធុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ មគ្គសង្ខំ

[២៨] ឧត្តបច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មគ្គសច្ច របស់
 សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ឧត្តបច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងច្បាប់ក្នុងនោះ វៃមគ្គ ក្នុងអរូបភព ឯមគ្គសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលព្យាគ
 ឧត្តសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងឡើយ មគ្គសច្ច មិនកើត
 ឡើងផង ក្នុងក្នុងក្នុងនោះ វៃមគ្គ ក្នុងអរូបភព ក្នុងច្បាប់ក្នុងនោះ
 វៃផល ក្នុងអរូបភព ។ ឧបាស្ស មគ្គសច្ច របស់សត្វណា មិន
 កើតឡើង ឧត្តសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វទាំង
 អស់ កាលទាត់ចិត្តឡើយ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងច្បាប់ក្នុងនោះ វៃមគ្គ ក្នុងអរូបភព ក្នុងច្បាប់ក្នុងនោះ ឯមគ្គសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វទាំងអស់ កាល
 ព្យាគ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ឧត្តសច្ច មិន
 កើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្នុងនោះ វៃមគ្គ ក្នុងច្បាប់ក្នុងនោះ ក្នុងច្បាប់ក្នុងនោះ
 វៃផល ក្នុងអរូបភព ។

[២៩] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មគ្គសច្ច របស់
 សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងច្បាប់ក្នុងនោះ វៃមគ្គ ឯមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា

ឧប្បជ្ជតិ សត្វេសំ ចិត្តស្ស កង្ក្រានលោ តណ្ហាវិប្ប-
 យុត្តបក្កវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បនន្ទុលោ ធិរោធសមា-
 បដ្ឋានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ សមុទយសច្ចកា ឧប្ប-
 ជ្ជតិ មគ្គសច្ចកា ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បទ មគ្គសច្ច-
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សមុទយសច្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ តណ្ហា-
 យ ឧប្បនន្ទុលោ តេសំ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ លោ-
 ច តេសំ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ សត្វេសំ ចិត្តស្ស
 កង្ក្រានលោ បក្កវិប្បយុត្តតណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្ប-
 នន្ទុលោ ធិរោធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ
 មគ្គសច្ចកា ឧប្បជ្ជតិ សមុទយសច្ចកា ឧប្បជ្ជតិ ។

(៥០) យត្ថ ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ សមុទ-
 យសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ។ នត្ថ ។ យត្ថ វា បទ សមុ-
 ទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ។
 ឧប្បជ្ជតិ ។

(៥១) យត្ថ ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ មគ្គសច្ចំ
 ឧប្បជ្ជតិ ។ នត្ថ ។ យត្ថ វា បទ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ
 តត្ថ ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ឧប្បជ្ជតិ ។

មិនកើតឡើងទេ សមុទយសច្ច របស់ភស្តុតាងសត្វតាំងនោះ ដែល
 ចូលកាន់ចំណង មិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ច មិនកើតឡើងផង ក្នុង
 កង្ក្រានលោ ខែចិត្ត និងក្នុងឧប្បនន្ទុលោ ខែចិត្ត ដែលប្រាសចាកតណ្ហា
 និងប្រាសចាកមគ្គ របស់ភស្តុតាងសត្វតាំងនោះ ។ មួយទៀត មគ្គសច្ច
 របស់សត្វលោ មិនកើតឡើង សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើត
 ឡើងដែរ ។ មគ្គសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
 ឧប្បនន្ទុលោ ខែតណ្ហា និងសមុទយសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែន
 ជាមិនកើតឡើងទេ មគ្គសច្ច របស់ភស្តុតាងសត្វតាំងនោះ ដែលចូល
 កាន់ចំណង មិនកើតឡើងផង សមុទយសច្ច មិនកើតឡើងផង ក្នុង
 កង្ក្រានលោ ខែចិត្ត និងក្នុងឧប្បនន្ទុលោ ខែចិត្ត ដែលប្រាសចាកមគ្គ
 និងប្រាសចាកតណ្ហា របស់ភស្តុតាងសត្វតាំងនោះ ។

(៥០) ឧត្តសច្ច មិនកើតឡើង ក្នុងចំណា សមុទយសច្ច មិនកើត
 ឡើង ក្នុងចំណោះមួយ ។ មិនមានទេ ។ មួយទៀត សមុទយសច្ច មិនកើត
 ឡើង ក្នុងចំណា ឧត្តសច្ច មិនកើតឡើង ក្នុងចំណោះមួយ ។ កើតឡើង ។

(៥១) ឧត្តសច្ច មិនកើតឡើង ក្នុងចំណា មគ្គសច្ច មិនកើត
 ឡើង ក្នុងចំណោះមួយ ។ មិនមានទេ ។ មួយទៀត មគ្គសច្ច មិនកើត
 ឡើង ក្នុងចំណា ឧត្តសច្ច មិនកើតឡើង ក្នុងចំណោះមួយ ។ កើតឡើង ។

(៥២) យត្ថ សមុទយេសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ តត្ថ មគ្គ-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ កំ បទ មគ្គ-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ តត្ថ សមុទយេសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ ។
 អបាយេ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ សមុ-
 ទយេសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ អសញ្ញាសត្ថេ តត្ថ មគ្គសច្ចកា
 ទុប្បជ្ឈតិ សមុទយេសច្ចកា ទុប្បជ្ឈតិ ។

(៥៣) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ សមុទយេសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 កំ បទ យត្ថ សមុទយេសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ
 ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ ។ សទ្ធវេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 បវត្តេ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទត្វះណា តេសំ
 តត្ថ សមុទយេសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ សទ្ធវេសំ បវត្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស
 កង្កត្តាណា អរូបេ មគ្គស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បា-
 ទត្វះណា តេសំ តត្ថ សមុទយេសច្ចកា ទុប្បជ្ឈតិ
 ទុក្ខសច្ចកា ទុប្បជ្ឈតិ ។

(៥៤) សមុទយេសច្ចំ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិត មគ្គសច្ចំ មិន
 កើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ អើ ។ ឬយទៀត មគ្គសច្ចំ មិនកើតឡើង
 ក្នុងជីវិត សមុទយេសច្ចំ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ មគ្គសច្ចំ មិន
 កើតឡើង ក្នុងអបាយនោះ ឯសមុទយេសច្ចំ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
 ក្នុងជីវិតនោះទេ មគ្គសច្ចំ មិនកើតឡើងផង សមុទយេសច្ចំ មិនកើតឡើង
 ផង ក្នុងអសញ្ញាសត្ថនោះ ។

(៥៥) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិត សមុ-
 ទយេសច្ចំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ អើ ។ ឬយ
 ទៀត សមុទយេសច្ចំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិត មគ្គ-
 សច្ចំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់
 កាលបាបបដិសន្ធិ សមុទយេសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ វិនិច្ឆ័យ ដែលប្រាសចាកកណ្តា ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ក្នុងជីវិត
 ឯទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះទេ
 ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្បុក សមុទយេសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 កើតឡើងផង ទុក្ខសច្ចំ មិនកើតឡើងផង ក្នុងកង្កត្តាណា វិនិច្ឆ័យ ក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ វិនិច្ឆ័យ មិនផល ក្នុងអរូបេក ក្នុងជីវិតនោះ ។

[៥៤] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ មក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ ។ អរូបេ មក្ខស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ យោ ច
 តេសំ តត្ថ មក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ សព្វេសំ បវត្តានំ
 បរុត្តេ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អរូបេ ផលស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ មក្ខសង្ខំ ឬ
 ទុប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ មក្ខសង្ខំ ទុប្ប-
 ជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ ។ សព្វេសំ
 ឧបបជ្ឈានំ បរុត្តេ មក្ខវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តេសំ តត្ថ មក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ យោ ច តេសំ
 តត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ សព្វេសំ បវត្តានំ បរុត្តេ
 ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អរូបេ ផលស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ មក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ ទុក្ខសង្ខំ ឬ
 ទុប្បជ្ឈតិ ។

[៥៥] យស្ស យត្ថ សមុទយសង្ខំ
 ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ មក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ ។

[៥៦] ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ បុគ្គ-
 សង្ខំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ ។ ទុក្ខសង្ខំ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទម្រង់ក្នុងនោះ ខែមក្ខ ក្នុងអរូបករណ៍
 ឯមក្ខសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ
 ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្បែក ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងផង មក្ខសង្ខំ មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្នុងនោះ មិនកើត ក្នុងក្នុងក្នុង
 នឹងក្នុងទម្រង់ក្នុងនោះ ខែផល ក្នុងអរូបករណ៍ ក្នុងជីវិតនោះ ។ មួយទៀត
 មក្ខសង្ខំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វ
 នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលចាប់
 បដិសង្ខំ មក្ខសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទម្រង់ក្នុងនោះ
 ខែចិត្ត ដែលប្រាសចាកមក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ក្នុងជីវិតនោះ ឯទុក្ខសង្ខំ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ ពួកសត្វទាំងអស់
 កាលច្បែក មក្ខសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ទុក្ខសង្ខំ
 មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្នុងនោះ ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នឹងក្នុងទម្រង់
 ក្នុងនោះ ខែផល ក្នុងអរូបករណ៍ ក្នុងជីវិតនោះ ។

[៥៧] សមុទយសង្ខំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុង
 ជីវិតនោះ មក្ខសង្ខំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ ។

មគ្គស្ស ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ធុប្បជ្ជតិ នោ ធម៌ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ធុប្បជ្ជតិ
 សត្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ តណ្ហាវិប្បយុត្តមគ្គ-
 វិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ ធិរោធសមាបជ្ជានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច ធុប្បជ្ជតិ
 មគ្គសច្ចញ្ច ធុប្បជ្ជតិ ។ យស្ស កំ បទ យត្ថ មគ្គសច្ចំ
 ធុប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ធុប្បជ្ជតិ ។
 តណ្ហាយ ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ
 ធុប្បជ្ជតិ នោ ធម៌ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ធុប្បជ្ជតិ
 សត្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ មគ្គវិប្បយុត្តតណ្ហា
 វិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ ធិរោធសមាបជ្ជានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចញ្ច ធុប្បជ្ជតិ
 សមុទយសច្ចញ្ច ធុប្បជ្ជតិ ។

(៥៦) យស្ស ធុត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស សមុ-
 ទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស កំ
 បទ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស ធុត្តសច្ចំ ឧប្ប-
 ជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

សមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទត្តុណៈ
 នៃមគ្គ ក្នុងវិធាន ឯមគ្គសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
 កើតឡើង ក្នុងវិធានទេ សមុទយសច្ចំ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ
 ដែលចូលកាន់ចំណង មិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ចំ មិនកើតឡើងផង ក្នុង
 គង្គត្តុណៈ វែងញែក ពីក្នុងឧប្បាទត្តុណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកតណ្ហា
 និងប្រាសចាកមគ្គ របស់ពួកសត្វទាំងអស់ ។ មួយទៀត មគ្គសច្ចំ របស់សត្វ
 ណា មិនកើតឡើង ក្នុងវិណា សមុទយសច្ចំ របស់សត្វនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងវិធានវែងញែក ។ មគ្គសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងឧប្បាទត្តុណៈ វែងញែក គង្គត្តុណៈ ឯសមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងវិធានទេ មគ្គសច្ចំ របស់ពួកអសញ្ញា-
 សត្វទាំងនោះ ដែលចូលកាន់ចំណង មិនកើតឡើងផង សមុទយសច្ចំ
 មិនកើតឡើងផង ក្នុងគង្គត្តុណៈ នៃចិត្ត ក្នុងឧប្បាទត្តុណៈ នៃចិត្ត ដែល
 ប្រាសចាកមគ្គ និងប្រាសចាកតណ្ហា របស់ពួកសត្វទាំងអស់ ក្នុងវិធាន ។

(៥៦) ធុត្តសច្ចំ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សមុទយសច្ចំ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត សមុទយ-
 សច្ចំ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ធុត្តសច្ចំ របស់សត្វនោះ
 កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(៥៧) យស្ស ទុក្ខសង្ខំ ឧប្បន្និត្ត តស្ស មគ្គ-
 សង្ខំ ឧប្បន្និត្តាតិ ។ អនភិសមេតាវីធំ តេសំ ទុក្ខ-
 សង្ខំ ឧប្បន្និត្ត យោ ច តេសំ មគ្គសង្ខំ ឧប្បន្និត្ត
 អភិសមេតាវីធំ តេសំ ទុក្ខសង្ខត្តា ឧប្បន្និត្ត មគ្គ-
 សង្ខត្តា ឧប្បន្និត្ត ។ យស្ស វា បទ មគ្គសង្ខំ
 ។ បេ ។ អាមន្តា ។

(៥៨) យស្ស សមុទយសង្ខំ ឧប្បន្និត្ត តស្ស
 មគ្គសង្ខំ ឧប្បន្និត្តាតិ ។ អនភិសមេតាវីធំ តេសំ
 សមុទយសង្ខំ ឧប្បន្និត្ត យោ ច តេសំ មគ្គសង្ខំ
 ឧប្បន្និត្ត អភិសមេតាវីធំ តេសំ សមុទយសង្ខត្តា
 ឧប្បន្និត្ត មគ្គសង្ខត្តា ឧប្បន្និត្ត ។ យស្ស វា បទ
 មគ្គសង្ខំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

(៥៩) យត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ឧប្បន្និត្ត ។ បេ ។ យត្ថ-
 កម្យំ សព្វត្ថ សទិសំ តន្តិណយាគរណំ ហេដ្ឋាយត្ថ-
 កាសទិសំ ។

(៥៧) ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ មគ្គសង្ខំ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ
 ដែលជាអ្នកមិនខាន់គ្រាន់ដឹងឲ្យសច្ចៈ ៤ កើតឡើងហើយ ឯមគ្គសង្ខំ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយទេ ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វទាំង
 នោះ ដែលជាអ្នកគ្រាន់ដឹងឲ្យសច្ចៈ ៤ កើតឡើងហើយផង មគ្គសង្ខំ
 កើតឡើងហើយផង ។ ឬយេវៀត មគ្គសង្ខំ របស់សត្វណា (កើត
 ឡើងហើយ) ។ បេ ។ ឬ ។ អើ ។

(៥៨) សមុទយសង្ខំ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ មគ្គសង្ខំ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ សមុទយសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ
 ដែលជាអ្នកមិនខាន់គ្រាន់ដឹងឲ្យសច្ចៈ ៤ កើតឡើងហើយ ឯមគ្គសង្ខំ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយទេ សមុទយសង្ខំ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ ដែលជាអ្នកគ្រាន់ដឹងឲ្យសច្ចៈ ៤ កើតឡើងហើយផង មគ្គ-
 សង្ខំ កើតឡើងហើយផង ។ ឬយេវៀត មគ្គសង្ខំ របស់សត្វណា
 (កើតឡើងហើយ) ។ បេ ។ ឬ ។ អើ ។

(៥៩) ទុក្ខសង្ខំ កើតឡើងហើយ ក្នុងវិណា ។ បេ ។ ពាក្យ
 ថា ក្នុងវិណា ប្រហែល ។ ត្នា ក្នុងវិចារិក្ខុន្ត ការធ្វើឲ្យប្រយោជន៍ ។
 ក៏ប្រហែលត្នា នឹងពាក្យថា ក្នុងវិណា ខាងក្រោមដែរ ។

(៦០) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសង្ខ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 តត្ថ សមុទយសង្ខ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ សុត្តាន្តសាង ទុតិយេ
 ចិន្តេ វត្តមារេ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 ទុក្ខសង្ខ ឧប្បជ្ឈិត្ត ខោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយ-
 សង្ខ ឧប្បជ្ឈិត្ត វត្តតេសំ ចតុរោគាភានំ បញ្ចរោគា-
 ភានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសង្ខត្តា ឧប្បជ្ឈិត្ត សមុទយ-
 សង្ខត្តា ឧប្បជ្ឈិត្ត ។ យស្ស វា បទ យត្ថ សមុ-
 ទយសង្ខ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

(៦១) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសង្ខ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 តត្ថ មគ្គសង្ខ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ សុត្តាន្តសាង ទុតិយេ
 ចិន្តេ វត្តមារេ អនភិសមេតាវីធំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ ទុក្ខសង្ខ ឧប្បជ្ឈិត្ត ខោ ច តេសំ តត្ថ
 មគ្គសង្ខ ឧប្បជ្ឈិត្ត អភិសមេតាវីធំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខ-
 សង្ខត្តា ឧប្បជ្ឈិត្ត មគ្គសង្ខត្តា ឧប្បជ្ឈិត្ត ។ យស្ស
 វា បទ យត្ថ មគ្គសង្ខ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

(៦០) ទុក្ខសង្ខ របស់សត្វលោក កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិត
 សមុទយសង្ខ របស់សត្វលោក កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះ ។
 ទុក្ខសង្ខ កើតឡើងហើយ ក្នុងចិត្តទី ២ (១) របស់ពួកសត្វលោកសត្វ
 កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងពួកអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ក្នុងជីវិតនោះ ឯសមុទយ-
 សង្ខ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះទេ ទុក្ខសង្ខ
 របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនោះ ដែលឋិតនៅក្នុង ចតុរោគាភេត និង
 បញ្ចរោគាភេត កើតឡើងហើយផង សមុទយសង្ខ កើតឡើងហើយ
 ផង ក្នុងជីវិតនោះ ។ មួយទៀត សមុទយសង្ខ របស់សត្វលោក (កើត
 ឡើងហើយ) ក្នុងជីវិត ។ បេ ។ បូ ។ អើ ។

(៦១) ទុក្ខសង្ខ របស់សត្វលោក កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិត
 មគ្គសង្ខ របស់សត្វលោក កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះ ។ ទុក្ខសង្ខ កើត
 ឡើង ក្នុងចិត្តទី ២ របស់ពួកសត្វលោកសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងពួក
 អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ដែលជាអ្នកមិនចាត់ត្រាសំដីនូវសច្ចៈ ២ ក្នុងជី-
 វិតនោះ ឯមគ្គសង្ខ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះទេ
 ទុក្ខសង្ខ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាអ្នកត្រាសំដីនូវសច្ចៈ ២ កើតឡើង
 ហើយផង មគ្គសង្ខ កើតឡើងហើយផង ក្នុងជីវិតនោះ ។ មួយទៀត មគ្គ-
 សង្ខ របស់សត្វលោក (កើតឡើងហើយ) ក្នុងជីវិត ។ បេ ។ បូ ។ អើ ។

១ ចិត្តវិចិត្ត វិចិត្តទី ២ ជាប់ជាប់នឹងចិត្តវិចិត្តមក ។ អង្គនោះ ។

(២២) យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ មគ្គសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ សុទ្ធាភស្តាធំ ទុតិ-
 យេ អគុសលេ ចិត្តេ វត្តមានេ អនភិសមេតាវីធំ
 តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិត្ត ធា ច តេសំ
 តត្ថ មគ្គសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិត្ត អភិសមេតាវីធំ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសច្ចក្ខ ទុប្បជ្ឈិត្ត មគ្គសច្ចក្ខ ទុប្បជ្ឈិត្ត ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ មគ្គសច្ចំ ។ បេ ។ អាមត្តា ។

(២៣) យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិត្ត តស្ស សមុ-
 ទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ ទត្ថ ។ យស្ស វា បទ
 សមុទយសច្ចំ ។ បេ ។ ទត្ថ ។

(២៤) យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិត្ត តស្ស មគ្គ-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ ទត្ថ ។ យស្ស វា បទ មគ្គ-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ឈិត្ត តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិត្តាតិ ។
 ទុប្បជ្ឈិត្ត ។

(២២) សមុទយសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងវិណា
 មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងវិន័យនោះ ។ សមុទយ
 សច្ច កើតឡើងហើយ ក្នុងអកុសលចិត្ត(១)វិ ២ របស់តួសត្វណាសត្វ
 កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ចំណែកសត្វតាំងនោះ ដែលជាអ្នកមិនចាត់ត្រាសំនឹងឲ្យ
 សច្ចៈ ២ ក្នុងវិន័យនោះ ឯមគ្គសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងវិន័យនោះ សមុទយសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ ដែលជាអ្នក
 ត្រាសំនឹងឲ្យសច្ចៈ ២ កើតឡើងហើយផង មគ្គសច្ច កើតឡើងហើយ
 ផង ក្នុងវិន័យនោះ ។ មួយទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង
 ហើយ ក្នុងវិណា ។ បេ ។ ឬ ។ តើ ។

(២៣) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ សមុ-
 ទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។
 មួយទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា (មិនកើតឡើងហើយ)
 ។ បេ ។ ឬ ។ មិនមានទេ ។

(២៤) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ មគ្គសច្ច
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។ ឬមួយទៀត
 មគ្គសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វ
 នោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

១ អកុសលចិត្តនេះបានដល់ចិត្តទី ២ ដែលនៅក្រោមអង្គនៃរាង ។ អង្គនោះ ។

(៦៥) យស្ស សមុទយសច្ចំ ទុច្ចដ្ឋិតុ តស្ស
 វត្ថុសច្ចំ ទុច្ចដ្ឋិតាតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស វា បទ
 វត្ថុសច្ចំ ទុច្ចដ្ឋិតុ តស្ស សមុទយសច្ចំ ទុច្ចដ្ឋិតា-
 តិ ។ ទុច្ចដ្ឋិតុ ។

(៦៦) យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុច្ចដ្ឋិតុ ។ បេ ។

(៦៧) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុច្ចដ្ឋិតុ តស្ស
 វត្ថុ សមុទយសច្ចំ ទុច្ចដ្ឋិតាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុច្ចដ្ឋិតុ តស្ស
 វត្ថុ ទុក្ខសច្ចំ ទុច្ចដ្ឋិតាតិ ។ សុទ្ធាវាសានំ ទុតិ-
 យេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសច្ចំ ទុច្ចដ្ឋិតុ នោ ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខ-
 សច្ចំ ទុច្ចដ្ឋិតុ សុទ្ធាវាសំ ឧបបន្លំនានំ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសច្ចញ្ច ទុច្ចដ្ឋិតុ ទុក្ខសច្ចញ្ច ទុច្ចដ្ឋិតុ ។

(៦៨) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុច្ចដ្ឋិតុ
 តស្ស តត្ថ មគ្គសច្ចំ ទុច្ចដ្ឋិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(៦៩) សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ មគ្គ-
 សច្ចំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយ
 ទៀត មគ្គសច្ចំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ សមុទយសច្ចំ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

(៦៦) ទុក្ខសច្ចំ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិត ។ បេ ។

(៦៧) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិត
 សមុទយសច្ចំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតឬ ។ តើ ។
 មួយទៀត សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិត
 ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតឬ ។ សមុទយ-
 សច្ចំ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងចិត្តទី២ របស់ពួកសុទ្ធាវាសន៍ កំពុង
 ប្រព្រឹត្តទៅ និងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ ក្នុងជីវិត ឯទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វ
 ពាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតទេ ពួកសត្វ កាល
 ចូលទៅកាន់សុទ្ធាវាសន៍ សមុទយសច្ចំ របស់សត្វពាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយផង ទុក្ខសច្ចំ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងជីវិតទេ ។

(៦៨) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិត
 មគ្គសច្ចំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតឬ ។ តើ ។

យស្ស វា បទ យត្ថ មគ្គសច្ចំ ទុប្បន្និត្ថ តស្ស តត្ថ
 ទុត្តសច្ចំ ទុប្បន្និត្ថាតិ ។ សុទ្ធាភិសានំ ទុតិយេ
 ចិត្តេ វត្តមានេ អនភិសមេតាវីធំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ មគ្គសច្ចំ ទុប្បន្និត្ថ យោ ច តេសំ តត្ថ ទុត្ត-
 សច្ចំ ទុប្បន្និត្ថ សុទ្ធាភិសំ ទបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ
 មគ្គសច្ចង្គ ទុប្បន្និត្ថ ទុត្តសច្ចង្គ ទុប្បន្និត្ថ ។

(៦៩) យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បន្និត្ថ
 តស្ស តត្ថ មគ្គសច្ចំ ទុប្បន្និត្ថាតិ ។ អាមត្ថា ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ មគ្គសច្ចំ ទុប្បន្និត្ថ តស្ស
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បន្និត្ថាតិ ។ សុទ្ធាភិសានំ
 ទុតិយេ អត្តសាលេ ចិត្តេ វត្តមានេ អនភិសមេតាវីធំ
 តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ទុប្បន្និត្ថ យោ ច តេសំ តត្ថ
 សមុទយសច្ចំ ទុប្បន្និត្ថ សុទ្ធាភិសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ
 វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចង្គ
 ទុប្បន្និត្ថ សមុទយសច្ចង្គ ទុប្បន្និត្ថ ។

មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងខ័ណ្ឌ
 ទុត្តសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តទី ២
 របស់ពួកសុទ្ធាភិសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងពួកអសញ្ញាសត្វ ដែលមិន
 បានគ្រាន់ដឹងខ្លួនសោះ ២ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះ តែទុត្តសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ គាលចូលទៅកាន់សុច្ឆារិយ មគ្គ
 សច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយទេ វត្តមាន មិនកើត
 ឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៦៩) សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងខ័
 ណា មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ។ ចិត្តទី ២
 មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងខ័ណ្ឌ
 សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 អកុសលចិត្តទី ២ របស់ពួកសុទ្ធាភិសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងពួកសត្វ
 ដែលមិនបានគ្រាន់ដឹងខ្លួនសោះ ២ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តទី ២ របស់ពួកសុច្ឆារិយ-
 សត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងពួកអសញ្ញាសត្វ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនកើតឡើងហើយផង សមុទយសច្ច មិនកើតឡើងហើយផង
 ក្នុងទីនោះ ។

[៧០] យស្ស ទុក្ខសង្ខារំ ទុច្ចរិយសង្ខារំ តស្ស
 សមុទយសង្ខារំ ទុច្ចរិយសង្ខារំ ។ អត្តមក្ខត្តសមន្តិកំ អា-
 ហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមក្ខំ បដិល-
 ភិស្សន្តិ តេសំ ទុក្ខសង្ខារំ ទុច្ចរិយសង្ខារំ លោ ច តេសំ
 សមុទយសង្ខារំ ទុច្ចរិយសង្ខារំ ឥតវេសំ តេសំ ទុក្ខ-
 សង្ខារំ ទុច្ចរិយសង្ខារំ សមុទយសង្ខារំ ទុច្ចរិយសង្ខារំ ។
 យស្ស វា បទ សមុទយសង្ខារំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[៧១] យស្ស ទុក្ខសង្ខារំ ទុច្ចរិយសង្ខារំ តស្ស
 មក្ខសង្ខារំ ទុច្ចរិយសង្ខារំ ។ អត្តមក្ខត្តសមន្តិកំ អា-
 ហន្តានំ យេ ច បុព្វជ្ជនា មក្ខំ ន បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ ទុក្ខសង្ខារំ ទុច្ចរិយសង្ខារំ លោ ច តេសំ មក្ខ-
 សង្ខារំ ទុច្ចរិយសង្ខារំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមក្ខំ
 បដិលភិស្សន្តិ យេ ច ញោ មក្ខំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 ទុក្ខសង្ខារំ ទុច្ចរិយសង្ខារំ មក្ខសង្ខារំ ទុច្ចរិយសង្ខារំ ។
 យស្ស វា បទ មក្ខសង្ខារំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[៧២] យស្ស សមុទយសង្ខារំ ទុច្ចរិយសង្ខារំ តស្ស
 មក្ខសង្ខារំ ទុច្ចរិយសង្ខារំ ។ យេ បុព្វជ្ជនា មក្ខំ ន បដិ-
 លភិស្សន្តិ តេសំ សមុទយសង្ខារំ ទុច្ចរិយសង្ខារំ លោ ច

[៧៣] ទុក្ខសង្ខារំ យសំសត្វណា នឹងកើតឡើង ឧប្បាយសព្វ
 យសំសត្វនោះ នឹងកើតឡើង ។ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកប
 ដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងត្អូកសត្វ នឹងបាន ទូរមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់
 នៃចិត្តណា ទុក្ខសង្ខារំ យសំសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង (ក្នុងលំដាប់
 នៃចិត្តនោះ) តែសមុទយសង្ខារំ យសំសត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ទេ ទុក្ខសង្ខារំ យសំសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង សមុ-
 ទយសង្ខារំ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសង្ខារំ យសំ
 សត្វណា នឹងកើតឡើង ។ បេ ។ តើ ។

[៧៤] ទុក្ខសង្ខារំ យសំសត្វណា នឹងកើតឡើង មគ្គសង្ខារំ យសំ
 សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ។ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងត្អូកសត្វណា ជាបុព្វជ្ជនា នឹងមិនបាន ទូរមគ្គ ទុក្ខសង្ខារំ
 យសំសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង តែមគ្គសង្ខារំ យសំសត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនកើតឡើងទេ ត្អូកសត្វ នឹងបាន ទូរមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់
 នៃចិត្តណា ឬក៏ សត្វដទៃណា នឹងបាន ទូរមគ្គ ទុក្ខសង្ខារំ យសំសត្វទាំងនោះ
 នឹងកើតឡើងផង មគ្គសង្ខារំ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គ-
 សង្ខារំ យសំសត្វណា (នឹងកើតឡើង) ឬ ។ បេ ។ តើ ។

[៧៥] សមុទយសង្ខារំ យសំសត្វណា នឹងកើតឡើង មគ្គសង្ខារំ
 យសំសត្វនោះ នឹងកើតឡើង ។ ត្អូកសត្វណា ជាបុព្វជ្ជនា នឹងមិនបាន
 ទូរមគ្គ សមុទយសង្ខារំ យសំសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង តែមគ្គសង្ខារំ

តេស៍ មគ្គុទ្ទេសក៍ ឧប្បន្និស្សតិ យេ មគ្គុ មជ្ឈិមគិស្សន្តិ
 តេស៍ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បន្និស្សតិ មគ្គុសច្ចញ្ច
 ឧប្បន្និស្សតិ ។ យស្ស វា បទ មគ្គុសច្ចុ ឧប្បន្និស្ស-
 តិ តស្ស សមុទយសច្ចុ ឧប្បន្និស្សតិ ។ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តក អក្កបក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេស៍ មគ្គ-
 សច្ចុ ឧប្បន្និស្សតិ យេ ច តេស៍ សមុទយសច្ចុ ឧប្បន្និ-
 ស្សតិ យេ ចក្ខេ មគ្គុ មជ្ឈិមគិស្សន្តិ តេស៍ មគ្គុសច្ចញ្ច
 ឧប្បន្និស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បន្និស្សតិ ។

(៧៣) យត្ថ ធុត្តុសច្ចុ ឧប្បន្និស្សតិ ។ បេ ។

(៧៤) យស្ស យត្ថ ធុត្តុសច្ចុ ឧប្បន្និស្សតិ
 តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចុ ឧប្បន្និស្សតិ ។ អត្ថ-
 មគ្គុសមន្តិកំ អាហានិកំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តក
 អក្កបក្កំ បដិលភិស្សន្តិ អសញ្ញាសត្តានំ តេស៍ តត្ថ
 ធុត្តុសច្ចុ ឧប្បន្និស្សតិ យេ ច តេស៍ តត្ថ សមុ-
 ទយសច្ចុ ឧប្បន្និស្សតិ ឥតបេសំ ចតុកោតាកំ
 បញ្ចកោតាកំ តេស៍ តត្ថ ធុត្តុសច្ចញ្ច ឧប្បន្និ-
 ស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បន្និស្សតិ ។ យស្ស វា
 បទ យត្ថ សមុទយសច្ចុ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វណា ដឹងបាទ ឆ្លៀត
 សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង មគ្គុសច្ចុ នឹងកើត
 ឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គុសច្ចុ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង
 សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ។ ពួកសត្វណា នឹងបាទ
 ឆ្លៀតប្រសើរ ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តណា មគ្គុសច្ចុ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 កើតឡើង (ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តនោះ) តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនកើតឡើងទេ ឬក៏ សត្វវិទ្យាណា នឹងបាទ ឆ្លៀត មគ្គុសច្ចុ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង សមុទយសច្ច នឹងកើតឡើងផង ។

(៧៥) ធុត្តុសច្ចុ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(៧៦) ធុត្តុសច្ចុ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា សមុទ-
 យសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ។ ព្រះអរហន្ត
 ទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ ពួកសត្វ នឹងបាទ ឆ្លៀត
 ដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តណា នឹងពួកអសញ្ញាសត្វ ធុត្តុសច្ចុ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ (ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តនោះ) តែសមុទយសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 ពួកសត្វក្រៅនេះ ដែលមិននៅ ក្នុងចតុកោតាករណ និងបញ្ចកោតាករណ
 ធុត្តុសច្ចុ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង សមុទយសច្ច នឹង
 កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់
 សត្វណា (នឹងកើតឡើង) ក្នុងទីណា ។ បេ ។ រោ ។

(៧៥) យស្ស យត្ថ មុច្ចុសត្ថំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ មត្តសត្ថំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ មត្តមត្តស-
 មត្តំនំ អាចារ្យានំ យេ ច បុគ្គជ្ឈនា មត្តំ ន បដិល-
 ភិស្សន្តិ អាចារ្យីកានំ មសញ្ញាសត្ថានំ តេសំ តត្ថ
 ធុត្តាសត្ថំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មត្ត-
 សត្ថំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ
 បដិលភិស្សន្តិ យេ ចញ្ញា មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 តត្ថ ធុត្តាសត្ថញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ មត្តសត្ថញ្ច ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មត្តសត្ថំ ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ ធុត្តាសត្ថំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។
 អាមន្តា ។

(៧៦) យស្ស យត្ថ សមុទយសត្ថំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ មត្តសត្ថំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាចារ្យីកានំ
 យេ ច បុគ្គជ្ឈនា មត្តំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសត្ថំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មត្ត-
 សត្ថំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យេ មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសត្ថញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ មត្តសត្ថញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្ស-
 តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មត្តសត្ថំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ

(៧៧) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វលោក រឹងកើតឡើង ក្នុងជីវិត មគ្គសច្ច
 របស់សត្វនោះ រឹងកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ ។ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែល
 ប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងពួកសត្វលោក ជាបុគ្គជ្ឈន ទាំងមិនបាន ទូរមគ្គ
 ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងអបាយ និងពួកអសញ្ញាសត្វ ទុក្ខសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ ទាំងកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 ទាំងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះទេ ពួកសត្វ ទាំងនោះ ទូរមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុង
 លំដាប់ វិនិច្ឆ័យ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា ទាំងនោះ ទូរមគ្គ ទុក្ខសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ ទាំងកើតឡើងផង មគ្គសច្ច ទាំងកើតឡើងផង ក្នុងជី-
 វិតនោះ (ក្នុងលំដាប់វិនិច្ឆ័យនោះ) ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់
 សត្វលោក ទាំងកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ ទាំង
 កើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ តើ ។

(៧៨) សមុទយសច្ច របស់សត្វលោក ទាំងកើតឡើង ក្នុងជី-
 វិតនោះ មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ ទាំងកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។
 ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងអបាយ និងពួកសត្វលោក ជាបុគ្គជ្ឈន ទាំងមិន
 បាន ទូរមគ្គ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ ទាំងកើតឡើង ក្នុងជី-
 វិតនោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ ទាំងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ
 ទេ ពួកសត្វលោក ទាំងនោះ ទូរមគ្គ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ ទាំងកើតឡើងផង មគ្គសច្ច ទាំងកើតឡើងផង ក្នុងជីវិតនោះ ។
 មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វលោក ទាំងកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ

តស្ម តត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តក អត្តមត្ថំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
 មត្តសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ លោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយ-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ យេ បញ្ញា មត្ថំ បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ តត្ថ មត្តសច្ចត្ថា ទុប្បជ្ជិស្សតិ សមុទយ-
 សច្ចត្ថា ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។

[៧៧] យស្ស ទុត្តសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ម
 សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បទ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ម ទុត្តសច្ចំ
 ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អត្តមត្តសមន្តិទំ អរហន្តានំ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តក អត្តមត្ថំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ លោ ច តេសំ ទុត្តសច្ចំ
 ទុប្បជ្ជិស្សតិ បន្ទមចិត្តសមន្តិទំ តេសំ សមុទយ-
 សច្ចត្ថា ទុប្បជ្ជិស្សតិ ទុត្តសច្ចត្ថា ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។

[៧៨] យស្ស ទុត្តសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ម តត្ថ-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បទ តត្ថ-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ម ទុត្តសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។

សមុទយសច្ចំ របស់សត្វនោះ រឹងមាំកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ
 នឹងបាន ឬមិនបានស្រី ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តណា មគ្គសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ រឹងមាំកើតឡើង ក្នុងទីនោះ (ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តនោះ) តែ
 សមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ
 ឬក៏ ពួកសត្វនោះ មិនបាន ឬមិនមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៧៩] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង សមុទយសច្ច
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយ-
 សច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិន
 កើតឡើងឬ ។ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ
 នឹងពួកសត្វ នឹងបាន ឬមិនបានស្រី ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តណា សមុទយ-
 សច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង (ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តនោះ) តែ
 ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ ពួក
 សត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាវិបត្តិ^(១) សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ទុក្ខសច្ច នឹងមិនកើតឡើងផង ។

[៨០] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង មគ្គសច្ច របស់
 សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វ
 ណា នឹងមិនកើតឡើង ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។

១ បានដល់ចិត្តដែលប្រកបដោយវិបត្តិ ជាពាក្យព្រាយដងចិត្តទាំងអស់ ។ អន្តិកថា ។

អគ្គមគ្គសមន្តីធំ អាហារធំ យេ ច បុគ្គលីនា មគ្គ ធំ
 បដិលកិស្សន្តិ តេសំ មគ្គសង្ខំ ធុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច
 តេសំ ធុគ្គសង្ខំ ធុប្បជ្ជិស្សតិ បដិមចិគ្គសមន្តីធំ តេសំ
 មគ្គសង្ខំ ធុប្បជ្ជិស្សតិ ធុគ្គសង្ខំ ធុប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៣៩) យស្ស សមុទយសង្ខំ ធុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 មគ្គសង្ខំ ធុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស ចិគ្គស្ស អនន្តរ
 អគ្គមគ្គ បដិលកិស្សន្តិ តេសំ សមុទយសង្ខំ ធុប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ មគ្គសង្ខំ ធុប្បជ្ជិស្សតិ អគ្គ-
 មគ្គសមន្តីធំ អាហារធំ តេសំ សមុទយសង្ខំ
 ធុប្បជ្ជិស្សតិ មគ្គសង្ខំ ធុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បទ មគ្គសង្ខំ ធុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស សមុទយសង្ខំ
 ធុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យេ បុគ្គលីនា មគ្គ ធំ បដិលកិ-
 ស្សន្តិ តេសំ មគ្គសង្ខំ ធុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ
 សមុទយសង្ខំ ធុប្បជ្ជិស្សតិ អគ្គមគ្គសមន្តីធំ អា-
 ហារធំ តេសំ មគ្គសង្ខំ ធុប្បជ្ជិស្សតិ សមុទយ-
 សង្ខំ ធុប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៤០) យត្ថ ធុគ្គសង្ខំ ធុប្បជ្ជិស្សតិ ។ បេ ។

(៤១) យស្ស យត្ថ ធុគ្គសង្ខំ ធុប្បជ្ជិស្សតិ

ព្រះអាហារធំឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងពួកសត្វណា
 ជាបុគ្គលីនា ក៏អាហារ ម្លប់គ្គ មគ្គសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើង តែមគ្គសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួក
 សត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត មគ្គសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនកើតឡើងទេ មគ្គសង្ខំ នឹងមិនកើតឡើងផង ។

(៤២) សមុទយសង្ខំ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង មគ្គសង្ខំ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វ នឹងបាទ ឲ្យមគ្គដ៏ប្រ-
 សើរ ក្នុងលំដាប់ចិត្តណា សមុទយសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
 កើតឡើង តែមគ្គសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ព្រះ
 អាហារធំឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ សមុទយសង្ខំ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង មគ្គសង្ខំ នឹងមិនកើតឡើង
 ផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសង្ខំ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង សមុទ-
 យសង្ខំ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វណា ជាបុគ្គលីនា
 នឹងមិនបាទ ឲ្យមគ្គ មគ្គសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ តែ
 សមុទយសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ព្រះ
 អាហារធំឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ មគ្គសង្ខំ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង សមុទយសង្ខំ នឹងមិនកើតឡើងផង ។

(៤៣) មគ្គសង្ខំ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងចំណា ។ បេ ។

(៤៤) មគ្គសង្ខំ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងចំណា

តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អា-
 មត្តា ។ យស្ស វា បទ យត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។
 អត្ថមត្តសមន្តីនំ អាហត្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អត្ថមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ យោ ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខ-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ បច្ចិមចិត្តសមន្តីនំ តេសំ តត្ថ សមុ-
 ទយសច្ចកា ទុប្បជ្ជិស្សតិ ទុក្ខសច្ចកា ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៨២) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ មត្តសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ មត្តសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អត្ថមត្តសមន្តីនំ
 អាហត្តានំ យេ ច បុគ្គជ្ជនា មក្កំ ច បដិលភិស្សន្តិ
 អាចាយិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ មត្តសច្ចំ
 ទុប្បជ្ជិស្សតិ យោ ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ បច្ចិមចិត្តសមន្តីនំ តេសំ តត្ថ មត្តសច្ចកា
 ទុប្បជ្ជិស្សតិ ទុក្ខសច្ចកា ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។

សមុទយសច្ចំ យសំសត្វនារេ វិទិមិកេតិកឡើង ក្នុងវិចារេប្ប ។ អើ ។
 មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ចំ យសំសត្វនារេ វិទិមិកេតិកឡើង ក្នុងវិ-
 ណា ក្នុងសច្ច យសំសត្វនារេ វិទិមិកេតិកឡើង ក្នុងវិចារេប្ប ។ ព្រះ
 អាហត្តនាំនិទ្ធាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ ពួកសត្វ នឹងបាន
 នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ពួកសត្វដែលក្លាយ មិនពួកអសញ្ញាសត្វ សមុទយសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ វិទិមិកេតិកឡើង ក្នុងវិចារេ (ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តនោះ)
 តែទុក្ខសច្ច យសំសត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិចារេ
 នេះ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាច្រើនផ្កុំ សមុទយសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ វិទិមិកេតិកឡើងផង ទុក្ខសច្ចនឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងវិចារេ ។

(៨២) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិចារេ មគ្គ-
 សច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិចារេប្ប ។ អើ ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិចារេ ទុក្ខសច្ច
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិចារេប្ប ។ ព្រះអាហត្តនាំនិទ្ធាយ
 ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ ពួកសត្វណា ជាបុគ្គជ្ជន នឹងមិនបាន នូវ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងអបាយ នឹងពួកអសញ្ញាសត្វ មគ្គសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិចារេ តែទុក្ខសច្ច យសំសត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិចារេនេះ ពួកសត្វ ដែល
 ប្រកបដោយចិត្តជាច្រើនផ្កុំ មគ្គសច្ច យសំសត្វទាំងនោះ វិទិមិកេតិក
 ឡើងផង ទុក្ខសច្ច យសំសត្វទាំងនោះ ក្នុងវិចារេ ។

[៨៣] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បន្នស្នា-
 តិ តស្ស តត្ថ មគ្គសច្ចំ ទុប្បន្នស្នាតិ ។ យស្ស
 ចិត្តស្នា អនន្តរា អត្តមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសច្ចំ ទុប្បន្នស្នាតិ លោ ច តេសំ តត្ថ
 មគ្គសច្ចំ ទុប្បន្នស្នាតិ អត្តមគ្គសមន្តីនំ អរហន្តានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច ទុប្ប-
 ន្នស្នាតិ មគ្គសច្ចញ្ច ទុប្បន្នស្នាតិ ។ យស្ស វា បទ
 យត្ថ មគ្គសច្ចំ ទុប្បន្នស្នាតិ តស្ស តត្ថ សមុទយ-
 សច្ចំ ទុប្បន្នស្នាតិ ។ អាចារិកានំ យេ ច បុត្ត-
 ជ្ឈនា មគ្គំ ធម៌លភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ
 ទុប្បន្នស្នាតិ លោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ទុប្បន្នស្នាតិ អត្តមគ្គសមន្តីនំ អរហន្តានំ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចញ្ច ទុប្បន្នស្នាតិ សមុ-
 ទយសច្ចញ្ច ទុប្បន្នស្នាតិ ។

[៨៤] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បន្នតិ តស្ស សមុទ-
 យសច្ចំ ទុប្បន្នតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បទ ស-
 មុទយសច្ចំ ទុប្បន្នតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បន្នតិ ។

[៨៥] សមុទយសច្ច លេសសត្វនា កើតឡើង ក្នុងវិហារ
 មគ្គសច្ច លេសសត្វនោះ មិនមែនកើតឡើង ក្នុងវិហារឬ ។ ពួកសត្វ នឹង
 បាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តនា សមុទយសច្ច លេសសត្វទាំង
 នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិហារ (ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តនោះ) តែមគ្គ-
 សច្ច លេសសត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនមែនកើតឡើង ក្នុងវិហារទេ
 ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងពួកអសញ្ញា-
 សត្វ សមុទយសច្ច លេសសត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ច
 នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងវិហារ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច លេស
 សត្វនា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិហារ សមុទយសច្ច លេសសត្វនោះ
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិហារឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងអបាយ នឹង
 ពួកសត្វនា ជាបុប្ផនៃ នឹងមិនបាន ឲ្យមគ្គ មគ្គសច្ច លេសសត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិហារ តែសមុទយសច្ច លេសសត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនមែនកើតឡើង ក្នុងវិហារទេ ព្រះអរហន្ត
 ទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងពួកអសញ្ញាសត្វ មគ្គសច្ច
 លេសសត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង សមុទយសច្ច នឹងមិនកើត
 ឡើងផង ក្នុងវិហារ ។

[៨៦] ទុក្ខសច្ច លេសសត្វនា កើតឡើង សមុទយសច្ច លេសសត្វ
 នោះ កើតឡើងហើយឬ ។ បើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច លេស
 សត្វនា កើតឡើងហើយ ទុក្ខសច្ច លេសសត្វនោះ កើតឡើងឬ ។

សក្ខេសំ ចវត្ថានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កត្តត្ថុណោ អរូបេ
 មគ្គស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បាទត្ថុណោ តេសំ ស-
 មុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតុ នោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ
 ឧប្បជ្ឈិតិ សក្ខេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទត្ថុណោ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិតុ ទុក្ខ-
 សច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិតិ ។

[៨៥] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតិ តស្ស មគ្គ-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ អភិសមេតាវីធំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្ថុណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ
 ឧប្បជ្ឈិតិ នោ ច តេសំ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតុ អភិ-
 សមេតាវីធំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្ថុ-
 ណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិតិ មគ្គសច្ចញ្ច ឧ-
 ប្បជ្ឈិតុ ។ យស្ស វា បទ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតុ តស្ស
 ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតិ ។ អភិសមេតាវីធំ ចវត្ថានំ
 បវត្តេ ចិត្តស្ស កត្តត្ថុណោ អរូបេ មគ្គស្ស ច ផល-
 ស្ស ច ឧប្បាទត្ថុណោ តេសំ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតុ
 នោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតិ អភិសមេតាវីធំ

ពួកសត្វជាដើម ក្នុងកត្តត្ថុណា វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និង
 ក្នុងឧប្បាទត្ថុណា វៃយក្ខ និងផល ក្នុងអរូបកត សមុទយសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 កើតឡើងទេ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទត្ថុណា
 វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង
 ហើយផង ទុក្ខសច្ច កើតឡើងផង ។

[៨៥] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ
 កើតឡើងហើយថា ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកគ្រាន់ដឹងខ្លួនសច្ចៈ ៤
 កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទត្ថុណា វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកគ្រាន់ដឹងខ្លួនសច្ចៈ ៤ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ក្នុងឧប្បាទត្ថុណា វៃចិត្តក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើត
 ឡើងផង មគ្គសច្ច កើតឡើងហើយផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច
 របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងថា ។
 ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកគ្រាន់ដឹងខ្លួនសច្ចៈ ៤ កាលច្បក ក្នុងកត្តត្ថុណា វៃ
 ចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទត្ថុណា វៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបកត
 មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកគ្រាន់ដឹងខ្លួនសច្ចៈ ៤

ឧបបដ្ឋន្តានំ បរេន្ត ធិត្ថស្ស ឧប្បាទត្ថុណោ តេសំ
មគ្គសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ ឧត្តសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិតំ ។

[៨២] យស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិតំ តស្ស មគ្គ-
សច្ចំ ឧប្បជ្ជិតានំ ។ អនភិសមេតាវំ តណ្ហាយ ឧប្បា-
ទត្ថុណោ តេសំ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិតំ ធា ច តេសំ
មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ជិតុ អភិសមេតាវំ តណ្ហាយ ឧប្បា-
ទត្ថុណោ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិតំ មគ្គសច្ចញ្ច
ឧប្បជ្ជិតុ ។ យស្ស វា បទ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិតំ ។ អភិសមេតាវំ តណ្ហាយ
កង្កត្តុណោ តណ្ហាវិញ្ញយុត្តចំតេ វត្ថុមាទេ ជិរោទស-
មាបដ្ឋានំ តេសំ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ជិតុ ធា ច តេសំ
សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិតំ អភិសមេតាវំ តណ្ហាយ
ឧប្បាទត្ថុណោ តេសំ មគ្គសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ សមុទ-
យសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិតំ ។

[៨៣] យេន្ទ ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ជិតំ ។ បេ ។
យេន្ទកា សនិសា សទ្ធ ។

[៨៤] យស្ស យេន្ទ ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ជិតំ
តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិតានំ ។

តាទយេវេនិស្សំ ក្នុងឧប្បាទត្ថុណោ តែចិត្ត ក្នុងមគ្គសច្ច បដ្ឋសច្ច
របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង ទុក្ខសច្ច កើតឡើងផង ។

[៨៥] យេន្ទកាសេន្ទ របស់សត្វណា កើតឡើង មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ
កើតឡើងហើយ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនខាន់គ្រាន់ដឹងខ្លះៗសច្ចៈ៤
ក្នុងឧប្បាទត្ថុណោ ខែតណ្ហា សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង
តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយទេ ពួកសត្វ ដែលជា
អ្នកគ្រាន់ដឹងខ្លះៗសច្ចៈ៤ ក្នុងឧប្បាទត្ថុណោ ខែតណ្ហា សមុទយសច្ច របស់
សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង មគ្គសច្ច កើតឡើងហើយផង ។ មួយយ៉ាង
ទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សមុទយសច្ច របស់សត្វ
នោះ កើតឡើង ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកគ្រាន់ដឹងខ្លះៗសច្ចៈ៤ ក្នុងកង្ក-
ត្តុណោ ខែតណ្ហា ខឹងពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធ ក្នុងចិត្តដែលប្រាស
ចាកកណ្តា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង
ហើយ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ
ដែលជាអ្នកគ្រាន់ដឹងខ្លះៗសច្ចៈ៤ ក្នុងឧប្បាទត្ថុណោ ខែតណ្ហា មគ្គសច្ច
របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង សមុទយសច្ច កើតឡើងផង ។

[៨៦] ទុក្ខសច្ច កើតឡើង ក្នុងវិណា ។ បេ ។ ក្នុងវិណា
ប្រហែលគ្នា ទាំងអស់ ។

[៨៧] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងវិណា
សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។

សុត្តាន្តសាង ឧប្បន្តិច្ឆិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញ-
 សន្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ធុត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ
 លោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត ឥតវេសំ
 ចតុកោតារំ បញ្ចកោតារំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ធុត្តសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សមុ-
 ទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បទ យត្ថ សមុទ-
 យសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ ធុត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ។
 ចតុកោតារំ បញ្ចកោតារំ ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កត្ត-
 ក្ខណោ អប្បប បក្កស្ស ច ជលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត លោ ច តេសំ តត្ថ
 ធុត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ចតុកោតារំ បញ្ចកោតារំ ឧបបជ្ជ-
 ន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ សមុ-
 ទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ធុត្តសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(៨៧) យស្ស យត្ថ ធុត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ សុត្តាន្តសាង ឧប្បន្តិ-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អនិសមេតារីនំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញ-
 សន្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ធុត្តសច្ចំ

ធុត្តសច្ចំ ឧប្បាទក្ខណោ ឧប្បន្តិច្ឆិត្ត ឧប្បាទក្ខណោ កាលចូល
 ទៅកាន់សេដ្ឋកិច្ច ពុទ្ធសព្វ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 តែសមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ
 ពួកសត្វក្រៅនេះ កាលចូលទៅកាន់ចតុកោតារក្សានិងបញ្ចកោតារក្សា ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណោ ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ កើត
 ឡើងផង សមុទយសច្ចំ កើតឡើងហើយផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុ-
 ទយសច្ចំ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ចំ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ កាលច្បង ចាកចតុកោតារ-
 ក្សា និងបញ្ចកោតារក្សា ក្នុងកត្តក្ខណោ ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បា-
 ទក្ខណោ ខែមគ្គ និងផល ក្នុងអប្បបរមា សមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់ចតុកោតារក្សានិងបញ្ច-
 កោតារក្សា ក្នុងឧប្បាទក្ខណោ ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន សមុទយសច្ចំ របស់
 សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង ទុក្ខសច្ចំ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៨៨) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា បក្កសច្ចំ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វទាំងសត្វ
 ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ស្រឡាត់ស្រឡាយ ៤ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណោ ខែឧប្បន្តិច្ឆិត្ត និងពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់សេដ្ឋ-
 កិច្ច ក្នុងឧប្បាទក្ខណោ ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វ

ឧប្បជ្ឈតិ ធា ធម៌ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ
 អភិសមេតាវីធំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បរេត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 នត្តុណោ តេសំ តត្ថ ឧត្តសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ មគ្គសច្ចញ្ច
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អភិសមេតាវីធំ
 បរេត្តានំ បរេត្តេ ចិត្តស្ស ឧត្តសច្ចណោ អប្បបេ មគ្គស្ស ធម៌
 យស្ស ធម៌ ឧប្បានត្តុណោ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ
 ឧប្បជ្ឈតិ ធា ធម៌ តេសំ តត្ថ ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ
 អភិសមេតាវីធំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បរេត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 នត្តុណោ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ឧត្ត-
 សច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៩០) យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អភិសមេតាវីធំ
 តណ្ហាយ ឧប្បានត្តុណោ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ឧប្បជ្ឈតិ ធា ធម៌ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ អភិ-
 សមេតាវីធំ តណ្ហាយ ឧប្បានត្តុណោ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ មគ្គសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

ទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងចំណោម តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងចំណោម ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកគ្រាន់ដឹងខ្លួនសោះ ៤
 កាលចាប់ពីសត្វ ក្នុងច្បាប់ច្បាប់ ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឧត្តសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ មគ្គសច្ច កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 ឧត្តសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នក
 គ្រាន់ដឹងខ្លួនសោះ ៤ កាលឡើង ក្នុងក្នុងច្បាប់ ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មិនក្នុង
 ច្បាប់ច្បាប់ ខែចិត្ត មិនដែល ក្នុងអប្បកត មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែឧត្តសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកគ្រាន់ដឹងខ្លួនសោះ ៤ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ ក្នុងច្បាប់ច្បាប់ ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ កើតឡើងហើយផង ឧត្តសច្ច កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៩០) សមុទយសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា មគ្គ-
 សច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ។ ពួកសត្វ ដែលជា
 អ្នកមិនទាន់គ្រាន់ដឹងខ្លួនសោះ ៤ ក្នុងច្បាប់ច្បាប់ ខែចិត្ត សមុទយសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកគ្រាន់ដឹងខ្លួន
 សោះ ៤ ក្នុងច្បាប់ច្បាប់ ខែចិត្ត សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ កើតឡើងផង មគ្គសច្ច កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

យស្ស វា បទ យត្ថ មគ្គសង្ខំ ឧប្បជ្ឈិតំ តស្ស
 តត្ថ សមុទយសង្ខំ ឧប្បជ្ឈិតំ ។ អភិសមេតាវីធំ
 តណ្ហាយ កង្កក្ខណោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តោ វត្តមាទេ
 តេសំ តត្ថ មគ្គសង្ខំ ឧប្បជ្ឈិតំ ទោ ប តេសំ តត្ថ
 មគ្គសង្ខំ(១) ឧប្បជ្ឈិតំ អភិសមេតាវីធំ តណ្ហាយ
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មគ្គសង្ខំ ឧប្បជ្ឈិតំ
 សមុទយសង្ខំ ឧប្បជ្ឈិតំ ។

(៧១) យស្ស ឧត្តសង្ខំ ឧប្បជ្ឈិតំ តស្ស សមុ-
 ទយសង្ខំ ឧប្បជ្ឈិតំ ។ ឧប្បជ្ឈិតំ ។ យស្ស វា
 បទ សមុទយសង្ខំ ឧប្បជ្ឈិតំ តស្ស ឧត្តសង្ខំ
 ឧប្បជ្ឈិតំ ។ ឧត្ត ។

(៧២) យស្ស ឧត្តសង្ខំ ឧប្បជ្ឈិតំ តស្ស មគ្គ-
 សង្ខំ ឧប្បជ្ឈិតំ ។ អភិសមេតាវីធំ ចរណំ បវត្តោ
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អរូបេ មគ្គស្ស ប ផលស្ស
 ច ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ឧត្តសង្ខំ ឧប្បជ្ឈិតំ ទោ
 ច តេសំ មគ្គសង្ខំ ឧប្បជ្ឈិតំ អភិសមេតាវីធំ ចរ-
 ណំ បវត្តោ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ ឧត្តសង្ខំ
 ឧប្បជ្ឈិតំ មគ្គសង្ខំ ឧប្បជ្ឈិតំ ។ យស្ស វា បទ

ឧប្បជ្ឈិតំ មគ្គសង្ខំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងវិធាន
 សមុទយសង្ខំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងវិធាន ។ មគ្គសង្ខំ ដែលជា
 អ្នកប្រាសដឹងនូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងមគ្គសង្ខំ ដែលជា ក្នុងចិត្តដែលប្រាសចាក
 តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តោ មគ្គសង្ខំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយក្នុងទី
 នោះ តែមគ្គសង្ខំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងវិធានទេ ពួកសត្វ
 ជាអ្នកប្រាសដឹងនូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងមគ្គសង្ខំ ដែលជា មគ្គសង្ខំ របស់
 សត្វទាំងនោះកើតឡើងហើយផង សមុទយសង្ខំ កើតឡើងផង ក្នុងវិធាន។

(៧១) ឧត្តសង្ខំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សមុទយសង្ខំ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ។ កើតឡើងហើយ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត សមុទយសង្ខំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ឧត្ត-
 សង្ខំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ។ មិនមានទេ ។

(៧២) ឧត្តសង្ខំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មគ្គសង្ខំ របស់
 សត្វនោះមិនកើតឡើងហើយ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកប្រាសដឹងនូវសច្ចៈ
 ៤ កាលប្បក ក្នុងកង្កក្ខណៈ ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ខែក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 ខែមគ្គ ខែផល ក្នុងអរូបកត ឧត្តសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើង តែមគ្គសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយទេ
 ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនបានប្រាសដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលប្បក ក្នុង
 កង្កក្ខណៈ ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឧត្តសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងផង មគ្គសង្ខំ មិនកើតឡើងហើយផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសង្ខំ

មគ្គសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតុ តស្ស មុច្ចសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតិ ។
 អនភិសមេតាវីធំ ទុបបដ្ឋង្គាធំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ទុប្ប-
 ទត្តុណោ តេសំ មគ្គសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ
 ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតិ អនភិសមេតាវីធំ ចវត្តាធំ បវត្តេ
 ចិត្តស្ស ភង្គត្តុណោ តេសំ មគ្គសច្ចុញ្ច ទុប្បជ្ជិតុ
 ទុក្ខសច្ចុញ្ច ទុប្បជ្ជិតិ ។

(៧៣) យស្ស សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតិ តស្ស
 មគ្គសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតាតិ ។ អនភិសមេតាវីធំ តណ្ហាយ
 ភង្គត្តុណោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមារេ និរោធ-
 សមាបដ្ឋាធំ តេសំ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតិ នោ
 ច តេសំ មគ្គសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតុ អនភិសមេតាវីធំ
 តណ្ហាយ ភង្គត្តុណោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមារេ
 អសញ្ញាសត្តាធំ តេសំ សមុទយសច្ចុញ្ច ទុប្បជ្ជិតិ
 មគ្គសច្ចុញ្ច ទុប្បជ្ជិតុ ។ យស្ស វា បទ មគ្គសច្ចំ
 ទុប្បជ្ជិតុ តស្ស សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតិ ។ អនភិស-
 មេតាវីធំ តណ្ហាយ ទុប្បទត្តុណោ តេសំ មគ្គសច្ចំ

របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិន
 កើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤
 កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងទុក្ខទត្តុណាៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មគ្គសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ នៃទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវ
 សច្ចៈ ៤ កាលច្បួត ក្នុងក្នុងក្នុងក្នុង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មគ្គសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើងផង ។

(៧៣) សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មគ្គសច្ច
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់
 ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងក្នុងក្នុងក្នុង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មគ្គសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹង
 នូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងក្នុងក្នុងក្នុង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ច មិនកើតឡើងហើយផង ។ មួយយ៉ាងទៀត
 មគ្គសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ សមុទយសច្ច របស់សត្វ
 នោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវ
 សច្ចៈ ៤ ក្នុងទុក្ខទត្តុណាៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ

ទុប្បជ្ជិតុ ឈោ ច តេសំ សមុទយេសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតិ
 អនតិសមេតាវីធំ តណ្ហាយ ភង្គត្តុណោ តណ្ហាវិប្ប-
 យុត្តចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ មត្តសច្ចញ្ច
 ទុប្បជ្ជិតុ សមុទយេសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជិតិ ។

(៧៤) យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតិ ។ យេ ។

(៧៥) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតិ តស្ស តត្ថ
 សមុទយេសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតាតិ ។ ចតុរោកាភា បញ្ចារោ-
 កាភា ចវដ្ឋានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភង្គត្តុណោ អរូបេ
 មត្តស្ស ច ជលស្ស ច ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ តត្ថ
 ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតិ ឈោ ច តេសំ តត្ថ សមុទ-
 យេសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតុ សុដ្ឋាវាសានំ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស ភង្គ-
 ត្តុណោ អសញ្ញាសត្តានំ ចវដ្ឋានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខ-
 សច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជិតិ សមុទយេសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជិតុ ។ យស្ស
 វា បទ យត្ថ សមុទយេសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតុ តស្ស តត្ថ ទុក្ខ-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ជិតិ ។ សុដ្ឋាវាសានំ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស ឧប្ប-
 ទត្តុណោ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបដ្ឋានំ តេសំ តត្ថ សមុ-
 ទយេសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតុ ឈោ ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ

មិនកើតឡើងហើយ តែសមុទយេសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនដែល
 មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកបិទទាបប្រាស្រ័យដឹង ទូរសច្ចៈ ៤
 ក្នុងកត្តក្ខណៈ ខែតណ្ហា និងពួកអសញ្ញាសត្វ ក្នុងចិត្តដែលប្រាសចាក
 តណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ មគ្គសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ហើយផង សមុទយេសច្ចំ មិនកើតឡើងផង ។

(៧៦) ទុក្ខសច្ចំ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ យេ ។

(៧៧) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សមុទ-
 យេសច្ចំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ
 កាលច្បុក ចាកចក្កៈវារកត និងបញ្ចារោកាភកត ក្នុងកត្តក្ខណៈ ខែចិត្ត
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងប្បវត្តក្ខណៈ ខែបត្ត និងជល ក្នុងអប្បេក្ខា ទុក្ខសច្ចំ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងក្នុងទីនោះ តែសមុទយេសច្ចំ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វទាំងសត្វ និងពួក
 អសញ្ញាសត្វ កាលច្បុក ក្នុងកត្តក្ខណៈ ខែឧប្បត្តិចិត្ត ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង សមុទយេសច្ចំ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទី
 នោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយេសច្ចំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ ពួកសត្វទាំងសត្វ និងពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់អសញ្ញា-
 សត្វ ក្នុងប្បវត្តក្ខណៈ ខែឧប្បត្តិចិត្ត សមុទយេសច្ចំ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ

ឧប្បន្នសាស្ត្រ សុទ្ធាភិសាស្ត្រ ឧប្បន្នសាស្ត្រ ក្នុងត្រៃលោក
 អសញ្ញាសត្តានំ ចរន្តានំ តេសំ តត្ថ មគ្គសង្ខារា
 ឧប្បន្នសាស្ត្រ ឧប្បន្នសាស្ត្រ ឧប្បន្នសាស្ត្រ ។

(៧៦) យស្ស យត្ថ ឧប្បន្នសាស្ត្រ ឧប្បន្នសាស្ត្រ
 តត្ថ មគ្គសង្ខារា ឧប្បន្នសាស្ត្រ ។ អភិសាស្ត្រានំ ចរន្តា-
 នំ ចរន្តេ ចិត្តស្ស ក្នុងត្រៃលោក អរិយេ មគ្គសង្ខារា
 ឧប្បន្នសាស្ត្រ ឧប្បន្នសាស្ត្រ តេសំ តត្ថ មគ្គសង្ខារា ឧប្បន្នសាស្ត្រ
 សុទ្ធាភិសាស្ត្រ ឧប្បន្នសាស្ត្រ ក្នុងត្រៃលោក អនិស-
 មេតាវីធំ ចរន្តានំ ចរន្តេ ចិត្តស្ស ក្នុងត្រៃលោក អស-
 ញ្ញាសត្តានំ ចរន្តានំ តេសំ តត្ថ ឧប្បន្នសាស្ត្រ ឧប្ប-
 ន្នសាស្ត្រ មគ្គសង្ខារា ឧប្បន្នសាស្ត្រ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ
 មគ្គសង្ខារា ឧប្បន្នសាស្ត្រ តត្ថ ឧប្បន្នសាស្ត្រ ឧប្បន្នសាស្ត្រ ។
 សុទ្ធាភិសាស្ត្រ ឧប្បន្នសាស្ត្រ ឧប្បន្នសាស្ត្រ អនិស-
 មេតាវីធំ ឧបបដ្ឋន្តានំ ចរន្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បន្នសាស្ត្រ
 អសញ្ញាសត្តានំ ឧបបដ្ឋន្តានំ តេសំ តត្ថ មគ្គសង្ខារា

បរិបោជន៍បរិបោជន៍ ក្នុងត្រៃលោក ឧប្បន្នសាស្ត្រ ឧប្បន្នសាស្ត្រ
 សត្វ កាលច្យុត ក្នុងត្រៃលោក ឧប្បន្នសាស្ត្រ ឧប្បន្នសាស្ត្រ
 តាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង ឧប្បន្នសាស្ត្រ មិនកើតឡើងផងក្នុងនោះ ។

(៧៦) ឧប្បន្នសាស្ត្រ ឧប្បន្នសាស្ត្រ មិនកើតឡើង ក្នុងចំណា មគ្គ-
 សង្ខារា ឧប្បន្នសាស្ត្រនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងចំណា ។ ឧប្បន្នសាស្ត្រ
 ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលច្យុត ក្នុងត្រៃលោក ឧប្បន្នសាស្ត្រ
 ឧប្បន្នសាស្ត្រ និងក្នុងត្រៃលោក ឧប្បន្នសាស្ត្រ ឧប្បន្នសាស្ត្រ
 ឧប្បន្នសាស្ត្រ មិនកើតឡើង ក្នុងចំណា តែមគ្គសង្ខារា ឧប្បន្នសាស្ត្រ
 តាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងចំណា ឧប្បន្នសាស្ត្រ
 សត្វ ឧប្បន្នសាស្ត្រ ដែលជាអ្នកមិនបានត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលច្យុត ក្នុង
 ត្រៃលោក ឧប្បន្នសាស្ត្រ និងឧប្បន្នសាស្ត្រ កាលច្យុត ក្នុងត្រៃលោក
 ឧប្បន្នសាស្ត្រ ឧប្បន្នសាស្ត្រ ឧប្បន្នសាស្ត្រ មិនកើតឡើងផង
 មគ្គសង្ខារា មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងចំណា ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គ-
 សង្ខារា ឧប្បន្នសាស្ត្រ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងចំណា ឧប្បន្នសាស្ត្រ ឧប្បន្នសាស្ត្រ
 សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងចំណា ។ ឧប្បន្នសាស្ត្រ ឧប្បន្នសាស្ត្រ
 ដែលជាអ្នកមិនបានត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលច្យុត ក្នុងត្រៃលោក
 ឧប្បន្នសាស្ត្រ ឧប្បន្នសាស្ត្រ ឧប្បន្នសាស្ត្រ កាលច្យុត ក្នុងត្រៃលោក
 ឧប្បន្នសាស្ត្រ ឧប្បន្នសាស្ត្រ ឧប្បន្នសាស្ត្រ មិនកើតឡើងផង
 មគ្គសង្ខារា មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងចំណា ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គ-
 សង្ខារា ឧប្បន្នសាស្ត្រ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងចំណា ឧប្បន្នសាស្ត្រ ឧប្បន្នសាស្ត្រ

ទុប្បជ្ជិត លោ ច តេសំ តត្ថ មគ្គសង្ខារំ ទុប្បជ្ជិតិ
 សុប្បាភស្តាធំ ទុប្បជ្ជិតិស្ស កង្កត្តុលោ អនភិស-
 មេតាវីធំ ចវត្តាធំ បវត្ត ចិត្តស្ស កង្កត្តុលោ អសញ្ញា-
 សត្តាធំ ចវត្តាធំ តេសំ តត្ថ មគ្គសង្ខារំ ទុប្បជ្ជិតិ
 ទុក្ខសង្ខារំ ទុប្បជ្ជិតិ ។

(៧៧) យស្ស យត្ថ សមុទយសង្ខារំ ទុប្បជ្ជិតិ
 តស្ស តត្ថ មគ្គសង្ខារំ ទុប្បជ្ជិតិ ។ អភិសមេតាវីធំ
 តណ្ហាយ កង្កត្តុលោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមាទេ
 តេសំ តត្ថ សមុទយសង្ខារំ ទុប្បជ្ជិតិ លោ ច តេសំ
 តត្ថ មគ្គសង្ខារំ ទុប្បជ្ជិតិ សុប្បាភស្តាធំ ទុតិយេ ចិត្តេ
 វត្តមាទេ អនភិសមេតាវីធំ តណ្ហាយ កង្កត្តុលោ
 តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមាទេ អសញ្ញាសត្តាធំ តេសំ
 តត្ថ សមុទយសង្ខារំ ទុប្បជ្ជិតិ មគ្គសង្ខារំ ទុប្ប-
 ជ្ជិតិ ។ យស្ស ក បទ យត្ថ មគ្គសង្ខារំ ទុប្បជ្ជិតិ
 តស្ស តត្ថ សមុទយសង្ខារំ ទុប្បជ្ជិតិ ។ អនភិស-
 មេតាវីធំ តណ្ហាយ ទុប្បាទគ្គុលោ តេសំ តត្ថ មគ្គ-
 សង្ខារំ ទុប្បជ្ជិតិ លោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយសង្ខារំ

មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះ តែមគ្គសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ប៉ុណ្ណោះ
 ជាមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះទេ ពួកសត្វទាំងនោះ ពួកសត្វ ដែលជា
 អ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលច្បាស់ ក្នុងកន្លងកាលៈ នៃទុក្ខត្តិ-
 ចិត្ត និងពួកអសញ្ញាសត្វ កាលច្បាស់ ក្នុងកន្លងកាលៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 មគ្គសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង ទុក្ខសង្ខារ មិន
 កើតឡើងផង ក្នុងជីវនោះ ។

(៧៨) សមុទយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ មគ្គ-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះឬ ។ ពួកសត្វ ដែល
 ជាអ្នកត្រាស់ដឹង នូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងកន្លងកាលៈ នៃតណ្ហា និងក្នុងកាលដែលចិត្ត
 ត្រាស់ចាត់តណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ សមុទយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ តែមគ្គសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
 កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះទេ ចិត្តទី ២ របស់ពួកសុប្បាភស្តាធំ កំពុងប្រ-
 ព្រឹត្តទៅ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងកន្លងកាលៈ
 នៃតណ្ហា និងក្នុងកាលដែលចិត្តត្រាស់ចាត់តណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងពួក
 អសញ្ញាសត្វ សមុទយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង មគ្គសង្ខារ
 មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងជីវនោះ ។ មួយហឹង្សាទៀត មគ្គសង្ខារ របស់សត្វ
 ណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះ សមុទយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិន
 កើតឡើង ក្នុងជីវនោះឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤
 ក្នុងទុក្ខរក្ខណៈ នៃតណ្ហា មគ្គសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងជីវនោះ តែសមុទយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន

ឧប្បន្ននិ កុត្តរាវសានំ ធុត្តិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អនតិ-
 សាមតាវីធំ តណ្ហាយ កង្កត្តុណោ តណ្ហាវិជ្ជយុត្តិ-
 ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ តត្ថ មក្ខ-
 សច្ចញ្ច ឧប្បន្ននិ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បន្ននិ ។

(៧៧) យស្ស ធុត្តសច្ចំ ឧប្បន្ននិ តស្ស សមុ-
 ទយសច្ចំ ឧប្បន្ននិស្សតិ ។ អត្ថមក្ខស្ស ឧប្បន្ននិ-
 ណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បន្ននិណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្ថមក្ខំ បដិសេស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ឧប្បន្ននិណោ តេសំ ធុត្តសច្ចំ ឧប្បន្ននិ
 នោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ ឧប្បន្ននិស្សតិ វត្តរេសំ
 ឧបបន្ថន្តានំ បរេត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បន្ននិណោ តេសំ
 ធុត្តសច្ចញ្ច ឧប្បន្ននិ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បន្ននិស្ស-
 តិ ។ យស្ស នំ បទ សមុទយសច្ចំ ឧប្បន្ននិស្សតិ
 តស្ស ធុត្តសច្ចំ ឧប្បន្ននិ ។ សាធូសំ បរិវារំ
 បរេត្តេ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អរហេ មក្ខស្ស ច ដលស្ស
 ច ឧប្បន្ននិណោ តេសំ សមុទយសច្ចំ ឧប្បន្ននិស្សតិ
 នោ ច តេសំ ធុត្តសច្ចំ ឧប្បន្ននិ សាធូសំ ឧបបន្ថ-
 ន្តានំ បរេត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បន្ននិណោ តេសំ សមុទ-
 យសច្ចញ្ច ឧប្បន្ននិស្សតិ ធុត្តសច្ចញ្ច ឧប្បន្ននិ ។

កើតឡើង ក្នុងវិចារេន ចិត្ត ចំណែក របស់ពួកសព្វបុគ្គលសព្វ ក៏ក្នុងប្រត្រឹត្ត
 ទៅ ពួកសត្វ ដែលកាលក្នុងបិទបាច់ប្រាសពីផ្ទៃសច្ចៈ ក្នុងកត្តា
 វិនិច្ឆ័យ និងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា ក៏ក្នុងប្រត្រឹត្តទៅ និង
 ពួកអសញ្ញាសត្វ មក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង
 សមុទយសច្ច មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៧៨) ធុត្តសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង សមុទយសច្ច របស់
 សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ។ ធុត្តសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុង
 ឧប្បន្ននិស្សតិ វិនិច្ឆ័យប្រាស មិនរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលនឹងបាច់ ខ្វះ
 មក្ខន្តីប្រាស ក្នុងលំដាប់ វិនិច្ឆ័យ ក្នុងឧប្បន្ននិស្សតិ វិនិច្ឆ័យ ក្នុងឧប្ប-
 និស្សតិ វិនិច្ឆ័យនោះ កើតឡើង តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បន្ននិស្សតិ
 វិនិច្ឆ័យ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ធុត្តសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង សមុទ-
 យសច្ច នឹងកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា
 នឹងកើតឡើង ធុត្តសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើង ។ ពួកសត្វទាំងអស់
 កាលច្បុក ក្នុងកត្តា វិនិច្ឆ័យ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នឹងក្នុងឧប្បន្ននិស្សតិ វិនិច្ឆ័យ
 នឹងផល ក្នុងអប្បកត សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង
 តែធុត្តសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វទាំងអស់ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បន្ននិស្សតិ សមុទយសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង ធុត្តសច្ច កើតឡើងផង ។

(៧៧) យស្ស ទុក្ខសង្ខារំ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស មគ្គ-
 សង្ខារំ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ។ អគ្គមគ្គស្ស ទុប្បាទត្តុណោ
 អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ទុប្បាទត្តុណោ យេ ច បុព្វជ្ឈ-
 នា មគ្គំ ធម៌លកិស្សន្តិ តេសំ ទុបបជ្ឈនានំ
 បរេត្តេ ចិត្តស្ស ទុប្បាទត្តុណោ តេសំ ទុក្ខសង្ខារំ
 ទុប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ មគ្គសង្ខារំ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អគ្គមគ្គំ បដិលកិស្សន្តិ
 តស្ស ចិត្តស្ស ទុប្បាទត្តុណោ យេ ចត្វា មគ្គំ
 បដិលកិស្សន្តិ តេសំ ទុបបជ្ឈនានំ បរេត្តេ ចិត្តស្ស
 ទុប្បាទត្តុណោ តេសំ ទុក្ខសង្ខារំ ទុប្បជ្ឈតិ មគ្គ-
 សង្ខារំ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា ធម៌ មគ្គសង្ខារំ
 ទុប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស ទុក្ខសង្ខារំ ទុប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អគ្គមគ្គំ បដិលកិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ យេ ចត្វា មគ្គំ បដិលកិស្ស-
 ន្តិ តេសំ ចរុន្តានំ បរេត្តេ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អរុ-
 បេ មគ្គស្ស ច ផលស្ស ច ទុប្បាទត្តុណោ តេសំ
 មគ្គសង្ខារំ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ទុក្ខសង្ខារំ
 ទុប្បជ្ឈតិ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អគ្គមគ្គំ បដិ-
 លកិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ទុប្បាទត្តុណោ យេ

(៧៨) ទុក្ខសង្ខារំ យេសំសត្វនោ កើតឡើង មគ្គសង្ខារំ យេសំ
 សត្វនោ មិនកើតឡើង ។ ទុក្ខសង្ខារំ យេសំសត្វនោ កើត
 ទុប្បាទត្តុណោ វៃមគ្គដ៏ប្រសើរ មិនយេសំសត្វនោ ។ ដែលជាបុព្វជ្ឈន មិន
 មិនបាន ឡើយ ក្នុងទុប្បាទត្តុណោ វៃចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងទុប្បា-
 ទត្តុណោ វៃចិត្ត ក្នុងបុព្វជ្ឈន កើតឡើង តែមគ្គសង្ខារំ យេសំសត្វនោ
 មិនមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វនោ មិនបាន ឡើយ ក្នុងលំដាប់
 វៃចិត្តនោ ឬក៏ ពួកសត្វនោ មិនបាន ឡើយ ក្នុងទុប្បាទត្តុណោ វៃ
 ចិត្តនោ ពួកសត្វនោ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងទុប្បាទត្តុណោ វៃចិត្ត
 ក្នុងបុព្វជ្ឈន ទុក្ខសង្ខារំ យេសំសត្វនោ កើតឡើង មគ្គសង្ខារំ មិន
 កើតឡើង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសង្ខារំ យេសំសត្វនោ មិនកើតឡើង
 ទុក្ខសង្ខារំ យេសំសត្វនោ កើតឡើង ។ ពួកសត្វនោ មិនបាន ឡើយ
 ដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តនោ ឬក៏ ពួកសត្វនោ មិនបាន ឡើយ
 មគ្គ ក្នុងកង្កត្តុណោ វៃចិត្តនោ ពួកសត្វនោ កាលច្បុត ក្នុង
 កង្កត្តុណោ វៃចិត្ត ក្នុងបុព្វជ្ឈន មិនក្នុងទុប្បាទត្តុណោ វៃមគ្គ មិនផល
 ក្នុងអរុបកត មគ្គសង្ខារំ យេសំសត្វនោ មិនកើតឡើង តែទុក្ខ-
 សង្ខារំ យេសំសត្វនោ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វនោ មិនបាន
 ឡើយ ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តនោ ឬក៏ ពួកសត្វនោ

(១០០) យន្ត ឡូត៍សង្ខត ឧប្បត្តិ ។ ខេ ។

ယန္တကဗျံ ယန္တု ယန္တကဗျံသိသံ ကာကဗျံ ။

(၁၀၆) ယဉ်၊ ယဉ်၊ ယဉ်၊ ယဉ်၊ ယဉ်၊ ယဉ်

၈၈ အမည် အဘွား အမည် အဘွား

ရတနာတော်ဝယ် အာဟာရသုံး ခံစားလျှင် ရတနာတော်ဝယ်

ယန္တု ဝိဇ္ဇန္တု မဇ္ဈက ဓာတုဗ္ဗိ ဝဇ္ဇိလိယန္တု

[illegible]

ප්‍රධාන ලෙස ආශ්‍රිතව පවතින බැවින් 1971 දී

ಇವುಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ನೋಡುವುದು

បញ្ចេញការងារ បញ្ចេញការងារ ឧបបង្កើនធំ បង្កើនធំ បង្កើនធំ

အမှတ် ၁၂၊ ဗဟိုလမ်းမကြီး၊ ရန်ကုန်မြို့

ಶ್ರೀ ಸರ್ವಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೧೭

பெரு வுரு சுவாமிநாதசுவாமி ஐயாழ்வாசாரி நான்மணி

ឧត្តស្ឋិត្តិ ឧប្បជ្ជត្តិ ។ ចតុរោគាភិ បញ្ចរោគាភិ

ចៅឆ្មារ បាត់ ចិត្តស្បៃ កង់ក្បាល អ្នកប្រមាថ មនុស្ស

ច ផលស្ស ច ឧប្បទត្តណោ តេសំ តត្ថ សុម្ពទ

យស្ថ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ពោ ច តេសំ ភក្ខ ទុក្ខ

សង្ឃ ឧប្បជ្ឈតិ ចតុកោតិកំ បញ្ចកោតិកំ ឧបបដ្ឋន្តានំ

$$(\partial_{\mu\nu}) \frac{\partial \mathcal{L}}{\partial \psi} = \frac{\partial \mathcal{L}}{\partial \psi} \frac{\partial \psi}{\partial x^{\mu}} \frac{\partial x^{\mu}}{\partial x^{\nu}} = \frac{\partial \mathcal{L}}{\partial \psi} \frac{\partial \psi}{\partial x^{\nu}} = \frac{\partial \mathcal{L}}{\partial \psi} \frac{\partial \psi}{\partial x^{\nu}}$$

បន្ទាប់ពីការប្រជុំរួចរាល់ហើយ គណៈកម្មាធិការ ក៏ប្រជុំគ្នាដែរ ។

(๑๐๒) พฤษภาคม มกราคม กุมภาพันธ์ มีนาคม สิงหาคม

ឧបេសច្ច រេសេប្តូនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងវិនាសប្តូ ។ ឧត្តសច្ច

របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក៏ដូចជាពួកសាវៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់

សត្វតំរិះនោះ ដែលនឹងបាន ទៅក្នុងប្រសើរ គង់លាប នៃចក្ខុណា គង់

ឧប្បាទគណៈ ខែចតុត កាលបុល្លេ កាន់អស្សាស្ត គឺឧប្បាទគណៈ

ខែចតុរាស័យ កើតឡើង ក្នុងខែនោះ តែស្រឡាយស្រួច ចេញស្រួតជាងនោះ

સમગ્ર દેશમાં સરકારી કાર્યોમાં 10% કોટા અન્વયે 1980-81 ના

[illegible]

၂၄ နှစ်လောက်မှ နေထိုင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

[illegible]

ខេត្ត ១ ព្រះសីហនុ កាលបរិច្ឆេទ ១២ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១២

កងកងកណៈ ខែចិត កងបឋមវន្ត ឆ័ត្រកងឧបាទ្យានៈ ខែមគ្គ ឆ័ត្រ

ដល់ គង្គិកបេតក សមុទយសច្ច របស់សក្កតាំងនោះ នឹងកើតឡើង

ក្នុងជំនោះ តែទុកសព្វ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងជំនោះ

ទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់ចក្ខុវិស័យ វិស័យចក្ខុវិស័យ ក៏

ຈຳນວນຄູນ: ໄຊວັດ ກຸຣິຍະບຸນ ສະພາບສູງ ພະສາກວິນັຍ:

បរវត្ត ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អប្បមេ មគ្គសង្ខ ធម៌
 លស្ស ធម៌ ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ ឥត្ត មគ្គសង្ខ
 ឧប្បជ្ឈិត ធម៌ ធម៌ តេសំ ឥត្ត ឧត្តសង្ខ ឧប្បជ្ឈិត
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ
 តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ យេ ចេវា មត្តំ
 បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បរវត្ត ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ ឥត្ត មគ្គសង្ខ ឧប្បជ្ឈិត
 ឧត្តសង្ខ ឧប្បជ្ឈិត ។

(១០២) យស្ស យត្ថ សមុទយសង្ខ ឧប្បជ្ឈិត
 តស្ស ឥត្ត មគ្គសង្ខ ឧប្បជ្ឈិតតិ ។ អាចារ្យ-
 កានំ យេ ច បុត្តជ្ឈនា មត្តំ ធម៌ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 តណ្ហាយ ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ ឥត្ត សមុទយសង្ខ
 ឧប្បជ្ឈិត ធម៌ ធម៌ តេសំ ឥត្ត មគ្គសង្ខ ឧប្បជ្ឈិត
 យេ មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទត្តុ-
 ណោ តេសំ ឥត្ត សមុទយសង្ខ ឧប្បជ្ឈិត មគ្គ-
 សង្ខ ឧប្បជ្ឈិត ។ យស្ស ក បទ យត្ថ មគ្គសង្ខ
 ឧប្បជ្ឈិត តស្ស ឥត្ត សមុទយសង្ខ ឧប្បជ្ឈិតតិ ។
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ

ត្ថកសត្វទាំងបោះ លាបរៀង ក្នុងក្រុងឈ្មោះ វិសេដ្ឋ ក្នុងបុព្វបុរៈ ក្នុងក្រុង
 ឧប្បាទត្តុណោ វិសេដ្ឋបិដក ក្នុងក្រុងបុរាណ មគ្គសង្ខ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ តែមគ្គសង្ខ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងជីវិតនោះទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន ឡើងមកជីវិតស្រី ក្នុងសំ-
 ងាប់ ខែចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន ឡើងមក ក្នុង
 ឧប្បាទត្តុណោ វិសេដ្ឋនោះ ពួកសត្វទាំងនោះ គាល់ចាប់បដិសន្ធិ ក្នុង
 ឧប្បាទត្តុណោ វិសេដ្ឋ ក្នុងបុព្វបុរៈ មគ្គសង្ខ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 កើតឡើងផង ឧត្តសង្ខ កើតឡើងផង ក្នុងជីវិតនោះ ។

(១០២) សមុទយសង្ខ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងជីវិត
 មគ្គសង្ខ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ សមុ-
 ទយសង្ខ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងអប្បាយ នឹងរបស់សត្វនោះ ។
 ដែលជាបុព្វជ្ឈន នឹងមិនបាន ឡើងមក កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទត្តុណោ
 ខែគណ្ណា ក្នុងជីវិតនោះ តែមគ្គសង្ខ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងជីវិតនោះទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន ឡើងមក សមុទយសង្ខ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងផង មគ្គសង្ខ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បា-
 ទត្តុណោ ខែគណ្ណា ក្នុងជីវិតនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសង្ខ របស់សត្វណា
 នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវិត សមុទយសង្ខ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងជី-
 វិតនោះឬ ។ ពួកសត្វណា នឹងបាន ឡើងមកជីវិតស្រី ក្នុងសំងាប់ ខែចិត្តណា

តស៊ូ ពិត្តស៊ូ ឧប្បាទគូណោ យេ ចង្ហា មក្ត
 បដិលកិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ភង្គត្តាណោ តណ្ហា-
 រិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមានេ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ យោ ច តេសំ តត្ថ សម្មទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ
 យេ មក្តំ បដិលកិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទគូ-
 ណោ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ សម្មទ-
 យសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(૧૦૯) યસ્ય ધૃત્વસઃ ધૃત્યુદ્ધતિ ઇસ્ય
સમુદયસઃ ધૃત્યુદ્ધતિ ૧ સત્રેસં વાન્નાદં
બાજુ ઇત્થસ્ય કષ્ટજ્ઞા આય ઇત્થસ્ય ૮ ઘન-
સ્ય ૯ ધૃત્યુદ્ધતિ જાસં ધૃત્વસઃ ધૃત્યુદ્ધતિ
ભા ૮ જાસં સમુદયસઃ ધૃત્યુદ્ધતિ મત્ત-
મત્તસ્ય કષ્ટજ્ઞા આવાન્નાદં ઇત્થસ્ય કષ્ટજ્ઞા-
ભા યસ્ય ઇત્થસ્ય મદ્ધન મત્તમત્ત ઘન-
તિસ્યુદ્ધતિ ઇસ્ય ઇત્થસ્ય કષ્ટજ્ઞા આય મત્તસ્ય
૮ ઘનસ્ય ૮ ધૃત્યુદ્ધતિ જાસં ધૃત્વ-
સઃ ધૃત્યુદ્ધતિ સમુદયસઃ ધૃત્યુદ્ધતિ ૧

ឬក៏ ឬក៏សព្វថ្ងៃយើង ដឹងថា ខ្ញុំមគ្គ ក្នុងឧប្បាទត្ថណៈ ខែចិត្តនោះ
មគ្គសព្វ របស់សព្វនោះ ដឹងតើគេឡើង ក្នុងក្នុងត្ថណៈ ខែតណ្ហា ខែតណ្ហា
គាត់ដែលប្រែប្រួលនោះ ក្នុងប្រព្រឹត្តិ៧ ក្នុងចំនោះ តែសមុទ្រ
យសច្ច របស់សព្វនោះ មិនតើគេឡើង ក្នុងខែនោះទេ ឬក៏សត្វណា
នឹងបាន ឬក៏ ឬក៏សព្វ របស់សត្វនោះ ដឹងតើគេឡើងផង សមុទ្រ
យសច្ច តើគេឡើងផង ក្នុងឧប្បាទត្ថណៈ ខែតណ្ហា ក្នុងចំនោះ ។

(១០៧) ទុក្ខសព្ទ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សមុទយសព្ទ
របស់សត្វនោះ រឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ក្នុងសត្វទាំងអស់ កាលច្បាត ក្នុង
ក្នុងតួណា វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងទុក្ខវត្ថុណា វៃមគ្គនិងផល ក្នុង
អរូបភព ទុក្ខសព្ទ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែសមុទយសព្ទ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាវិនិច្ឆ័យមិនកើតឡើងទេ ទុក្ខសព្ទ របស់ព្រះ
អរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងក្នុងតួណា វៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ
ដែលនឹងបាន មូហគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តណា ក្នុងក្នុងតួណា
វៃចិត្ត ក្នុងក្នុងតួណា វៃចិត្តនោះ និងក្នុងទុក្ខវត្ថុណា វៃមគ្គ និងផល
ក្នុងអរូបភព មិនកើតឡើងផង សមុទយសព្ទ និងមិនកើតឡើងផង ។

យស្ស វា បទ សមុទយសង្ខំ ទុប្បជ្ឈិតិ តស្ស
 ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈិតិ ។ អត្ថមត្តស្ស ឧប្បាទត្វលោ
 អាហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្វលោ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អត្ថមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទត្វលោ តេសំ សមុទយសង្ខំ ទុប្បជ្ឈិតិ ឆោ ច
 តេសំ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈិតិ អត្ថមត្តស្ស ភន្តត្វលោ
 អាហន្តានំ ចិត្តស្ស ភន្តត្វលោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្ត-
 រា អត្ថមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ភន្តត្វលោ
 អរូបេ មត្តស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បាទត្វលោ តេសំ
 សមុទយសង្ខំ ទុប្បជ្ឈិតិ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈិតិ ។

[១០៦] យស្ស ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈិតិ តស្ស មត្ត-
 សង្ខំ ទុប្បជ្ឈិតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្ត-
 មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ភន្តត្វលោ យេ
 ចក្ខោ មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ បរន្តានំ បរត្ថេ
 ចិត្តស្ស ភន្តត្វលោ អរូបេ មត្តស្ស ច ផលស្ស ច
 ឧប្បាទត្វលោ តេសំ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈិតិ ឆោ ច

មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសង្ខំ របស់សត្វណា មិនមែនកើតឡើង មុន
 សង្ខំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ សមុទយសង្ខំ របស់ព្រះ
 អាហន្តតាំងឡាយ ក្នុងឧប្បាទត្វលោ ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វ
 តាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្ត
 ណា ក្នុងឧប្បាទត្វលោ ខែចិត្ត ក្នុងឧប្បាទត្វលោ ខែចិត្តនោះ នឹង
 មិនកើតឡើង តែទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
 ទេ សមុទយសង្ខំ របស់ព្រះអាហន្តតាំងឡាយ ក្នុងក្នុងក្នុង ខែមគ្គ
 ដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វតាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ
 ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុងក្នុងក្នុង ខែចិត្ត ក្នុងក្នុងក្នុង ខែចិត្ត
 នោះ នឹងក្នុងឧប្បាទត្វលោ ខែមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបតា មិនកើត
 ឡើងផង ទុក្ខសង្ខំ មិនកើតឡើងផង ។

[១០៦] ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មគ្គសង្ខំ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វណា នឹងបាន ឲ្យ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វនៃណា មិន
 បាន ឲ្យមគ្គ ក្នុងក្នុងក្នុង ខែចិត្តនោះ ពួកសត្វនោះ កាលច្បាប់
 ក្នុងក្នុងក្នុង ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទត្វលោ ខែមគ្គ
 និងផល ក្នុងអរូបតា ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វតាំងនោះ មិនកើតឡើង

តេសំ មគ្គសច្ចំ ទុច្ចរជ្ជិស្សតិ អគ្គមគ្គស្ស កង្កត្តុណោ
 អរហន្តានំ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ យេ ច បុគ្គជ្ជនា
 មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស
 កង្កត្តុណោ អរូបេ មគ្គស្ស ច ជលស្ស ច ឧប្បា-
 នត្តុណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច ទុច្ចរជ្ជតិ មគ្គសច្ចញ្ច
 ទុច្ចរជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ មគ្គសច្ចំ ទុច្ចរជ្ជិស្សតិ
 តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុច្ចរជ្ជតិ ។ អគ្គមគ្គស្ស ឧប្បា-
 នត្តុណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បានត្តុណោ យេ
 ច បុគ្គជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបដ្ឋន្តា-
 នំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បានត្តុណោ តេសំ មគ្គសច្ចំ
 ទុច្ចរជ្ជិស្សតិ ទោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ទុច្ចរជ្ជតិ
 អគ្គមគ្គស្ស កង្កត្តុណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស កង្កត្តុ-
 ណោ យេ ច បុគ្គជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អរូបេ មគ្គស្ស
 ច ជលស្ស ច ឧប្បានត្តុណោ តេសំ មគ្គសច្ចញ្ច
 ទុច្ចរជ្ជិស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច ទុច្ចរជ្ជតិ ។

(១០៧) យស្ស សមុទយសច្ចំ ទុច្ចរជ្ជតិ តស្ស
 មគ្គសច្ចំ ទុច្ចរជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា

តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ បិទមែនជាមិនមែនកើតឡើងទេ ទុក្ខសច្ច
 របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់
 ពួកសត្វនោះៗ ដែលជាបុគ្គជ្ជន នឹងមិនបាន ទូរមគ្គ ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃ
 ចិត្ត កាលច្បុក ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងកង្កត្តុណាៈ
 នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបកត នឹងមិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ច មិនកើត
 ឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើត
 ឡើង ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មគ្គសច្ច របស់ព្រះ
 អរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងឧប្បាទក្នុងនោះៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកសត្វ
 នោះៗ ដែលជាបុគ្គជ្ជន នឹងមិនបាន ទូរមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្នុងនោះៈ នៃចិត្ត
 កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្នុងនោះៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នឹងមិនកើត
 ឡើង តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ បិទមែនជាមិនមែនកើតឡើងទេ
 មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និង
 របស់ពួកសត្វនោះៗ ដែលជាបុគ្គជ្ជន នឹងមិនបាន ទូរមគ្គ ក្នុងកង្កត្តុណាៈ
 នៃចិត្ត កាលច្បុក ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងកង្កត្តុណាៈ
 នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបកត នឹងមិនកើតឡើងផង ទុក្ខសច្ច
 មិនកើតឡើងផង ។

(១០៧) សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មគ្គសច្ច របស់
 សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វណា នឹងបាន ទូរមគ្គដ៏ប្រសើរ

អត្ថបទ បដិលកិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បនិក្ខ-
 ណេ (១) យេ ច ត្រា មត្តំ បដិលកិស្សន្តិ តេសំ
 តណ្ហាយ កង្កត្តុណេ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្ត វត្តមា ធន
 ជំរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ សមុទយ-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ មគ្គសច្ចំ ទុប្បជ្ឈ-
 ស្សតិ អត្តមគ្គសមន្តីនំ អរហន្តានំ យេ ច បុគ្គជ្ឈ-
 នា មត្តំ ធន បដិលកិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ កង្កត្តុ-
 ណេ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្ត វត្តមា ធន ជំរោធសមាបន្នានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ (២) តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ឈតិ
 មគ្គសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ឈស្សតិ ។ យស្ស ភិ បទ មគ្គ-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ឈស្សតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ ។
 យេ បុគ្គជ្ឈនា មត្តំ ធន បដិលកិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ
 ឧប្បនិក្ខណេ តេសំ មគ្គសច្ចំ ទុប្បជ្ឈស្សតិ នោ ច
 តេសំ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ អត្តមគ្គសមន្តីនំ អរ-
 ហន្តានំ យេ ច បុគ្គជ្ឈនា មត្តំ ធន បដិលកិស្សន្តិ
 តេសំ តណ្ហាយ កង្កត្តុណេ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្ត

១ ម. តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បនិក្ខណេនី ឧ ទិស្សតិ ។ ២ ម. ជំរោធសមាបន្នានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ បទុយំ នតិ ។

ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា មិនបាន ឬក៏ ត្រូវបាន
 ទទួលបាន នៃចិត្តនោះ សមុទយសច្ច របស់ពួកសត្វនោះ ក្នុងក្នុងក្នុង
 គណ្ហា នឹងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធនំ នឹងរបស់ពួកអសញ្ញា
 តាំងនោះ ក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកគណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ មិនកើត
 ឡើង តែមគ្គសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ
 សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តតាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ
 នឹងរបស់ពួកសត្វនោះ ដែលជាបុគ្គជ្ឈនំ នឹងមិនបាន ឲ្យមគ្គ ក្នុងក្នុងក្នុង
 នៃគណ្ហា នឹងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធនំ នឹងរបស់ពួកអសញ្ញា
 សត្វតាំងនោះ ក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកគណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ មិន
 កើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច
 របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើត
 ឡើងឬ ។ ពួកសត្វណា ជាបុគ្គជ្ឈនំ នឹងមិនបាន ឲ្យមគ្គ មគ្គសច្ច របស់
 ពួកសត្វនោះ ។ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បនិក្ខណៈ នៃគណ្ហា តែសមុទ-
 យសច្ច របស់ពួកសត្វនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ មគ្គសច្ច របស់
 ព្រះអរហន្តតាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់ពួកសត្វ
 នោះ ដែលជាបុគ្គជ្ឈនំ នឹងមិនបាន ឲ្យមគ្គ ក្នុងក្នុងក្នុង នៃគណ្ហា

វត្តមាន ជំនេចសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 មគ្គសត្វញ្ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ សមុទយសត្វញ្ច ទុប្បជ្ជតិ ។
 (១០៨) យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ ។ បេ ។

(១០៩) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។ ចតុវេតាកាវា
 បញ្ចវេតាកាវា ចវត្ថានំ ចវត្ថេ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ
 អរូបេ មគ្គស្ស ច ជលស្ស ច ឧប្បាទត្តុណោ
 តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ មគ្គមគ្គស្ស កង្ក-
 ត្តុណោ អាហានំ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្ថបត្តំ បដិលកិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អរូបេ មគ្គស្ស ច ជលស្ស
 ច ឧប្បាទត្តុណោ អសញ្ញាសត្តានំ ចវត្ថានំ^(១) តេសំ
 តត្ថ ទុក្ខសត្វញ្ច ទុប្បជ្ជតិ សមុទយសត្វញ្ច
 ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ ។

១ ឧ. អរូបេ មគ្គស្ស ច ជលស្ស ច ឧប្បាទត្តុណោ អសញ្ញាសត្តា ចវត្ថានំ ទិស្សន្តិ ។
 ម. អសញ្ញាសត្តា ចវត្ថានំ អរូបេ មគ្គស្ស ច ជលស្ស ច ឧប្បាទត្តុណោ ទិស្សន្តិ ។

និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូលតាមខ្នែកពេជ្រ ហើយសំរាប់សព្វសត្វទាំងអស់
 ក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកកណ្តាល កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ដល់ហើតឡើង
 ផង សមុទយសច្ច មិនកើតឡើងផង ។

(១០៨) ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើង ក្នុងវិណា ។ បេ ។
 (១០៩) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងវិណា
 សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ ពឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិចារោះឬ ។ ពួកសត្វ
 កាលច្បែក ចាកចតុវេតាកាវា និងបញ្ចវេតាកាវា ក្នុងកង្កត្តុណា ខែចិត្ត
 ក្នុងបច្ចប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទត្តុណា ខែមគ្គ និងជល ក្នុងអរូបភព ទុក្ខសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងវិចារោះ តែសមុទយសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាដឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិចារោះទេ ទុក្ខសច្ច របស់
 ព្រះអាហាន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កត្តុណា ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់អសញ្ញា-
 សត្វទាំងនោះ ដែលនឹងបាន ខ្លឹមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ខែចិត្តណា ក្នុង
 កង្កត្តុណា ខែចិត្ត កាលច្បែក ក្នុងកង្កត្តុណា ខែចិត្តនោះ ចិត្តក្នុងឧប្បាទ-
 ត្តុណា ខែមគ្គ និងជល ក្នុងអរូបភព មិនកើតឡើងផង សព្វបញ្ចេកសព្វ ហើរ
 មិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិន
 កើតឡើង ក្នុងវិណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងវិចារោះឬ ។

អក្ខមក្ខស្ស ឧប្បាទត្ថុណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទត្ថុណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្ខមក្ខំ
 បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្ថុណោ អស-
 ញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ទុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្ប-
 ជ្ជតិ អក្ខមក្ខស្ស កង្កត្តុណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស
 កង្កត្តុណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្ខមក្ខំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អរូបេ មក្ខ-
 ស្ស ច ជលស្ស ច ឧប្បាទត្ថុណោ អសញ្ញសត្តា-
 នំ ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជតិ ។

[១១០] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ មក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អក្ខមក្ខំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស
 កង្កត្តុណោ យេ ចញ្ញា មក្ខំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 ចវន្តានំ បរត្ថេ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អរូបេ មក្ខស្ស
 ច ជលស្ស ច ឧប្បាទត្ថុណោ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ

សមុទយសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងឧប្បាទត្ថុណោះ ដែលក្នុង
 ប្រសើរ និងរបស់ពួកសត្វនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ឆ្លៀតក្នុងប្រាសើរ
 ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទត្ថុណោះ ខែចិត្ត កាលចូលទៅ កាន់
 អសញ្ញសត្វ ក្នុងឧប្បាទត្ថុណោះ ខែចិត្តនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជំនាន់
 តែទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងជំនាន់ទេ
 សមុទយសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កត្តុណោះ ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ
 និងរបស់ពួកអសញ្ញសត្វនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ឆ្លៀតក្នុងប្រាសើរ
 ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុងកង្កត្តុណោះ ខែចិត្ត កាលចូល ក្នុងកង្កត្តុណោះ
 ខែចិត្តនោះ និងក្នុងឧប្បាទត្ថុណោះ ខែមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព នឹងមិន
 កើតឡើងផង ទុក្ខសច្ចំ មិនកើតឡើងផង ក្នុងជំនាន់ ។

[១១០] ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទិណា
 ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជំនាន់ឬ ។ ពួក
 សត្វណា នឹងបាន ឆ្លៀតក្នុងប្រាសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ឬក៏
 ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន ឆ្លៀតក្នុង ក្នុងកង្កត្តុណោះ ខែចិត្តនោះ ពួក
 សត្វនោះ កាលចូល ក្នុងកង្កត្តុណោះ ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បា-
 ទត្ថុណោះ ខែមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ

ទុប្បជ្ឈតិ ធា ច តេសំ តត្ថ មគ្គសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ
 តិ មគ្គមគ្គស្ស កង្កក្ខណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស កង្ក-
 ក្ខណោ យេ ច បុថុជ្ឈតា មក្ខំ ន បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អរូបេ
 មគ្គស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញា-
 សត្តានំ ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសង្ខារា ទុប្បជ្ឈតិ
 មគ្គសង្ខារា ទុប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ
 មគ្គសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្ប-
 ជ្ឈតិ ។ មគ្គមគ្គស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរហន្តានំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ ច បុថុជ្ឈតា មក្ខំ ន
 បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ
 មគ្គសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ ធា ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខសង្ខំ
 ទុប្បជ្ឈតិ មគ្គមគ្គស្ស កង្កក្ខណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ យេ ច បុថុជ្ឈតា មក្ខំ ន បដិល-
 ភិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ

មិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ តែមគ្គសង្ខំ របស់សត្វតាំងឈរ ហើយបញ្ចប់
 មិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះទេ ទុក្ខសង្ខំ របស់ព្រះអរហន្តតាំងឈរ ក្នុង
 កង្កក្ខណៈ ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកសត្វនោះ ដែលជាបុគ្គជន និង
 បាន ទ្រព្យក្នុងកង្កក្ខណៈ ខែចិត្ត កាលច្បុក ក្នុងកង្កក្ខណៈ ខែចិត្ត ក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ កាលច្បុក ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ខែ
 មគ្គ និងផល ក្នុងអរូបកថា មិនកើតឡើងដង មគ្គសង្ខំ និងមិនកើតឡើង
 ដង ក្នុងជីវនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសង្ខំ របស់សត្វណា និងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងជីវនោះ ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះទេ ។
 មគ្គសង្ខំ របស់ព្រះអរហន្តតាំងឈរ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ខែ
 សើរ និងរបស់សត្វតាំងឈរ ដែលជាបុគ្គជន ហើយ ក្នុងមគ្គ ក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន ខែចិត្ត កាលបរិច្ឆេទនៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ខែចិត្ត ក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន និងរបស់សត្វតាំងឈរនោះ កាលច្បុកទៅ កាន់អសញ្ញាសត្វ និងមិន
 កើតឡើង ក្នុងជីវនោះ ។ តែទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វតាំងឈរនោះ មិនមែនជាមិន
 កើតឡើង ក្នុងជីវនោះទេ មគ្គសង្ខំ របស់ព្រះអរហន្តតាំងឈរ ក្នុងកង្ក-
 ក្ខណៈ ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកសត្វនោះ ដែលជាបុគ្គជន និងមិនបាន
 ទ្រព្យក្នុងកង្កក្ខណៈ ខែចិត្ត កាលច្បុក ក្នុងកង្កក្ខណៈ ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន

អរិយ បក្កស្ស ច ដលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញា-
សត្តានំ ចវត្ថានំ តេសំ ឥត្ត មក្កសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ
ទុក្ខសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជតិ ។

[១១១] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ
តស្ស ឥត្ត មក្កសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស
អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បា-
ទក្ខណោ យេ ចញ្ញា មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហា-
យ កង្កក្ខណោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមារេ តេសំ
ឥត្ត សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ ឥត្ត មក្ក-
សច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ អក្កមក្កសមដ្ឋិនំ អរហន្តានំ យេ
ច បុត្តជ្ជនា មក្កំ ច បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ
កង្កក្ខណោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមារេ អសញ្ញា-
សត្តានំ តេសំ ឥត្ត សមុទយសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជតិ មក្ក-
សច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ មក្កសច្ចំ
ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ឥត្ត សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ ។
អាចាយិកានំ យេ ច បុត្តជ្ជនា មក្កំ ច បដិលភិស្សន្តិ
តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ឥត្ត មក្កសច្ចំ

និងលេសពួកអសញ្ញាសត្វនោះ កាលច្បែក ពួកឧប្បាទក្ខណោ ដែលគ្មាន
និងដល ក្នុងអប្បកត មិនមែនកើតឡើងផង មក្កសច្ច មិនកើតឡើងផង
ក្នុងទីនោះ ។

[១១២] សមុទយសច្ច លេសសត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
មក្កសច្ច លេសសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ
ណា នឹងបាន ឡើងមកដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃ
ណា នឹងបាន ឡើងមក ក្នុងឧប្បាទក្ខណោ នៃចិត្តនោះ សមុទយសច្ច លេស
ពួកសត្វនោះ ។ មិនកើតឡើង ក្នុងក្នុងក្ខណោ នៃតណ្ហា នឹងក្នុងកាល
ដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងទីនោះ តែមក្កសច្ច លេស
ពួកសត្វនោះ មិនមែនជាមិនមែនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សមុទយសច្ច
លេសព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងលេស
ពួកសត្វនោះ ដែលជាបុគ្គជ្ជន មិនមែនបាន ឡើងមក ក្នុងក្នុងក្ខណោ
នៃតណ្ហា នឹងលេសពួកអសញ្ញាសត្វនោះ ក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាស
ចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ មិនកើតឡើងផង មក្កសច្ច នឹងមិនកើត
ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មក្កសច្ច លេសសត្វណា
នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច លេសសត្វនោះ មិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មក្កសច្ច លេសពួកសត្វ ដែលកើត
ក្នុងអប្បាយ និងលេសពួកសត្វនោះ ។ ដែលជាបុគ្គជ្ជន មិនមែនបាន
ឡើងមក ក្នុងឧប្បាទក្ខណោ នៃតណ្ហា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ

ទុក្ខដ្ឋិតស្ម័គ្រ ឆោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ទុក្ខដ្ឋិតំ អត្តមត្តសមង្កំ អរហន្តានំ យេ ច បុគ្គដ្ឋ-
 នា មត្តំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថាយ កត្តត្ថ-
 ណា តត្ថាយ បុគ្គសច្ចញ្ច ទុក្ខដ្ឋិតស្ម័គ្រ សមុទយសច្ចញ្ច
 ទុក្ខដ្ឋិតំ ។

[១១២] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុក្ខដ្ឋិតុ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ទុក្ខដ្ឋិតស្ម័គ្រ ។ អត្តមត្តសមង្កំ
 អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិល-
 ភិស្សន្តិ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ទុក្ខដ្ឋិតុ ឆោ ច តេសំ
 សមុទយសច្ចំ ទុក្ខដ្ឋិតស្ម័គ្រ ឥតរេសំ តេសំ ទុក្ខ-
 សច្ចញ្ច ទុក្ខដ្ឋិតុ សមុទយសច្ចញ្ច ទុក្ខដ្ឋិតស្ម័គ្រ ។
 យស្ស វា បន សមុទយសច្ចំ ទុក្ខដ្ឋិតស្ម័គ្រ តស្ស
 ទុក្ខសច្ចំ ទុក្ខដ្ឋិតាតិ ។ អាមត្តា ។

[១១៣] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុក្ខដ្ឋិតុ តស្ស
 មត្តសច្ចំ ទុក្ខដ្ឋិតស្ម័គ្រ ។ អត្តមត្តសមង្កំ អរ-
 ហន្តានំ យេ ច បុគ្គដ្ឋនា មត្តំ ន បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ទុក្ខដ្ឋិតុ ឆោ ច តេសំ មត្តសច្ចំ

តៃសមុទយសច្ចំ របស់សត្វតាំងនោះ បើបែបបែបនេះស្ម័គ្រ ក្នុងទី
 នោះទេ មត្តសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្តតាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមត្ត
 ដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វតាំងនោះ ដែលជាបុគ្គដ្ឋន និងមិនបាន ឲ្យមត្ត
 ក្នុងកត្តណៈ ខែតណ្ហា និងរបស់សត្វសត្វតាំងនោះ ក្នុងកាលដែល
 ចិត្តប្រាសចាកកត្តា កំភូតប្រព្រឹត្តទៅ និងមិនកើតឡើងផង សមុទយ-
 សច្ចំ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[១១៤] ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សមុទយ-
 សច្ចំ របស់សត្វនោះ និងកើតឡើងឬ ។ ទុក្ខសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្ត
 តាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមត្តដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វតាំងនោះ ដែល
 ជាសត្វនឹងបាន ឲ្យមត្តដ៏ប្រសើរ ក្នុងកាលដែល កើតឡើងហើយ
 តៃសមុទយសច្ចំ របស់ពួកសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ទុក្ខសច្ចំ
 របស់ពួកសត្វនោះក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង សមុទយសច្ចំ នឹងកើត
 ឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា នឹងកើត
 ឡើង ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

[១១៥] ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ មត្តសច្ចំ
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ទុក្ខសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្តតាំងឡាយ
 ដែលប្រកបដោយមត្តដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វតាំងនោះ ដែលជាបុគ្គដ្ឋន
 និងមិនបាន ឲ្យមត្ត កើតឡើងហើយ តៃមត្តសច្ចំ របស់សត្វតាំងនោះ

ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្វលោ យេ ចត្វា
 មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ត
 មត្តសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ មត្ត-
 សច្ចំ ។ បេ ។ អាមត្តា ។

(១០៤) យស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 មត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អត្តមត្តសមន្និទំ អរហ-
 ន្តានំ យេ ច បុត្តជ្ឈនា មត្តំ ទ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិត្ត លោ ច តេសំ មត្តសច្ចំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ យេ ចត្វា មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ត មត្តសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បទ មត្តសច្ចំ ។ បេ ។ អាមត្តា ។

(១០៥) យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិត្ត ។ បេ ។

(១០៦) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។

របស់ពួកសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វណា បើបោះ ឬបែក
 ដីប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបោះ
 នូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្នុងនោះ ខែចិត្តនោះ ទុក្ខសច្ច របស់ពួកសត្វនោះ
 កើតឡើងហើយផង មត្តសច្ច នឹងកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត
 មត្តសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ។ បេ ។ អើ ។

(១០៧) សមុទយសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ មត្តសច្ច
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំង-
 ឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែល
 ជាបុត្តជ្ឈន នឹងមិនបោះ នូវមគ្គ កើតឡើងហើយ តែមត្តសច្ច របស់
 ពួកសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វណា នឹងបោះ នូវមគ្គដ៏ប្រ-
 សើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបោះ នូវមគ្គ
 សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង មត្តសច្ច នឹង
 កើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មត្តសច្ច របស់សត្វណា កើត
 ឡើងហើយ ។ បេ ។ អើ ។

(១០៨) ទុក្ខសច្ច កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(១០៩) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 ណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អត្ថមគ្គសមន្តិកំ អរហន្តានំ យេស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរ
 អត្ថមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិតុ ធា ឬ តេសំ តត្ថ សមុទ-
 យសច្ចំ ឧប្បជ្ជិតុ ឥតរេសំ ចតុរោគារាជំ បញ្ច-
 រោគារាជំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ
 សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ ។ យស្ស វា ធន
 យត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស តត្ថ ទុក្ខ-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ជិតុ ។ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិតុ ធា ឬ តេសំ តត្ថ
 ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិតុ ឥតរេសំ ចតុរោគារាជំ បញ្ចរោ-
 គារាជំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ
 ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ ។

(១១៧) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
 តត្ថ បត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ជិតុ ។ អត្ថមគ្គសមន្តិកំ
 អរហន្តានំ យេ ច បុគ្គលា មគ្គំ ធន បដិលភិស្សន្តិ
 រោនាយកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ

ទុក្ខសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ
 និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ទូរមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់
 នៃចិត្តណា និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះ
 តែសមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះទេ
 ទុក្ខសច្ចំ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅនេះ ដែលនៅក្នុងចក្ខុវិស័យភាគតា និង
 បញ្ចវេទភាគតា កើតឡើងហើយផង សមុទយសច្ចំ នឹងកើតឡើងផង
 ក្នុងជីវនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា នឹង
 កើតឡើង ក្នុងជីវនា ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុង
 ជីវនោះឬ ។ សមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូលទៅកាន់
 សុខាភិវឌ្ឍន៍ នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ តែទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះទេ សមុទយសច្ចំ របស់ពួកសត្វនោះ
 ក្រៅនេះ ដែលនៅក្នុងចក្ខុវិស័យភាគតា និងបញ្ចវេទភាគតា នឹងកើតឡើង
 ផង ទុក្ខសច្ចំ កើតឡើងហើយផង ក្នុងជីវនោះ ។

(១១៧) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនា មគ្គ-
 សច្ចំ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវនោះឬ ។ ទុក្ខសច្ចំ របស់
 ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំង
 នោះ ដែលជាបុគ្គល នឹងមិនបាន ទូរមគ្គ និងរបស់ពួកសត្វ ដែលកើត
 ក្នុងអាយុផង និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះ

ឧប្បជ្ឈិតុ ឆោ ច តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតុ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ ចត្វា មគ្គំ បដិល-
 ភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ ឧត្តសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិតុ មគ្គសច្ចញ្ច
 ឧប្បជ្ឈិតុ ។ យស្ស ភិ បទ យត្ថ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈ-
 ិតុ តស្ស តត្ថ ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតុ ។ សុត្វាភិសំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតុ ឆោ
 ច តេសំ តត្ថ ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតុ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អក្កមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ យេ ចត្វា មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
 មគ្គសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិតុ ឧត្តសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិតុ ។

(១១៨) យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតុ
 តស្ស តត្ថ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតុ ។ អក្កមគ្គសមន្តិទំ
 អរហន្តានំ យេ ច បុត្តជ្ឈតា មគ្គំ ន បដិល-
 ភិស្សន្តិ អាចាយិកានំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ឧប្បជ្ឈិតុ ឆោ ច តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតុ

តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនកើតឡើង ក្នុងវិហារទេ ពួក
 សត្វណា ខឹងបាន ខ្ញុំមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វ
 ដទៃណា ខឹងបាន ខ្ញុំមគ្គ ក្នុងទម្រង់ទុក្ខណៈ ខែចិត្តនោះ ទុក្ខសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង មគ្គសច្ច ខឹងកើតឡើងផង
 ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា ខឹងកើតឡើង
 ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូលទៅកាន់សុត្វាភិស ខឹងកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វណា ខឹងបាន ខ្ញុំមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែ
 ចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា ខឹងបាន ខ្ញុំមគ្គ ក្នុងទម្រង់ទុក្ខណៈ
 ខែចិត្តនោះ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 កើតឡើងហើយផង ក្នុងវិហារ ។

(១១៨) សមុទយសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ ខឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ ខឹងរបស់ពួកសត្វ ដែលជាច្របូបផ្ទុះ ខឹងមិនបាន ខ្ញុំ
 មគ្គ ខឹងរបស់ពួកសត្វនោះ ដែលកើតក្នុងអបាយ កើតឡើងហើយ
 តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនកើតឡើង ក្នុងវិហារទេ

យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្ថំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តាលោ យេ ពត្តោ មត្ថំ បដិល-
 ភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត មត្ត-
 សច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្តស្មតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ មត្ត-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តស្មតិ តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្ប-
 ជ្ជិត្តាតិ ។ សុត្វាវាសាចំ ធុតិយេ ជិត្ត វត្តមាទេ តេសំ
 តត្ថ មត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តស្មតិ ទោ ច តេសំ តត្ថ សមុ-
 ទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្ថំ
 បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តាលោ យេ
 ពត្តោ មត្ថំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ មត្តសច្ចញ្ច
 ឧប្បជ្ជិត្តស្មតិ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[១១៩] យស្ស ធុត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស សមុ-
 ទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តស្មតិ ។ ធុត្ត ។ យស្ស វា
 បទ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តស្មតិ តស្ស ធុត្តសច្ចំ
 ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[១២០] យស្ស ធុត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស មត្ត-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តស្មតិ ។ ធុត្ត ។ យស្ស វា បទ មត្តសច្ចំ
 ឧប្បជ្ជិត្តស្មតិ តស្ស ធុត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

ពួកសត្វណា នឹងបាទ ខ្ញុំមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តណា ឬក៏ ពួក
 សត្វវៃខណៈ នឹងបាទ ខ្ញុំមគ្គ ក្នុងឧប្បាទត្តាលោ វៃចិត្តនោះ សមុទ-
 យសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង មគ្គសច្ច នឹងកើតឡើង
 ផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះឬ ។ មគ្គសច្ច របស់ពួកសត្វទាំងសត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងកាល
 ចិត្តទី២ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងទីនោះ នៃសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វណា នឹងបាទ ខ្ញុំមគ្គ
 ដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វវៃខណៈ នឹងបាទខ្ញុំមគ្គ
 ក្នុងឧប្បាទត្តាលោ វៃចិត្តនោះ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើត
 ឡើងផង សមុទយសច្ច កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[១២១] មគ្គសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ សមុទយ-
 សច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង មគ្គសច្ច របស់
 សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

[១២២] មគ្គសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ មគ្គសច្ច
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ
 មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

[១២១] យស្ស សមុទយសង្ខំ ទុប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 មគ្គសង្ខំ ទុប្បជ្ឈិត្តស្មត្តិ ។ ទត្ថិ ។ យស្ស វា
 បទ មគ្គសង្ខំ ទុប្បជ្ឈិត្តស្មត្តិ តស្ស សមុទយសង្ខំ
 ទុប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ ទុប្បជ្ឈិត្ត ។

[១២២] យត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈិត្ត ។ បេ ។

[១២៣] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ សមុទយសង្ខំ ទុប្បជ្ឈិត្តស្មត្តិ ។ ទុប្ប-
 ជ្ឈិត្តស្មត្តិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ សមុទយសង្ខំ
 ទុប្បជ្ឈិត្តស្មត្តិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈិត្តាតិ ។
 ទុប្បជ្ឈិត្ត ។

[១២៤] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 តត្ថ មគ្គសង្ខំ ទុប្បជ្ឈិត្តស្មត្តិ ។ ទុប្បជ្ឈិត្តស្មត្តិ ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ មគ្គសង្ខំ ទុប្បជ្ឈិត្តស្មត្តិ តស្ស
 តត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ ទុប្បជ្ឈិត្ត ។

[១២៥] យស្ស យត្ថ សមុទយសង្ខំ ទុប្បជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ មគ្គសង្ខំ ទុប្បជ្ឈិត្តស្មត្តិ ។

[១២៦] សមុទយសង្ខំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ មគ្គ-
 សង្ខំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មិនបរាជេ ។ មួយហើយ
 ទៀត មគ្គសង្ខំ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង សមុទយសង្ខំ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនកើតឡើងហើយ ។

[១២៧] ទុក្ខសង្ខំ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិត ។ បេ ។

[១២៨] ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជី-
 វិត សមុទយសង្ខំ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។
 នឹងកើតឡើង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសង្ខំ របស់សត្វណា
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិត ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

[១២៩] ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជី-
 វិត មគ្គសង្ខំ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ នឹង
 កើតឡើង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសង្ខំ របស់សត្វណា នឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងជីវិត ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជី-
 វិតនោះឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

[១៣០] សមុទយសង្ខំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ជីវិត មគ្គសង្ខំ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។

សុត្តន្តបិដក មុតិយេ ចិន្ទ វត្តមាណេ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសច្ចំ ធុប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ
 ធុប្បជ្ជិតុ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ សមុទយ-
 សច្ចញ្ញា ធុប្បជ្ជិតុ មគ្គសច្ចញ្ញា ធុប្បជ្ជិតុ ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ មគ្គសច្ចំ ធុប្បជ្ជិតុ តស្ស
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ ធុប្បជ្ជិតុ ។ អត្តមគ្គសម្ព័ន្ធំ
 អវហន្តានំ យេ ច បុព្វជ្ជនា មគ្គំ ទ បដិលភិស្សជ្ជិ
 អាចារិកានំ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ធុប្បជ្ជិតុ
 នោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ធុប្បជ្ជិតុ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចញ្ញា ធុប្បជ្ជិតុ សមុ-
 ទយសច្ចញ្ញា ធុប្បជ្ជិតុ ។

ប្រាសាទ ឧទ្ទិស ។

(១២២) យស្ស ធុគ្គសច្ចំ ធុរុជ្ជិតុ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ធុរុជ្ជិតុ ។ សព្វេសំ ចវត្តានំ
 បវត្ត តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ
 ធុគ្គសច្ចំ ធុរុជ្ជិតុ នោ ច តេសំ សមុទយ-
 សច្ចំ ធុរុជ្ជិតុ តណ្ហាយ កង្កក្ខណោ តេសំ ធុគ្គ-
 សច្ចញ្ញា ធុរុជ្ជិតុ សមុទយសច្ចញ្ញា ធុរុជ្ជិតុ ។

សមុទយសច្ចំ របស់ត្ថកស្ត្រានាសសព្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 កាលចិត្តទី ២ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងវិធាន តែមគ្គសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាទីនឹងកើតឡើង ក្នុងវិធាននោះ សមុទយសច្ចំ របស់អសញ្ញា-
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ចំ ទីនឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងវិ-
 ធាន ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ចំ របស់សត្វណា ទីនឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងវិណា សមុទយសច្ចំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងវិ-
 ធាននោះ ។ មគ្គសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គ
 ដ៏ប្រសើរ ទីនឹងរបស់ត្ថកសត្វ ដែលជាបុព្វជ្ជន ទីនឹងមិនបាន ឲ្យមគ្គ
 ទីនឹងរបស់ត្ថកសត្វនោះ ដែលកើតក្នុងអបាយ ទីនឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិ-
 ធាន តែសមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាទីនឹងកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងវិធាននោះ មគ្គសច្ចំ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ទីនឹងមិន
 កើតឡើងផង សមុទយសច្ចំ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងវិធាន ។

ចប់ ប្រាសាទ ។

(១២៣) ធុគ្គសច្ចំ របស់សត្វណា លេចទៅ សមុទយសច្ចំ របស់
 សត្វនោះ លេចទៅ ។ ធុគ្គសច្ចំ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាលច្បុក
 លេចទៅ ក្នុងកង្កក្ខណៈ ខែចិត្តដែលប្រាសចាកតណ្ហា ក្នុងបច្ចុប្បន្ន តែ
 សមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅទេ ធុគ្គសច្ចំ របស់សត្វទាំង
 នោះ លេចទៅផង សមុទយសច្ចំ លេចទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ ខែតណ្ហា ។

យស្ស ភំ បទ សមុទយសច្ចំ ធូរុជ្ឈតិ តស្ស ទុក្ខ-
សច្ចំ ធូរុជ្ឈតិ ។ អាមច្ឆា ។

[១២៧] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ធូរុជ្ឈតិ តស្ស
មក្កសច្ចំ ធូរុជ្ឈតិ ។ សង្ខេសំ ចវន្តាធំ បវត្តេ មក្ក-
វិប្បយុត្តចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ
ធូរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ មក្កសច្ចំ ធូរុជ្ឈតិ បញ្ចវេក្ខានេ
មក្កស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច ធូរុជ្ឈតិ មក្ក-
សច្ចញ្ច ធូរុជ្ឈតិ ។ យស្ស ភំ បទ មក្កសច្ចំ ធូរុជ្ឈតិ
តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ធូរុជ្ឈតិ ។ អរូបេ មក្កស្ស កង្កក្ខ-
ណោ តេសំ មក្កសច្ចំ ធូរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ
ធូរុជ្ឈតិ បញ្ចវេក្ខានេ មក្កស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ
មក្កសច្ចញ្ច ធូរុជ្ឈតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច ធូរុជ្ឈតិ ។

[១២៨] យស្ស សមុទយសច្ចំ ធូរុជ្ឈតិ តស្ស
មក្កសច្ចំ ធូរុជ្ឈតិ ។ នោ ។ យស្ស ភំ បទ មក្កសច្ចំ
ធូរុជ្ឈតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ ធូរុជ្ឈតិ ។ នោ ។

[១២៩] យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ធូរុជ្ឈតិ
តត្ថ សមុទយសច្ចំ ធូរុជ្ឈតិ ។ អសញ្ញា-
សត្ថេ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ធូរុជ្ឈតិ ។ បេ ។

មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា លេចទៅ ទុក្ខសច្ច
របស់សត្វនោះ លេចទៅ ។ ហើ ។

[១២៧] ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា លេចទៅ មក្កសច្ចំ របស់សត្វ
នោះ លេចទៅ ។ ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាលច្បាត លេច
ទៅ ក្នុងកង្កក្ខណៈ ខែមគ្គដែលប្រាសចាកមគ្គ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន តែមគ្គសច្ច
របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅទេ ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ លេច
ទៅផង មគ្គសច្ចំ លេចទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ ខែមគ្គ ក្នុងបញ្ចវេក្ខាន-
ភព ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ចំ របស់សត្វណា លេចទៅ ទុក្ខសច្ច
របស់សត្វនោះ លេចទៅ ។ មគ្គសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ លេចទៅ
ក្នុងកង្កក្ខណៈ ខែមគ្គ ក្នុងអរូបភព តែទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនលេចទៅទេ មគ្គសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ លេចទៅផង ទុក្ខសច្ច
លេចទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ ខែមគ្គ ក្នុងបញ្ចវេក្ខានភព ។

[១២៨] សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា លេចទៅ មគ្គសច្ច
របស់សត្វនោះ លេចទៅ ។ ទេ ។ មគ្គសច្ចំ របស់សត្វណា
លេចទៅ សមុទយសច្ចំ របស់សត្វនោះ លេចទៅ ។ ទេ ។

[១២៩] ទុក្ខសច្ចំ លេចទៅ ក្នុងទីណា សមុទយសច្ចំ លេច
ទៅ ក្នុងទីនោះ ។ ទុក្ខសច្ចំ លេចទៅ ក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះ ។ បេ ។

យត្ថុតំ ឧប្បាទេមិ ធិរោទេមិ ឧប្បាទេមិរោទេមិ
សទិសំ ។ ឧត្តិ ធានាគារណំ ។

(១៣០) យស្ស យត្ថុ ទុក្ខសង្ខំ ធិរុដ្ឋតិ
។ មេ ។ យស្ស យត្ថុកម្មំ សទិសំ វិទ្យាវេទនំ ។

(១៣១) យស្ស ទុក្ខសង្ខំ ធិ ធិរុដ្ឋតិ តស្ស
សមុទយសង្ខំ ធិ ធិរុដ្ឋតិ ។ អាមត្តំ ។ យស្ស
កំ បទ សមុទយសង្ខំ ធិ ធិរុដ្ឋតិ តស្ស ទុក្ខសង្ខំ
ធិ ធិរុដ្ឋតិ ។ សុខសំ វេទនំ បរិវារៈ តណ្ហាវិជ្ជា-
យុត្តចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ សមុទយសង្ខំ
ធិ ធិរុដ្ឋតិ លោ ច តេសំ ទុក្ខសង្ខំ ធិ ធិរុដ្ឋតិ
សទ្ទេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ បរិវារៈ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្ថណោ
អរូបេ មត្តស្ស ច ជលស្ស ច កង្កក្ខណោ តេសំ
សមុទយសង្ខំ ធិ ធិរុដ្ឋតិ ទុក្ខសង្ខំ ធិ ធិរុដ្ឋតិ ។

(១៣២) យស្ស ទុក្ខសង្ខំ ធិ ធិរុដ្ឋតិ តស្ស
មត្តសង្ខំ ធិ ធិរុដ្ឋតិ ។ អរូបេ មត្តស្ស កង្កក្ខណោ
តេសំ ទុក្ខសង្ខំ ធិ ធិរុដ្ឋតិ លោ ច តេសំ មត្តសង្ខំ

តាស្ស ក្នុងវិជ្ជា ប្រវិច្ចារៈ ក្នុងកាលជាវិភិក្ខុវេទនំ ក្នុងកាលជា
វិលតំវេទនំ ក្នុងកាលជាវិភិក្ខុ និងកាលជាវិលតំវេទនំ ។ កាលត្ថី
ឲ្យផ្សេងៗ គ្នា មិនមានឡើយ ។

(១៣៣) ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វណា លេត់ទៅ ក្នុងវិជ្ជា ។ មេ ។
តាស្ស របស់សត្វណា ក្នុងវិជ្ជា បណ្ឌិតឬវិទ្យាស្ថាប័ន ។

(១៣៤) ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វណា មិនលេត់ទៅ សមុទយសង្ខំ
របស់សត្វនោះ មិនលេត់ទៅ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយ-
សង្ខំ របស់សត្វណា មិនលេត់ទៅ ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វនោះ មិនលេត់
ទៅ ។ សមុទយសង្ខំ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាលច្បុក មិនលេត់ទៅ
ក្នុងកង្កក្ខណៈ វៃចិត្តដែលប្រាសចាកកង្កក្ខណៈ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន តែទុក្ខសង្ខំ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេត់ទៅទេ សមុទយសង្ខំ របស់សត្វ
ទាំងអស់នោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនលេត់ទៅផង ទុក្ខសង្ខំ មិនលេត់
ទៅផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងកង្កក្ខណៈ
វៃមត្ត និងជល ក្នុងអរូបកត ។

(១៣៥) ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វណា មិនលេត់ទៅ មត្តសង្ខំ របស់
សត្វនោះ មិនលេត់ទៅ ។ ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេត់ទៅ
ក្នុងកង្កក្ខណៈ វៃមត្ត ក្នុងអរូបកត តែមត្តសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ

ន ធិរុដ្ឋតិ សព្វេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ បវត្ត ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទត្តុណោ អរូប ផលស្ស កង្កត្តុណោ តេសំ
 ទុក្ខសច្ចញ្ច ន ធិរុដ្ឋតិ មគ្គសច្ចញ្ច ន ធិរុដ្ឋតិ ។
 យស្ស វា បន មគ្គសច្ចំ ធិរុដ្ឋតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ
 ន ធិរុដ្ឋតិ ។ សព្វេសំ បវត្តានំ បវត្ត មគ្គវិប្ប-
 យុត្តចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ តេសំ មគ្គសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ
 លោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ សព្វេសំ ឧប-
 បដ្ឋន្តានំ បវត្ត ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ អរូប
 ផលស្ស កង្កត្តុណោ តេសំ មគ្គសច្ចញ្ច ន ធិរុដ្ឋតិ
 ទុក្ខសច្ចញ្ច ន ធិរុដ្ឋតិ ។

[១៣៣] យស្ស សមុទយសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ
 តស្ស មគ្គសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ ។ មគ្គស្ស កង្កត្តុណោ
 តេសំ សមុទយសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ លោ ច តេសំ
 មគ្គសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុ-
 ណោ តត្ថាវិប្បយុត្តមគ្គវិប្បយុត្តចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ
 ជិវេនសមាបញ្ចានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ សមុទ-
 យសច្ចញ្ច ន ធិរុដ្ឋតិ មគ្គសច្ចញ្ច ន ធិរុដ្ឋតិ ។

មិនមែនជាមិនលេចទៅទេ ទុក្ខសច្ចំ របស់សព្វតាំងអស់នោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ មិនលេចទៅផង មគ្គសច្ចំ មិនលេចទៅផង ក្នុងឧប្បាទត្តុណាៈ
 នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃផល ក្នុងអរូបភព ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត មគ្គសច្ចំ របស់សត្វណា លេចទៅ ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វនោះ
 មិនលេចទៅ ។ មគ្គសច្ចំ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាលច្បុក
 មិនលេចទៅ ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកមគ្គ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 តែទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅទេ មគ្គសច្ចំ
 របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនលេចទៅផង ទុក្ខសច្ចំ
 មិនលេចទៅផង ក្នុងឧប្បាទត្តុណាៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុង
 កង្កត្តុណាៈ នៃផល ក្នុងអរូបភព ។

[១៣៣] សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា មិនលេចទៅ មគ្គសច្ចំ
 របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅ ។ សមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនលេចទៅ ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃមគ្គ តែមគ្គសច្ចំ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅទេ សមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំង
 អស់ ដែលចូលកាន់និរោធ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនលេច
 ទៅផង មគ្គសច្ចំ មិនលេចទៅផង ក្នុងឧប្បាទត្តុណាៈ នៃចិត្ត និងក្នុង
 កង្កត្តុណាៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកតណ្ហា និងប្រាសចាកសច្ចំ ។

យស្ស កំ បទ មគ្គសង្ខំ ទំ ជិវុជ្ឈតិ តស្ស សមុ-
 ទយសង្ខំ ទំ ជិវុជ្ឈតិ ។ តស្សាយ ភន្តត្តុណ
 តេសំ មគ្គសង្ខំ ទំ ជិវុជ្ឈតិ ណោ ច តេសំ សមុទ-
 យសង្ខំ ទំ ជិវុជ្ឈតិ សង្ខេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បន្ទត្តុណ
 មគ្គវិប្បយុត្តតស្សាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភន្តត្តុណ ជិវេ-
 ទសមាបន្នាទំ អសញ្ញាសត្តាទំ តេសំ មគ្គសង្ខំក្ខ
 ទំ ជិវុជ្ឈតិ សមុទយសង្ខំក្ខ ទំ ជិវុជ្ឈតិ ។

[១៣២] យត្ថ ធុត្តសង្ខំ ទំ ជិវុជ្ឈតិ ។ បេ ។

[១៣៣] យស្ស យត្ថ ធុត្តសង្ខំ ទំ ជិវុជ្ឈតិ
 ។ បេ ។ យស្សកម្មំ យត្ថកម្មំ យស្សយត្ថកម្មំ
 សទិសំ ។ យស្សយត្ថតេសិ ជិវេទសមាបន្នាទន្តិ
 ចេតំ ទំ កាតត្ថំ ។

[១៣៤] យស្ស ធុត្តសង្ខំ ជិវុជ្ឈត្ថ តស្ស
 សមុទយសង្ខំ ជិវុជ្ឈត្ថាតិ ។ អាមន្តា ។ យថា
 ឧប្បន្ទនវេ អតីតា បុត្តា អនុលោមម្មំ បច្ចុជ្ជយម្មំ
 វិភត្តំ(១) ឯវំ ជិវេទេសិ វិភជិតត្ថំ ។ នត្ថិ ជាតា-
 ករណំ ។

មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសង្ខំ របស់សត្វណា មិនលេចទៅ សមុទយសង្ខំ
 របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅឬ ។ មគ្គសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 លេចទៅ ក្នុងកង្ខណៈ ខែកណ្តា តែសមុទយសង្ខំ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅទេ មគ្គសង្ខំ របស់សត្វទាំងអស់
 ដែលចូលកាន់ទិវេទ ទាំងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅផង
 សមុទយសង្ខំ មិនលេចទៅផង ក្នុងឧប្បន្ទក្ខណៈ ខែចិត្ត ទាំងក្នុង
 កង្ខណៈ ខែចិត្ត ដែលប្រាសចាកមគ្គ ទាំងប្រាសចាកកណ្តា ។

[១៣៥] ឧក្ខសង្ខំ មិនលេចទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[១៣៦] ឧក្ខសង្ខំ របស់សត្វណា មិនលេចទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។
 ពាក្យថា របស់សត្វណា ពាក្យថា ក្នុងទីណា ពាក្យថា របស់សត្វ
 ណា ក្នុងទីណា ដូចៗគ្នា ។ មួយយ៉ាងទៀត ពាក្យថា ឧក្ខសង្ខំ
 ដែលចូលកាន់ទិវេទ ដូច្នេះនេះ បណ្ឌិតមិនតប្បិធ្វើ ក្នុងពាក្យថា របស់
 សត្វណា ក្នុងទីណាទេ ។

[១៣៧] ឧក្ខសង្ខំ របស់សត្វណា លេចហើយ សមុទយសង្ខំ
 របស់សត្វនោះ លេចហើយឬ ។ អើ ។ បុព្វា ជាអតីត ទាំងពាក្យ
 បណ្តោយក្តី ពាក្យប្រាសក្តី ដែលលោតចេញហើយ ក្នុងឧប្បន្ទក្ខណៈ
 យ៉ាងណា បណ្ឌិតតប្បិច្ចត ក្នុងទិវេទនេះ យ៉ាងណាដែរ ។ កាលបើ
 ឱ្យផ្សេងៗគ្នា មិនហាមទេ ។

[១៣៩] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អត្ថបក្កសមុទ្ទិដំ
 អរហន្តាធំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្ថមក្កំ បដិ-
 លកិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បទក្ខណោ តេសំ
 ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ លោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ
 និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ តេសំ ទុក្ខសច្ចក្ខំ និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ សមុទយសច្ចក្ខំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បទ សមុទយសច្ចំ ។ បេ ។ អាមត្តា ។

[១៣១] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 អត្ថសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អត្ថមក្កស្ស កត្តក្ខណោ
 អរហន្តាធំ យេ ច បុគ្គលោ មក្កំ ធន បដិលកិស្សន្តិ
 តេសំ ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ លោ ច តេសំ មក្កសច្ចំ
 និរុជ្ឈិស្សតិ អត្ថមក្កស្ស ឧប្បទក្ខណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្ថមក្កំ បដិលកិស្សន្តិ យេ
 ចញ្ចេ មក្កំ បដិលកិស្សន្តិ តេសំ ទុក្ខសច្ចក្ខំ
 និរុជ្ឈិស្សតិ មក្កសច្ចក្ខំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បទ មក្កសច្ចំ ។ បេ ។ អាមត្តា ។

[១៣៧] ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា នឹងលេត់ទៅ សមុទយសច្ចំ របស់
 សត្វនោះ នឹងលេត់ទៅ ។ ទុក្ខសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែល
 ប្រកបដោយបុគ្គលីប្រសើរ នឹងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងមិន
 បាន ខ្ញុំបុគ្គលីប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុងឧប្បទក្ខណៈ ខែ
 ចិត្តនោះ នឹងលេត់ទៅ តែសមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
 លេត់ទៅទេ ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងលេត់ទៅផង
 សមុទយសច្ចំ នឹងលេត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ចំ
 របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

[១៣៨] ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា នឹងលេត់ទៅ មក្កសច្ចំ របស់
 សត្វនោះ នឹងលេត់ទៅ ។ ទុក្ខសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ
 ក្នុងកត្តក្ខណៈ ខែមក្កលីប្រសើរ នឹងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុគ្គល
 នឹងមិនបាន ខ្ញុំមក្ក នឹងលេត់ទៅ តែមក្កសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនលេត់ទៅទេ សត្វទាំងឡាយ នឹងបាន ខ្ញុំមក្កលីប្រសើរ ក្នុង
 លំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុងឧប្បទក្ខណៈ ខែមក្កលីប្រសើរ ឬក៏ ពួកសត្វ
 ដទៃណា នឹងបាន ខ្ញុំមក្ក ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេត់
 ទៅផង មក្កសច្ចំ នឹងលេត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មក្កសច្ចំ របស់
 សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

និរុដ្ឋិស្សតិ ឥតវេសំ ចតុរោគារាជំ បញ្ចរោគារាជំ
 តេសំ ឥត្ត ទុក្ខសច្ចញ្ច និរុដ្ឋិស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច
 និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្សកាម្យំ យត្ថកាម្យំ យស្សយត្ថ-
 កាម្យំ សនិសំ ។

(១៤២) យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បទ សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស ទុក្ខ-
 សច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បទ
 សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ន និ-
 រុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អត្តមត្តសមធិនំ អរហន្តានំ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិលក៏ស្សនិ តេសំ
 សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ
 ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ បន្ធិមចិត្តស្ស ភព្វក្ខណោ
 តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច
 ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។

(១៤៣) យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ
 តស្ស មក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បទ មក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ
 តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។

នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅពីនេះ
 ដែលនៅក្នុងចតុរោគារាជ បីនិងបញ្ចរោគារាជ ពឹងលើវត្ថុទាំងនេះ សមុទ-
 យសច្ច នឹងលេចទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុង
 ថា ក្នុងទីណា ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណា ដូចគ្នា ។

(១៤៤) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ សមុទយសច្ច
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅឬ ។ ភើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយ-
 សច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ នឹង
 មិនលេចទៅឬ ។ ភើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា
 នឹងមិនលេចទៅ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅឬ ។ សមុទ-
 យសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលច្រកចង្កាយពេញបំពេញ ពិ
 របស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ចូលដល់ប្រាសាទ ក្នុងពិការបំបែក
 ចិត្តណា នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹង
 មិនលេចទៅទេ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចទៅផង
 ទុក្ខសច្ច នឹងមិនលេចទៅផង ក្នុងក្នុងក្នុង ខែចិត្តជាទីបំផុត ។

(១៤៥) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ មក្ខសច្ច របស់
 សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅឬ ។ ភើ ។ មួយយ៉ាងទៀត មក្ខសច្ច របស់
 សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅឬ ។

អត្តមត្តស្ស កត្តត្ថុណោ អាហាត្ថានំ យេ ច បុត្តជ្ឈនា
 មត្តំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ មត្តសត្វំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ
 ធា ច តេសំ ធុត្តសត្វំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ បដិមចិត្តស្ស
 កត្តត្ថុណោ តេសំ មត្តសត្វញ្ច ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ
 ធុត្តសត្វញ្ច ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។

[១២២] យស្ស សមុទយសត្វំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស មត្តសត្វំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។ អត្តមត្តស្ស ឧប្បិ-
 នត្តុណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិល-
 ភិស្សន្តិ តេសំ សមុទយសត្វំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ ធា ច
 តេសំ មត្តសត្វំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ អត្តមត្តស្ស កត្តត្ថុណោ
 អាហាត្ថានំ តេសំ សមុទយសត្វញ្ច ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ
 មត្តសត្វញ្ច ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ
 មត្តសត្វំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ តស្ស សមុទយសត្វំ ន
 ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។ យេ បុត្តជ្ឈនា មត្តំ ន បដិល-
 ភិស្សន្តិ តេសំ មត្តសត្វំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ ធា ច
 តេសំ សមុទយសត្វំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ អត្តមត្តស្ស
 កត្តត្ថុណោ អាហាត្ថានំ តេសំ មត្តសត្វញ្ច ន
 ជិវុជ្ឈិស្សតិ សមុទយសត្វញ្ច ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។

មត្តសត្វ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកត្តក្ខណៈ វៃមត្តដ៏ប្រសើរ
 នឹងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុត្តជ្ឈន នឹងមិនបាន ឲ្យមត្ត នឹងមិន
 លេចទៅ តែមត្តសត្វ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនលេចទៅ
 ទេ មត្តសត្វ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចទៅផង មត្តសត្វ នឹង
 មិនលេចទៅផង ក្នុងកត្តក្ខណៈ វៃចិត្តជាដំបូង ។

[១២២] សមុទយសត្វ របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ មត្តសត្វ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅឬ ។ ត្អូកសត្វ នឹងបាន ឲ្យមត្តដ៏ប្រសើរ
 ក្នុងលំដាប់ វៃកត្តក្ខណៈ ក្នុងបុព្វកត្តក្ខណៈ វៃមត្តដ៏ប្រសើរ សមុទយសត្វ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចទៅ តែមត្តសត្វ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជានឹងមិនលេចទៅទេ សមុទយសត្វ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ
 នោះ នឹងមិនលេចទៅផង មត្តសត្វ នឹងមិនលេចទៅផង ក្នុងកត្តក្ខណៈ
 វៃមត្តដ៏ប្រសើរ ។ មួយយ៉ាងទៀត មត្តសត្វ របស់សត្វណា នឹងមិនលេច
 ទៅ សមុទយសត្វ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅឬ ។ ត្អូកសត្វណា
 ជាបុត្តជ្ឈន នឹងមិនបាន ឲ្យមត្ត មត្តសត្វ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
 លេចទៅ តែសមុទយសត្វ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនលេច
 ទៅទេ មត្តសត្វ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយនោះ នឹងមិនលេចទៅផង
 សមុទយសត្វ នឹងមិនលេចទៅផង ក្នុងកត្តក្ខណៈ វៃមត្តដ៏ប្រសើរ ។

(១៤៥) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសង្ខារំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។ អេ ។

(១៤៦) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសង្ខារំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ សមុទយសង្ខារំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា បទ យត្ថ សមុទយសង្ខារំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខសង្ខារំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។ អត្តមត្តស- មង្គីនំ អាហារាទំ យស្ស ភិក្ខុស្ស អនន្តរា អត្តបក្កំ បដិលភិក្ខុន្តំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ សមុទ- យសង្ខារំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ លោ ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខ- សង្ខារំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ បច្ចិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ សមុទយសង្ខារំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ ទុក្ខ- សង្ខារំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។

(១៤៧) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសង្ខារំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ មត្តសង្ខារំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា បទ យត្ថ មត្តសង្ខារំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខសង្ខារំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។ អត្ត- មត្តស្ស កង្កក្ខណោ អាហារាទំ យេ ច បុព្វជ្ឈតា មក្កំ ន បដិលភិក្ខុន្តំ អាហាយិកាទំ អសញ្ញា- សត្តានំ តេសំ តត្ថ មត្តសង្ខារំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ

(១៤៨) ទុក្ខសង្ខារំ និវរិយន្តរតោ ក្នុងវិញ្ញាណ ។ អេ ។

(១៤៩) ទុក្ខសង្ខារំ របស់សត្វណា និវរិយន្តរតោ ក្នុងវិញ្ញាណ សមុទយសង្ខារំ របស់សត្វនោះ និវរិយន្តរតោ ក្នុងវិញ្ញាណ ។ អេ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសង្ខារំ របស់សត្វណា និវរិយន្តរតោ ក្នុងវិញ្ញាណ ទុក្ខសង្ខារំ របស់សត្វនោះ និវរិយន្តរតោ ក្នុងវិញ្ញាណ ។ សមុទយសង្ខារំ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និវរិយន្តរតោរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ វិនិច្ឆ័យនា និវរិយន្តរតោ ក្នុងវិញ្ញាណ ។ ទុក្ខសង្ខារំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានិវរិយន្តរតោទេ សមុទយសង្ខារំ របស់សត្វទាំងនោះ និវរិយន្តរតោផង ទុក្ខសង្ខារំ និវរិយន្តរតោផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ វិនិច្ឆ័យជាទីបំផុត ក្នុងវិញ្ញាណ ។

(១៥០) ទុក្ខសង្ខារំ របស់សត្វណា និវរិយន្តរតោ ក្នុងវិញ្ញាណ មត្តសង្ខារំ របស់សត្វនោះ និវរិយន្តរតោ ក្នុងវិញ្ញាណ ។ អេ ។ មួយយ៉ាងទៀត មត្តសង្ខារំ របស់សត្វណា និវរិយន្តរតោ ក្នុងវិញ្ញាណ ទុក្ខសង្ខារំ របស់សត្វនោះ និវរិយន្តរតោ ក្នុងវិញ្ញាណ ។ មត្តសង្ខារំ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ វិនិច្ឆ័យប្រសើរ និវរិយន្តរតោរបស់អញ្ញាសត្វដែលជាបុព្វជ្ឈន នឹងមិនបាន ឲ្យមគ្គ និវរិយន្តរតោរបស់អញ្ញាសត្វ ដែលកើត ក្នុងអបាយ និវរិយន្តរតោរបស់អញ្ញាសត្វទាំងនោះ និវរិយន្តរតោ ក្នុងវិញ្ញាណ ។

នោ ច តេសំ ឥត្ត មុត្តសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ បច្ឆិ-
 មចិត្តស្ស កង្កក្កុលោ តេសំ ឥត្ត មុត្តសច្ចញ្ច
 ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ មុត្តសច្ចញ្ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។

[១៤៨] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ន ធិ-
 រុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ឥត្ត មុត្តសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។
 អត្តមត្តស្ស ឧប្បាទត្តុលោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឥត្ត សមុទយសច្ចំ
 ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ឥត្ត មុត្តសច្ចំ ន
 ធិរុជ្ឈិស្សតិ អត្តមត្តស្ស កង្កក្កុលោ អរហន្តានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ឥត្ត សមុទយសច្ចញ្ច ន
 ធិរុជ្ឈិស្សតិ មុត្តសច្ចញ្ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ មុត្តសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ឥត្ត
 សមុទយសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាចារ្យកាណំ យេ
 ច បុថុជ្ជនា មត្តំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឥត្ត
 មុត្តសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ឥត្ត សមុ-
 ទយសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ អត្តមត្តស្ស កង្កក្កុលោ
 អរហន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ឥត្ត មុត្តសច្ចញ្ច
 ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។

តៃទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងអស់ បើបែបនោះនឹងមិនលេចនៅ ក្នុងជីវនោះ
 ទេ មត្តសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចនៅផង ទុក្ខសច្ច នឹង
 មិនលេចនៅផង ក្នុងកង្កក្កុលាៈ នៃចិត្តជាប់ជុំជុត ក្នុងជីវនោះ ។

[១៤៨] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនលេចនៅ ក្នុងជីវណា
 មត្តសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចនៅ ក្នុងជីវនោះឬ ។ ពួកសត្វ
 នឹងបាន ឲ្យមត្តដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តណា ក្នុងច្បាប់ក្នុងនោះ នៃមត្ត
 ដ៏ប្រសើរ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចនៅ ក្នុងជីវនោះ
 តែមត្តសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនលេចនៅ ក្នុងជីវនោះ
 ទេ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំង
 នោះ នឹងមិនលេចនៅផង មត្តសច្ច នឹងមិនលេចនៅផង ក្នុងកង្កក្កុលាៈ
 នៃមត្តដ៏ប្រសើរ ក្នុងជីវនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មត្តសច្ច របស់សត្វ
 ណា នឹងមិនលេចនៅ ក្នុងជីវណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹង
 មិនលេចនៅ ក្នុងជីវនោះឬ ។ មត្តសច្ច របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
 អបាយ នឹងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុព្វជន នឹងមិនបាន ឲ្យមត្ត
 នឹងមិនលេចនៅ ក្នុងជីវនោះ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជានឹងមិនលេចនៅ ក្នុងជីវនោះទេ មត្តសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំង-
 ឡាយ នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចនៅផង សមុទយ-
 សច្ច នឹងមិនលេចនៅផង ក្នុងកង្កក្កុលាៈ នៃមត្តដ៏ប្រសើរ ក្នុងជីវនោះ ។

(១២៩) យស្ស ឧក្ខុសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 កំ បទ សមុទយសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ តស្ស ឧក្ខុសច្ចំ
 ធិរុជ្ឈតិ ។ សទ្ធីសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ មក្ខស្ស ច ផស្ស ច កង្កត្តុ-
 ណោ តេសំ សមុទយសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ ។ ឆោ ច តេសំ
 ឧក្ខុសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ សទ្ធីសំ ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស
 កង្កត្តុណោ តេសំ សមុទយសច្ចុញ្ច ធិរុជ្ឈតិ ឧក្ខុ-
 សច្ចុញ្ច ធិរុជ្ឈតិ ។

(១៣០) យស្ស ឧក្ខុសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ តស្ស មក្ខ-
 សច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ ។ អនភិសមេតាវីធំ ចវន្តានំ បវត្តេ
 ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ តេសំ ឧក្ខុសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ ។ ឆោ
 ច តេសំ មក្ខសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ អភិសមេតាវីធំ ចវន្តា-
 នំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ តេសំ ឧក្ខុសច្ចុញ្ច
 ធិរុជ្ឈតិ មក្ខសច្ចុញ្ច ធិរុជ្ឈតិ ។ យស្ស កំ
 បទ មក្ខសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ តស្ស ឧក្ខុសច្ចំ ធិរុជ្ឈ-
 តិ ។ អភិសមេតាវីធំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ មក្ខស្ស ច ផស្ស ច

(១២៩) ឧក្ខុសច្ចំ យសំសត្វណា លេតំទៅ សមុទយសច្ចំ យសំ
 សត្វនោះ លេតំហើយ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ចំ យសំ
 សត្វណា លេតំហើយ ឧក្ខុសច្ចំ យសំសត្វនោះ លេតំទៅ ។ ពួកសត្វ
 ពាំងអស់ កាលចាប់ដៃសន្ធិ សមុទយសច្ចំ យសំសត្វពាំងនោះ លេតំ
 ហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងកង្កត្តុណៈ វៃបត្ត
 និងផល ក្នុងអរូបភព ក្នុងឧក្ខុសច្ចំ យសំសត្វពាំងនោះ មិនលេតំទៅទេ
 ពួកសត្វពាំងអស់ កាលច្បុក សមុទយសច្ចំ យសំសត្វពាំងនោះ លេតំ
 ហើយផង ឧក្ខុសច្ចំ លេតំទៅផង ក្នុងកង្កត្តុណៈ វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

(១៣០) ឧក្ខុសច្ចំ យសំសត្វណា លេតំទៅ មក្ខសច្ចំ យសំសត្វ
 នោះ លេតំហើយ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកគ្រាន់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤
 កាលច្បុក ឧក្ខុសច្ចំ យសំសត្វពាំងនោះ លេតំទៅ ក្នុងកង្កត្តុណៈ វៃចិត្ត
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ក្នុងឧក្ខុសច្ចំ យសំសត្វពាំងនោះ មិនលេតំហើយទេ ពួកសត្វ
 ដែលជាអ្នកគ្រាន់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលច្បុក ឧក្ខុសច្ចំ យសំសត្វពាំងនោះ
 លេតំទៅផង មក្ខសច្ចំ លេតំហើយផង ក្នុងកង្កត្តុណៈ វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុ-
 ប្បន្ន ។ មួយយ៉ាងទៀត មក្ខសច្ចំ យសំសត្វណា លេតំហើយ ឧក្ខុសច្ចំ
 យសំសត្វនោះ លេតំទៅ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកគ្រាន់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤
 កាលចាប់ដៃសន្ធិ មក្ខសច្ចំ យសំសត្វពាំងនោះ លេតំហើយ ក្នុងឧប្បាទ-
 ក្ខណៈ វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងកង្កត្តុណៈ វៃមក្ខនិងផល ក្នុងអរូបភព

កង្កក្កុលោ តេសំ មគ្គសង្ខំ ធិរុជ្ឈិតុ លោ ច តេសំ
 ធុត្តសង្ខំ ធិរុជ្ឈិតុ អភិសមេតាវីធំ ចរុជ្ឈាធំ មគ្គ
 ធិត្តសព្វ កង្កក្កុលោ តេសំ មគ្គសង្ខំ ធិរុជ្ឈិតុ
 ធុត្តសង្ខំ ធិរុជ្ឈិតុ ។

[១៥១] យស្ស សមុទយសង្ខំ ធិរុជ្ឈិតុ តស្ស
 មគ្គសង្ខំ ធិរុជ្ឈិតុ ។ អនភិសមេតាវីធំ តណ្ហាយ
 កង្កក្កុលោ តេសំ សមុទយសង្ខំ ធិរុជ្ឈិតុ លោ ច
 តេសំ មគ្គសង្ខំ ធិរុជ្ឈិតុ អភិសមេតាវីធំ តណ្ហាយ
 កង្កក្កុលោ តេសំ សមុទយសង្ខំ ធិរុជ្ឈិតុ មគ្គ-
 សង្ខំ ធិរុជ្ឈិតុ ។ យស្ស វា បទ មគ្គសង្ខំ ធិរុជ្ឈិតុ
 តស្ស សមុទយសង្ខំ ធិរុជ្ឈិតុ ។ អភិសមេតាវីធំ
 តណ្ហាយ ឧប្បាទក្កុលោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តេ វត្ថុ-
 មារេ ឯរោទសមាចរុធំ តេសំ មគ្គសង្ខំ ធិរុជ្ឈិតុ
 លោ ច តេសំ សមុទយសង្ខំ ធិរុជ្ឈិតុ អភិសមេតា-
 វីធំ តណ្ហាយ កង្កក្កុលោ តេសំ មគ្គសង្ខំ ធិរុជ្ឈិតុ
 សមុទយសង្ខំ ធិរុជ្ឈិតុ ។

[១៥២] យត្ថ ធុត្តសង្ខំ ធិរុជ្ឈិតុ ។ បេ ។

កែត្ថុសព្វ លេខបក្ខបាំងនោះ មិនលេខទេ ពួកសត្វ ដែលជា
 អ្នកត្រាស់ដឹងខ្លួនសព្វៈ ៤ កាលប្បត មគ្គសព្វ លេខសត្វទាំងនោះ
 លេខហើយផង ពួកសព្វ លេខទៅផង ក្នុងកង្កក្កុលោ ខែចិត្ត ក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន ។

[១៥១] សមុទយសព្វ លេខសត្វណា លេខទៅ មគ្គសព្វ លេខ
 សត្វនោះ លេខហើយ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកខិតខំត្រាស់ដឹងខ្លួន
 សព្វៈ ៤ សមុទយសព្វ លេខសត្វទាំងនោះ លេខទៅ ក្នុងកង្កក្កុលោ
 ខែតណ្ហា ខែមគ្គសព្វ លេខសត្វទាំងនោះ មិនលេខហើយទេ ពួក
 សត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងខ្លួនសព្វៈ ៤ សមុទយសព្វ លេខសត្វទាំង
 នោះ លេខទៅផង មគ្គសព្វ លេខហើយផង ក្នុងកង្កក្កុលោ ខែ
 តណ្ហា ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសព្វ លេខសត្វណា លេខហើយ
 សមុទយសព្វ លេខសត្វនោះ លេខទៅ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់
 ដឹងខ្លួនសព្វៈ ៤ ឆឹងពួកសត្វ ដែលចូលតាមនិរោធ ក្នុងឧប្បាទក្កុលោ ខែ
 តណ្ហា ឆឹងកង្កក្កុលោដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ មគ្គ-
 សព្វ លេខសត្វទាំងនោះ លេខហើយ តែសមុទយសព្វ លេខសត្វ
 ទាំងនោះ មិនលេខទៅទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងខ្លួនសព្វៈ ៤
 មគ្គសព្វ លេខសត្វទាំងនោះ លេខហើយផង សមុទយសព្វ លេខ
 ទៅផង ក្នុងកង្កក្កុលោ ខែតណ្ហា ។

[១៥២] ពួកសព្វ លេខទៅ ក្នុងតណ្ហា ។ បេ ។

(១៥៣) យស្ស យត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ធូរុជ្ឈតិ

តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ធូរុជ្ឈតិ ។ សុត្តា-
រាសាធំ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស កង្កត្តាលោ អសញ្ញសត្តា
បវត្តាធំ តេសំ តត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ធូរុជ្ឈតិ លោ ច
តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ធូរុជ្ឈតិ ឥតរេសំ
ចត្តរោគារា បញ្ចរោគារា បវត្តាធំ បវត្ត ចិត្តស្ស
កង្កត្តាលោ តេសំ តត្ថ ធុត្ថសច្ចញ្ញ ធូរុជ្ឈតិ
សមុទយសច្ចញ្ញ ធូរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ
សមុទយសច្ចំ ធូរុជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ ធុត្ថសច្ចំ
ធូរុជ្ឈតិ ។ ចត្តរោគារា បញ្ចរោគារា ឧបបវត្តាធំ
បវត្ត ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តាលោ អរូបេ មគ្គស្ស
ច ជលស្ស ច កង្កត្តាលោ តេសំ តត្ថ សមុ-
ទយសច្ចំ ធូរុជ្ឈតិ លោ ច តេសំ តត្ថ ធុត្ត-
សច្ចំ ធូរុជ្ឈតិ ចត្តរោគារា បញ្ចរោគារា បវត្តាធំ
បវត្ត ចិត្តស្ស កង្កត្តាលោ តេសំ តត្ថ សមុទ-
យសច្ចញ្ញ ធូរុជ្ឈតិ ធុត្តសច្ចញ្ញ ធូរុជ្ឈតិ ។

(១៥៤) យស្ស យត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ធូរុជ្ឈតិ

(១៥៣) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងជីវិត

សមុទយសច្ចំ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ ទុក្ខសច្ចំ
របស់សត្វណាដែលសត្វ និងរបស់សត្វទាំងនោះ កាលច្បាត ចាករ-
សញ្ញសត្វ ក្នុងកង្កត្តាលោ វៃទប្បត្តិចិត្ត រលត់ទៅ ក្នុងជីវិតនោះ តែ
សមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងជីវិតនោះទេ ពួក
សត្វព្រោះនេះ កាលច្បាត ចាកចក្ករោគារា និងបញ្ចរោគារា ទុក្ខ-
សច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង សមុទយសច្ចំ រលត់ហើយផង
ក្នុងកង្កត្តាលោ វៃទិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ក្នុងជីវិតនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត
សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងជីវិត ទុក្ខសច្ចំ របស់
សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់
ចក្ករោគារា និងបញ្ចរោគារា សមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ
រលត់ហើយ ក្នុងទម្ងន់ទុក្ខាលោ វៃទិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងកង្កត្តាលោ
វៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព ក្នុងជីវិតនោះ តែទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងជីវិតនោះទេ ពួកសត្វ កាលច្បាត ចាកចក្ករោ-
គារា និងបញ្ចរោគារា សមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់
ហើយផង ទុក្ខសច្ចំ រលត់ទៅផង ក្នុងកង្កត្តាលោ វៃទិត្ត ក្នុង
បច្ចុប្បន្ន ក្នុងជីវិតនោះ ។

(១៥៤) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងជីវិត

តស្ស តត្ថ មគ្គសង្ខំ ធិរុដ្ឋតិ ។ សុទ្ធាភស្តាចំ
 ឧប្បត្តិចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អនភិសមេតាវីធំ ចវន្តាចំ
 ចវន្តោ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អសញ្ញាសន្តា ចវន្តាចំ
 តេសំ តត្ថ ធុត្តសង្ខំ ធិរុដ្ឋតិ យោ ច តេសំ
 តត្ថ មគ្គសង្ខំ ធិរុដ្ឋតិ អភិសមេតាវីធំ ចវន្តាចំ
 ចវន្តោ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ ធុត្តសង្ខំ
 ធិរុដ្ឋតិ មគ្គសង្ខំ ធិរុដ្ឋតិ ។ យស្ស ភិ បទ
 យត្ថ មគ្គសង្ខំ ធិរុដ្ឋតិ តស្ស តត្ថ ធុត្តសង្ខំ
 ធិរុដ្ឋតិ ។ អភិសមេតាវីធំ ឧបបជ្ឈន្តាចំ ចវន្តោ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ អរូបេ មគ្គស្ស ច ផលស្ស
 ច កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ មគ្គសង្ខំ ធិរុដ្ឋតិ យោ
 ច តេសំ តត្ថ ធុត្តសង្ខំ ធិរុដ្ឋតិ អភិសមេតា-
 វីធំ ចវន្តាចំ ចវន្តោ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ
 មគ្គសង្ខំ ធិរុដ្ឋតិ ធុត្តសង្ខំ ធិរុដ្ឋតិ ។

[១៥៥] យស្ស យត្ថ សមុទយសង្ខំ ធិរុដ្ឋតិ

តស្ស តត្ថ មគ្គសង្ខំ ធិរុដ្ឋតិ ។ អនភិសមេតាវីធំ
 តណ្ហាយ កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ សមុទយសង្ខំ ធិរុដ្ឋតិ

មគ្គសង្ខំ របស់សត្វនោះ លេត់ហើយ ក្នុងវិញ្ញាណ ។ ទុក្ខសង្ខំ របស់តួក
 សុទ្ធាភស្តាចំ និងរបស់តួកសត្វ ដែលជាអ្នកបំបាត់ប្រាសដឹងទូរស្តង្គៈ
 កាលច្បុក ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃឧប្បត្តិចិត្ត និងរបស់តួកសត្វទាំងនោះ កាល
 ច្បុក ចាកអសញ្ញាសត្វ ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន លេត់ទៅ ក្នុងវិ-
 នោះ តែមគ្គសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេត់ហើយ ក្នុងវិញ្ញាណ ។ តួក
 សត្វ ដែលជាអ្នកប្រាសដឹងទូរស្តង្គៈ កាលច្បុក ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ លេត់ទៅផង មគ្គសង្ខំ លេត់ហើយផង ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃចិត្ត
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ក្នុងវិញ្ញាណ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសង្ខំ របស់សត្វណា លេត់
 ហើយ ក្នុងវិញ្ញាណ ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វនោះ លេត់ទៅ ក្នុងវិញ្ញាណ ។ តួក
 សត្វ ដែលជាអ្នកប្រាសដឹងទូរស្តង្គៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ មគ្គសង្ខំ របស់
 សត្វទាំងនោះ លេត់ហើយ ក្នុងទុក្ខកង្កត្តុណាៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុង
 កង្កត្តុណាៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបកតា ក្នុងវិញ្ញាណ តែទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនលេត់ទៅ ក្នុងវិញ្ញាណ ។ តួកសត្វ ដែលជាអ្នកប្រាសដឹងទូរ-
 ស្តង្គៈ កាលច្បុក មគ្គសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ លេត់ហើយផង ទុក្ខ-
 សង្ខំ លេត់ទៅផង ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ក្នុងវិញ្ញាណ ។

[១៥៥] សមុទយសង្ខំ របស់សត្វណា លេត់ទៅ ក្នុងវិញ្ញាណ

មគ្គសង្ខំ របស់សត្វនោះ លេត់ហើយ ក្នុងវិញ្ញាណ ។ តួក
 សត្វ ដែលជាអ្នកបំបាត់ប្រាសដឹងទូរស្តង្គៈ ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃ
 តណ្ហា សមុទយសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ លេត់ទៅ ក្នុងវិញ្ញាណ

នោះ ច តេស៍ តតួ មក្ខសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ អភិសមេតា-
 វីធំ តណ្ហាយ កង្កត្តាលោ តេស៍ តតួ សមុទយ-
 សច្ចញ ធិរុជ្ឈតិ មក្ខសច្ចញ ធិរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា
 បទ យត្ថ មក្ខសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ តស្ស តតួ សមុទយ-
 សច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ ។ អភិសមេតាវីធំ តណ្ហាយ ឧប្បា-
 ទត្តាលោ តណ្ហាវិប្បយុត្តន្តេ វត្តមានៈ តេស៍ តតួ
 មក្ខសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ នោះ ច តេស៍ តតួ សមុទយសច្ចំ
 ធិរុជ្ឈតិ អភិសមេតាវីធំ តណ្ហាយ កង្កត្តាលោ តេស៍
 តតួ មក្ខសច្ចញ ធិរុជ្ឈតិ សមុទយសច្ចញ ធិរុជ្ឈតិ ។

(១៤៦) យស្ស ឧត្តសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈតិ ។ ធិរុជ្ឈតិ ។ យស្ស
 វា បទ សមុទយសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈតិ តស្ស ឧត្ត-
 សច្ចំ ន ធិរុជ្ឈតិ ។ ធិរុជ្ឈតិ ។

(១៤៧) យស្ស ឧត្តសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈតិ តស្ស
 មក្ខសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈតិ ។ អភិសមេតាវីធំ ឧបបដ្ឋន្តានំ

តែបន្តសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួក
 សត្វ ដែលជាអ្នកគ្រាស់ដីឡូសច្ចៈ ៤ ក្នុងក្នុងគណៈ ខែតណ្ហា សមុទ-
 យសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ លេចទៅផង មក្ខសច្ច លេចហើយផង ក្នុង
 ទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មក្ខសច្ច របស់សត្វណា លេចហើយ ក្នុង
 ទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ លេចទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ
 ដែលជាអ្នកគ្រាស់ដីឡូសច្ចៈ ៤ ក្នុងឧប្បាទគណៈ ខែតណ្ហា និងក្នុង
 កាលដែលទិក្ខប្រាសចាកតណ្ហា ក៏ក្នុងប្រជ្រឹត្តទៅ មក្ខសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ លេចហើយ ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកគ្រាស់ដីឡូសច្ចៈ
 ៤ ក្នុងក្នុងគណៈ ខែតណ្ហា មក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 លេចហើយផង សមុទយសច្ច លេចទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៤៨) ឧត្តសច្ច របស់សត្វណា មិនលេចទៅ សមុទយសច្ច
 របស់សត្វនោះ មិនលេចហើយឬ ។ លេចហើយ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនលេចហើយ ឧត្តសច្ច របស់សត្វនោះ
 មិនលេចទៅឬ ។ មិនមានទេ ។

(១៤៩) ឧត្តសច្ច របស់សត្វណា មិនលេចទៅ មក្ខសច្ច របស់
 សត្វនោះ មិនលេចហើយឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកគ្រាស់ដីឡូសច្ចៈ ៤

បរត្ថេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្ថលោ ភេសំ មគ្គសច្ចំ
 ច ជលស្ស ច កង្កត្តលោ ភេសំ ធុក្ខសច្ចំ ឧ
 ធូរ្យ្យតិ លោ ច ភេសំ មគ្គសច្ចំ ឧ ធូរ្យ្យតិ
 អនភិសមេតាវំ ឧបបជ្ជន្តាវំ បរត្ថេ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទត្ថលោ ភេសំ ធុក្ខសច្ចញ្ច ឧ ធូរ្យ្យតិ មគ្គ-
 សច្ចញ្ច ឧ ធូរ្យ្យតិ ។ យស្ស ភិ បទ មគ្គសច្ចំ
 ឧ ធូរ្យ្យតិ តស្ស ធុក្ខសច្ចំ ឧ ធូរ្យ្យតិ ។ អន-
 ភិសមេតាវំ ចវន្តាវំ បរត្ថេ ចិត្តស្ស កង្កត្តលោ
 ភេសំ មគ្គសច្ចំ ឧ ធូរ្យ្យតិ លោ ច ភេសំ ធុក្ខ-
 សច្ចំ ឧ ធូរ្យ្យតិ អនភិសមេតាវំ ឧបបជ្ជន្តាវំ
 បរត្ថេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្ថលោ ភេសំ មគ្គសច្ចញ្ច
 ឧ ធូរ្យ្យតិ ធុក្ខសច្ចញ្ច ឧ ធូរ្យ្យតិ ។

(១៩៨) យស្ស សម្មទយសង្កំ ន ធិរុជ្ឈតិ
 តស្ស មគ្គសង្កំ ន ធិរុជ្ឈតិ ។ មគ្គិសមេតារីធំ
 តស្សាយ ឧប្បាទត្តុលោ តស្សារីប្បយុត្តចិត្តេ
 វត្តមានេ ធិរោទសមាបន្នាធំ តេសំ សម្មទ-
 យសង្កំ ន ធិរុជ្ឈតិ យោ ច តេសំ មគ្គសង្កំ

កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងចុក្ខុប្បន្ន ត្រូវ ឆ្លងក្នុងក្នុងក្នុង
 ខែមគ្គនិងផល ក្នុងចុក្ខុប្បន្ន ឬក្នុងចុក្ខុប្បន្ន របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅ
 តែមគ្គសត្វ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចហើយទេ ពួកសត្វ
 ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងចុក្ខុប្បន្ន
 ត្រូវ ឆ្លងក្នុងក្នុងក្នុង ឬក្នុងចុក្ខុប្បន្ន របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅ
 ផង មគ្គសត្វ មិនលេចហើយផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសត្វ របស់
 សត្វណា មិនលេចហើយ ឬក្នុងចុក្ខុប្បន្ន របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅឬ ។
 ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលច្បុត ក្នុងក្នុង-
 ត្រូវ ឆ្លងក្នុងក្នុងក្នុង មគ្គសត្វ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេច
 ហើយ តែមគ្គសត្វ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅទេ
 ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ក្នុងចុក្ខុប្បន្ន ត្រូវ ឆ្លងក្នុងក្នុងក្នុង មគ្គសត្វ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនលេចហើយផង ឬក្នុងចុក្ខុប្បន្ន មិនលេចទៅផង ។

(១៥៨) សមុទយសច្ច របស់សត្វលោក មិនលេច់ទៅ បុគ្គសច្ច
របស់សត្វនោះ មិនលេច់ហើយឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាដ្ឋកត្រាស់ដឹងខ្លះ
សច្ចៈ ៤ ក្នុងច្បាប់គូណៈ នៃគណ្ណា និងពួកសត្វ ដែលចូលកាន់ខំរក
ក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកគណ្ណា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ សមុទយសច្ច
របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេច់ទៅ តែបុគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ

ន ធិរុដ្ឋត្ថិ អនភិសមេតាវីធំ តណ្ហាយ ឧប្បាទត្ថុ-
 ណោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តោ វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច ន ធិរុដ្ឋតិ មគ្គសច្ចញ្ច ន
 ធិរុដ្ឋត្ថិ ។ យស្ស វ បន មគ្គសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋត្ថិ
 តស្ស សមុទយសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ ។ អនភិសមេ-
 តាវីធំ តណ្ហាយ កង្កក្កណោ តេសំ មគ្គសច្ចំ ន
 ធិរុដ្ឋត្ថិ ឈោ ធន តេសំ សមុទយសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ
 អនភិសមេតាវីធំ តណ្ហាយ ឧប្បាទត្ថុណោ តណ្ហា-
 វិប្បយុត្តចិត្តោ វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ មគ្គ-
 សច្ចញ្ច ន ធិរុដ្ឋត្ថិ សមុទយសច្ចញ្ច ន ធិរុដ្ឋតិ ។

[១៥៩] យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ ។ បេ ។

[១៦០] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ
 តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ ។ ធនុកោ-
 ការំ បញ្ចកោការំ ឧបបដ្ឋន្តានំ បវត្តោ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទត្ថុណោ អរូបេ មគ្គស្ស ធន ផលស្ស ធន កង្កក្កណោ

មិនមែនជាមិនលេចពីហើយ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ប្រាសពីវិវិដ្ឋ
 សច្ចៈ ៤ ក្នុងឧប្បាទក្នុងនោះ ខែតណ្ហា និងពួកអសញ្ញាសត្វ ក្នុងកាល
 ដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំរុងប្រព្រឹត្តទៅ សមុទយសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនលេចទៅផង មគ្គសច្ច មិនលេចហើយផង ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា មិនលេចហើយ សមុទយសច្ច
 របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ប្រាស
 ដឹងខ្លួនសច្ចៈ ៤ ក្នុងកង្កក្កណៈ ខែតណ្ហា មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនលេចហើយ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
 លេចទៅទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ប្រាសដឹងខ្លួនសច្ចៈ ៤ ក្នុង
 ឧប្បាទក្នុងនោះ ខែតណ្ហា និងពួកអសញ្ញាសត្វ ក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាស
 ចាកតណ្ហា កំរុងប្រព្រឹត្តទៅ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេច
 ហើយផង សមុទយសច្ច មិនលេចទៅផង ។

[១៥៩] ទុក្ខសច្ច មិនលេចទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[១៦០] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនលេចទៅ ក្នុងទីណា ស-
 មុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនលេចហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ
 កាលចូលទៅ កាន់ចតុកោតភក្ក និងបញ្ចកោតភក្ក ក្នុងឧប្បាទក្នុងនោះ
 ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចប្បន្ន និងកង្កក្កណៈ ខែមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភក្ក

តេសំ ឥត្ថ ឧត្តសច្ចំ ធនំ ធម្មជ្ឈិតំ លោ ធនំ តេសំ ឥត្ថ
 មគ្គសច្ចំ ធនំ ធម្មជ្ឈិតំ សុទ្ធាវាសាធំ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស
 ឧប្បនគ្គលោ អនភិសមេតាវីធំ ឧបបដ្ឋន្តាធំ បរត្ថេ
 ចិត្តស្ស ឧប្បនគ្គលោ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបដ្ឋន្តាធំ
 តេសំ ឥត្ថ ឧត្តសច្ចញ្ច ធនំ ធម្មជ្ឈិតំ មគ្គសច្ចញ្ច
 ធនំ ធម្មជ្ឈិតំ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ មគ្គសច្ចំ ធនំ
 ធម្មជ្ឈិតំ តស្ស ឥត្ថ ឧត្តសច្ចំ ធនំ ធម្មជ្ឈិតំ ។
 សុទ្ធាវាសាធំ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស កង្កត្តលោ អនភិស-
 មេតាវីធំ ចវន្តាធំ បរត្ថេ ចិត្តស្ស កង្កត្តលោ
 អសញ្ញាសត្តា ចវន្តាធំ តេសំ ឥត្ថ មគ្គសច្ចំ ធនំ
 ធម្មជ្ឈិតំ លោ ធនំ តេសំ ឥត្ថ ឧត្តសច្ចំ ធនំ ធម្មជ្ឈិតំ
 សុទ្ធាវាសាធំ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស ឧប្បនគ្គលោ អនភិ-
 សមេតាវីធំ ឧបបដ្ឋន្តាធំ បរត្ថេ ចិត្តស្ស ឧប្ប-
 នគ្គលោ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបដ្ឋន្តាធំ តេសំ ឥត្ថ
 មគ្គសច្ចញ្ច ធនំ ធម្មជ្ឈិតំ ឧត្តសច្ចញ្ច ធនំ ធម្មជ្ឈិតំ ។

(១៦៦) យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ធនំ ធម្មជ្ឈិតំ

ឧត្តសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ បិទលក់ទៅ ក្នុងវិធាន តែមគ្គសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ បិទបិទជាបិទលក់ហើយ ក្នុងទីនោះទ ឧត្តសច្ច
 របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ ក្នុងឧប្បនគ្គលោ ខែឧប្បត្តិចិត្ត និងរបស់ពួក
 សត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងខ្លួនស្ទើរ ៤ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុង
 ឧប្បនគ្គលោ ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងរបស់សត្វទាំងនោះ កាលចូល
 ទៅកាន់អសញ្ញាសត្វ មិនលក់ទៅផង មគ្គសច្ច មិនលក់ហើយផង
 ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា មិនលក់
 ហើយ ក្នុងទីណា ឧត្តសច្ច របស់សត្វនោះ មិនលក់ទៅ ក្នុងទី
 នោះឬ ។ មគ្គសច្ច របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ ក្នុងកង្កត្តលោ ខែឧប្បត្តិ
 ចិត្ត និងរបស់ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងខ្លួនស្ទើរ ៤ កាល
 ច្បុក និងរបស់សត្វទាំងនោះ កាលច្បុក ចាតអសញ្ញាសត្វ ក្នុងកង្កត្តលោ
 ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មិនលក់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែឧត្តសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាបិទលក់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ មគ្គសច្ច របស់
 ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ ក្នុងឧប្បនគ្គលោ ខែឧប្បត្តិចិត្ត និងរបស់ពួកសត្វ
 ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងខ្លួនស្ទើរ ៤ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្ប-
 នគ្គលោ ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងរបស់សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅកាន់
 អសញ្ញាសត្វ មិនលក់ហើយផង ឧត្តសច្ច មិនលក់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៦៦) សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនលក់ទៅ ក្នុងទីណា

តស្ម តត្ថ មគ្គសង្ខារំ ឬ ជិវ្ហជ្ជិត្តាតិ ។ មគ្គ-
 សមេតាវីធំ តត្ថាយ ឧប្បាទត្តុណា តត្ថាយ-
 វិប្បយុត្តចិត្ត វត្តមាន តេសំ តត្ថ សមុទយសង្ខារំ
 ឬ ជិវ្ហជ្ជិតិ ធា ច តេសំ តត្ថ មគ្គសង្ខារំ ឬ ជិវ្ហជ្ជិត្ត
 សុទ្ធាវសានំ ធុតិយេ ជិត្តេ វត្តមាន អនភិសមេតាវីធំ តត្ថាយ ឧប្បាទត្តុណា តត្ថាយ-
 វិប្បយុត្តចិត្ត វត្តមាន អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសង្ខារំ ឬ ជិវ្ហជ្ជិតិ មគ្គសង្ខារំ ឬ ជិវ្ហជ្ជិត្ត
 ។ យស្ម ឬ បទ យត្ថ មគ្គសង្ខារំ ឬ ជិវ្ហជ្ជិត្ត
 តស្ម តត្ថ សមុទយសង្ខារំ ឬ ជិវ្ហជ្ជិតិ ។ អនភិស-
 មេតាវីធំ តត្ថាយ កង្កត្តុណា តេសំ តត្ថ មគ្គ-
 សង្ខារំ ឬ ជិវ្ហជ្ជិត្ត ធា ច តេសំ តត្ថ សមុទយ-
 សង្ខារំ ឬ ជិវ្ហជ្ជិតិ សុទ្ធាវសានំ ធុតិយេ ជិត្តេ វត្ត-
 មាន អនភិសមេតាវីធំ តត្ថាយ ឧប្បាទត្តុណា
 តត្ថាយវិប្បយុត្តចិត្ត វត្តមាន អសញ្ញសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ មគ្គសង្ខារំ ឬ ជិវ្ហជ្ជិត្ត សមុទយសង្ខារំ
 ឬ ជិវ្ហជ្ជិតិ ។

មគ្គសង្ខារំ របស់សត្វនោះ បើលេចហើយ ក្នុងវិចារណា ។ ពួកសត្វ
 ដែលជាអ្នកគ្រាន់ដឹងនូវសង្ខារ ៤ ក្នុងច្បាប់ច្បាប់នោះ នៃតណ្ហា និងក្នុង
 កាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ សមុទយសង្ខារំ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅ ក្នុងវិចារណា នៃមគ្គសង្ខារំ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនលេចហើយ ក្នុងវិចារណា ចិត្តទី ២ របស់ពួក
 សុទ្ធាវសាសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់
 គ្រាន់ដឹងនូវសង្ខារ ៤ ក្នុងច្បាប់ច្បាប់នោះ នៃតណ្ហា និងក្នុងកាលដែលចិត្ត
 ប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងពួកអសញ្ញសត្វ សមុទយសង្ខារំ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅដឹង មគ្គសង្ខារំ មិនលេចហើយដឹង
 ក្នុងវិចារណា ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសង្ខារំ របស់សត្វណា មិនលេច
 ហើយ ក្នុងវិចារណា សមុទយសង្ខារំ របស់សត្វនោះ បើលេចទៅ ក្នុងវិ-
 ចារណា ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់គ្រាន់ដឹងនូវសង្ខារ ៤ ក្នុងច្បាប់-
 ច្បាប់នោះ នៃតណ្ហា មគ្គសង្ខារំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចហើយ ក្នុង
 វិចារណា នៃសមុទយសង្ខារំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅ
 ក្នុងវិចារណា ចិត្តទី ២ របស់ពួកសុទ្ធាវសាសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និង
 ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់គ្រាន់ដឹងនូវសង្ខារ ៤ ក្នុងច្បាប់ច្បាប់នោះ នៃ
 តណ្ហា និងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និង
 ពួកអសញ្ញសត្វ មគ្គសង្ខារំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចហើយដឹង
 សមុទយសង្ខារំ មិនលេចទៅដឹង ក្នុងវិចារណា ។

(១៦៣) យស្ស ទុក្ខសង្ខំ ជិវុជ្ឈតិ តស្ស
 សមុទយសង្ខំ ជិវុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កស្ស កង្ក-
 ក្កណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស កង្កក្កណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស កង្កក្កណោ តេសំ ទុក្ខសង្ខំ ជិវុជ្ឈតិ
 លោ ច តេសំ សមុទយសង្ខំ ជិវុជ្ឈិស្សតិ ឥត-
 រេសំ វេទនានំ បរត្ថេ ចិត្តស្ស កង្កក្កណោ តេសំ
 ទុក្ខសង្ខំ ជិវុជ្ឈតិ សមុទយសង្ខំ ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បិ ធិ សមុទយសង្ខំ ជិវុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 ទុក្ខសង្ខំ ជិវុជ្ឈតីតិ ។ សទ្ទេសំ ទុបបដ្ឋន្តានំ
 បរត្ថេ ចិត្តស្ស ទុប្បាទក្កណោ អរូបេ ចិត្តស្ស ច
 ជលស្ស ច កង្កក្កណោ តេសំ សមុទយសង្ខំ
 ជិវុជ្ឈិស្សតិ លោ ច តេសំ ទុក្ខសង្ខំ ជិវុជ្ឈតិ
 សទ្ទេសំ វេទនានំ បរត្ថេ ចិត្តស្ស កង្កក្កណោ តេសំ
 សមុទយសង្ខំ ជិវុជ្ឈិស្សតិ ទុក្ខសង្ខំ ជិវុជ្ឈតិ ។

(១៦៤) យស្ស ទុក្ខសង្ខំ ជិវុជ្ឈតិ តស្ស
 មក្កសង្ខំ ជិវុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កស្ស កង្កក្កណោ
 អរហន្តានំ ចិត្តស្ស កង្កក្កណោ យេ ច បុប្ផដ្ឋន្តា

(១៦៥) ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វណា លេត់ទៅ សមុទយសង្ខំ
 របស់សត្វនោះ នឹងលេត់ទៅ ។ ទុក្ខសង្ខំ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ
 ក្នុងកង្កក្កណាៈ វៃមគ្គជីវ្រស្រីវី នឹងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹង
 បាន នូវមគ្គជីវ្រស្រីវី ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តណា ក្នុងកង្កក្កណាៈ វៃ
 ចិត្ត ក្នុងកង្កក្កណាៈ វៃចិត្តនោះ លេត់ទៅ តែសមុទយសង្ខំ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនលេត់ទៅទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កាលច្បិត ក្នុងកង្ក-
 ក្កណាៈ វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ លេត់ទៅ
 ផង សមុទយសង្ខំ នឹងលេត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយ-
 សង្ខំ របស់សត្វណា នឹងលេត់ទៅ ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វនោះ លេត់ទៅ
 ឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលបាចបដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្កណាៈ វៃចិត្ត
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នឹងក្នុងកង្កក្កណាៈ វៃមគ្គនឹងដល ក្នុងអរូបកា សមុទយ-
 សង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេត់ទៅ តែទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនលេត់ទៅទេ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្បិត ក្នុងកង្កក្កណាៈ
 វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន សមុទយសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេត់ទៅ
 ផង ទុក្ខសង្ខំ លេត់ទៅផង ។

(១៦៦) ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វណា លេត់ទៅ មគ្គសង្ខំ របស់សត្វ
 នោះ នឹងលេត់ទៅ ។ ទុក្ខសង្ខំ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុង
 កង្កក្កណាៈ វៃមគ្គជីវ្រស្រីវី នឹងរបស់សត្វទាំងនោះ ។ ដែលជាបុប្ផដ្ឋន្ត

មគ្គំ បដិលកិស្សន្តិ តេសំ បវន្តានំ បវត្តេ
 ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ តេសំ ធុត្តុសច្ចំ ជិវុជ្ឈតិ
 នោ ច តេសំ មគ្គសច្ចំ ជិវុជ្ឈិស្សតិ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អគ្គមគ្គំ បដិលកិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ យេ ចញ្ញោ មគ្គំ បដិលកិ-
 ស្សន្តិ តេសំ បវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ
 តេសំ ធុត្តុសច្ចំ ជិវុជ្ឈតិ មគ្គសច្ចំ ជិវុជ្ឈិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស ភិ បទ មគ្គសច្ចំ ជិវុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស ធុត្តុសច្ចំ ជិវុជ្ឈតិ ។ អគ្គមគ្គស្ស ឧប្បា-
 នត្តុណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អគ្គមគ្គំ បដិ-
 លកិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បានត្តុណោ យេ
 ចញ្ញោ មគ្គំ បដិលកិស្សន្តិ តេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ
 បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បានត្តុណោ អរូបេ មគ្គស្ស
 ច ជលស្ស ច កង្កត្តុណោ តេសំ មគ្គសច្ចំ ជិវុជ្ឈិ-
 ស្សតិ នោ ច តេសំ ធុត្តុសច្ចំ ជិវុជ្ឈតិ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អគ្គមគ្គំ បដិលកិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ យេ ចញ្ញោ មគ្គំ បដិលកិស្សន្តិ
 តេសំ បវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ តេសំ
 មគ្គសច្ចំ ជិវុជ្ឈិស្សតិ ធុត្តុសច្ចំ ជិវុជ្ឈតិ ។

នឹងបាន ឲ្យមគ្គ ក្នុងកង្កត្តុណា វៃចិត្ត កាលច្បាស់ ក្នុងកង្កត្តុណា វៃ
 ចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន លេត់ទៅ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
 លេត់ទៅទេ ពួកសត្វ នឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្ត
 ណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន ឲ្យមគ្គ ក្នុងកង្កត្តុណា វៃ
 ចិត្តនោះ ពួកសត្វនោះ កាលច្បាស់ ក្នុងកង្កត្តុណា វៃចិត្ត ក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន ឧត្តសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ លេត់ទៅផង មគ្គសច្ច នឹង
 លេត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងលេត់ទៅ
 ឧត្តសច្ច របស់សត្វនោះ លេត់ទៅឬ ។ ពួកសត្វ នឹងបាន ឲ្យមគ្គ
 ដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បានត្តុណា វៃមគ្គដ៏ប្រ-
 សើរ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន ឲ្យមគ្គ ក្នុងឧប្បានត្តុណា
 វៃចិត្តនោះ ពួកសត្វនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បានត្តុណា វៃ
 ចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នឹងក្នុងកង្កត្តុណា វៃមគ្គ នឹងជល ក្នុងរូបរាង
 មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេត់ទៅ តែឧត្តសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនលេត់ទៅទេ ពួកសត្វ នឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុង
 លំដាប់ វៃចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន ឲ្យមគ្គ ក្នុង
 កង្កត្តុណា វៃចិត្តនោះ ពួកសត្វនោះ កាលច្បាស់ ក្នុងកង្កត្តុណា វៃ
 ចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេត់ទៅផង ឧត្ត-
 សច្ច លេត់ទៅផង ។

(១៦៥) យស្ស សមុទយសច្ចំ ជិវុជ្ឈតិ តស្ស
 មគ្គសច្ចំ ជិវុជ្ឈស្មតិ ។ យេ បុជ្ឈន្តា មគ្គំ ន
 បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ កង្កត្តុណោ តេសំ
 សមុទយសច្ចំ ជិវុជ្ឈតិ ហោ ច តេសំ មគ្គសច្ចំ
 ជិវុជ្ឈស្មតិ យេ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ
 កង្កត្តុណោ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច ជិវុជ្ឈតិ មគ្គ-
 សច្ចញ្ច ជិវុជ្ឈស្មតិ ។ យស្ស វា បន មគ្គសច្ចំ
 ជិវុជ្ឈស្មតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ ជិវុជ្ឈតិ ។
 អគ្គមគ្គស្ស ឧប្បាទក្កុណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អគ្គមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្កុ-
 ណោ យេ ចញ្ច មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 តណ្ហាយ ឧប្បាទក្កុណោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តោ វត្ថុ-
 មារេ និរោធសមាប្បដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 មគ្គសច្ចំ ជិវុជ្ឈស្មតិ ហោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ
 ជិវុជ្ឈតិ យេ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ
 កង្កត្តុណោ តេសំ មគ្គសច្ចញ្ច ជិវុជ្ឈស្មតិ សមុទ-
 យសច្ចញ្ច ជិវុជ្ឈតិ ។

(១៦៦) យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ជិវុជ្ឈតិ ។ យេ ។

(១៦៥) សមុទយសច្ចំ របស់សត្វនោះ លេត់ទៅ មគ្គសច្ច
 របស់សត្វនោះ នឹងលេត់ទៅ ។ ពួកសត្វណា ជាបុជ្ឈន្ត នឹងមិនបាន
 ឲ្យមគ្គ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ ។ លេត់ទៅ ក្នុងកង្កត្តុណា ។ នៃ
 តណ្ហា តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេត់ទៅទេ ពួកសត្វ
 ណា នឹងបាន ឲ្យមគ្គ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ ។ លេត់ទៅ
 ផង មគ្គសច្ច នឹងលេត់ទៅផង ក្នុងកង្កត្តុណា ។ នៃតណ្ហា ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងលេត់ទៅ សមុទយសច្ច របស់
 សត្វនោះ លេត់ទៅ ។ ពួកសត្វ នឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ
 ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្កុណា ។ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួក
 សត្វដទៃណា នឹងបាន ឲ្យមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្កុណា ។ នៃចិត្តនោះ មគ្គ-
 សច្ច របស់សត្វទាំងនោះ ក្នុងឧប្បាទក្កុណា ។ នៃតណ្ហា នឹងលេត់ទៅ
 សត្វ ដែលចូលកាន់និរោធិ ក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា ក៏ក្នុង
 ប្រព្រឹត្តិទៅ នឹងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងលេត់ទៅ តែសមុទយសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេត់ទៅទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន ឲ្យមគ្គ
 មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ ។ នឹងលេត់ផង សមុទយសច្ច លេត់ទៅ
 ផង ក្នុងកង្កត្តុណា ។ នៃតណ្ហា ។

(១៦៦) ទុក្ខសច្ចំ លេត់ទៅ ក្នុងទីណា ។ យេ ។

(១៦៧) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ជិវុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ជិវុជ្ឈស្សតិ ។ អត្ត-
 មត្តស្ស កង្កត្តុណោ អហត្តាធំ ចិត្តស្ស កង្កត្តុ-
 ណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិល-
 ភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អសញ្ញាសត្តា
 ចវត្តាធំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ជិវុជ្ឈតិ ណោ
 ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ជិវុជ្ឈស្សតិ វត្ត-
 វេសំ ចតុវេតាកាវា បញ្ចវេតាកាវា ចវត្តាធំ បវត្ត
 ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឬ
 ជិវុជ្ឈតិ សមុទយសច្ចំ ជិវុជ្ឈស្សតិ ។ យស្ស
 កំ បទ យត្ថ សមុទយសច្ចំ ជិវុជ្ឈស្សតិ តស្ស
 តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ជិវុជ្ឈតិ ។ ចតុវេតាកាវំ បញ្ច-
 វេតាកាវំ ឧបបដ្ឋន្តាធំ បវត្ត ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ
 អរូបេ មត្តស្ស ច ជលស្ស ច កង្កត្តុណោ តេសំ
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ ជិវុជ្ឈស្សតិ ណោ ច តេសំ
 តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ជិវុជ្ឈតិ ចតុវេតាកាវា បញ្ចវេតាកាវា
 ចវត្តាធំ បវត្ត ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសច្ចំ ជិវុជ្ឈស្សតិ ទុក្ខសច្ចំ ជិវុជ្ឈតិ ។

(១៦៧) ទុក្ខសច្ចំ យសំសត្វណោ លេតំវេ កង្កិណោ សមុ-
 ទយសច្ចំ យសំសត្វណោ លេតំវេ កង្កិណោ ។ ទុក្ខសច្ចំ
 យសំព្រះអរហន្តទាំងឡាយ កង្កិណោ ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ និងយសំ
 សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ម្ល៉េះមគ្គដ៏ប្រសើរ កង្កិណា ខែ
 ចិត្តណា កង្កិណោ ខែចិត្ត កាលច្បុក ចាកអសក្ខសត្វ កង្កិ-
 ណោ ខែចិត្តនោះ លេតំវេ កង្កិណោ តែសមុទយសច្ចំ យសំសត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនលេតំវេ កង្កិណោ ពួកសត្វច្បុកនេះ កាល
 ច្បុក ចាកចតុវេតាកាវា និងបញ្ចវេតាកាវា កង្កិណោ ខែចិត្ត
 កង្កិណោ ទុក្ខសច្ចំ យសំសត្វទាំងនោះ លេតំវេផង សមុទយ-
 សច្ចំ នឹងលេតំវេផង កង្កិណោ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ចំ
 យសំសត្វណា នឹងលេតំវេ កង្កិណា ទុក្ខសច្ចំ យសំសត្វនោះ
 លេតំវេ កង្កិណោ ។ ពួកសត្វ កាលចូលវេតាន់ចតុវេតាកាវា
 និងបញ្ចវេតាកាវា កង្កិណោ ខែចិត្ត កង្កិណោ នឹងកង្កិ-
 ណោ ខែមគ្គនឹងផល កង្កិណោ សមុទយសច្ចំ យសំសត្វ
 ទាំងនោះ នឹងលេតំវេ កង្កិណោ តែទុក្ខសច្ចំ យសំសត្វទាំងនោះ
 មិនលេតំវេ កង្កិណោ ពួកសត្វ កាលច្បុក ចាកចតុវេតាកាវា
 និងបញ្ចវេតាកាវា កង្កិណោ ខែចិត្ត កង្កិណោ សមុទយសច្ចំ
 យសំសត្វទាំងនោះ នឹងលេតំវេផង ទុក្ខសច្ចំ លេតំវេផង កង្កិណោ ។

(១៦៨) យស្ស យត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ធិរុជ្ឈិតំ តស្ស
 តត្ថ មត្តសច្ចំ ធិរុជ្ឈិតំ ។ អត្តមត្តស្ស កត្ត-
 ត្តាលោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស កត្តត្តាលោ យេ ច
 បុត្តជ្ឈយា មត្តំ ច បដិលភិស្សន្តិ តេសំ វេទនានំ
 បរិត្តេ ចិត្តស្ស កត្តត្តាលោ អនាយា អសញ្ញាសត្តា
 វេទនានំ តេសំ តត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ធិរុជ្ឈិតំ ហេ
 ច តេសំ តត្ថ មត្តសច្ចំ ធិរុជ្ឈិតំ បញ្ចវេកា-
 រេ មត្តស្ស កត្តត្តាលោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស កត្តត្តាលោ
 យេ ចញ្ញោ មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ វេទនានំ បរិត្តេ
 ចិត្តស្ស កត្តត្តាលោ តេសំ តត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ធិរុជ្ឈិតំ
 មត្តសច្ចំ ធិរុជ្ឈិតំ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ
 មត្តសច្ចំ ធិរុជ្ឈិតំ តស្ស តត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ធិរុជ្ឈិ-
 តិ ។ អត្តមត្តស្ស ឧប្បាទត្តាលោ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទត្តាលោ យេ ចញ្ញោ មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ ឧបបដ្ឋានំ បរិត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តាលោ
 អរូបេ មត្តស្ស ច ដលស្ស ច កត្តត្តាលោ

(១៦៩) មត្តសត្វ រេសំសត្វណា រេសំវេ ក្នុងវិណា មត្ត-
 សត្វ រេសំសត្វនោះ រេសំវេ ក្នុងវិណា ។ មត្តសត្វ រេសំ
 ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកត្តក្លណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ រេសំសត្វ
 ទាំងនោះ ដែលជាបុព្វជន រេសំវេ ក្នុងកត្តក្លណៈ នៃ
 ចិត្ត កាលច្បុក រេសំសត្វកសត្វទាំងនោះ កាលច្បុក ចាកអបាយ រេសំ
 ចាកអសញ្ញាសត្វ ក្នុងកត្តក្លណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន រេសំវេ ក្នុងវិ-
 នោះ នៃមត្តសត្វ រេសំសត្វទាំងនោះ រេសំវេ ក្នុងវិណា ទេ ពួក
 សត្វ រេសំវេ ក្នុងកត្តក្លណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងវិណា ក្នុងកត្តក្លណៈ
 នៃមគ្គ ក្នុងបញ្ចវេការេសំ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា រេសំវេ ក្នុងកត្តក្លណៈ
 នៃចិត្តនោះ ពួកសត្វនោះ កាលច្បុក ក្នុងកត្តក្លណៈ
 នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មត្តសត្វ រេសំសត្វទាំងនោះ រេសំវេ ក្នុង
 មត្តសត្វ រេសំវេ ក្នុងវិណា ។ មួយយ៉ាងទៀត មត្ត-
 សត្វ រេសំសត្វណា រេសំវេ ក្នុងវិណា មត្តសត្វ រេសំសត្វ
 នោះ រេសំវេ ក្នុងវិណា ។ ពួកសត្វណា រេសំវេ ក្នុងកត្តក្លណៈ
 ប្រសើរ ក្នុងវិណា ក្នុងកត្តក្លណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ
 ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា រេសំវេ ក្នុងកត្តក្លណៈ នៃមគ្គ
 នោះ ពួកសត្វនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងកត្តក្លណៈ នៃចិត្ត
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ន រេសំវេ ក្នុងកត្តក្លណៈ នៃមគ្គ រេសំវេ ក្នុងកត្តក្លណៈ

តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ធិរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ ធុត្តសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ មញ្ញុកេតាវេ មគ្គស្ស កង្កត្ត-
 ណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អគ្គមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ
 តស្ស ចិត្តស្ស កង្កត្តណោ យេ ចរោ មគ្គំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ តេសំ ចរោនំ បរោត្តេ ចិត្តស្ស កង្កត្ត-
 ណោ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចញ្ច ធិរុជ្ឈិស្សតិ ធុត្ត-
 សច្ចញ្ច ធិរុជ្ឈតិ ។

(១៦៩) យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ មគ្គសច្ចំ ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាចាយិកានំ
 យេ ច បុព្វជ្ជនា មគ្គំ ច បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 តណ្ហាយ កង្កត្តណោ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ធិរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ធិរុជ្ឈិស្សតិ
 យេ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ កង្កត្ត-
 ណោ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច ធិរុជ្ឈតិ មគ្គ-
 សច្ចញ្ច ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា ចន យត្ថ
 មគ្គសច្ចំ ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ សមុទយ-
 សច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ ។ អគ្គមគ្គស្ស ឧប្បាទត្តណោ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អគ្គមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ

មគ្គសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ បើលេចទៅ ក្នុងវិធាន តែមគ្គសច្ចំ របស់
 សត្វទាំងនោះ បើលេចទៅ ក្នុងវិធានទេ ពួកសត្វ នឹងបាន ឲ្យមគ្គ
 ដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងកង្កត្តណា នៃមគ្គ ក្នុងបញ្ច-
 កោតកា ឬក៏ ពួកសត្វនៃណា នឹងបាន ឲ្យមគ្គ ក្នុងកង្កត្តណា
 នៃចិត្តនោះ ពួកសត្វនោះ កាលច្បាស់ ក្នុងកង្កត្តណា នៃចិត្ត ក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន មគ្គសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេចទៅផង ពួកសច្ច
 លេចទៅផង ក្នុងវិធាន ។

(១៦៩) សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា លេចទៅ ក្នុងវិធាន
 មគ្គសច្ចំ របស់សត្វនោះ នឹងលេចទៅ ក្នុងវិធានឬ ។ សមុទយ-
 សច្ចំ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងអបាយ នឹងរបស់សត្វនោះ ។ ដែល
 ជាបុព្វជ្ជន នឹងទិដ្ឋាន ឲ្យមគ្គ ក្នុងកង្កត្តណា នៃតណ្ហា លេច
 ទៅ ក្នុងវិធាន តែមគ្គសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងបិទលេចទៅ
 ក្នុងវិធានទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន ឲ្យមគ្គ សមុទយសច្ចំ របស់
 សត្វនោះ ។ លេចទៅផង មគ្គសច្ចំ នឹងលេចទៅផង ក្នុងកង្កត្តណា
 នៃតណ្ហា ក្នុងវិធាន ។ ប្បយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ចំ របស់សត្វ
 ណា នឹងលេចទៅ ក្នុងវិធាន សមុទយសច្ចំ របស់សត្វនោះ
 លេចទៅ ក្នុងវិធានឬ ។ ពួកសត្វ នឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ
 ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទត្តណា នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ

၈၂၂
 ၈၂၃
 ၈၂၄
 ၈၂၅
 ၈၂၆
 ၈၂၇
 ၈၂၈
 ၈၂၉
 ၈၃၀
 ၈၃၁
 ၈၃၂
 ၈၃၃
 ၈၃၄
 ၈၃၅
 ၈၃၆
 ၈၃၇
 ၈၃၈
 ၈၃၉
 ၈၄၀
 ၈၄၁
 ၈၄၂
 ၈၄၃
 ၈၄၄
 ၈၄၅
 ၈၄၆
 ၈၄၇
 ၈၄၈
 ၈၄၉
 ၈၅၀
 ၈၅၁
 ၈၅၂
 ၈၅၃
 ၈၅၄
 ၈၅၅
 ၈၅၆
 ၈၅၇
 ၈၅၈
 ၈၅၉
 ၈၆၀
 ၈၆၁
 ၈၆၂
 ၈၆၃
 ၈၆၄
 ၈၆၅
 ၈၆၆
 ၈၆၇
 ၈၆၈
 ၈၆၉
 ၈၇၀
 ၈၇၁
 ၈၇၂
 ၈၇၃
 ၈၇၄
 ၈၇၅
 ၈၇၆
 ၈၇၇
 ၈၇၈
 ၈၇၉
 ၈၈၀
 ၈၈၁
 ၈၈၂
 ၈၈၃
 ၈၈၄
 ၈၈၅
 ၈၈၆
 ၈၈၇
 ၈၈၈
 ၈၈၉
 ၈၉၀
 ၈၉၁
 ၈၉၂
 ၈၉၃
 ၈၉၄
 ၈၉၅
 ၈၉၆
 ၈၉၇
 ၈၉၈
 ၈၉၉
 ၉၀၀
 ၉၀၁
 ၉၀၂
 ၉၀၃
 ၉၀၄
 ၉၀၅
 ၉၀၆
 ၉၀၇
 ၉၀၈
 ၉၀၉
 ၉၁၀
 ၉၁၁
 ၉၁၂
 ၉၁၃
 ၉၁၄
 ၉၁၅
 ၉၁၆
 ၉၁၇
 ၉၁၈
 ၉၁၉
 ၉၂၀
 ၉၂၁
 ၉၂၂
 ၉၂၃
 ၉၂၄
 ၉၂၅
 ၉၂၆
 ၉၂၇
 ၉၂၈
 ၉၂၉
 ၉၃၀
 ၉၃၁
 ၉၃၂
 ၉၃၃
 ၉၃၄
 ၉၃၅
 ၉၃၆
 ၉၃၇
 ၉၃၈
 ၉၃၉
 ၉၄၀
 ၉၄၁
 ၉၄၂
 ၉၄၃
 ၉၄၄
 ၉၄၅
 ၉၄၆
 ၉၄၇
 ၉၄၈
 ၉၄၉
 ၉၅၀
 ၉၅၁
 ၉၅၂
 ၉၅၃
 ၉၅၄
 ၉၅၅
 ၉၅၆
 ၉၅၇
 ၉၅၈
 ၉၅၉
 ၉၆၀
 ၉၆၁
 ၉၆၂
 ၉၆၃
 ၉၆၄
 ၉၆၅
 ၉၆၆
 ၉၆၇
 ၉၆၈
 ၉၆၉
 ၉၇၀
 ၉၇၁
 ၉၇၂
 ၉၇၃
 ၉၇၄
 ၉၇၅
 ၉၇၆
 ၉၇၇
 ၉၇၈
 ၉၇၉
 ၉၈၀
 ၉၈၁
 ၉၈၂
 ၉၈၃
 ၉၈၄
 ၉၈၅
 ၉၈၆
 ၉၈၇
 ၉၈၈
 ၉၈၉
 ၉၉၀
 ၉၉၁
 ၉၉၂
 ၉၉၃
 ၉၉၄
 ၉၉၅
 ၉၉၆
 ၉၉၇
 ၉၉၈
 ၉၉၉
 ၁၀၀၀

(១៧៦) យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ន ជីវ្ហជ្ជតិ តស្ស
សមុទយសច្ចំ ន ជីវ្ហជ្ជស្សតីតិ ។ សត្វេសំ ឧប-
បន្ថណំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្វលោ អរូប
មគ្គស្ស ច ផលស្ស ច កង្កត្តលោ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ
ន ជីវ្ហជ្ជតិ ឯ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ ន
ជីវ្ហជ្ជស្សតិ មគ្គមគ្គស្ស ឧប្បាទត្វលោ អរហន្តំ
ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្វលោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរ
អត្ថបក្កំ បដិលក៏ស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្វ-
លោ អរូប មគ្គស្ស ច ផលស្ស ច កង្កត្តលោ
តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច ន ជីវ្ហជ្ជតិ សមុទយសច្ចញ្ច ន
ជីវ្ហជ្ជស្សតិ ។ យស្ស វា បទ សមុទយសច្ចំ ន
ជីវ្ហជ្ជស្សតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ន ជីវ្ហជ្ជតីតិ ។

ឬក៏ អ្នកស្រាវជ្រាវបាន ឆ្លើយតប ក្នុងទម្រង់ចូលរៀន ថែទាំគ្នា
 នោះ អ្នកស្រាវជ្រាវ របស់សក្តានោះៗ មិនលេចឡើយ ក្នុងទម្រង់ចូលរៀន ថែ
 ទាំគ្នា មិនក្នុងការដែលចិត្តប្រាសចាកគ្នា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងទី
 នោះ គេបង្កើនយសចូល របស់សក្តាទាំងនោះ មិនលេចឡើយ ក្នុងទីនោះទេ
 ពួកសក្តានោះ ឆ្លើយតប ម្ចាស់ មគ្គសច្ច របស់សក្តានោះៗ មិនលេចឡើយ
 ផង សម្បជ្ឈយសច្ច លេចឡើយផង ក្នុងក្នុងចូលរៀន ថែទាំគ្នា ក្នុងទីនោះ ។

(១៧០) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ សមុទយសច្ច
របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ ភ្នកសត្វទាំងអស់ កាលចាប់
យកសត្វ ក្នុងឧប្បាទគ្រោះ ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងក្នុងគ្រោះ ខែ
មគ្គ និងផល ក្នុងអប្បភព ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ
តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ ទុក្ខ-
សច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងឧប្បាទគ្រោះ ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ និង
របស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ទូរមគ្គ ដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់
ខែចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទគ្រោះ ខែចិត្ត ក្នុងឧប្បាទគ្រោះ ខែចិត្តនោះ
នឹងក្នុងក្នុងគ្រោះ ខែមគ្គនិងផល ក្នុងអប្បភព មិនរលត់ទៅផង សមុ-
ទយសច្ច នឹងមិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់
សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឬ ។

អក្ខមក្ខស្នា កង្កត្តុណោ អហោន្តាធំ ចិត្តស្នា កង្កត្តុ-
 ណោ យស្នា ចិត្តស្នា អនន្តរា អក្ខមក្ខំ បដិល-
 កិស្សន្តិ តស្នា ចិត្តស្នា កង្កត្តុណោ តេសំ សមុ-
 ធយសច្ចំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ លោ ច តេសំ ធុត្តុ-
 សច្ចំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ អក្ខមក្ខស្នា ឧប្បាទត្តុណោ អ-
 ហោន្តាធំ ចិត្តស្នា ឧប្បាទត្តុណោ យស្នា ចិត្តស្នា
 អនន្តរា អក្ខមក្ខំ បដិលកិស្សន្តិ តស្នា ចិត្តស្នា
 ឧប្បាទត្តុណោ អរូបេ មក្ខស្នា ច ផលស្នា ច
 កង្កត្តុណោ តេសំ សមុធយសច្ចុញ្ច ន ជិវុជ្ឈិស្ស-
 តិ ធុត្តុសច្ចុញ្ច ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។

[១៧១] យស្នា ធុត្តុសច្ចំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ តស្នា
 អក្ខសច្ចំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។ អក្ខមក្ខស្នា ឧប្បា-
 ទត្តុណោ យស្នា ចិត្តស្នា អនន្តរា អក្ខមក្ខំ បដិ-
 លកិស្សន្តិ តស្នា ចិត្តស្នា ឧប្បាទត្តុណោ យេ
 ចញ្ជោ មក្ខំ បដិលកិស្សន្តិ តេសំ ឧបបដ្ឋន្តាធំ
 បរត្តេ ចិត្តស្នា ឧប្បាទត្តុណោ អរូបេ មក្ខស្នា ច
 ផលស្នា ច កង្កត្តុណោ តេសំ ធុត្តុសច្ចំ ន
 ជិវុជ្ឈិស្សតិ លោ ច តេសំ មក្ខសច្ចំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ

សម្ភោសនៈ យេសំប្រាហមហោន្តាធំឡាយ ក្នុងកង្កត្តុណោ បែបន្តដ៏ប្រ-
 សើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុង
 លំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងកង្កត្តុណោ នៃចិត្ត ក្នុងកង្កត្តុណោ នៃចិត្តនោះ
 នឹងមិនលេចនៅ តែឧក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេច
 នៅទេ សមុធយសច្ច របស់ប្រាហមហោន្តាធំឡាយ ក្នុងឧប្បាទត្តុណោ នៃ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រ-
 សើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទត្តុណោ នៃចិត្ត ក្នុងឧប្បាទត្តុណោ
 នៃចិត្តនោះ នឹងក្នុងកង្កត្តុណោ នៃមគ្គនឹងផល ក្នុងអរូបកតា នឹងមិន
 លេចនៅផង ឧក្ខសច្ច មិនលេចនៅផង ។

[១៧១] ឧក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនលេចនៅ មគ្គសច្ច របស់
 សត្វនោះ នឹងមិនលេចនៅឡើយ ។ ឧក្ខសច្ច នឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុង
 លំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទត្តុណោ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ឧក
 សត្វណា នឹងបាន ឲ្យមគ្គ ក្នុងឧប្បាទត្តុណោ នៃចិត្តនោះ ឧក្ខសច្ច
 នោះ កាលបាត់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទត្តុណោ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នឹងក្នុង
 កង្កត្តុណោ នៃមគ្គនឹងផល ក្នុងអរូបកតា ឧក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 លេចនៅ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនលេចនៅទេ

អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ ច
 បុគ្គជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ
 បរុត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ មគ្គស្ស
 ច ជលស្ស ច កង្កក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច
 ន ជិវុជ្ឈនិ មគ្គសច្ចញ្ច ន ជិវុជ្ឈិស្សនិ ។ យស្ស
 វា បន មគ្គសច្ចំ ន ជិវុជ្ឈិស្សនិ តស្ស ទុក្ខ-
 សច្ចំ ន ជិវុជ្ឈនីតិ ។ អគ្គមគ្គស្ស កង្កក្ខណោ
 អរហន្តានំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ យេ ច បុគ្គជ្ជ-
 នា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ បរុត្តានំ បរុត្តេ
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ មគ្គសច្ចំ ន ជិវុជ្ឈិ-
 ស្សនិ ។ យេ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ន ជិវុជ្ឈនិ
 អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ ច បុគ្គជ្ជ-
 នា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ
 បរុត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ មគ្គស្ស ច
 ជលស្ស ច កង្កក្ខណោ តេសំ មគ្គសច្ចញ្ច ន
 ជិវុជ្ឈិស្សនិ ទុក្ខសច្ចញ្ច ន ជិវុជ្ឈនិ ។

(១៧២) យស្ស សមុទយសច្ចំ ន ជិវុជ្ឈនិ
 តស្ស មគ្គសច្ចំ ន ជិវុជ្ឈិស្សនីតិ ។ អគ្គមគ្គស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អគ្គមគ្គំ

ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្តតាំងឡាយ និងរបស់សត្វនោះ ។ ដែល
 ជាបុគ្គជ្ជន នឹងមិនបាន ទ្វេមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលចាប់
 បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គ
 នឹងផល ក្នុងអរូបភព មិនលេចទៅផង មគ្គសច្ច និងមិនលេចទៅផង ។
 មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ ទុក្ខ-
 សច្ច របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅឬ ។ មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្ត
 តាំងឡាយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វនោះ ។
 ដែលជាបុគ្គជ្ជន នឹងមិនបាន ទ្វេមគ្គ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលច្យុត
 ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នឹងមិនលេចទៅ តែទុក្ខសច្ច
 របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅទេ មគ្គសច្ច របស់ព្រះ
 អរហន្តតាំងឡាយ និងរបស់សត្វនោះ ។ ដែលជាបុគ្គជ្ជន នឹងមិនបាន
 ទ្វេមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គនឹងផល ក្នុងអរូបភព
 នឹងមិនលេចទៅផង ទុក្ខសច្ច មិនលេចទៅផង ។

(១៧២) សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនលេចទៅ មគ្គ-
 សច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅឬ ។ ពួកសត្វ នឹងបាន ទ្វេ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ

បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្វលោ យេ
 ចញោ មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ
 ឧប្បាទត្វលោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមានេ ជិរេ-
 ធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ សម្មទយសច្ចំ
 ន ជីវុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ មក្ខសច្ចំ ន ជីវុជ្ឈិស្សតិ
 អក្កមក្ខស្ស ភន្តត្វលោ អាហន្នានំ យេ ច បុថុ-
 ជ្ជនា មត្តំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ
 ឧប្បាទត្វលោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមានេ ជិរេ-
 ធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ សម្មទយ-
 សច្ចញ្ច ន ជីវុជ្ឈតិ មក្ខសច្ចញ្ច ន ជីវុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន មក្ខសច្ចំ ន ជីវុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 សម្មទយសច្ចំ ន ជីវុជ្ឈិស្សតីតិ ។ យេ បុថុជ្ជ-
 នា មត្តំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ
 ភន្តត្វលោ តេសំ មក្ខសច្ចំ ន ជីវុជ្ឈិស្សតិ នោ
 ច តេសំ សម្មទយសច្ចំ ន ជីវុជ្ឈតិ អក្កមក្ខស្ស
 ភន្តត្វលោ អាហន្នានំ យេ ច បុថុជ្ជនា មត្តំ ន
 បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទត្វលោ
 តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមានេ ជិរេធសមាបន្នានំ

ឬក៏ ពួកសត្វដទៃទៀត ដឹងបាន ឬមែន ក្នុងឃ្លាទទួលបាន ដែលចិត្ត
 នោះ សម្រេចបាន របស់សត្វទាំងនោះ ក្នុងឃ្លាទទួលបាន ដែល
 តណ្ហា ដែលយល់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធ ក្នុងកាលដែលចិត្ត
 ប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងរបស់ពួកសត្វទាំងនោះ
 មិនលេចទៅ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាទីដឹង
 លេចទៅទេ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងក្នុងគុណៈ
 ដែលមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុគ្គល ដឹងមិនបាន
 នូវមគ្គ ក្នុងឃ្លាទទួលបាន ដែលតណ្ហា និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់
 និរោធ ក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងរបស់
 អសត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅដឹង មគ្គសច្ច និងមិនលេចទៅដឹង ។
 មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា ដឹងមិនលេចទៅ សមុទយ-
 សច្ច របស់សត្វនោះ ដឹងមិនលេចទៅឬ ។ ពួកសត្វណា ជាបុគ្គល ដឹង
 មិនបាន នូវមគ្គ មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ ។ ដឹងមិនលេចទៅ ក្នុងក្នុងគុ-
 ណៈ ដែលតណ្ហា តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាដឹង
 លេចទៅទេ មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងក្នុងគុណៈ
 ដែលមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុគ្គល ដឹងមិន
 បាន នូវមគ្គ ក្នុងឃ្លាទទួលបាន ដែលតណ្ហា និងរបស់ពួកសត្វ ដែល
 ចូលកាន់និរោធ ក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ

អសញ្ញាសត្វានំ តេសំ មគ្គុសត្វាញ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ
សមុទយសត្វាញ ន ធិរុជ្ឈតិ ។

[១៧៣] យត្ថ ធុត្តុសត្វំ ន ធិរុជ្ឈតិ ។ បេ ។

[១៧៤] យស្ស យត្ថ ធុត្តុសត្វំ ន ធិរុជ្ឈតិ
តស្ស តត្ថ សមុទយសត្វំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ ចតុ-
រោការំ មញ្ញុរោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ អរូប មគ្គស្ស ច ជលស្ស ច កង្កក្ខ-
ណោ តេសំ តត្ថ ធុត្តុសត្វំ ន ធិរុជ្ឈតិ យោ ច
តេសំ តត្ថ សមុទយសត្វំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ អត្ត-
មគ្គស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
ទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិល-
ភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូប
មគ្គស្ស ច ជលស្ស ច កង្កក្ខណោ អសញ្ញាសត្វំ
ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ធុត្តុសត្វាញ ន ធិរុជ្ឈតិ
សមុទយសត្វាញ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
កា បន យត្ថ សមុទយសត្វំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ
តស្ស តត្ថ ធុត្តុសត្វំ ន ធិរុជ្ឈតិ ។

នីវរេសំ អសញ្ញាសត្វតាំងនោះ នឹងមិនលេចទៅផង សមុទយសត្វ
មិនលេចទៅផង ។

[១៧៣] ធុត្តុសត្វ មិនលេចទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[១៧៤] ធុត្តុសត្វ របស់សត្វណា មិនលេចទៅ ក្នុងទីណា
សមុទយសត្វ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ តួកសត្វ
កាលចូលទៅកាន់ចក្ខុរោគភាគ មិនបញ្ចូលទៅកាន់ភាគ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
ចិត្ត ក្នុងបទប្បទ នឹងក្នុងក្នុងក្ខណៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព ធុត្តុសត្វ
របស់សត្វតាំងនោះ មិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសត្វ របស់សត្វ
តាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ ធុត្តុសត្វ របស់ព្រះ
អរហន្តតាំងឡាយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វ
តាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន រូបមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលចូលទៅកាន់អសញ្ញាសត្វ ក្នុងឧប្បាទ-
ក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ នឹងក្នុងក្នុងក្ខណៈ នៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព
មិនលេចទៅផង សមុទយសត្វ នឹងមិនលេចទៅផង ក្នុងទីនោះ ។
មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសត្វ របស់សត្វណា មិនមែនលេចទៅ ក្នុង
ទីណា ធុត្តុសត្វ របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះដែរ ។

អត្តមគ្គស្ស កង្កែបក្នុងលោក អរហន្តាន្តំ ចិត្តស្ស កង្កែបក្នុងលោក
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស កង្កែបក្នុងលោក អសញ្ញាសត្វា ចរន្តាន្តំ តេសំ
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន ធូរ្យ្យស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន ធូរ្យ្យតិ អត្តមគ្គស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 អរហន្តាន្តំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ មគ្គស្ស ច ជលស្ស ច
 កង្កែបក្នុងលោក អសញ្ញាសត្វំ ឧបបជ្ជន្តាន្តំ តេសំ
 តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច ន ធូរ្យ្យស្សតិ ទុក្ខាសច្ចញ្ច
 ន ធូរ្យ្យតិ ។

(១៧៥) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន ធូរ្យ្យតិ
 តស្ស តត្ថ មគ្គសច្ចំ ន ធូរ្យ្យស្សតិ ។ បញ្ច-
 វេការេ អត្តមគ្គស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ ចញ្ច មគ្គំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តាន្តំ បរេត្ថេ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ មគ្គស្ស ច ជលស្ស ច
 កង្កែបក្នុងលោក តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន ធូរ្យ្យតិ

សមុទយសច្ចំ របស់ប្រាសាទស្នូនក្នុងចក្ខុវិស័យ ក្នុងកង្កែបក្នុងលោក ដែលធូរ្យ្យ-
 ស្ស ចិត្តរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាទ ទូទៅក្នុងប្រាសាទ ក្នុង
 លំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងកង្កែបក្នុងលោក នៃចិត្ត កាលច្បុក ចាកអសញ្ញាសត្វ
 ក្នុងកង្កែបក្នុងលោក នៃចិត្តនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះ នៃទុក្ខសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ សមុទយសច្ច
 របស់គ្រូអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និង
 របស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាទ ទូទៅក្នុងប្រាសាទ ក្នុងលំដាប់
 នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលច្បុកទៅ កាន់អសញ្ញាសត្វ
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ នឹងក្នុងកង្កែបក្នុងលោក នៃមគ្គនឹងផល ក្នុង
 អរូបភព នឹងលេចទៅផង ទុក្ខសច្ច មិនលេចទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៧៦) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនលេចទៅ ក្នុងទីណា
 មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ នឹង
 បាទ ទូទៅក្នុងប្រាសាទ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងបញ្ចវេការភព ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាទ ទូទៅក្នុង
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ពួកសត្វនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នឹងក្នុងកង្កែបក្នុងលោក នៃមគ្គនឹងផល
 ក្នុងអរូបភព ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះ ។

នោះ ច តេសំ តត្ថ មក្ខសច្ចំ ធន ធិរុជ្ឈិស្សតិ អា-
 ហោន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្វលោ យេ ច បុត្តជ្ឈនា
 មក្ខំ ធន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បវត្តេ ចិត្ត-
 ស្ស ឧប្បាទត្វលោ អរូបេ មក្ខស្ស ច វេលស្ស ច
 កត្តត្វលោ អនាយំ (១) អសញ្ញាសត្តំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ធុត្វសច្ចញ្ច ធន ធិរុជ្ឈិស្សតិ
 មក្ខសច្ចញ្ច ធន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស កំ បន យត្ថ
 មក្ខសច្ចំ ធន ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ធុត្វសច្ចំ ធន
 ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ មក្ខមក្ខស្ស កត្តត្វលោ អាហោន្តានំ
 ចិត្តស្ស កត្តត្វលោ យេ ច បុត្តជ្ឈនា មក្ខំ ធន បដិ-
 លភិស្សន្តិ តេសំ បវត្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កត្តត្វលោ
 អនាយា (២) អសញ្ញាសត្តា បវត្តានំ តេសំ តត្ថ មក្ខសច្ចំ
 ធន ធិរុជ្ឈិស្សតិ នោះ ច តេសំ តត្ថ ធុត្វសច្ចំ ធន ធិរុជ្ឈិស្សតិ
 អាហោន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្វលោ យេ ច បុត្តជ្ឈនា
 មក្ខំ ធន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បវត្តេ ចិត្ត-
 ស្ស ឧប្បាទត្វលោ អរូបេ មក្ខស្ស ច វេលស្ស ច កត្ត-
 ត្វលោ អនាយំ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ
 មក្ខសច្ចញ្ច ធន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ធុត្វសច្ចញ្ច ធន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។

១ ម. អយំ បាយា នត្ថិ ។ ២ ម. អយទេ នត្ថិ ។

តែបង្អស់ យកសេចក្តីចម្លើយនេះ បើសិនជាបើបើសេចក្តីចម្លើយ ក្នុងចំណោម
 ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្តចំពោះឡាយ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជា
 បុគ្គជ្ឈន មិនមែនជា ប្រវត្ត ក្នុងឧប្បាទត្វលោ ខែចិត្ត កាលចាប់
 បដិសន្ធិ និងរបស់ពួកសត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅ កាន់អបាយ និងអ-
 សញ្ញាសត្វ ក្នុងឧប្បាទត្វលោ ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងកត្តត្វលោ
 ខែមគ្គនិងផល ក្នុងអបេកក មិនលេចទៅផង មគ្គសច្ច និងមិនលេច
 ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វលោ
 និងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅ
 ក្នុងទីនោះឬ ។ មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកត្តត្វលោ
 ខែមគ្គជីវិត មិនលេចសត្វទាំងនោះ ដែលជាបុគ្គជ្ឈន និងមិនបាន
 ទ្វេសក្ត ក្នុងកត្តត្វលោ ខែចិត្ត កាលច្បុក និងរបស់ពួកសត្វ កាលច្បុក
 លាភអបាយនិងអសញ្ញាសត្វ ក្នុងកត្តត្វលោ ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និង
 មិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
 មិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ និង
 របស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុគ្គជ្ឈន និងមិនបាន ទ្វេសក្ត ក្នុងឧប្បាទ-
 ត្វលោ ខែចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ និងរបស់ពួកសត្វទាំងនោះ កាល
 ចូលទៅ កាន់អបាយ និងអសញ្ញាសត្វ ក្នុងឧប្បាទត្វលោ ខែចិត្ត ក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន និងក្នុងកត្តត្វលោ ខែមគ្គនិងផល ក្នុងអបេកក និងមិនលេច
 ទៅផង ទុក្ខសច្ច មិនលេចទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៧៦] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ
 តស្ស តត្ថ មគ្គសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិស្សតីតិ ។ អគ្គមគ្គ-
 ស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អគ្គ-
 មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 យេ ច ញោ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ
 ឧប្បាទក្ខណោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមានេ តេសំ
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ
 មគ្គសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ អគ្គមគ្គស្ស កង្កក្ខណោ
 អាហាន្តានំ យេ ច បុត្តជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្ត-
 វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំញ
 ន ធិរុដ្ឋតិ មគ្គសច្ចំញ ន ធិរុដ្ឋតិស្សតី ។ យស្ស
 វា បទ យត្ថ មគ្គសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិស្សតី តស្ស តត្ថ
 សមុទយសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតីតិ ។ អាចាយិកានំ យេ
 ច បុត្តជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហា-
 យ កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិស្សតី
 ឆោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ

[១៧៧] សមុទយសច្ចំ របស់សត្វនោះ មិនមែនលក់ទៅ ក្នុងជីវនោះឬ ។
 ណា បង្កសត្វ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលក់ទៅ ក្នុងជីវនោះឬ ។
 ពួកសត្វ នឹងបាន ខ្ញុំមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តណា ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ វៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន
 ខ្ញុំមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ វៃចិត្តនោះ សមុទយសច្ចំ របស់សត្វ
 នោះ ។ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ វៃគណ្ណា និងក្នុងកាលដែលចិត្តព្រាស
 ចាកគណ្ណា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ មិនលក់ទៅ ក្នុងជីវនោះ តែមគ្គសច្ចំ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលក់ទៅ ក្នុងជីវនោះទេ សមុ-
 ទយសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ វៃមគ្គដ៏ប្រសើរ
 នឹងរបស់ពួកសត្វទាំងនោះ ដែលជាបុត្តជ្ជន វៃមិនបាន ខ្ញុំមគ្គ ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ វៃគណ្ណា និងក្នុងកាលដែលចិត្តព្រាសចាកគណ្ណា កំពុង
 ប្រព្រឹត្តទៅ នឹងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនលក់ទៅផង មគ្គសច្ចំ
 នឹងមិនលក់ទៅផង ក្នុងជីវនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ចំ របស់
 សត្វណា នឹងមិនលក់ទៅ ក្នុងជីវណា សមុទយសច្ចំ របស់សត្វនោះ
 មិនលក់ទៅ ក្នុងជីវនោះឬ ។ មគ្គសច្ចំ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
 អបាយ នឹងរបស់សត្វនោះ ។ ដែលជាបុត្តជ្ជន នឹងមិនបាន ខ្ញុំមគ្គ
 ក្នុងកង្កក្ខណៈ វៃគណ្ណា នឹងមិនលក់ទៅ ក្នុងជីវនោះ តែសមុ-
 ទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលក់ទៅ ក្នុងជីវនោះទេ ។

អត្ថបទស្នូ ក្នុងត្រកូល អាហារនាម យេ ច បុគ្គល
 មក្ខំ ឈ បដិលកិស្សន្តិ តេសំ តត្ថា យ ឧប្បាទត្ថ-
 ណា តត្ថាវិប្បយុត្តិវិគ្គ វត្តមាន អស្មាសត្ថា
 តេសំ តត្ថ មត្ត បទុក្ខ ឈ វិរុជ្ជិស្សតិ សមុទយ-
 សទ្ធក្ខ ឈ វិរុជ្ជតិ ។

[១៧៧] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ វិរុជ្ជិត្ថ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ វិរុជ្ជិស្សតិ ។ អត្ថមត្តស្ស ក្នុងត្រកូល
 អាហារនាម យស្ស មត្តស្ស អនន្តរា អត្ថមត្ត
 បដិលកិស្សន្តិ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ វិរុជ្ជិត្ថ ឈ ច
 តេសំ សមុទយសច្ចំ វិរុជ្ជិស្សតិ វត្តមាន តេសំ
 ទុក្ខសទ្ធក្ខ វិរុជ្ជិត្ថ សមុទយសទ្ធក្ខ វិរុជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បឈ សមុទយសច្ចំ ។ បេ ។ អាមត្តា ។

[១៧៨] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ វិរុជ្ជិត្ថ តស្ស មត្ត-
 សច្ចំ វិរុជ្ជិស្សតិ ។ អត្ថមត្តស្ស ក្នុងត្រកូល
 អាហារនាម យេ ច បុគ្គល មក្ខំ ឈ បដិលកិ-
 ស្សន្តិ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ វិរុជ្ជិត្ថ ឈ ច តេសំ
 មត្តសច្ចំ វិរុជ្ជិស្សតិ អត្ថមត្តស្ស ឧប្បាទត្ថណា
 យស្ស មត្តស្ស អនន្តរា អត្ថមត្ត បដិលកិស្សន្តិ

មត្តសច្ច លេខប្រាសាទក្នុងខ្សោយ ក្នុងត្រកូល វិសេសប្រាសាទ
 និងលេខសត្វតាំងនោះ ដែលជាបុគ្គល នឹងមិនបាន ឲ្យមត្ត ក្នុង
 ឧប្បាទត្ថណា វិសេស មិនក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកត្រកូល ក៏ក្នុង
 ប្រាសាទ មិនលេខសត្វតាំងនោះ នឹងមិនលេខតាំងផង សមុទ-
 យសច្ច មិនលេខតាំងផង ក្នុងនោះ ។

[១៧៩] ទុក្ខសច្ច លេខសត្វណា លេខហើយ សមុទយ-
 សច្ច លេខសត្វនោះ នឹងលេខតាំង ។ ទុក្ខសច្ច លេខប្រាសាទ
 តាំងខ្សោយ ដែលប្រកបដោយមត្តជ័ប្រាសាទ និងលេខសត្វតាំងនោះ
 ដែលជាសត្វនឹងបាន ឲ្យមត្តជ័ប្រាសាទ ក្នុងលំដាប់ វិសេសណា លេខ
 ហើយ តែសមុទយសច្ច លេខសត្វតាំងនោះ នឹងមិនលេខតាំង ទុក្ខ-
 សច្ច លេខសត្វតាំងនោះ ក្រៅនេះ លេខហើយផង សមុទយ-
 សច្ច នឹងលេខតាំងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច លេខសត្វ
 ណា ។ បេ ។ អើ ។

[១៨០] ទុក្ខសច្ច លេខសត្វណា លេខហើយ មត្តសច្ច
 លេខសត្វនោះ នឹងលេខតាំងដែរ ។ ទុក្ខសច្ច លេខប្រាសាទ
 តាំងខ្សោយ ក្នុងត្រកូល វិសេសប្រាសាទ និងលេខសត្វតាំងនោះ
 ដែលជាបុគ្គល នឹងមិនបាន ឲ្យមត្ត លេខហើយ តែមត្តសច្ច
 លេខសត្វតាំងនោះ នឹងមិនលេខតាំង ទុក្ខសត្វ នឹងបាន ឲ្យមត្តជ័
 ប្រាសាទ ក្នុងលំដាប់ វិសេសណា ក្នុងឧប្បាទត្ថណា វិសេសប្រាសាទ

យេ ច ភោ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ទុក្ខសង្ខារា
និរុដ្ឋិតំ មគ្គសង្ខារា និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ
មគ្គសង្ខំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[១៧៩] យស្ស សមុទយសង្ខំ និរុដ្ឋិតំ តស្ស
មគ្គសង្ខំ និរុដ្ឋិស្សតិ ។ មគ្គមគ្គស្ស កង្ការុណោ
អាហត្ថានំ យេ ច បុត្តជ្ជនា មគ្គំ ទ បដិលភិស្សន្តិ
តេសំ សមុទយសង្ខំ និរុដ្ឋិតំ នោ ច តេសំ មគ្គ-
សង្ខំ និរុដ្ឋិស្សតិ មគ្គមគ្គស្ស ឧប្បាទត្ថុណោ យស្ស
ចិត្តស្ស អនន្តរា មគ្គមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ យេ ច ភោ
មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ សមុទយសង្ខារា និរុដ្ឋិតំ
មគ្គសង្ខារា និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ មគ្គ-
សង្ខំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[១៨០] យត្ថ ទុក្ខសង្ខំ និរុដ្ឋិតំ ។ បេ ។

[១៨១] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសង្ខំ និរុដ្ឋិតំ តស្ស តត្ថ
សមុទយសង្ខំ និរុដ្ឋិស្សតិ ។ មគ្គមគ្គសមម្ពីនំ អ-
ហត្ថានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា មគ្គមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ
អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសង្ខំ និរុដ្ឋិតំ នោ
ច តេសំ តត្ថ សមុទយសង្ខំ និរុដ្ឋិស្សតិ វត្ថុតេសំ

បូតិ ពួកសត្វដទៃណា ខឹងបារម ឬមគ្គ ឬក្នុងសត្វ របស់សត្វទាំង
នោះ លេត់ហើយផង មគ្គសត្វ ខឹងលេត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាង
ទៀត មគ្គសត្វ របស់សត្វណា ។ បេ ។ តើ ។

[១៨២] សមុទយសត្វ របស់សត្វណា លេត់ហើយ មគ្គ-
សត្វ របស់សត្វនោះ ខឹងលេត់ទៅដៃច្នៃ ។ សមុទយសត្វ របស់
ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្ការុណា ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ ខឹងរបស់សត្វ
ទាំងនោះ ដែលជាច្បុប្បដ្ឋន ខឹងមិនបាន ខ្ញុំមគ្គ លេត់ហើយ តែ
មគ្គសត្វ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនលេត់ទៅទេ ពួកសត្វ ខឹងបាន
ខ្ញុំមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្នុងនោះ ខែមគ្គដ៏
ប្រសើរ បូតិ ពួកសត្វដទៃណា ខឹងបាន ខ្ញុំមគ្គ សមុទយសត្វ
របស់សត្វទាំងនោះ លេត់ហើយផង មគ្គសត្វ ខឹងលេត់ទៅផង ។
មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសត្វ របស់សត្វណា ។ បេ ។ តើ ។

[១៨៣] ទុក្ខសត្វ លេត់ហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[១៨៤] ទុក្ខសត្វ របស់សត្វណា លេត់ហើយ ក្នុងទីណា
សមុទយសត្វ របស់សត្វនោះ ខឹងលេត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ទុក្ខ-
សត្វ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ ខឹង
របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងនោះ ដែលជាសត្វខឹងបាន ខ្ញុំមគ្គដ៏ប្រសើរ
ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា លេត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសត្វ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនលេត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ

ចតុកោតិកាវង្សំ បញ្ចកោតិកាវង្សំ តេសំ ឥត្ថ ធុត្ថសច្ចញ្ញ
 ជិវ្ហស្មតិ សមុទយសច្ចញ្ញំ ជិវ្ហស្មតិ ។ យស្ម
 វា បទ យត្ថ សមុទយសច្ចំ ជិវ្ហស្មតិ ឥស្ស
 ឥត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ជិវ្ហស្មតិ ។ សុទ្ធាភសំ ឧបបដ្ឋន្តាធំ
 តេសំ ឥត្ថ សមុទយសច្ចំ ជិវ្ហស្មតិ យោ ច តេសំ
 ឥត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ជិវ្ហស្មតិ ឥតេសំ ចតុកោតិកាវង្សំ
 បញ្ចកោតិកាវង្សំ តេសំ ឥត្ថ សមុទយសច្ចញ្ញំ ជិវ្ហស្ម-
 ស្មតិ ធុត្ថសច្ចញ្ញំ ជិវ្ហស្មតិ ។

[១៨២] យស្ម យត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ជិវ្ហស្មតិ ឥស្ស
 ឥត្ថ មត្តសច្ចំ ជិវ្ហស្មតិ ។ មត្តមត្តស្ម កត្ត-
 ត្ថណោ អរហន្តាធំ យេ ច បុគ្គលោ មត្តំ ធំ
 បដិលកិស្សន្តិ អាភាយិកាវង្សំ អសញ្ញាសត្តាធំ តេសំ
 ឥត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ជិវ្ហស្មតិ យោ ច តេសំ ឥត្ថ មត្តសច្ចំ
 ជិវ្ហស្មតិ មត្តមត្តស្ម ឧប្បាទត្ថណោ យស្ម
 តិវ្ហស្ម អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិលកិស្សន្តិ យេ
 ចញ្ញា មត្តំ បដិលកិស្សន្តិ តេសំ ឥត្ថ ធុត្ថសច្ចញ្ញំ
 ជិវ្ហស្មតិ មត្តសច្ចញ្ញំ ជិវ្ហស្មតិ ។ យស្ម វា បទ

ដែលនៅ ក្នុងចតុកោតិកាវង្សំ និងបញ្ចកោតិកាវង្សំ ទុក្ខសច្ច លេខសត្វ
 ទាំងនោះ លេខហើយផង សមុទយសច្ច ជីវិតលេខទៅផង ក្នុងទី
 នោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច លេខសត្វណា ជីវិតលេខ
 ទៅ ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច លេខសត្វនោះ លេខហើយ ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុភាពស សមុទយសច្ច លេខ
 សត្វទាំងនោះ ជីវិតលេខទៅ ក្នុងទីនោះ តែទុក្ខសច្ច លេខសត្វទាំង
 នោះ មិនលេខហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វគ្រាន់នេះ ដែលនៅ ក្នុង
 ចតុកោតិកាវង្សំ និងបញ្ចកោតិកាវង្សំ សមុទយសច្ច លេខសត្វទាំងនោះ
 ជីវិតលេខទៅផង ទុក្ខសច្ច លេខហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៨២] ទុក្ខសច្ច លេខសត្វណា លេខហើយ ក្នុងទីណា មត្តសច្ច
 លេខសត្វនោះ ជីវិតលេខទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ទុក្ខសច្ច លេខសត្វនោះ
 ទាំងឡាយ ក្នុងកត្តក្លានៈ នៃមត្តដ៏ប្រសើរ ជីវិតលេខពួកសត្វ ដែលជា
 បុគ្គល ជីវិតមិនបាន នូវមត្ត ជីវិតលេខពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងអបាយ ជីវិត
 លេខពួកអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ លេខហើយ ក្នុងទីនោះ តែមត្តសច្ច លេខ
 សត្វទាំងនោះ ជីវិតមិនលេខទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ជីវិតបាន នូវមត្ត
 ដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងទម្រង់ទុក្ខណៈ នៃមត្តដ៏ប្រសើរ
 ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា ជីវិតបាន នូវមត្ត ទុក្ខសច្ច លេខសត្វទាំងនោះ
 លេខហើយផង មត្តសច្ច ជីវិតលេខទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត

យត្ថ មគ្គសច្ចំ ជំរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ បុព្វហេតុ
 ជំរុជ្ឈិតាតិ ។ សុទ្ធាភិសំ ទុបបដ្ឋន្តានំ តេសំ តត្ថ
 មគ្គសច្ចំ ជំរុជ្ឈិស្សតិ ធា ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ
 ជំរុជ្ឈិត្ថ អគ្គមគ្គស្ស ឧប្បាទក្កុណោ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អគ្គមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ យេ ចញ្ញោ មគ្គំ
 បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចកា ជំរុជ្ឈិស្សតិ
 ទុក្ខសច្ចកា ជំរុជ្ឈិត្ថ ។

(១៨៣) យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ជំរុជ្ឈិត្ថ
 តស្ស តត្ថ មគ្គសច្ចំ ជំរុជ្ឈិស្សតិ ។ អគ្គមគ្គស្ស កត្ថ-
 ក្កុណោ អរហន្តានំ យេ ច បុគ្គជ្ជនា មគ្គំ ធម្ម បដិ-
 លភិស្សន្តិ រាចាយិកានំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ជំរុជ្ឈិត្ថ ធា ច តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ជំរុជ្ឈិស្សតិ
 អគ្គមគ្គស្ស ឧប្បាទក្កុណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អគ្គមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ យេ ចញ្ញោ មគ្គំ បដិលភិ-
 ស្សន្តិ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចកា ជំរុជ្ឈិត្ថ មគ្គ-
 សច្ចកា ជំរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ មគ្គសច្ចំ
 ជំរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ជំរុជ្ឈិតាតិ ។

មគ្គសច្ចំ លេតិសេត្វហោ នីវរេតិសេតិ ក្នុងវិចារោ ទុក្ខសច្ចំ លេតិ
 សត្វនោះ លេតិហើយ ក្នុងវិចារោ ។ ទុក្ខសច្ចំ កាលចូលទៅកាន់
 សុទ្ធាភិស មគ្គសច្ចំ លេតិសត្វតាំងនោះ នីវរេតិសេតិ ក្នុងវិចារោ តែ
 ទុក្ខសច្ចំ លេតិសត្វតាំងនោះ មិនលេតិហើយ ក្នុងវិចារោ ។ ទុក្ខសច្ចំ
 នឹងបាន ទ្វាមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុងទុក្ខណា ខែ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ទុក្ខសត្វដទៃណា នឹងបាន ទ្វាមគ្គ មគ្គសច្ចំ លេតិ
 សត្វតាំងនោះ នីវរេតិសេតិ ទុក្ខសច្ចំ លេតិហើយផង ក្នុងវិចារោ ។

(១៨៤) សមុទយសច្ចំ លេតិសត្វណា លេតិហើយ ក្នុងវិ-
 ណា មគ្គសច្ចំ លេតិសត្វនោះ នីវរេតិសេតិ ក្នុងវិចារោ ។ សមុ-
 ទយសច្ចំ លេតិព្រះអរហន្តតាំងឡាយ ក្នុងកត្តណា ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ
 នីវរេតិសេតិ ទុក្ខសត្វ ដែលជាបុគ្គជ្ជនា នឹងមិនបាន ទ្វាមគ្គ នីវរេតិសេតិ
 សត្វ ដែលកើតក្នុងអបាយតាំងនោះ លេតិហើយ ក្នុងវិចារោ តែមគ្គ-
 សច្ចំ លេតិសត្វតាំងនោះ នឹងមិនលេតិសេតិ ក្នុងវិចារោ ។ ទុក្ខសត្វ
 នឹងបាន ទ្វាមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុងទុក្ខណា ខែ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ទុក្ខសត្វដទៃណា នឹងបាន ទ្វាមគ្គ សមុទយសច្ចំ
 លេតិសត្វតាំងនោះ លេតិហើយផង មគ្គសច្ចំ នីវរេតិសេតិ ក្នុងវិ-
 ចារោ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ចំ លេតិសត្វណា នីវរេតិសេតិ ក្នុង
 វិណា សមុទយសច្ចំ លេតិសត្វនោះ លេតិហើយ ក្នុងវិចារោ ។

សុត្តន្តកថាសំ ធុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ តេសំ
 តត្ថ មគ្គសង្ខំ ធិរុជ្ឈិស្សតិ នោ ធិ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសង្ខំ ធិរុជ្ឈិត្ថ អគ្គមគ្គស្ស ទុប្បាទក្ខណោ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អគ្គមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ
 យេ ចត្តោ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ មគ្គ-
 សង្ខារា ធិរុជ្ឈិស្សតិ សមុទយសង្ខារា ធិរុជ្ឈិត្ថ ។

[១៧៤] យស្ស ធុត្តសង្ខំ ន ធិរុជ្ឈិត្ថ តស្ស
 សមុទយសង្ខំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស
 វា បន មគ្គសង្ខំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ធុត្ត-
 សង្ខំ ន ធិរុជ្ឈិត្ថាតិ ។ ធិរុជ្ឈិត្ថ ។

[១៧៥] យស្ស ធុត្តសង្ខំ ន ធិរុជ្ឈិត្ថ តស្ស
 មគ្គសង្ខំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស វា
 បន មគ្គសង្ខំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ធុត្តសង្ខំ
 ន ធិរុជ្ឈិត្ថាតិ ។ ន ធិរុជ្ឈិត្ថ ។

[១៧៦] យស្ស សមុទយសង្ខំ ន ធិរុជ្ឈិត្ថ
 តស្ស មគ្គសង្ខំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស
 វា បន មគ្គសង្ខំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស សមុទយ-
 សង្ខំ ន ធិរុជ្ឈិត្ថាតិ ។ ធិរុជ្ឈិត្ថ ។

មគ្គសង្ខ របស់ពួកសុត្តន្តវិសោធន៍នោះ ក្នុងកថាខណ្ឌ កំពុងប្រព្រឹត្ត
 ទៅ នឹងលេចទៅ ក្នុងជំនាន់ តែសមុទយសង្ខ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនលេចហើយ ក្នុងជំនាន់ទេ ពួកសត្វ នឹងបាន ឲ្យមគ្គជីវិតស្រី
 គង់លំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុងទុប្បាទក្ខណៈ ខែមគ្គជីវិតស្រី ឬក៏ ពួក
 សត្វដទៃណា នឹងបាន ឲ្យមគ្គ មគ្គសង្ខ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 លេចទៅផង សមុទយសង្ខ លេចហើយផង ក្នុងជំនាន់ ។

[១៧៤] ធុត្តសង្ខ របស់សត្វណា មិនលេចហើយ សមុទយ-
 សង្ខ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅដែរឬ ។ មិនមានទេ ។
 មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសង្ខ របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ ធុត្ត-
 សង្ខ របស់សត្វនោះ មិនលេចហើយឬ ។ លេចហើយ ។

[១៧៥] ធុត្តសង្ខ របស់សត្វណា មិនលេចហើយ មគ្គសង្ខ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 មគ្គសង្ខ របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ ធុត្តសង្ខ របស់សត្វនោះ
 មិនលេចហើយឬ ។ មិនលេចហើយ ។

[១៧៦] សមុទយសង្ខ របស់សត្វណា មិនលេចហើយ មគ្គ-
 សង្ខ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត មគ្គសង្ខ របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ សមុទយ-
 សង្ខ របស់សត្វនោះ មិនលេចហើយឬ ។ លេចហើយ ។

(១៧៧) យេត្ត មុត្តសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋិតំ ។ យេ ។

(១៧៨) យស្ស យេត្ត ធុត្តសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋិតំ
តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋិត្យតិ ។
ធិរុដ្ឋិត្យតិ ។ យស្ស វា បន យេត្ត សមុទយ-
សច្ចំ ន ធិរុដ្ឋិត្យតិ តស្ស តត្ថ ធុត្តសច្ចំ ន
ធិរុដ្ឋិត្យតិ ។ ធិរុដ្ឋិតំ ។

(១៧៩) យស្ស យេត្ត ធុត្តសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋិតំ
តស្ស តត្ថ មត្តសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋិត្យតិ ។ ធិរុដ្ឋិត្យ-
តិ ។ យស្ស វា បន យេត្ត មត្តសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋិត្យតិ
តស្ស តត្ថ ធុត្តសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋិត្យតិ ។ ធិរុដ្ឋិតំ ។

(១៨០) យស្ស យេត្ត សមុទយសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋិតំ
តស្ស តត្ថ មត្តសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋិត្យតិ ។ សុទ្ធាវា-
សានំ ធុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ តេសំ តត្ថ សមុ-
ទយសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋិតំ នោ ច តេសំ តត្ថ មត្តសច្ចំ
ន ធិរុដ្ឋិត្យតិ មសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ សមុទយ-
សត្តញ្ចំ ន ធិរុដ្ឋិតំ មត្តសច្ចញ្ចំ ន ធិរុដ្ឋិត្យតិ ។

(១៨១) ទុក្ខសច្ចំ មិនលេត់ហើយ ក្នុងជីវណា ។ យេ ។

(១៨២) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា មិនលេត់ហើយ ក្នុងជីវណា
សមុទយសច្ចំ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេត់ទៅ ក្នុងជីវនោះវិញ ។
នឹងលេត់ទៅ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា
នឹងមិនលេត់ទៅ ក្នុងជីវណា ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វនោះ មិនលេត់
ហើយ ក្នុងជីវនោះវិញ ។ លេត់ហើយ ។

(១៨៣) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា មិនលេត់ហើយ ក្នុងជីវណា
មត្តសច្ចំ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេត់ទៅ ក្នុងជីវនោះវិញ ។ នឹង
លេត់ទៅ ។ មួយយ៉ាងទៀត មត្តសច្ចំ របស់សត្វណា នឹងមិន
លេត់ទៅ ក្នុងជីវណា ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វនោះ មិនលេត់ហើយ
ក្នុងជីវនោះវិញ ។ លេត់ហើយ ។

(១៨៤) សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា មិនលេត់ហើយ ក្នុង
ជីវណា មត្តសច្ចំ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេត់ទៅ ក្នុងជីវនោះវិញ ។
សមុទយសច្ចំ របស់សត្វព្រាហ្មណ៍នោះ ក្នុងចិត្តទី២ កំពុងប្រព្រឹត្ត
ទៅ មិនលេត់ហើយ ក្នុងជីវនោះ តែមត្តសច្ចំ របស់សត្វព្រាហ្មណ៍នោះ មិន
មែនជាមិនលេត់ទៅ ក្នុងជីវនោះទេ សមុទយសច្ចំ របស់ព្រាហ្មណ៍
ព្រាហ្មណ៍នោះ មិនលេត់ហើយផង មត្តសច្ចំ នឹងមិនលេត់ទៅផង ក្នុងជីវនោះ ។

យស្ស វា ឋាន យត្ថ មគ្គសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋិតាតិ ។ អត្ថ-
 មគ្គស្ស កត្តត្ថុណោ អាហត្ថានំ យេ ច បុត្តដ្ឋនា
 មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ អាចាយិកានំ តេសំ តត្ថ
 មគ្គស្ស ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សមុ-
 ទយសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋិត្ថ អសញ្ញាសត្ថានំ តេសំ តត្ថ
 មគ្គសច្ចក្ស ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ សមុទយសច្ចក្ស ន
 ធិរុដ្ឋិត្ថ ។

និពាណិ ធិដ្ឋិតំ ។

(១៩០) យស្ស ធុត្ថសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ធិរុដ្ឋិតិ ។ នោ ។ យស្ស វា ឋាន
 សមុទយសច្ចំ ធិរុដ្ឋិតិ តស្ស ធុត្ថសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ។
 នោ ។ យស្ស ធុត្ថសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស មគ្គសច្ចំ
 ធិរុដ្ឋិតិ ។ នោ ។ យស្ស វា ឋាន មគ្គសច្ចំ
 ធិរុដ្ឋិតិ តស្ស ធុត្ថសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ។ នោ ។ យស្ស
 សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស មគ្គសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋិ-
 តិ ។ នោ ។ យស្ស វា ឋាន មគ្គសច្ចំ ធិរុដ្ឋិតិ
 តស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ។ នោ ។

មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង លេចឡើង ក្នុងទី
 ណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនលេចឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងគង្គត្ថណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ
 និងរបស់តួកសត្វ ដែលជាបុគ្គដ្ឋន នឹងមិនបាទ ឬមគ្គ និងរបស់តួក
 សត្វ ដែលកើតក្នុងអប្បាយទាំងនោះ នឹងមិនលេចឡើង ក្នុងទីនោះ តែ
 សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចឡើង ក្នុងទី
 នោះទេ មគ្គសច្ច របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចឡើងផង
 សមុទយសច្ច មិនលេចឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

២៦ និពាណិ ។

(១៩១) មគ្គសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង សមុទយសច្ច
 របស់សត្វនោះ លេចឡើង ។ មិនលេចឡើង ។ មួយយ៉ាងទៀត
 សមុទយសច្ច របស់សត្វណា លេចឡើង មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ
 កើតឡើងឬ ។ មិនកើតឡើងទេ ។ មគ្គសច្ច របស់សត្វណា កើត
 ឡើង មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ លេចឡើង ។ មិនលេចឡើង ។
 មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា លេចឡើង មគ្គសច្ច របស់
 សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មិនកើតឡើងទេ ។ សមុទយសច្ច របស់
 សត្វណា កើតឡើង មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ មិនលេចឡើង ។
 មិនលេចឡើង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា លេចឡើង
 សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មិនកើតឡើងទេ ។

យត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ តត្ថ សមុទយសង្ខំ និរុជ្ឈតិ-
 តិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ នោ ធម៌
 តត្ថ សមុទយសង្ខំ និរុជ្ឈតិ ។ យត្ថកំ ទុប្បាទកំរោមិ
 និរោធកំរោមិ ទុប្បាទនិរោធកំរោមិ សនិសំ ។ នត្ថ
 នានាការណំ^(១) ។ យស្ស យត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ សមុទយសង្ខំ និរុជ្ឈតិ ។ នោ ។
 យស្សកម្មំ យស្សយត្ថកម្មំ សនិសំ ។

(១៧២) យស្ស ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 សមុទយសង្ខំ ន និរុជ្ឈតិ ។ តណ្ហាយេ កង្កក្ខ-
 ណោ តេសំ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ នោ ធម៌ តេសំ
 សមុទយសង្ខំ ន និរុជ្ឈតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ បវត្ត
 តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អរូបេ មគ្គស្ស
 ន ផលស្ស ធម៌ ទុប្បាទក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសង្ខំ
 ទុប្បជ្ឈតិ សមុទយសង្ខំ ន និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស
 កំ បន សមុទយសង្ខំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស ទុក្ខ-
 សង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ ។ សព្វេសំ ឧបបន្នន្តានំ បវត្ត
 ចិត្តស្ស ទុប្បាទក្ខណោ តេសំ សមុទយសង្ខំ

ទុក្ខសង្ខំ កើតឡើង ក្នុងវិជ្ជា សមុទយសង្ខំ លេចនៅ ក្នុងវិជ្ជា ។
 ទុក្ខសង្ខំ កើតឡើង ក្នុងអសញ្ញាសត្តនោះ តែសមុទយសង្ខំ មិនលេចនៅ
 ក្នុងវិជ្ជានោះ ។ ពាក្យថា ក្នុងវិជ្ជា គឺក្នុងទុប្បាទកំរោមិ និរោធកំរោមិ
 គឺ ទុប្បាទនិរោធកំរោមិ ប្រហែល ១ គ្នា ។ ការធ្វើឱ្យផ្សេង ១ គ្នា បើ
 មានឡើយ ។ ទុក្ខសង្ខំ លេចសត្វណា កើតឡើង ក្នុងវិជ្ជា សមុ-
 ទយសង្ខំ លេចសត្វនោះ លេចនៅ ក្នុងវិជ្ជានោះ ។ មិនលេចទេ ។
 ពាក្យថា លេចសត្វណា ពាក្យថា លេចសត្វណា ក្នុងវិជ្ជា គឺ
 ប្រហែល ១ គ្នា ។

(១៧៣) ទុក្ខសង្ខំ លេចសត្វណា មិនកើតឡើង សមុទយ-
 សង្ខំ លេចសត្វនោះ មិនលេចនៅទេ ។ ទុក្ខសង្ខំ លេចសត្វទាំងនោះ
 មិនកើតឡើង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃតណ្ហា តែសមុទយសង្ខំ លេចសត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចនៅទេ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្បត ក្នុង
 កង្កក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកតណ្ហា ក្នុងបទប្បដ្ឋ នឹងក្នុងទុប្បាទក្ខ-
 ណៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបកា ទុក្ខសង្ខំ លេចសត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនកើតឡើងផង សមុទយសង្ខំ មិនលេចនៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត
 សមុទយសង្ខំ លេចសត្វណា មិនលេចនៅ ទុក្ខសង្ខំ លេចសត្វនោះ
 មិនកើតឡើងទេ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងទុប្ប-
 ាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបទប្បដ្ឋ សមុទយសង្ខំ លេចសត្វទាំងនោះ

ន ធិរុដ្ឋតិ ធា ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ
 សព្វេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ មគ្គវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 កង្កត្តុណោ អរូប មគ្គស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បា-
 នក្ខណោ តេសំ សប្បនិយមសច្ចញ្ច ន ធិរុដ្ឋតិ ទុក្ខ-
 សច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជតិ ។

(១៧៣) យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ តស្ស
 មគ្គសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ ។ មគ្គស្ស កង្កត្តុណោ
 តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ ធា ច តេសំ មគ្គសច្ចំ
 ន ធិរុដ្ឋតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ មគ្គវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អរូប មគ្គស្ស ច ផលស្ស
 ច ឧប្បានក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជតិ
 មគ្គសច្ចញ្ច ន ធិរុដ្ឋតិ ។ យស្ស វ ច ន មគ្គ-
 សច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ ។
 សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បានក្ខណោ
 តេសំ មគ្គសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ ធា ច តេសំ ទុក្ខ-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ មគ្គវិប្ប-
 យុត្តចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អរូប មគ្គស្ស ច ផលស្ស
 ច ឧប្បានក្ខណោ តេសំ មគ្គសច្ចញ្ច ន ធិរុដ្ឋតិ
 ទុក្ខសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជតិ ។

មិនលេចទៅ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ មិនលេចទៅដឹងឡើយ
 ទេ ពួកសត្វតាំងអស់ កាលច្បុក ក្នុងកង្កត្តុណា ខែចិត្តដែលប្រាស
 ចាកក្ខណៈ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងប្បវត្តនៈ ខែមគ្គនិងផល ក្នុង
 អរូបភព សមុទយសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ មិនលេចទៅដឹង ទុក្ខ-
 សច្ច មិនកើតឡើយផង ។

(១៧៣) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើយ មគ្គសច្ច
 របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ មិន
 កើតឡើយ ក្នុងកង្កត្តុណា ខែមគ្គ ខែមគ្គសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនលេចទៅទេ ពួកសត្វតាំងអស់ កាលច្បុក ក្នុងកង្កត្តុណា
 ខែចិត្តដែលប្រាសចាកមគ្គ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងប្បវត្តនៈ ខែមគ្គ
 និងផល ក្នុងអរូបភព ទុក្ខសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ មិនកើតឡើយផង
 មគ្គសច្ច លេចទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា
 មិនលេចទៅ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើយឬ ។ ពួកសត្វ
 តាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងប្បវត្តនៈ ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 មគ្គសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ មិនលេចទៅ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វ
 តាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅទេ ពួកសត្វតាំងអស់ កាលច្បុក
 ក្នុងកង្កត្តុណា ខែចិត្តដែលប្រាសចាកមគ្គ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងប្បវ-
 ត្តនៈ ខែមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព មគ្គសច្ច របស់សត្វតាំង
 នោះ មិនលេចទៅផង ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើយផង ។

[១៩៤] យស្ស សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 មគ្គសច្ចំ ន ជំរុជ្ឈតិ ។ មគ្គស្ស កង្កក្ខណោ
 តេសំ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ មគ្គ-
 សច្ចំ ន ជំរុជ្ឈតិ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ទុប្បនក្ខណោ
 មគ្គវិប្បយុត្តចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ និរោធសមា-
 បដ្ឋានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ សមុទយសច្ចកា
 ទុប្បជ្ឈតិ មគ្គសច្ចកា ន ជំរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វ
 បន មគ្គសច្ចំ ន ជំរុជ្ឈតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ
 ទុប្បជ្ឈតិ ។ តណ្ហាយ ទុប្បនក្ខណោ តេសំ
 មគ្គសច្ចំ ន ជំរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ សមុទយ-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ទុប្បនក្ខណោ
 មគ្គវិប្បយុត្តចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ និរោធសមាបដ្ឋានំ
 អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ មគ្គសច្ចកា ន ជំរុជ្ឈតិ
 សមុទយសច្ចកា ទុប្បជ្ឈតិ ។

[១៩៥] យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ ។ បេ ។

[១៩៦] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ ។ បេ ។
 យស្សកម្មំ យស្សយត្ថកម្មំ សនិសំ ។ យស្សយត្ថ-
 កោបិ និរោធសមាបដ្ឋានន្តិ^(១) ន កាកាត្វំ ។

១ ឧ. និរុទ្ទហ ចេតន្តិ ទិស្សតិ ។

[១៩៤] សមុទយសច្ច បដិដ្ឋាន ឧប្បន្នសមាស
 សច្ច របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅឬ ។ សមុទយសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គ តែមគ្គសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅទេ សមុទយសច្ច របស់ពួកសត្វ
 ដែលចូលកាន់និរោធ និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ផង មគ្គសច្ច មិនលេចទៅផង ក្នុងឧប្បនក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាស
 ចាកកណ្តា និងក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកមគ្គ ។ ប្តូរយ៉ាង
 ទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា មិនលេចទៅ សមុទយសច្ច របស់
 សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេច
 ទៅ ក្នុងឧប្បនក្ខណៈ នៃកណ្តា តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ មគ្គសច្ច របស់ពួកសត្វ ដែលចូល
 កាន់និរោធ និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅផង សមុ-
 ទយសច្ច មិនកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បនក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាក
 កណ្តា និងក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកមគ្គ ។

[១៩៥] ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[១៩៦] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ។ បេ ។ ពាក្យថា របស់សត្វណា ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទី
 ណា ប្រហែលៗគ្នា ។ ឯពាក្យថា របស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធ
 បណ្ឌិត មិនគប្បីធ្វើ គ្រងពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណាទេ ។

(១៩៧) យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិតំ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ជីវុជ្ឈិតាតំ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា
 បន សមុទយសច្ចំ ។ បេ ។ អាមត្តា ។ អតីតា
 បុត្តា យេថា ទុប្បាទករេ វិភត្តា ឯវំ ទុប្បាទនិរោធេ-
 បិ អនុលោមម្យំ បច្ចនិយម្យំ វិភជិតតំ ។

(១៩៨) យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិតំ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ជីវុជ្ឈិតាតំ ។ អត្តមត្តសបដ្ឋិទំ
 អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិតំ យោ ច
 តេសំ សមុទយសច្ចំ ជីវុជ្ឈិតំ ឥតរេសំ តេសំ
 ទុក្ខសច្ចកា ទុប្បជ្ឈិតំ សមុទយសច្ចកា ជីវុជ្ឈិ-
 តំ ។ យស្ស វា បន សមុទយសច្ចំ ។ បេ ។
 អាមត្តា ។

(១៩៩) យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិតំ តស្ស
 មត្តសច្ចំ ជីវុជ្ឈិតាតំ ។ អត្តមត្តស្ស កត្តក្កុលា
 អរហន្តានំ យេ ច បុត្តជ្ឈនា មត្តំ ធម៌ បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិតំ យោ ច តេសំ
 មត្តសច្ចំ ជីវុជ្ឈិតំ អត្តមត្តស្ស ទុប្បាទក្កុលា
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ

(១៩៧) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា បំបើកឡើងហើយ សមុ-
 ទយសច្ចំ របស់សត្វនោះ លេងហើយ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។ បុត្តា ជាអតីត ដែល
 លោកចែកហើយ ក្នុងទម្រង់នោះ យ៉ាងណា អនុលោមក្តី បច្ចនិយមក្តី
 លោកតប្រើចែក ក្នុងទម្រង់នៃពេជ្រ គឺយ៉ាងនោះដែរ ។

(១៩៨) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង សមុទយសច្ចំ
 របស់សត្វនោះ នឹងលេងទៅ ។ ទុក្ខសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្តទាំង-
 ឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែល
 ជាសត្វនឹងបាទ ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងកើត
 ឡើង តែសមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេងទៅទេ ទុក្ខ-
 សច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង សមុទយសច្ចំ
 នឹងលេងទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា
 ។ បេ ។ អើ ។

(១៩៩) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង មត្តសច្ចំ
 របស់សត្វនោះ នឹងលេងទៅ ។ ទុក្ខសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្តទាំង-
 ឡាយ ក្នុងកត្តក្កុលា នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់សត្វទាំងនោះ
 ដែលជាបុត្តជ្ឈន មិនមែនបាទ ឲ្យមគ្គ នឹងកើតឡើង តែមត្តសច្ចំ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេងទៅទេ ទុក្ខសច្ចំ នឹងបាទ ឲ្យមគ្គដ៏
 ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងទម្រង់នៃពេជ្រ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ

សម្ភារៈ បរិក្ខារ ឧបករណ៍

យេ ចន្លោះ មក្តី បដិលកិស្សន្តិ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច
ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ មក្តសច្ចញ្ច ជិវ្ហជ្ជិស្សន្តិ ។ យស្ស វា
បទ មក្តសច្ចំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

(២០០) យស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
តស្ស មក្តសច្ចំ ជិវ្ហជ្ជិស្សន្តិតិ ។ យេ បុត្តជ្ជនា
មក្តំ ១ បដិលកិស្សន្តិ តេសំ សមុទយសច្ចំ ឧប្ប-
ជ្ជិស្សន្តិ នោ ច តេសំ មក្តសច្ចំ ជិវ្ហជ្ជិស្សន្តិ យេ
មក្តំ បដិលកិស្សន្តិ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្ប-
ជ្ជិស្សន្តិ មក្តសច្ចញ្ច ជិវ្ហជ្ជិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បទ
មក្តសច្ចំ ជិវ្ហជ្ជិស្សន្តិ តស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្ស-
ន្តិតិ ។ អក្កមក្តស្ស ឧប្បាទត្ថុណោ យស្ស ចិត្តស្ស
អនន្តរា អក្កមក្តំ បដិលកិស្សន្តិ តេសំ មក្តសច្ចំ
ជិវ្ហជ្ជិស្សន្តិ នោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិ-
ស្សន្តិ យេ មក្តំ បដិលកិស្សន្តិ តេសំ មក្តសច្ចញ្ច
ជិវ្ហជ្ជិស្សន្តិ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។

(២០១) យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ បេ ។

(២០២) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ជិវ្ហជ្ជិស្សន្តិតិ ។

សម្ភារៈ បរិក្ខារ ឧបករណ៍

ឬតិ ពួកសត្វផ្សេងៗ ទាំងឡាយ ឬបុគ្គល ឬក្រុម របស់សត្វទាំង
នោះ ទាំងកើតឡើងផង មក្តសច្ចំ ទាំងលេចទៅផង ។ មួយយ៉ាង
ទៀត មក្តសច្ចំ របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

(២០០) សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា ទាំងកើតឡើង មក្ត-
សច្ចំ របស់សត្វនោះ ទាំងលេចទៅ ។ ពួកសត្វណា ជាបុគ្គល ទាំង
មិនបាន ឬមក្ត សមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ ទាំងកើតឡើង
តែមក្តសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ ទាំងមិនលេចទៅទេ ពួកសត្វណា ទាំង
បាន ឬមក្ត សមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ ទាំងកើតឡើងផង
មក្តសច្ចំ ទាំងលេចទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មក្តសច្ចំ របស់សត្វ
ណា ទាំងលេចទៅ សមុទយសច្ចំ របស់សត្វនោះ ទាំងកើតឡើង
ឬ ។ ពួកសត្វ ទាំងបាន ឬមក្តដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ វិនិច្ឆ័យណា
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ វិនិច្ឆ័យប្រសើរ មក្តសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ ទាំង
លេចទៅ តែសមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ ទាំងមិនកើតឡើងទេ
ពួកសត្វណា ទាំងបាន ឬមក្ត មក្តសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ ទាំង
លេចទៅផង សមុទយសច្ចំ ទាំងកើតឡើងផង ។

(២០១) ទុក្ខសច្ចំ ទាំងកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(២០២) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា ទាំងកើតឡើង ក្នុងទីណា
សមុទយសច្ចំ របស់សត្វនោះ ទាំងលេចទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។

អត្ថមត្តសមន្តិកំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អត្ថមត្តំ បដិលភិស្សន្តំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សមុ-
 ធយសច្ចំ ធិរុជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ ចតុកោតារាវនំ
 បញ្ចកោតារាវនំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ សមុធយសច្ចញ្ច ធិរុជ្ជិស្សតិ ។ យស្សតាម្បិ
 យស្សយត្ថតាម្បិ សទិសំ ។

(២០៣) យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 សមុធយសច្ចំ ន ធិរុជ្ជិស្សតិ ។ តាមថា ។
 យស្ស វា បទ សមុធយសច្ចំ ន ធិរុជ្ជិស្សតិ
 តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។ អត្ថមត្តសមន្តិកំ
 អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្ថមត្តំ បដិ-
 លភិស្សន្តំ តេសំ សមុធយសច្ចំ ន ធិរុជ្ជិស្សតិ
 នោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ បន្តិមចិត្ត-
 សមន្តិកំ តេសំ សមុធយសច្ចញ្ច ន ធិរុជ្ជិស្សតិ
 ទុក្ខសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។

ទុក្ខសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ
 និងរបស់សេនាសត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ទូរមគ្គដ៏ប្រសើរ
 ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែសមុធយសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចនៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ
 ដែលនៅក្នុងចក្ខុវិស័យភាគត មិនបញ្ចកោតារាវន ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងកើតឡើងផង សមុធយសច្ច នឹងលេចនៅផង ក្នុងទីនោះ ។
 ពាក្យថា របស់សត្វណាភ្នំ ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណាភ្នំ
 ប្រហែល ។ ខា ។

(២០៣) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង សមុធយ-
 សច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចនៅឬ ។ តើ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 សមុធយសច្ច របស់សត្វណា នឹងលេចនៅ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ
 នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ សមុធយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ
 ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលនឹងបាន
 ទូរមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងមិនលេចនៅ តែទុក្ខ-
 សច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ
 ដែលប្រកបដោយចិត្តវិបិដក សមុធយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនលេចនៅផង ទុក្ខសច្ច នឹងមិនកើតឡើងផង ។

[២០២] យស្ស មុត្តសត្វំ ទុច្ឆន្ទ្យស្បតិ៍ តស្ស
 មត្តសត្វំ ន ធិរុជ្ឈិស្បតិ៍ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា
 បទ មត្តសត្វំ ន ធិរុជ្ឈិស្បតិ៍ តស្ស ទុត្តសត្វំ
 ទុច្ឆន្ទ្យស្បតិ៍ ។ មត្តមត្តស្ស ភន្តត្តុណ អរហន្តា-
 នំ យេ ច បុត្តជ្ជនា មត្តំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 មត្តសត្វំ ន ធិរុជ្ឈិស្បតិ៍ នោ ច តេសំ ទុត្តសត្វំ
 ទុច្ឆន្ទ្យស្បតិ៍ បច្ចិបចិត្តសមន្តីនំ តេសំ មត្តសត្វត្វ
 ន ធិរុជ្ឈិស្បតិ៍ ទុត្តសត្វត្វ ទុច្ឆន្ទ្យស្បតិ៍ ។

[២០៣] យស្ស សមុទយសត្វំ ទុច្ឆន្ទ្យស្បតិ៍
 តស្ស មត្តសត្វំ ន ធិរុជ្ឈិស្បតិ៍ ។ មត្តមត្តស្ស
 ទុច្ឆន្ទ្យសត្វណ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា មត្តមត្តំ
 បដិលភិស្សន្តិ តេសំ សមុទយសត្វំ ទុច្ឆន្ទ្យស្បតិ៍
 នោ ច តេសំ មត្តសត្វំ ន ធិរុជ្ឈិស្បតិ៍ មត្តមត្តស្ស
 ភន្តត្តុណ អរហន្តានំ តេសំ សមុទយសត្វត្វ
 ទុច្ឆន្ទ្យស្បតិ៍ មត្តសត្វត្វ ន ធិរុជ្ឈិស្បតិ៍ ។ យស្ស
 វា បទ មត្តសត្វំ ន ធិរុជ្ឈិស្បតិ៍ តស្ស សមុទ-
 យសត្វំ ទុច្ឆន្ទ្យស្បតិ៍ ។ យេ បុត្តជ្ជនា មត្តំ
 ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ មត្តសត្វំ ន ធិរុជ្ឈិស្បតិ៍

[២០៤] មុត្តសត្វ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង មត្តសត្វ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចកើតឡើង ។ តើ ។ មួយយ៉ាងទៀត មត្ត-
 សត្វ របស់សត្វណា នឹងមិនលេចកើត ទុក្ខសត្វ របស់សត្វនោះ
 នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ មត្តសត្វ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុង
 ក្នុងគ្រិលៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុគ្គដ្ឋន
 នឹងមិនបាន នូវមគ្គ នឹងមិនលេចកើត តែទុក្ខសត្វ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្ត
 ជាបំផុត មត្តសត្វ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចកើតឡើង ទុក្ខសត្វ
 នឹងមិនកើតឡើងឯង ។

[២០៥] សមុទយសត្វ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង មត្ត-
 សត្វ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចកើតឡើង ។ ពួកសត្វ នឹងបាន នូវ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទគ្រិលៈ នៃមគ្គដ៏
 ប្រសើរ សមុទយសត្វ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង តែ
 មត្តសត្វ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនលេចកើតឡើងទេ សមុទយ-
 សត្វ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ នឹងមិនកើតឡើងឯង មត្តសត្វ នឹង
 មិនលេចកើតឡើង ក្នុងគ្រិលៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 មត្តសត្វ របស់សត្វណា នឹងមិនលេចកើត សមុទយសត្វ របស់
 សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វណា ជាបុគ្គដ្ឋន នឹង
 មិនបាន នូវមគ្គ មត្តសត្វ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចកើត

នោ ធម៌ តេសំ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ អត្ត-
 មគ្គស្ស កង្កត្តុណោ អវហន្តានំ តេសំ មគ្គសច្ចញ្ច
 ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ។

[២០២] យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យេ ។

[២០៣] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ។

យស្សកម្មំ យស្សយត្ថកម្មំ សទ្ទិសំ ។ យេ ។

សមុទយសច្ចំ មគ្គសច្ចំ ឆានាភារណំ ។ អត្តមគ្គស្ស

កង្កត្តុណោ អវហន្តានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ

តត្ថ មគ្គសច្ចញ្ច ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច

ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ។

[២០៤] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស

សមុទយសច្ចំ ជិវុជ្ឈិត្ថាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា

បន ។ យេ ។ បច្ចុប្បន្នោភិក្ខុតា បុច្ឆា ទុប្បាទវារេបិ

ទុប្បាទវិភេទវារេបិ យស្សកម្មំ យត្ថកម្មំ យស្ស-

យត្ថកម្មំ អនុលោមម្យំ បច្ចុប្បន្នម្យំ សទ្ទិសំ ។

អសម្មោហានុន វិភិក្ខុតំ ។

តៃសមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាខឹងមិនកើតឡើងទេ
 មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងនោះ ខឹងមិនលេចទៅផង សមុទយសច្ច
 ខឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងកង្កត្តុណា ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ ។

[១០៦] ទុក្ខសច្ច ខឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិត ។ យេ ។

[២០៧] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា ខឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិត ។

ពាក្យថា របស់សត្វណា ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងជីវិត ។

ប្រហែលៗគ្នា ។ យេ ។ សមុទយសច្ច មគ្គសច្ច មានការផ្ទុះផ្សើងៗ

គ្នា ។ មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ខឹងរបស់អសត្វ

ទាំងនោះ ខឹងមិនលេចទៅផង សមុទយសច្ច ខឹងមិនកើតឡើងផង

ក្នុងកង្កត្តុណា ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ ។

[២០៨] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង សមុទយសច្ច របស់

សត្វនោះ លេចហើយថ្ម ។ ភី ។ មួយយ៉ាងទៀត របស់សត្វណា

។ យេ ។ បុច្ឆា ជាអតីត (លោកចែកហើយ) ដោយបច្ចុប្បន្ន ពាក្យ

ថា របស់សត្វណា ពាក្យថា ក្នុងជីវិត ពាក្យថា របស់សត្វណា

ក្នុងជីវិត អនុលោមក្តី បច្ចុប្បន្នក្តី ទាំងអស់នេះ ក្នុងទម្លាប់ទាំង

ខឹងទម្លាប់ទាំងនោះ ប្រហែលៗគ្នា ។ បណ្ឌិត ដែលមិនវិជ្ជា

គប្បីចែកផងចុះ ។

[២០៩] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។ អត្តមត្តស្ស ឧប្បា-
 នត្តលោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បានត្តលោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ឧប្បានត្តលោ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ
 នោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ ជិវុជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ បរិត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បានត្តលោ តេសំ
 ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ សមុទយសច្ចញ្ច ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បទ សមុទយសច្ចំ ជិវុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ សព្វេសំ ចរុន្តានំ បរិត្តេ
 ចិត្តស្ស កត្តត្តលោ អរូប មត្តស្ស ច ជលស្ស ច
 ឧប្បានត្តលោ តេសំ សមុទយសច្ចំ ជិវុជ្ឈិស្សតិ
 នោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ សព្វេសំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ បរិត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បានត្តលោ តេសំ
 សមុទយសច្ចញ្ច ជិវុជ្ឈិស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[២០៩] ទុក្ខសច្ចំ រេសំសត្វនា កើតឡើង សមុទយសច្ចំ
 រេសំសត្វនា រីករាលដាល ។ ទុក្ខសច្ចំ រេសំព្រះអរហន្តទាំង-
 ឡាយ ក្នុងឧប្បាទក្នុងនោះ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរេសំសត្វទាំងនោះ
 ដែលជាសត្វនឹងបាន ឡើងមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុង
 ឧប្បាទក្នុងនោះ នៃចិត្ត កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្នុងនោះ នៃចិត្តនោះ តែ
 សមុទយសច្ចំ រេសំសត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ពួកសត្វក្រៅនេះ
 កាលចាប់ដៃសន្ធឹ ក្នុងឧប្បាទក្នុងនោះ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ចំ
 រេសំសត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង សមុទយសច្ចំ នឹងរលត់ទៅផង ។
 មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ចំ រេសំសត្វណា នឹងរលត់ទៅ ទុក្ខ-
 សច្ចំ រេសំសត្វនោះ នឹងកើតឡើងវិញ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ កាល
 ច្បុក ក្នុងកងក្នុងនោះ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទក្នុងនោះ នៃ
 មគ្គនឹងផល ក្នុងអរូបភព សមុទយសច្ចំ រេសំសត្វទាំងនោះ នឹងរលត់
 ទៅ តែទុក្ខសច្ចំ រេសំសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ
 ទាំងអស់ កាលចាប់ដៃសន្ធឹ ក្នុងឧប្បាទក្នុងនោះ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 សមុទយសច្ចំ រេសំសត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង ទុក្ខសច្ចំ កើត
 ឡើងផង ។

(២០០) យស្ស មុត្តសត្វំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 មត្តសត្វំ ឈិរុជ្ឈិស្សតិ ។ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទត្តលោ យេ ច មុត្តសត្វំ មត្តំ ន បដិ-
 លភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បរុត្ត ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទត្តលោ តេសំ ឧត្តសត្វំ ឧប្បជ្ឈតិ វោ
 ច តេសំ មត្តសត្វំ ឈិរុជ្ឈិស្សតិ អត្តមត្តស្ស ឧប្ប-
 ទត្តលោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា មត្តមត្តំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តលោ យេ
 ច តេសំ មត្តសត្វំ មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បរុត្ត
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តលោ តេសំ ឧត្តសត្វំ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ មត្តសត្វំ ឈិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ
 មត្តសត្វំ ឈិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ឧត្តសត្វំ ឧប្បជ្ឈតិ ។
 អត្តមត្តស្ស កង្កត្តលោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស កង្កត្តលោ
 យេ ច តេសំ មត្តសត្វំ មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ចរុត្តានំ
 បរុត្ត ចិត្តស្ស កង្កត្តលោ អរូបេ មត្តស្ស ច
 ដលស្ស ច ឧប្បាទត្តលោ តេសំ មត្តសត្វំ ឈិរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ វោ ច តេសំ ឧត្តសត្វំ ឧប្បជ្ឈតិ អត្តមត្តស្ស

(២០១) ឧត្តសត្វំ រាសីនំ ឧត្តសត្វំ រាសីនំ ឧត្តសត្វំ រាសីនំ
 សត្វានោះ ឯកលក្ខណៈ ។ ឧត្តសត្វំ រាសីនំ ឧត្តសត្វំ រាសីនំ ឧត្តសត្វំ រាសីនំ
 ត្ថកសត្វានោះ ។ ដែលជាបុព្វជន នឹងមិនបាន ឲ្យមគ្គ ក្នុងឧប្បាទត្តលោ
 នៃចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទត្តលោ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 តើគេឡើង តែមគ្គសត្វ របស់សត្វតាំងនោះ នឹងមិនលក់ទៅទេ ត្ថក
 សត្វ នឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តលោ ក្នុងឧប្បា-
 ទត្តលោ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ត្ថកសត្វដទៃលោ នឹងបាន ឲ្យមគ្គ
 ក្នុងឧប្បាទត្តលោ នៃចិត្តនោះ ត្ថកសត្វតាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ក្នុងឧប្បាទត្តលោ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឧត្តសត្វ របស់សត្វតាំងនោះ
 តើគេឡើងផង មគ្គសត្វ នឹងលក់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសត្វ
 របស់សត្វលោ នឹងលក់ទៅ ឧត្តសត្វ របស់សត្វនោះ ហើយឡើងឬ ។
 ត្ថកសត្វ នឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តលោ ក្នុងកង្កត្ត-
 លោ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ត្ថកសត្វដទៃលោ នឹងបាន ឲ្យមគ្គ ក្នុង
 កង្កត្តលោ នៃចិត្តនោះ ត្ថកសត្វតាំងនោះ កាលច្បុក ក្នុងកង្កត្តលោ
 នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នឹងក្នុងឧប្បាទត្តលោ នៃមគ្គនឹងផល ក្នុងអរូបភព
 មគ្គសត្វ របស់សត្វតាំងនោះ នឹងលក់ទៅ តែឧត្តសត្វ របស់សត្វ
 តាំងនោះ បើកើតឡើងទេ ត្ថកសត្វ នឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ

ឧប្បទានត្ថុណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្ត-
 មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បទានត្ថុណោ
 យេ ចញ្ញោ មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ទុច្ចរេវជ្ជន្តានំ
 បរុត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បទានត្ថុណោ តេសំ បក្កសច្ចត្វា
 ជិវ្ហស្សតិ ទុក្ខសច្ចត្វា ឧប្បជ្ជតិ ។

(២០០) យស្ស សមុទយេសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 មត្តសច្ចំ ជិវ្ហស្សតិ ។ យេ បុគ្គជ្ជនា មត្តំ ន
 បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បទានត្ថុណោ
 តេសំ សមុទយេសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ
 មត្តសច្ចំ ជិវ្ហស្សតិ យេ មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បទានត្ថុណោ តេសំ សមុទយ-
 សច្ចត្វា ឧប្បជ្ជតិ មត្តសច្ចត្វា ជិវ្ហស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន មត្តសច្ចំ ជិវ្ហស្សតិ តស្ស សមុទយេសច្ចំ
 ឧប្បជ្ជតិ ។ អត្តមត្តស្ស ឧប្បទានត្ថុណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ឧប្បទានត្ថុណោ យេ ចញ្ញោ មត្តំ បដិល-
 ភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ កង្កត្តណោ តណ្ហាវិប្ប-
 យុត្តចិត្តេ វត្តមាទេ ជិវេនសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ

កង្កត្តណោ វិបត្តិណោ ក្នុងឧប្បទានត្ថុណោ វិបត្តិណោ ឬក៏ ត្អូញ
 សត្វវិវេណ រឹងប៉ឹង ឬមត្ត ក្នុងឧប្បទានត្ថុណោ វិបត្តិណោ ត្អូញសត្វ
 ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បទានត្ថុណោ វិបត្តិ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 មត្តសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេចទៅផង ទុក្ខសច្ច កើតឡើង
 ផង ។

(២១១) សមុទយេសច្ចំ របស់សត្វណា កើតឡើង មត្តសច្ច
 របស់សត្វនោះ នឹងលេចទៅ ។ ត្អូញសត្វណា ជាបុគ្គជ្ជន នឹងមិន
 បាន ឬមត្ត សមុទយេសច្ច របស់ត្អូញសត្វនោះ ។ កើតឡើង ក្នុង
 ឧប្បទានត្ថុណោ វិបត្តិណោ តែមត្តសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេច
 ទៅទេ ត្អូញសត្វណា នឹងបាន ឬមត្ត សមុទយេសច្ច របស់សត្វ
 នោះ កើតឡើងផង មត្តសច្ច នឹងលេចទៅផង ក្នុងឧប្បទានត្ថុណោ វិប-
 ត្តិណោ ។ ប្បយយ៉ាងទៀត មត្តសច្ច របស់សត្វណា នឹងលេចទៅ
 សមុទយេសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើង ។ ត្អូញសត្វ នឹងបាន ឬ
 មត្តវិបត្តិ ក្នុងលំដាប់ វិបត្តិណោ ក្នុងឧប្បទានត្ថុណោ វិបត្តិ
 ប្រសើរ ឬក៏ ត្អូញសត្វវិវេណ នឹងបាន ឬមត្ត ក្នុងឧប្បទានត្ថុណោ
 វិបត្តិណោ មត្តសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូលទៅ កាន់
 និរោធន៍ នឹងរបស់ត្អូញសត្វទាំងនោះ នឹងលេចទៅ ក្នុងក្នុងក្នុង
 វិបត្តិណោ នឹងក្នុងកាលដែលវិបត្តិប្រាសចាកត្អូញ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ

តេស៍ មន្តសត្វ ពិរុដ្ឋស្បតិ យោ ច តេស៍ សមុទ-
យសត្វ ឧប្បជ្ឈតិ យោ មន្ត បដិលតិស្សន្តិ តេស៍
តស្តាយ ឧប្បាទក្ខណោ តេស៍ មន្តសត្វក្ខា ពិរុដ្ឋ-
ស្បតិ សមុទយសត្វក្ខា ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២០៦) យុទ្ធសាស្ត្រ ទ្វីបភូមិ ។ ប ។

(២០៣) យស្ស យត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
តត្ថ សមុទយសច្ចំ ជីវជ្ឈីស្សតិ ។ អត្ថមត្ថស្ស
ឧប្បាទត្តោ អាហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តោ
យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្ថមត្ថំ បដិលភីស្សន្តិ
តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តោ អសញ្ញាសត្តំ ឧប-
បជ្ឈន្តានំ ភេសំ តត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ លោ-
ក ភេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ជីវជ្ឈីស្សតិ ភត-
ហសំ ធាតុវេក្ការំ បញ្ចវេក្ការំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បវត្តោ
ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តោ ភេសំ តត្ថ ធុត្ថសច្ចំ
ឧប្បជ្ឈតិ សមុទយសច្ចំ ជីវជ្ឈីស្សតិ ។ យស្ស
វា បទ យត្ថ សមុទយសច្ចំ ជីវជ្ឈីស្សតិ តស្ស
តត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ ធាតុវេក្ការា បញ្ច-
វេក្ការា បវត្តានំ បវត្តោ ចិត្តស្ស កដ្ឋត្តោ
អរូបេ អត្ថស្ស ច លស្ស ច ឧប្បាទត្តោ

តែឯករាជ្យរបស់ខ្មែរ របស់លក្ខន្តិកភាព មិនកើតឡើងទេ ក្នុងសង្គមនានា
នឹងបាត់ ឬបែកធ្លាក់ របស់លក្ខន្តិកភាព មិនលេចនៅផង សម្ប-
ជយសព្វ កើតឡើងផង ក្នុងប្រទេសនោះ ខែតុលា ។

(២១២) ពុកស្លា កើតឡើង គង់ជំណា ៗ លេ ៗ

(២១៣) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងលេចនៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ទុក្ខ-
សច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងឧប្បាទទុក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ
នឹងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ឧប្បាទដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់
នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទទុក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលចូលទៅ កាន់អសាវាសក្ខ
ក្នុងឧប្បាទទុក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ កើតឡើង ក្នុងវិនាស តែសមុទយសច្ច
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចនៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ
កាលចូលទៅ កាន់ចតុរោគកាភព នឹងចាករោគកាភព ក្នុងឧប្បាទទុក្ខណៈ
នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង
សមុទយសច្ច នឹងលេចនៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុ-
ទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងលេចនៅ ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់
សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ កាលច្បុក ចាក
ចតុរោគកាភព នឹងចាកបញ្ចារោគកាភព ក្នុងក្នុងទុក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុង
បច្ចុប្បន្ន នឹងក្នុងឧប្បាទទុក្ខណៈ នៃមគ្គ នឹងផល, ក្នុងអបូគត

[illegible]

តេស៍ ឥត សម្បទយសច្ច៍ ជំរុញស្បៀង លោ ច តេស៍
ឥត ឥត សច្ច៍ ឧប្បជ្ឈតិ ចតុរោគាវ បញ្ចរោគាវ ឧប-
បជ្ឈន្តាជំ បរតេ ចិត្តស្ស ឧប្បនេត្តលោ តេស៍ ឥត
សម្បទយសច្ច៍ ជំរុញស្បៀង ឥត សច្ច៍ ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២០២) យស្ស យត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ មត្តសច្ចំ ជិវ្ហ្យ័ស្សតីតិ ។ អហន្តានំ ចិត្តស្ស
 ឧប្បនគ្គុណោ យេ ច បុត្តជ្ឈនា មក្ខំ ន បដិល-
 ភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បរត្ថេ ចិត្តស្ស ឧប្ប-
 នគ្គុណោ អតាយំ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 តត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ណោ ច តេសំ តត្ថ មត្ត-
 សច្ចំ ជិវ្ហ្យ័ស្សតិ អត្ថមត្តស្ស ឧប្បនគ្គុណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្ថមក្ខំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ឧប្បនគ្គុណោ យេ ច ញោ មក្ខំ បដិល-
 ភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បរត្ថេ ចិត្តស្ស ឧប្ប-
 នគ្គុណោ តេសំ តត្ថ ធុត្ថសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ មត្ត-
 សច្ចញ្ច ជិវ្ហ្យ័ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មត្តសច្ចំ
 ជិវ្ហ្យ័ស្សតិ តស្ស តត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។

សក្ខីរាជ្យ: ព្រឹត្តិការណ៍: ទម្លាប់ជីវិត:

សមុទ្យសព្វ របស់សត្វទាំងនោះ រំពឹងលេងវេលា ក្នុងជីវិតនោះ តែ
 ខ្ញុំសព្វ របស់សត្វទាំងនោះ បំបែកឡើង ក្នុងជីវិតនោះទេ ពួកសត្វ
 កាលចូលទៅ កាន់ចំគុះដោយភេត និងបញ្ចេញភេត ក្នុងឧប្បាទក្នុង
 ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន សមុទ្យសព្វ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេងវេលា
 ជិត ខ្ញុំសព្វ កើតឡើងជិត ក្នុងជីវិតនោះ ។

(២១២) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងខណៈ មគ្គ-
សច្ច របស់សត្វនោះ នឹងលេចទៅ ក្នុងជីវនោះឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់
ប្រាជ្ញាបុគ្គលទាំងឡាយ នឹងរបស់ពួកសត្វនោះ ដែលជាបុគ្គល នឹងមិន
បាន ទ្វារមគ្គ ក្នុងទម្បោទក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងរបស់ពួក
សត្វនោះ កាលចូលទៅ តាន់វេបាយ នឹងអសញ្ញាសត្វ ក្នុងទម្បោទក្ខណៈ
នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន កើតឡើង ក្នុងជីវនោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំង
នោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងជីវនោះទេ ពួកសត្វ នឹងបាន ទ្វារមគ្គដ៏ប្រសើរ
ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងទម្បោទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួក
សត្វដទៃណា នឹងបាន ទ្វារមគ្គ ក្នុងទម្បោទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ពួកសត្វ
ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងទម្បោទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹងលេចទៅផង
ក្នុងជីវនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងលេច
ទៅ ក្នុងខណៈ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងជីវនោះឬ ។

អក្ខរមក្ខស្ស កង្កក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អក្ខមក្ខំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស កង្កក្ខ-
 ណោ យេ ធម្មោ មក្ខំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 បវត្ថានំ បវត្ថេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អរូបេ មក្ខស្ស
 ច ដលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មក្ខសច្ចំ
 និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ
 អក្ខមក្ខស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អក្ខមក្ខំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 យេ ធម្មោ មក្ខំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 បវត្ថេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មក្ខ-
 សច្ចញ្ច និរុដ្ឋិស្សតិ ធុត្ថសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(២០៥) យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ មក្ខសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ ។ អាចាយិកានំ
 យេ ច បុថុជ្ជនា មក្ខំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មក្ខសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ

ពួកសត្វ មិនបាន ឬមិនដឹងប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ វិនិច្ឆ័យណា ក្នុង
 កង្កក្ខណៈ វៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា មិនបាន ឬមគ្គ
 ក្នុងកង្កក្ខណៈ វៃចិត្តនោះ ពួកសត្វទាំងនោះ កាលច្បែក ក្នុងកង្ក-
 ក្ខណៈ វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មិនក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ វៃមគ្គ មិនដល
 ក្នុងអរូបភព មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទេ ក្នុងទីនោះ
 តែឧក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
 មិនបាន ឬមិនដឹងប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ វិនិច្ឆ័យណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 វៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា មិនបាន ឬមគ្គ ក្នុងឧប្បាទ-
 ក្ខណៈ វៃចិត្តនោះ ពួកសត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទ-
 ក្ខណៈ វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេច
 ទេដង ឧក្ខសច្ច មិនកើតឡើងដង ក្នុងទីនោះ ។

(២០៥) សមុទយសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងវិណា
 មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ មិនលេចទេ ក្នុងទីនោះឬ ។ សមុទយសច្ច
 របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងអបាយ មិនរបស់ពួកសត្វនោះទេ ដែលជា
 បុថុជ្ជន មិនមិនបាន ឬមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ វៃឥណ្ឌា កើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមិនលេចទេ ក្នុងទីនោះទេ
 ។

យេ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទ-
 ត្តុណោ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ មគ្គ-
 សច្ចញ្ច ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 មគ្គសច្ចំ ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ឧប្បជ្ជតិ ។ អគ្គមគ្គស្ស ឧប្បាទត្តុណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តក អគ្គមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ យេ ចញ្ញេ មគ្គំ បដិលភិ-
 ស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ កង្កត្តុណោ តណ្ហាវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តោ វត្តហនេ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ធិរុជ្ឈិស្សតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ យេ
 មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទត្តុណោ
 តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចញ្ច ធិរុជ្ឈិស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។

(២០៦) យស្ស ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ សព្វេសំ
 ចវត្តានំ ចវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អរូបេ មគ្គស្ស
 ច ដលស្ស ច ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ ឧត្តសច្ចំ
 ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ ន
 ធិរុជ្ឈិស្សតិ អគ្គមគ្គស្ស កង្កត្តុណោ អវហត្តានំ

ពួកសត្វលោក មិនបាន ឬវត្ថុ សមុទយសច្ចំ របស់សត្វលោក កើត
 ឡើងផង មគ្គសច្ចំ មិនលេចទៅផង ក្នុងឧប្បាទត្តុណា ខែតណ្ហា ក្នុង
 ទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ចំ របស់សត្វលោក មិនលេចទៅ
 ក្នុងវិណា សមុទយសច្ចំ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ពួកសត្វ មិនបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុង
 ឧប្បាទត្តុណា ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា មិនបាន ឲ្យ
 មគ្គ ក្នុងឧប្បាទត្តុណា ខែចិត្តនោះ មគ្គសច្ចំ របស់ពួកសត្វនោះ ។ មិន
 លេចទៅ ក្នុងកង្កត្តុណា ខែតណ្ហា មិនក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាក
 តណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វណា មិនបាន ឲ្យមគ្គ
 មគ្គសច្ចំ របស់ពួកសត្វនោះ ។ មិនលេចទៅផង សមុទយសច្ចំ កើត
 ឡើងផង ក្នុងឧប្បាទត្តុណា ខែតណ្ហា ។

(២០៦) ឧត្តសច្ចំ របស់សត្វលោក មិនកើតឡើង សមុទយសច្ចំ
 របស់សត្វនោះ មិនមិនលេចទៅឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្បុក
 ក្នុងកង្កត្តុណា ខែចិត្ត ក្នុងចបប្បន្ន មិនក្នុងឧប្បាទត្តុណា ខែមគ្គ
 មិនដល ក្នុងអប្បេកត ឧត្តសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 តែសមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនមិនលេចទៅទេ
 ឧត្តសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កត្តុណា ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ

ចិត្តស្ស កង្កក្កុលោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ
 បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស កង្កក្កុលោ អរូប
 មត្តស្ស ច ដលស្ស ច ឧប្បាទក្កុលោ តេសំ ធុត្តុ-
 សច្ចញ្ច ធុប្បជ្ជតិ សមុទយសច្ចញ្ច ន ធិរុជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន សមុទយសច្ចំ ន ធិរុជ្ជិស្សតិ
 តស្ស ធុត្តុសច្ចំ ធុប្បជ្ជតិ ។ អត្តមត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្កុលោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្កុលោ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ
 តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្កុលោ តេសំ សមុទយសច្ចំ
 ន ធិរុជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ធុត្តុសច្ចំ ធុប្បជ្ជតិ
 អត្តមត្តស្ស កង្កក្កុលោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស កង្កក្កុ-
 លោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិលភិ-
 ស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស កង្កក្កុលោ អរូប មត្តស្ស
 ច ដលស្ស ច ឧប្បាទក្កុលោ តេសំ សមុទយ-
 សច្ចញ្ច ន ធិរុជ្ជិស្សតិ ធុត្តុសច្ចញ្ច ធុប្បជ្ជតិ ។

[២០៧] យស្ស ធុត្តុសច្ចំ ធុប្បជ្ជតិ តស្ស
 មត្តសច្ចំ ន ធិរុជ្ជិស្សតិ ។ មត្តស្ស កង្កក្កុលោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស កង្កក្កុលោ យេ ចញ្ច មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ

និងលោកៈក្នុងចំណោម វិសេស្សន៍និក្ខេប ព្រមទាំងប្រាសាទ ក្នុងលំ-
 ដាប់ វិសេស្សន៍ ក្នុងកង្កក្កុលោ ខែចិត្ត មិនកើតឡើងផង សមុទ-
 យសច្ច នឹងមិនលេចនៅផង ក្នុងកង្កក្កុលោ ខែចិត្តនោះ នឹងក្នុងឧប្បា-
 ទក្កុលោ ខែមគ្គ នឹងផល ក្នុងអរូបភព ។ ឬយ៉ាងទៀត សមុទ-
 យសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនលេចនៅ ធុត្តុសច្ច របស់សត្វនោះ មិន
 កើតឡើងឬ ។ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងឧប្បា-
 ទក្កុលោ ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន
 ឡើងមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្កុលោ ខែចិត្ត
 នឹងមិនលេចនៅ ក្នុងឧប្បាទក្កុលោ ខែចិត្តនោះ តែធុត្តុសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាដ៏មិនកើតឡើងទេ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអ-
 រហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កក្កុលោ ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់សត្វទាំង
 នោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ឡើងមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា
 ក្នុងកង្កក្កុលោ ខែចិត្ត នឹងមិនលេចនៅផង ធុត្តុសច្ច មិនកើតឡើងផង
 ក្នុងកង្កក្កុលោ ខែចិត្តនោះ នឹងក្នុងឧប្បាទក្កុលោ ខែមគ្គ នឹងផល
 ក្នុងអរូបភព ។

[២០៨] ធុត្តុសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មគ្គសច្ច
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចនៅឬ ។ ធុត្តុសច្ច នឹងបាន ឡើងមគ្គដ៏
 ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុងកង្កក្កុលោ ខែមគ្គ ឬក៏
 ធុត្តុសច្ចវិទណ នឹងបាន ឡើងមគ្គ ក្នុងកង្កក្កុលោ ខែចិត្តនោះ

(២០១) យស្ស សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 មគ្គសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។ មគ្គមគ្គស្ស ឧប្បា-
 នត្តរណ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អគ្គមគ្គំ បដិ-
 លកិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តរណ យេ
 ធាញ្ច មគ្គំ បដិលកិស្សន្តិ តេសំ តន្ត្រាយ កង្កត្តុ-
 រណ តន្ត្រាវិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមានេ និរោធសមាបប្បាធំ
 អសញ្ញសត្តានំ តេសំ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ យោ
 ច តេសំ មគ្គសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ អគ្គមគ្គស្ស
 កង្កត្តុរណ អរហន្តានំ យេ ច បុព្វជ្ឈនា មគ្គំ ន
 បដិលកិស្សន្តិ តេសំ តន្ត្រាយ កង្កត្តុរណ តន្ត្រា-
 វិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមានេ និរោធសមាបប្បាធំ អសញ្ញ-
 សត្តានំ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ឈតិ មគ្គ-
 សច្ចញ្ច ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន មគ្គ-
 សច្ចំ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ ទុប្ប-
 ជ្ឈតិ ។ យេ បុព្វជ្ឈនា មគ្គំ ន បដិលកិស្សន្តិ
 តេសំ តន្ត្រាយ ឧប្បាទត្តរណ តេសំ មគ្គសច្ចំ
 ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ យោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ
 ទុប្បជ្ឈតិ អគ្គមគ្គស្ស កង្កត្តុរណ អរហន្តានំ

(២០២) សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មគ្គ-
 សច្ច របស់សត្វនោះ មិនមែនលក់ទៅឬ ។ ពួកសត្វ នឹងបាន ទ្រូ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែមគ្គដ៏ប្រ-
 សើរ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន ទ្រូមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែ
 ចិត្តនោះ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរបស់ពួកសត្វ ដែល
 ចូលទៅកាន់និរោធន៍ នឹងរបស់ពួកអសញ្ញសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងក្បួនណា ខែតណ្ហា នឹងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំឡុង
 ប្រព្រឹត្តទៅ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនមែនលក់
 ទៅទេ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងក្បួនណា ខែ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុព្វជ្ឈន៍ នឹងមិនបាន ទ្រូ
 មគ្គ នឹងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូលទៅកាន់និរោធន៍ នឹងរបស់ពួកអសញ្ញ-
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹងមិនលក់ទៅផង ក្នុង
 ក្បួនណា ខែតណ្ហា នឹងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំឡុង
 ប្រព្រឹត្តទៅ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិន
 លក់ទៅ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វ
 ណា ជាបុព្វជ្ឈន៍ នឹងមិនបាន ទ្រូមគ្គ មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ ។
 នឹងមិនលក់ទៅ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែតណ្ហា តែសមុទយសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្ត
 ទាំងឡាយ ក្នុងក្បួនណា ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់សត្វទាំងនោះ

យេ វ បុរិស្ថានា មត្តំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 តត្ថា យ ភត្តក្ខណោ តត្ថាវិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តនា ធន
 ធិរោទសមាបន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ មគ្គសច្ចត្ថា
 ន ជំរុជ្ឈិស្សតិ សមុទយសច្ចត្ថា ធុប្បជ្ឈតិ ។

[២០៩] យត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ធុប្បជ្ឈតិ ។ ខេ ។

[២២០] យស្ស យត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ធុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន ជំរុជ្ឈិស្សតិ ។ តត្ថ ភេ-
 តាវា បត្យាភេតាវា បវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភត្ត-
 ក្ខណោ អរូបេ មគ្គស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តេសំ តត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ធុប្បជ្ឈតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន ជំរុជ្ឈិស្សតិ អគ្គមគ្គស្ស
 ភត្តក្ខណោ អវហន្តានំ ចិត្តស្ស ភត្តក្ខណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តកា អគ្គមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ភត្តក្ខណោ អរូបេ មគ្គស្ស ច ផលស្ស
 ច ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសន្តា បវន្តានំ តេសំ
 តត្ថ ធុត្ថសច្ចត្ថា ធុប្បជ្ឈតិ សមុទយសច្ចត្ថា ន
 ជំរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ន ជំរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ធុប្បជ្ឈតិ ។

ដែលជាបុរិស្ថាន ខឹងមិនបាន ក្នុងបន្ទុក បិណ្ឌសម្បត្តិ ដែលចូលកាន់
 ទិវោទ ខឹងរបស់ភូតអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ខឹងមិនលេចទៅផង សមុទ-
 យសច្ច មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងគ្នា នៃភក្តិ ខឹងក្នុងកាលដែល
 ចិត្តប្រាសចាកភក្តិ ក៏ភ្លឺប្រក្រតីទៅ ។

[២១៩] ធុត្ថសច្ចំ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ ខេ ។

[២២០] ធុត្ថសច្ចំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ ខឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ តួក
 សត្វ កាលច្បុក ចាកចតុវេតារភក្តិ ខឹងបញ្ចវេតារភក្តិ ក្នុងក្នុងគ្នា
 នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ខឹងក្នុងប្បវាទគ្នា នៃមគ្គ ខឹងផល ក្នុងអរូប-
 ភក្តិ ធុត្ថសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែសមុទយសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាខឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ ធុត្ថសច្ច
 របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងក្នុងគ្នា នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ខឹងរបស់
 សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វខឹងបាន ឬមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃ
 ចិត្តណា ក្នុងក្នុងគ្នា នៃចិត្ត កាលច្បុក ចាកអសញ្ញាសត្វ ក្នុងក្នុង-
 គ្នា នៃចិត្តនោះ ខឹងក្នុងប្បវាទគ្នា នៃមគ្គ ខឹងផល ក្នុងអរូបភក្តិ
 មិនកើតឡើងផង សមុទយសច្ច ខឹងមិនលេចទៅផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា ខឹងមិនលេចទៅ ក្នុង
 ទីណា ធុត្ថសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អត្តមត្តស្ស ឧប្បាទត្តលោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទត្តលោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ
 បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តលោ
 អសញ្ញាសត្តំ ឧបបដ្ឋន្តានំ តេសំ តត្ថ សមុទយ-
 សច្ចំ ន ជីវុជ្ឈិស្សតិ លោ ច តេសំ តត្ថ ឧត្តសច្ចំ
 ឧប្បជ្ឈតិ អត្តមត្តស្ស ភង្គត្តលោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស
 ភង្គត្តលោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ភង្គត្តលោ អរុប មត្តស្ស
 ច ផលស្ស ច ឧប្បាទត្តលោ អសញ្ញាសត្តា បរិន្ទានំ
 តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច ន ជីវុជ្ឈិស្សតិ ឧត្ត-
 សច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[២២០] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ មក្ខសង្ខំ ទ ច្បុជ្ឈស្មតិ ។ មក្ខស្ស
 ភង្គត្តុលោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្ខមត្ត
 បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ភង្គត្តុលោ យេ
 ចញ្ច មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ចវាហនំ បវត្តេ
 ចិត្តស្ស ភង្គត្តុលោ អរូបេ មក្ខស្ស ច ដលស្ស
 ច ទុប្បាទត្តុលោ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ជតិ
 បោ ច តេសំ តត្ថ មក្ខសង្ខំ ទ ច្បុជ្ឈស្មតិ

សមុទយសច្ច យេស៊ូព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងឧបទ្វីបនោះ ខែមគ្គដ៍
ប្រសើរ និងយេស៊ូសត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ខ្ញុំមគ្គដ៍ប្រសើរ
ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុងឧបទ្វីបនោះ ខែចិត្ត កាលចូលទៅកាន់
អសញ្ញាសត្វ ក្នុងឧបទ្វីបនោះ ខែចិត្តនោះ និងមិនលេចទៅ ក្នុង
នោះ តែខ្ញុំសច្ច យេស៊ូសត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុង
ទីនោះទេ សមុទយសច្ច យេស៊ូព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងក្នុងក្នុង ខែ
មគ្គដ៍ប្រសើរ និងយេស៊ូសត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ខ្ញុំមគ្គដ៍ប្រ-
សើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុងក្នុងក្នុង ខែចិត្ត កាលចូល ចាក
អសញ្ញាសត្វ ក្នុងក្នុងក្នុង ខែចិត្តនោះ និងក្នុងឧបទ្វីបនោះ ខែមគ្គ
នឹងផល ក្នុងអរូបកភាព និងមិនលេចទៅផង ខ្ញុំសច្ច មិនកើតឡើងផង
ក្នុងទីនោះ ។

(២២១) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទេ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ
 នឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងក្នុងក្លណៈ
 នៃមគ្គ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន ឲ្យមគ្គ ក្នុងក្នុងក្លណៈ នៃ
 ចិត្តនោះ ពួកសត្វទាំងនោះ កាលច្បាស់ ក្នុងក្នុងក្លណៈ នៃចិត្ត
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នឹងក្នុងទុក្ខក្លណៈ នៃមគ្គ នឹងផល ក្នុងអប្បកត
 ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមគ្គ-
 សច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទេ ក្នុងទីនោះទេ ។

អត្តមត្តស្ស ភវន្តត្ថេណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ភវន្តត្ថេណោ
 យេ ច បុគ្គលោ មត្តំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ
 បរុត្ត ចិត្តស្ស ភវន្តត្ថេណោ អរូបេ មត្តស្ស ច
 ជលស្ស ច ឧប្បាទត្ថេណោ អនាមា អសញ្ញាសត្តា
 ចរន្តានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ច ទុច្ចជ្ជតិ មត្ត-
 សច្ចញ្ច ន ធិរុជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ
 មត្តសច្ចំ ន ធិរុជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ
 ទុច្ចជ្ជតិ ។ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្ថេណោ
 យេ ច បុគ្គលោ មត្តំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 ឧបបដ្ឋន្តានំ បរុត្ត ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្ថេណោ អនាមា
 អសញ្ញាសត្តំ ឧបបដ្ឋន្តានំ តេសំ តត្ថ មត្តសច្ចំ ន
 ធិរុជ្ជិស្សតិ លោ ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុច្ច-
 ជ្ជតិ អត្តមត្តស្ស ភវន្តត្ថេណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស
 ភវន្តត្ថេណោ យេ ច បុគ្គលោ មត្តំ ន បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ ចរន្តានំ បរុត្ត ចិត្តស្ស ភវន្តត្ថេណោ អរូបេ
 មត្តស្ស ច ជលស្ស ច ឧប្បាទត្ថេណោ អនាមា
 អសញ្ញាសត្តា ចរន្តានំ តេសំ តត្ថ មត្តសច្ចញ្ច ន
 ធិរុជ្ជិស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច ទុច្ចជ្ជតិ ។

ទុក្ខសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងក្នុងគុណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ
 និងរបស់ពួកសត្វនោះ ដែលជាបុគ្គល នឹងមិនបាន ឲ្យមគ្គ ក្នុងក្នុង-
 គុណៈ នៃចិត្ត កាលច្បុក និងរបស់ពួកសត្វនោះ កាលច្បុក ចាក
 អបាយ និងចាកអសញ្ញាសត្វ មិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ចំ និងមិនលេច
 ទៅផង ក្នុងក្នុងគុណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទគុណៈ នៃ
 មគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ចំ
 របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វនោះ
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មគ្គសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ
 និងរបស់ពួកសត្វនោះ ដែលជាបុគ្គល នឹងមិនបាន ឲ្យមគ្គ ក្នុងឧប្បា-
 ទគុណៈ នៃចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ និងរបស់ពួកសត្វនោះ កាល
 ចូលទៅកាន់អបាយ និងកាន់អសញ្ញាសត្វ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងឧប្បា-
 ទគុណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ក្នុងទីនោះ តែទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មគ្គសច្ចំ របស់
 ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងក្នុងគុណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួក
 សត្វនោះ ដែលជាបុគ្គល នឹងមិនបាន ឲ្យមគ្គ កាលច្បុក និង
 របស់ពួកសត្វនោះ កាលច្បុក ចាកអបាយ និងចាកអសញ្ញាសត្វ
 នឹងមិនលេចទៅផង ទុក្ខសច្ចំ មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងគុណៈ នៃ
 ចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទគុណៈ នៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព
 ក្នុងទីនោះ ។

[២២២] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ មគ្គសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ មគ្គមគ្គស្ស
 ទុប្បាទត្វលោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា មគ្គមគ្គំ
 បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ទុប្បាទត្វលោ យេ
 ចញ្ញោ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ កង្ក-
 ត្វលោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមារេ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ លោ ច តេសំ តត្ថ មគ្គ-
 សច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ មគ្គមគ្គស្ស កង្កត្វលោ អរ-
 ហន្តានំ យេ ច បុថុជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ តណ្ហាយ កង្កត្វលោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តេ
 វត្តមារេ អសញ្ញាសត្វានំ តេសំ តត្ថ សមុទយ-
 សច្ចញ្ច ទុប្បជ្ឈតិ មគ្គសច្ចញ្ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ មគ្គសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតីតិ ។ អាណាយិ-
 កានំ យេ ច បុថុជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ តណ្ហាយ ទុប្បាទត្វលោ តេសំ តត្ថ មគ្គ-
 សច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ លោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយ-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ មគ្គមគ្គស្ស កង្កត្វលោ អរហន្តានំ

[២២២] សមុទយសច្ចំ យេសំសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងជី-
 វិត មគ្គសច្ចំ យេសំសត្វនោះ មិនបិទលើកទៅ ក្នុងជីវិតនោះឬ ។
 ពួកសត្វ រឹងប៉ឹង ឬបង្កដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុង
 ទុប្បាទក្នុងនោះ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន ឆ្លុះ
 មគ្គ ក្នុងទុប្បាទក្នុងនោះ នៃចិត្តនោះ សមុទយសច្ចំ យេសំសត្វនោះ ។
 មិនកើតឡើង ក្នុងកង្កក្នុងនោះ នៃកណ្តា និងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាក
 កណ្តា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងជីវិតនោះ តែមគ្គសច្ចំ យេសំសត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនមើលតទៅ ក្នុងជីវិតនោះទេ សមុទយសច្ចំ យេសំព្រះ
 អរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កក្នុងនោះ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងយេសំសត្វទាំង
 នោះ ដែលជាបុថុជ្ជនា នឹងមិនបាន ឆ្លុះមគ្គ និងយេសំអសញ្ញាសត្វទាំង
 នោះ មិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ចំ និងមិនមើលតទៅផង ក្នុងកង្កក្នុងនោះ
 នៃកណ្តា និងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកកណ្តា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុង
 ជីវិតនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ចំ យេសំសត្វណា នឹងមិនមើលត
 ទៅ ក្នុងជីវិត សមុទយសច្ចំ យេសំសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងជី-
 វិតនោះឬ ។ មគ្គសច្ចំ យេសំពួកសត្វ ដែលកើតកង្កអបាយ និងយេសំ
 សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុថុជ្ជនា នឹងមិនបាន ឆ្លុះមគ្គ និងមិនមើលតទៅ
 ក្នុងទុប្បាទក្នុងនោះ នៃកណ្តា ក្នុងជីវិតនោះ តែសមុទយសច្ចំ យេសំសត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះទេ មគ្គសច្ចំ យេសំព្រះអរ-
 ហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កក្នុងនោះ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងយេសំសត្វទាំងនោះ

យេ ច បុប្ផជ្ជមា បត្តំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 តណ្ហាយ ភន្តត្ថុណោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តោ វត្តមានេ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចកា ន ជិវុជ្ជិ-
 ស្សតិ សមុទយសច្ចកា ទុប្បជ្ជតិ ។

(២២៣) យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស សមុទ-
 យសច្ចំ ជិវុជ្ជិស្សតីតិ ។ យថា និរោធការេ អតីតេ-
 ជាតាគតា^(១) បុត្វា អនុលាមម្យំ បច្ចុនិយម្យំ វិភត្តំ^(២)
 ឯវំ ឧប្បាទនិរោធការេបំ អសម្មោហន្តេន វិភជិតត្វំ ។

ឧប្បាទនិរោធការៈ និន្និតំ ។

បរិព្វាវិរា ។

បរិព្វាវិរា

(២២៤) យោ ទុក្ខសច្ចំ បរិជាតាតិ សោ សមុទ-
 យសច្ចំ បដិហតីតិ ។ អាមត្តា ។ យោ កំ បន
 សមុទយសច្ចំ បដិហតិ សោ ទុក្ខសច្ចំ បរិជាតា-
 តីតិ ។ អាមត្តា ។ យោ ទុក្ខសច្ចំ ន បរិជាតាតិ
 សោ សមុទយសច្ចំ នប្បដិហតីតិ ។ អាមត្តា ។
 យោ កំ បន សមុទយសច្ចំ នប្បដិហតិ សោ
 ទុក្ខសច្ចំ ន បរិជាតាតីតិ ។ អាមត្តា ។

១ ម. ភតិភាគភា ។ ២ ម. វិភត្តា ។

ដែលជាបុប្ផជ្ជមា ព័ត៌មិទ្ធារា ឬវិមុត្តិ ចំនីរបស់វេទសញ្ញាសត្វជាដើមនោះ មិន
 មិនលក់ទៅវេទ សមុទយសច្ច មិនកើតឡើងផង ក្នុងកន្លែងនោះ ខែតណ្ហា
 និងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងទីនោះ ។

(២២៣) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សមុទយ-
 សច្ច របស់សត្វនោះ នឹងលក់ទៅឬ ។ បុត្វា ជាអភិគ និងអនាគត
 ជាអនុលាមក្ខី ជាបច្ចុនិយៈក្ខី ដែលលោកចែកហើយ ក្នុងចំណែក
 យ៉ាងណា បណ្ឌិត ដែលមិនវិន្នន៍ គប្បីចែក ក្នុងទម្រង់នៃរោគ
 យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ ឧប្បាទនិរោធការៈ ។

ចប់ បរិព្វាវិរា ។

បរិព្វាវិរា

(២២៤) សត្វណា កំណត់ដឹង ទ្រវត្តក្ខសច្ច សត្វនោះ លះបង់
 ទ្រវសមុទយសច្ចឬ ។ តើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សត្វណា លះបង់ ទ្រវ
 សមុទយសច្ច សត្វនោះ កំណត់ដឹង ទ្រវត្តក្ខសច្ចឬ ។ តើ ។ សត្វ
 ណា មិនកំណត់ដឹង ទ្រវត្តក្ខសច្ច សត្វនោះ មិនលះបង់ ទ្រវសមុទយ-
 សច្ចឬ ។ តើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សត្វណា មិនលះបង់ ទ្រវសមុទ-
 យសច្ច សត្វនោះ មិនកំណត់ដឹង ទ្រវត្តក្ខសច្ចឬ ។ តើ ។

(២២៥) យោ ទុក្ខសង្ខំ បរិជាតិស្ថា សោ សមុ-
 ធម្មសង្ខំ បដហិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។ យោ វា បទ
 សមុធម្មសង្ខំ បដហិត្តា សោ ទុក្ខសង្ខំ បរិជា-
 តិស្ថាតិ ។ អាមត្តា ។ យោ ទុក្ខសង្ខំ ន បរិជាតិស្ថា
 សោ សមុធម្មសង្ខំ នប្បដហិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។
 យោ វា បទ សមុធម្មសង្ខំ នប្បដហិត្តា សោ
 ទុក្ខសង្ខំ ន បរិជាតិស្ថាតិ ។ អាមត្តា ។

(២២៦) យោ ទុក្ខសង្ខំ បរិជាតិស្សតិ សោ
 សមុធម្មសង្ខំ បដហិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។ យោ វា
 បទ សមុធម្មសង្ខំ បដហិត្តា សោ ទុក្ខសង្ខំ បរិ-
 ជាតិស្សតិ ។ អាមត្តា ។ យោ ទុក្ខសង្ខំ ន បរិ-
 ជាតិស្សតិ សោ សមុធម្មសង្ខំ នប្បដហិត្តាតិ ។
 អាមត្តា ។ យោ វា បទ សមុធម្មសង្ខំ នប្បដហិត្តា
 សោ ទុក្ខសង្ខំ ន បរិជាតិស្សតិ ។ អាមត្តា ។

(២២៧) យោ ទុក្ខសង្ខំ បរិជាតាតិ សោ សមុ-
 ធម្មសង្ខំ បដហិត្តាតិ ។ នោ ។ យោ វា បទ
 សមុធម្មសង្ខំ បដហិត្តា សោ ទុក្ខសង្ខំ បរិជា-
 តាតិ ។ នោ ។ យោ ទុក្ខសង្ខំ ន បរិជាតាតិ

(២២៨) សត្វណា កំណត់ដឹងហើយ ឲ្យទុក្ខសង្ខំ សត្វនោះ
 លះបង់ហើយ ឲ្យសមុធម្មសង្ខំ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សត្វ
 ណា លះបង់ហើយ ឲ្យសមុធម្មសង្ខំ សត្វនោះ កំណត់ដឹងហើយ
 ឲ្យទុក្ខសង្ខំ ។ អើ ។ សត្វណា មិនកំណត់ដឹងហើយ ឲ្យទុក្ខសង្ខំ
 សត្វនោះ មិនលះបង់ហើយ ឲ្យសមុធម្មសង្ខំ ។ អើ ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត សត្វណា មិនលះបង់ហើយ ឲ្យសមុធម្មសង្ខំ សត្វនោះ កំ
 ណត់ដឹងហើយ ឲ្យទុក្ខសង្ខំ ។ អើ ។

(២២៩) សត្វណា នឹងកំណត់ដឹង ឲ្យទុក្ខសង្ខំ សត្វនោះ កំ
 លះបង់ ឲ្យសមុធម្មសង្ខំ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សត្វណា កំ
 លះបង់ ឲ្យសមុធម្មសង្ខំ សត្វនោះ នឹងកំណត់ដឹង ឲ្យទុក្ខសង្ខំ ។
 អើ ។ សត្វណា នឹងមិនកំណត់ដឹង ឲ្យទុក្ខសង្ខំ សត្វនោះ នឹងកំ
 លះបង់ ឲ្យសមុធម្មសង្ខំ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សត្វណា កំ
 លះបង់ ឲ្យសមុធម្មសង្ខំ សត្វនោះ នឹងមិនកំណត់ដឹង ឲ្យទុក្ខសង្ខំ
 ។ អើ ។

(២៣០) សត្វណា កំណត់ដឹង ឲ្យទុក្ខសង្ខំ សត្វនោះ លះ
 បង់ហើយ ឲ្យសមុធម្មសង្ខំ ។ មិនមែនទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 សត្វណា លះបង់ហើយ ឲ្យសមុធម្មសង្ខំ សត្វនោះ កំណត់ដឹង
 ឲ្យទុក្ខសង្ខំ ។ មិនមែនទេ ។ សត្វណា មិនកំណត់ដឹង ឲ្យទុក្ខសង្ខំ

សោ សមុទយសច្ចំ ធម្មជហិត្តាតិ ។ អរហា ទុក្ខសច្ចំ
 ន បរិជាតាតិ ។ នោ ច សមុទយសច្ចំ ធម្មជហិត្ត
 មគ្គមគ្គសមន្តិកា អរហន្តកា វេចតា អវសេសា
 បុគ្គលា ទុក្ខសច្ចកា ន បរិជាតន្តិ សមុទយសច្ចកា
 ធម្មជហិត្ត ។ យោ វា មន សមុទយសច្ចំ ធម្ម-
 ជហិត្ត សោ ទុក្ខសច្ចំ ន បរិជាតាតិ ។ មគ្គ-
 មគ្គសមន្តិ សមុទយសច្ចំ ធម្មជហិត្ត នោ ច ទុក្ខ-
 សច្ចំ ន បរិជាតាតិ មគ្គមគ្គសមន្តិកា អរហន្តកា
 វេចតា អវសេសា បុគ្គលា សមុទយសច្ចកា ធម្ម-
 ជហិត្ត ទុក្ខសច្ចកា ន បរិជាតន្តិ ។

[២២៨] យោ ទុក្ខសច្ចំ បរិជាតាតិ សោ
 សមុទយសច្ចំ ធម្មជហិត្តាតិ ។ នោ ។ យោ វា
 មន សមុទយសច្ចំ ធម្មជហិត្តាតិ សោ ទុក្ខសច្ចំ
 បរិជាតាតិ ។ នោ ។ យោ ទុក្ខសច្ចំ ន បរិជា-
 តាតិ សោ សមុទយសច្ចំ ធម្មជហិត្តាតិ ។ យេ
 មគ្គំ ធម្មជហិត្តន្តិ តេ ទុក្ខសច្ចំ ន បរិជាតន្តិ
 នោ ច សមុទយសច្ចំ ធម្មជហិត្តន្តិ អរហា យេ
 ច បុគ្គលា មគ្គំ ន ធម្មជហិត្តន្តិ តេ ទុក្ខសច្ចកា
 ន បរិជាតន្តិ សមុទយសច្ចកា ធម្មជហិត្តន្តិ ។

សត្វានា បិណ្ឌេនហិយ បូរិស្សុទ្ធសម្ពុទ្ធ ។ ព្រាហ្មណ្ឌ មិនក-
 ណតំដឹង បូរិស្សុទ្ធក តែបិណ្ឌេនហិយ បូរិស្សុទ្ធសម្ពុទ្ធ
 ពួកបុគ្គល ដ៏សេស លើកលែងតែបុគ្គល ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ
 និងព្រះអរហន្តចេញ មិនកំណត់ដឹង បូរិស្សុទ្ធក មិនលះបង់ហើយ
 បូរិស្សុទ្ធសម្ពុទ្ធក ។ មួយយ៉ាងទៀត សត្វណា មិនលះបង់ហើយ
 បូរិស្សុទ្ធសម្ពុទ្ធ សត្វនោះ មិនកំណត់ដឹង បូរិស្សុទ្ធក ។ បុគ្គល
 ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ មិនលះបង់ហើយ បូរិស្សុទ្ធសម្ពុទ្ធ តែ
 មិនមែនជាមិនកំណត់ដឹង បូរិស្សុទ្ធក ពួកបុគ្គលដ៏សេស លើកលែង
 តែបុគ្គលដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងព្រះអរហន្តចេញ មិនលះ
 បង់ហើយ បូរិស្សុទ្ធសម្ពុទ្ធក មិនកំណត់ដឹង បូរិស្សុទ្ធសម្ពុទ្ធក ។

[២២៩] សត្វណា កំណត់ដឹង បូរិស្សុទ្ធក សត្វនោះ នឹង
 លះបង់ បូរិស្សុទ្ធសម្ពុទ្ធក ។ មិនមែនទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត សត្វ
 ណា នឹងលះបង់ បូរិស្សុទ្ធសម្ពុទ្ធ សត្វនោះ កំណត់ដឹង បូរិស្សុ-
 ទ្ធក ។ មិនមែនទេ ។ សត្វណា មិនកំណត់ដឹង បូរិស្សុទ្ធក
 សត្វនោះ នឹងមិនលះបង់ បូរិស្សុទ្ធសម្ពុទ្ធក ។ ពួកសត្វណា នឹង
 បាទ បូរិស្សុ ពួកសត្វនោះ មិនកំណត់ដឹង បូរិស្សុទ្ធក តែបិណ្ឌេន
 ហិយនឹងមិនលះបង់ បូរិស្សុទ្ធសម្ពុទ្ធក ព្រះអរហន្ត និងពួកបុគ្គល
 ណា នឹងមិនបាទ បូរិស្សុ ព្រះអរហន្ត និងពួកបុគ្គលនោះ មិន
 កំណត់ដឹង បូរិស្សុទ្ធសម្ពុទ្ធក នឹងមិនលះបង់ បូរិស្សុទ្ធសម្ពុទ្ធក ។

យោ វា បទ សមុទយសច្ចំ នប្បជហិស្សតិ សោ ទុក្ខ-
 សច្ចំ ន បរិជាតិតិ ។ អត្តមត្តសមន្តិ សមុទយ-
 សច្ចំ នប្បជហិស្សតិ យោ ច សមុទយសច្ចំ ន បរិ-
 ជាតិតិ អាហា យេ ច បុត្តដ្ឋនា មត្តំ ន បដិល-
 ភិស្សន្តិ តេ សមុទយសច្ចញ្ច នប្បជហិស្សន្តិ ទុក្ខ-
 សច្ចញ្ច ន បរិជាតិតិ ។

[២២៩] យោ ទុក្ខសច្ចំ បរិជាតិតិ សោ សមុទយ-
 សច្ចំ បដិហិស្សតិតិ ។ យោ វា បទ សមុទយ-
 សច្ចំ បដិហិស្សតិ សោ ទុក្ខសច្ចំ បរិជាតិតិ ។
 យោ វា យោ ទុក្ខសច្ចំ ន បរិជាតិតិ សោ សមុទយ-
 សច្ចំ នប្បជហិស្សតិតិ ។ យេ មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ
 តេ ទុក្ខសច្ចំ ន បរិជាតិតិ យោ ច សមុទយសច្ចំ
 នប្បជហិស្សន្តិ អត្តមត្តសមន្តិ យេ ច បុត្តដ្ឋនា មត្តំ
 ន បដិលភិស្សន្តិ តេ ទុក្ខសច្ចញ្ច ន បរិជាតិតិ
 សមុទយសច្ចញ្ច នប្បជហិស្សន្តិ ។ យោ វា បទ

មួយយ៉ាងទៀត សត្វណា ខឹងមិនលះបង់ ខ្ញុំសមុទយសច្ចំ សត្វនោះ
 មិនកំណត់ដឹង ខ្ញុំខុក្ខសច្ចុ ។ បុគ្គលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ ខឹង
 មិនលះបង់ ខ្ញុំសមុទយសច្ចំ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដឹង ខ្ញុំសមុទយ-
 សច្ចុទេ ព្រះអរហន្ត និងពួកបុគ្គជន ណា នឹងមិនបាន ខ្ញុំមគ្គ ព្រះ
 អរហន្ត និងពួកបុគ្គជន នោះ នឹងមិនលះបង់ ខ្ញុំសមុទយសច្ចុផង បើ
 កំណត់ដឹង ខ្ញុំខុក្ខសច្ចុផង ។

[២២៩] សត្វណា កំណត់ដឹងហើយ ខ្ញុំខុក្ខសច្ចុ សត្វនោះ
 នឹងលះបង់ ខ្ញុំសមុទយសច្ចុ ។ មិនមែនទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 សត្វណា ខឹងលះបង់ ខ្ញុំសមុទយសច្ចុ សត្វនោះ កំណត់ដឹងហើយ ខ្ញុំ
 ខុក្ខសច្ចុ ។ មិនមែនទេ ។ សត្វណា មិនកំណត់ដឹងហើយ ខ្ញុំខុក្ខ-
 សច្ចុ សត្វនោះ នឹងមិនលះបង់ ខ្ញុំសមុទយសច្ចុ ។ ពួកសត្វណា
 នឹងបាន ខ្ញុំមគ្គ ពួកសត្វនោះ មិនកំណត់ដឹងហើយ ខ្ញុំខុក្ខសច្ចុ តែ
 មិនមែនជាមិនមែនលះបង់ ខ្ញុំសមុទយសច្ចុទេ បុគ្គលដែលប្រកបដោយ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ និងពួកបុគ្គជន ណា នឹងមិនបាន ខ្ញុំមគ្គ បុគ្គលប្រកប
 ដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងពួកបុគ្គជន នោះ មិនកំណត់ដឹងហើយ ខ្ញុំខុក្ខ-
 សច្ចុផង នឹងមិនលះបង់ ខ្ញុំសមុទយសច្ចុ ។ មួយយ៉ាងទៀត សត្វណា

សមុទយសច្ចំ នប្បវេហិស្សន្តិ ឆោ ទុក្ខសច្ចំ ន
 បរិវាធិត្ថានិ ។ អរហនៈ សមុទយសច្ចំ នប្បវេ-
 ហិស្សន្តិ ឆោ ច ទុក្ខសច្ចំ ន បរិវាធិត្ថ អត្ត-
 បុគ្គសមន្តី យេ ច បុថុជ្ជជា មត្តំ ន បដិលក្ខស្សន្តិ
 តេ សមុទយសច្ចញ្ច នប្បវេហិស្សន្តិ ទុក្ខសច្ចញ្ច
 ន បរិវាធិត្ថ ។

ចរិក្ខារំ និដ្ឋិកំ ។
 សច្ចយមរំ និដ្ឋិកំ ។
 សង្ខារយមកំ

បណ្ណតិវារៈ

[២៣១] តាយោ សង្ខារោ កាយសង្ខារោ វចី-
 សង្ខារោ ចិត្តសង្ខារោ ។ អស្សាសបស្សនា កាយ-
 សង្ខារោ វិតត្តវិចារោ វចីសង្ខារោ សញ្ញា ច វេទនា
 ច ចិត្តសង្ខារោ ឋេមេត្វា វិតត្តវិចារោ សរេត្វចិ ចិត្ត-
 សម្មយុត្តតោ នឡា ចិត្តសង្ខារោ ។

ឧទ្ទេសវិវារៈ

[២៣២] តាយោ កាយសង្ខារោ កាយសង្ខារោ
 តាយោ វ វចី វចីសង្ខារោ វចីសង្ខារោ វចី ។ ចិត្តំ
 ចិត្តសង្ខារោ ចិត្តសង្ខារោ ចិត្តំ ។

នឹងមិនលះបង់ ទូរសមុទយសច្ច សក្ការោះ ឈ្មោះថា មិនកំណត់ដឹង
 ហើយ ទូរទុក្ខសច្ច ។ ព្រះអរហន្ត នឹងមិនលះបង់ ទូរសមុទយសច្ច
 តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដឹងហើយ ទូរទុក្ខសច្ចទេ ពួកបុគ្គលប្រកបដោយ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងពួកបុថុជ្ជន ណា នឹងមិនបាន ទូរមគ្គ ពួកបុគ្គល
 ប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងពួកបុថុជ្ជន នោះ នឹងមិនលះបង់ ទូរ
 សមុទយសច្ចផង មិនកំណត់ដឹងហើយ ទូរទុក្ខសច្ចផង ។

ចចំ ចរិក្ខារៈ ។
 ចចំ សច្ចយមកៈ ។

សង្ខារយមកៈ

បណ្ណតិវារៈ

[២៣១] សង្ខារោ យាវំ ភី កាយសង្ខារោ វចីសង្ខារោ ច
 ចិត្តសង្ខារោ ។ ពួកអស្សាសបស្សនៈ ឈ្មោះថា កាយសង្ខារ ពួក
 វិតត្តវិចារៈ ឈ្មោះថា វចីសង្ខារ សញ្ញានិងវេទនា ឈ្មោះថា ចិត្តសង្ខារ
 ពួកធម៌ទាំងអស់ ដែលសម្បយុត្តដោយចិត្ត វៀរលែងតែពួកវិតត្តវិចារៈនិង
 វិចារៈចេញ ឈ្មោះថា ចិត្តសង្ខារវេទនា ។

ឧទ្ទេសវិវារៈ

[២៣២] កាយ ហៅថា កាយសង្ខារ កាយសង្ខារ ហៅថា
 កាយ ។ វចី ហៅថា វចីសង្ខារ វចីសង្ខារ ហៅថា វចី ។ ចិត្ត
 ហៅថា ចិត្តសង្ខារ ចិត្តសង្ខារ ហៅថា ចិត្ត ។

[២៣២] ន កាយយោ ន កាយសង្ខារោ ន
 កាយសង្ខារោ ន កាយោ ។ ន វចី ន វចី-
 សង្ខារោ ន វចីសង្ខារោ ន វចី ។ ន ចិត្តំ ន
 ចិត្តសង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខារោ ន ចិត្តំ ។

[២៣៣] កាយោ កាយសង្ខារោ សង្ខារោ
 វចីសង្ខារោ ។ កាយោ កាយសង្ខារោ សង្ខារោ
 ចិត្តសង្ខារោ ។ វចី វចីសង្ខារោ សង្ខារោ កាយ-
 សង្ខារោ ។ វចី វចីសង្ខារោ សង្ខារោ ចិត្តសង្ខារោ ។
 ចិត្តំ ចិត្តសង្ខារោ សង្ខារោ កាយសង្ខារោ ។ ចិត្តំ
 ចិត្តសង្ខារោ សង្ខារោ វចីសង្ខារោ ។

[២៣៤] ន កាយោ ន កាយសង្ខារោ ន
 សង្ខារោ ន វចីសង្ខារោ ។ ន កាយោ ន កាយ-
 សង្ខារោ ន សង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខារោ ។ ន វចី ន
 វចីសង្ខារោ ន សង្ខារោ ន កាយសង្ខារោ ។ ន វចី
 ន វចីសង្ខារោ ន សង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខារោ ។ ន ចិត្តំ
 ន ចិត្តសង្ខារោ ន សង្ខារោ ន កាយសង្ខារោ ។

[២៣៥] មិនមែនកាយ មិនហៅថា កាយសង្ខារ មិនមែន
 កាយសង្ខារ មិនហៅថា កាយ ។ មិនមែនវចី មិនហៅថា វចីសង្ខារ
 មិនមែនវចីសង្ខារ មិនហៅថា វចី ។ មិនមែនចិត្ត មិនហៅថា ចិត្ត-
 សង្ខារ មិនមែនចិត្តសង្ខារ មិនហៅថា ចិត្ត ។

[២៣៦] កាយ ហៅថា កាយសង្ខារ សង្ខារតាំងឡាយ ហៅ
 ថា វចីសង្ខារ ។ កាយ ហៅថា កាយសង្ខារ សង្ខារតាំងឡាយ ហៅ
 ថា ចិត្តសង្ខារ ។ វចី ហៅថា វចីសង្ខារ សង្ខារតាំងឡាយ ហៅថា
 កាយសង្ខារ ។ វចី ហៅថា វចីសង្ខារ សង្ខារតាំងឡាយ ហៅថា
 ចិត្តសង្ខារ ។ ចិត្ត ហៅថា ចិត្តសង្ខារ សង្ខារតាំងឡាយ ហៅថា
 កាយសង្ខារ ។ ចិត្ត ហៅថា ចិត្តសង្ខារ សង្ខារតាំងឡាយ ហៅថា
 ចិត្តសង្ខារ ។

[២៣៧] មិនមែនកាយ មិនហៅថា កាយសង្ខារ មិនមែនសង្ខារ
 តាំងឡាយ មិនហៅថា វចីសង្ខារ ។ មិនមែនកាយ មិនហៅថា កាយ-
 សង្ខារ មិនមែនសង្ខារតាំងឡាយ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារ ។ មិនមែន
 វចី មិនហៅថា វចីសង្ខារ មិនមែនសង្ខារតាំងឡាយ មិនហៅថា
 កាយសង្ខារ ។ មិនមែនវចី មិនហៅថា វចីសង្ខារ មិនមែនសង្ខារ
 តាំងឡាយ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារ ។ មិនមែនចិត្ត មិនហៅថា
 ចិត្តសង្ខារ មិនមែនសង្ខារតាំងឡាយ មិនហៅថា កាយសង្ខារ ។

ន ចិត្តំ ន ចិត្តសង្ខារោ ន សង្ខារំ ន វចីសង្ខារោ ។

[២៣៥] កាយសង្ខារោ វចីសង្ខារោ វចីសង្ខារោ កាយសង្ខារោ ។ កាយសង្ខារោ ចិត្តសង្ខារោ ចិត្តសង្ខារោ កាយសង្ខារោ ។ វចីសង្ខារោ ចិត្តសង្ខារោ ចិត្តសង្ខារោ វចីសង្ខារោ ។

[២៣៦] ន កាយសង្ខារោ ន វចីសង្ខារោ ន វចីសង្ខារោ ន កាយសង្ខារោ ។ ន កាយសង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខារោ ន កាយសង្ខារោ ។ ន វចីសង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខារោ ន វចីសង្ខារោ ។

ឧទ្ទេសវិហោ ។

ធិទ្ទេសវិហោ

[២៣៧] កាយោ កាយសង្ខារោតិ ។ នោ ។ កាយសង្ខារោ កាយោតិ ។ នោ ។ វចី វចីសង្ខារោតិ ។ នោ ។ វចីសង្ខារោ វចីតិ ។ នោ ។ ចិត្តំ ចិត្តសង្ខារោតិ ។ នោ ។ ចិត្តសង្ខារោ ចិត្តតិ ។ នោ ។

មិនមែនចិត្ត មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារ មិនមែនសង្ខារវាចិជ្ឈាយ មិនហៅថា វចីសង្ខារ ។

[២៣៨] កាយសង្ខារ ហៅថា វចីសង្ខារ វចីសង្ខារ ហៅថា កាយសង្ខារ ។ កាយសង្ខារ ហៅថា ចិត្តសង្ខារ ចិត្តសង្ខារ ហៅថា កាយសង្ខារ ។ វចីសង្ខារ ហៅថា ចិត្តសង្ខារ ចិត្តសង្ខារ ហៅថា វចីសង្ខារ ។

[២៣៩] មិនមែនកាយសង្ខារ មិនហៅថា វចីសង្ខារ មិនមែនវចីសង្ខារ មិនហៅថា កាយសង្ខារ ។ មិនមែនកាយសង្ខារ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារ មិនមែនចិត្តសង្ខារ មិនហៅថា កាយសង្ខារ ។ មិនមែនវចីសង្ខារ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារ មិនមែនចិត្តសង្ខារ មិនហៅថា វចីសង្ខារ ។

ចប់ ឧទ្ទេសវិហោ ។

ធិទ្ទេសវិហោ

[២៣៧] កាយ ហៅថា កាយសង្ខារោ ។ មិនមែនទេ ។ កាយសង្ខារ ហៅថា កាយោ ។ មិនមែនទេ ។ វចី ហៅថា វចីសង្ខារោ ។ មិនមែនទេ ។ វចីសង្ខារ ហៅថា វចី ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្ត ហៅថា ចិត្តសង្ខារោ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្តសង្ខារ ហៅថា ចិត្តោ ។ មិនមែនទេ ។

[២៣៨] ឧ កាយោ ឬ កាយសង្ខារោតិ ។
 កាយសង្ខារោ ឧ កាយោ កាយសង្ខារោ កា-
 យញ្ច កាយសង្ខារញ្ច វេយ្យា អវសេសា ឧ ថេវ
 កាយោ ឧ ច កាយសង្ខារោ ។ ឧ កាយសង្ខា-
 រោ ឧ កាយោតិ ។ កាយោ ឧ កាយសង្ខារោ
 កាយោ កាយញ្ច កាយសង្ខារញ្ច វេយ្យា អវសេ-
 សា ឧ ថេវ កាយោ ឧ ច កាយសង្ខារោ ។ ឧ
 កាយសង្ខារោ ឧ កាយោតិ ។ កាយោ ឧ
 កាយសង្ខារោ កាយោ កាយញ្ច កាយសង្ខារញ្ច
 វេយ្យា អវសេសា ឧ ថេវ កាយោ ឧ ច
 កាយសង្ខារោ ។ ឧ វចី ឧ វចីសង្ខារោតិ ។ វចី-
 សង្ខារោ ឧ វចី វចីសង្ខារោ វចីញ្ច វចីសង្ខារញ្ច
 វេយ្យា អវសេសា ឧ ថេវ វចី ឧ ច វចីសង្ខារោ ។
 ឧ វចីសង្ខារោ ឧ វចីតិ ។ វចី ឧ វចីសង្ខារោ
 វចី វចីញ្ច វចីសង្ខារញ្ច វេយ្យា អវសេសា ឧ ថេវ
 វចី ឧ ច វចីសង្ខារោ ។ ឧ ចិត្តំ ឧ ចិត្តសង្ខារោ-
 តិ ។ ចិត្តសង្ខារោ ឧ ចិត្តំ ចិត្តសង្ខារោ ចិត្តញ្ច
 ចិត្តសង្ខារញ្ច វេយ្យា អវសេសា ឧ ថេវ ចិត្តំ ឧ
 ច ចិត្តសង្ខារោ ។ ឧ ចិត្តសង្ខារោ ឧ ចិត្តន្តំ ។

[២៣៩] មិនមែនកាយ មិនហៅថា កាយសង្ខារឬ ។ កាយ-
 សង្ខារ មិនហៅថា កាយទេ ហៅថា កាយសង្ខារ ឯពួកធម៌ដ៏សេស
 វៀរលឿននៃកាយ និងកាយសង្ខារចេញ មិនហៅថា កាយផង មិន
 ហៅថា កាយសង្ខារផង ។ មិនមែនកាយសង្ខារ មិនហៅថា កាយឬ ។
 កាយ មិនហៅថា កាយសង្ខារទេ ហៅថា កាយ ឯពួកធម៌ដ៏សេស
 វៀរលឿននៃកាយ និងកាយសង្ខារចេញ មិនហៅថា កាយផង មិន
 ហៅថា កាយសង្ខារផង ។ មិនមែនកាយសង្ខារ មិនហៅថា កាយ
 ឬ ។ កាយ មិនហៅថា កាយសង្ខារទេ ហៅថា កាយ ឯពួកធម៌
 ដ៏សេស វៀរលឿននៃកាយ និងកាយសង្ខារចេញ មិនហៅថា កាយ
 ផង មិនហៅថា កាយសង្ខារផង ។ មិនមែនវចី មិនហៅថា វចី-
 សង្ខារឬ ។ វចីសង្ខារ មិនហៅថា វចីទេ ហៅថា វចីសង្ខារ ឯ
 ពួកធម៌ដ៏សេស វៀរលឿននៃវចី និងវចីសង្ខារចេញ មិនហៅថា វចី
 ផង មិនហៅថា វចីសង្ខារផង ។ មិនមែនវចីសង្ខារ មិនហៅថា វចី
 ឬ ។ វចី មិនហៅថា វចីសង្ខារទេ ហៅថា វចី ឯពួកធម៌ដ៏សេស
 វៀរលឿននៃវចី និងវចីសង្ខារចេញ មិនហៅថា វចីផង មិនហៅថា
 វចីសង្ខារផង ។ មិនមែនចិត្ត មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារឬ ។ ចិត្ត-
 សង្ខារ មិនហៅថា ចិត្តទេ ហៅថា ចិត្តសង្ខារ ឯពួកធម៌ដ៏សេស
 វៀរលឿននៃចិត្ត និងចិត្តសង្ខារចេញ មិនហៅថា ចិត្តផង មិនហៅ
 ថា ចិត្តសង្ខារផង ។ មិនមែនចិត្តសង្ខារ មិនហៅថា ចិត្តឬ ។

សង្ខារយន្ត បញ្ញត្តិវិស្វ ឧទ្ទេសោ

ចិត្តំ ន ចិត្តសង្ខារោ ចិត្តំ ចិត្តញ្ច ចិត្តសង្ខារញ្ច
 វេទេត្តា អវសេសា ន ចេវ ចិត្តំ ន ច ចិត្តសង្ខារោ ។

[២៣៩] កាយោ កាយសង្ខារោតិ ។ ធមោ ។
 សង្ខារា វចីសង្ខារោតិ ។ វចីសង្ខារោ សង្ខារោ
 ចេវ វចីសង្ខារោ ច អវសេសា សង្ខារា សង្ខារា (១)
 ន វចីសង្ខារោ ។ កាយោ កាយសង្ខារោតិ ។
 ធមោ ។ សង្ខារា ចិត្តសង្ខារោតិ ។ ចិត្តសង្ខារោ
 សង្ខារោ ចេវ ចិត្តសង្ខារោ ច អវសេសា សង្ខារា
 សង្ខារា ន ចិត្តសង្ខារោ ។ វចី វចីសង្ខារោតិ ។
 ធមោ ។ សង្ខារា កាយសង្ខារោតិ ។ កាយសង្ខារោ
 សង្ខារោ ចេវ កាយសង្ខារោ ច អវសេសា សង្ខារា
 សង្ខារា ន កាយសង្ខារោ ។ វចី វចីសង្ខារោតិ ។
 ធមោ ។ សង្ខារា ចិត្តសង្ខារោតិ ។ ចិត្តសង្ខារោ
 សង្ខារោ ចេវ ចិត្តសង្ខារោ ច អវសេសា សង្ខារា
 សង្ខារា ន ចិត្តសង្ខារោ ។ ចិត្តំ ចិត្តសង្ខារោតិ ។
 ធមោ ។ សង្ខារា កាយសង្ខារោតិ ។ កាយ-
 សង្ខារោ សង្ខារោ ចេវ កាយសង្ខារោ ច

១ ម. អយំ ធម៌វា ឧត្តិ ។ នវិ សុត្តន្ត ។

សង្ខារយន្ត បញ្ញត្តិវិស្វ ឧទ្ទេសោ

ចិត្តំ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារោ ហៅថា ចិត្តំ ឯក្ខន្ធហីសេស ហៅ
 វែងតែចិត្ត និងចិត្តសង្ខារចេញ មិនហៅថា ចិត្តផង មិនហៅថា
 ចិត្តសង្ខារផង ។

[២៣៩] កាយ ហៅថា កាយសង្ខារោ ។ មិនមែនទេ ។
 សង្ខារាំងឡាយ ហៅថា វចីសង្ខារោ ។ វចីសង្ខារ ហៅថា សង្ខារផង
 ហៅថា វចីសង្ខារផង ឯក្ខន្ធសង្ខារធីសេស ហៅថា សង្ខារាំងឡាយ
 មិនហៅថា វចីសង្ខារទេ ។ កាយ ហៅថា កាយសង្ខារោ ។ មិន
 មែនទេ ។ សង្ខារាំងឡាយ ហៅថា ចិត្តសង្ខារោ ។ ចិត្តសង្ខារ
 ហៅថា សង្ខារផង ហៅថា ចិត្តសង្ខារផង ឯក្ខន្ធសង្ខារធីសេស
 ហៅថា សង្ខារាំងឡាយ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារទេ ។ វចី ហៅថា វចី-
 សង្ខារោ ។ មិនមែនទេ ។ សង្ខារាំងឡាយ ហៅថា កាយសង្ខារ-
 ោ ។ កាយសង្ខារ ហៅថា សង្ខារផង ហៅថា កាយសង្ខារផង ឯក្ខន្ធ
 សង្ខារធីសេស ហៅថា សង្ខារាំងឡាយ មិនហៅថា កាយសង្ខារទេ ។
 វចី ហៅថា វចីសង្ខារោ ។ មិនមែនទេ ។ សង្ខារាំងឡាយ ហៅថា ចិត្ត-
 សង្ខារោ ។ ចិត្តសង្ខារ ហៅថា សង្ខារផង ហៅថា ចិត្តសង្ខារផង ឯក្ខន្ធ
 សង្ខារធីសេស ហៅថា សង្ខារាំងឡាយ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារទេ ។ ចិត្ត
 ហៅថា ចិត្តសង្ខារោ ។ មិនមែនទេ ។ សង្ខារាំងឡាយ ហៅថា កាយ-
 សង្ខារោ ។ កាយសង្ខារ ហៅថា សង្ខារផង ហៅថា កាយសង្ខារផង

អវសេសា សម្ពាទ សម្ពាទ ន កាយសម្ពាទេ ។ ចិត្ត
 ចិត្តសម្ពាទេតិ ។ ទេ ។ សម្ពាទ វិចីសម្ពាទេតិ ។
 វិចីសម្ពាទេ សម្ពាទេ ទេវ វិចីសម្ពាទេ ច អវសេសា
 សម្ពាទ សម្ពាទ ន វិចីសម្ពាទេ ។

[២២០] ន កាយោ ន កាយសម្ពាទេតិ ។
 កាយសម្ពាទេ ន កាយោ កាយសម្ពាទេ កា-
 យញ្ច កាយសម្ពាទញ្ច វេចេត្វា អវសេសា ន ទេវ
 កាយោ ន ច កាយសម្ពាទេ ។ ន សម្ពាទ ន
 វិចីសម្ពាទេតិ ។ អាមត្តា ។ ន កាយោ ន កា-
 យសម្ពាទេតិ ។ កាយសម្ពាទេ ន កាយោ កាយ-
 សម្ពាទេ កាយញ្ច កាយសម្ពាទញ្ច វេចេត្វា អវសេសា
 ន ទេវ កាយោ ន ច កាយសម្ពាទេ ។ ន
 សម្ពាទ ន ចិត្តសម្ពាទេតិ ។ អាមត្តា ។ ន វិចី ន
 វិចីសម្ពាទេតិ ។ វិចីសម្ពាទេ ន វិចី វិចីសម្ពាទេ
 វិចីញ្ច វិចីសម្ពាទញ្ច វេចេត្វា អវសេសា ន ទេវ វិចី
 ន ច វិចីសម្ពាទេ ។ ន សម្ពាទ ន កាយសម្ពា-
 ទេតិ ។ អាមត្តា ។ ន វិចី ន វិចីសម្ពាទេតិ ។

ឯក្ខកសម្ពាទេសេស ហៅថា សម្ពាទទាំងឡាយ មិនហៅថា កាយសម្ពា-
 ទេ ។ ចិត្ត ហៅថា ចិត្តសម្ពាទេ ។ មិនមែនទេ ។ សម្ពាទទាំង-
 ឡាយ ហៅថា វិចីសម្ពាទេ ។ វិចីសម្ពាទេ ហៅថា សម្ពាទទាំង
 ហៅថា វិចីសម្ពាទទាំង ឯក្ខកសម្ពាទេសេស ហៅថា សម្ពាទទាំងឡាយ
 មិនមែនហៅថា វិចីសម្ពាទទេ ។

[២២០] មិនមែនកាយ មិនហៅថា កាយសម្ពាទេ ។ កាយ-
 សម្ពាទ មិនហៅថា កាយទេ ហៅថា កាយសម្ពាទ ឯក្ខកធម៌សេស
 រៀលវេទនៃកាយ និងកាយសម្ពាទចេញ មិនហៅថា កាយផង មិន
 ហៅថា កាយសម្ពាទផង ។ មិនមែនសម្ពាទទាំងឡាយ មិនហៅថា
 វិចីសម្ពាទេ ។ តើ ។ មិនមែនកាយ មិនហៅថា កាយសម្ពាទេ ។
 កាយសម្ពាទ មិនហៅថា កាយទេ ហៅថា កាយសម្ពាទ ឯក្ខកធម៌
 សេស រៀលវេទនៃកាយ និងកាយសម្ពាទចេញ មិនហៅថា កាយផង
 មិនហៅថា កាយសម្ពាទផង ។ មិនមែនសម្ពាទទាំងឡាយ មិនហៅថា
 ចិត្តសម្ពាទេ ។ តើ ។ មិនមែនវិចី មិនហៅថា វិចីសម្ពាទេ ។ វិចី-
 សម្ពាទ មិនហៅថា វិចីទេ ហៅថា វិចីសម្ពាទ ឯក្ខកធម៌សេស
 លើកលែងតែវិចី និងវិចីសម្ពាទចេញ មិនហៅថា វិចីផង មិន
 ហៅថា វិចីសម្ពាទផង ។ មិនមែនសម្ពាទទាំងឡាយ មិនហៅថា
 កាយសម្ពាទេ ។ តើ ។ មិនមែនវិចី មិនហៅថា វិចីសម្ពាទេ ។

វិចិត្តសម្ព័ន្ធហោ ធន ចេវ វិចិត្តសម្ព័ន្ធហោ វិចិត្តា វិចិត្តសម្ព័ន្ធហោ
 ឋេយេត្តា អវសេសា ធន ចេវ វិចិត្ត ធន ច វិចិត្តសម្ព័ន្ធហោ
 ធន សម្ព័ន្ធហោ ធន ចិត្តសម្ព័ន្ធហោតិ ។ អាមន្តា ។ ធន
 ចិត្តំ ធន ចិត្តសម្ព័ន្ធហោតិ ។ ចិត្តសម្ព័ន្ធហោ ធន ចិត្តំ
 ចិត្តសម្ព័ន្ធហោ ចិត្តត្វា ចិត្តសម្ព័ន្ធហោ ឋេយេត្តា អវសេ-
 សា ធន ចេវ ចិត្តំ ធន ច ចិត្តសម្ព័ន្ធហោ ។ ធន សម្ព័ន្ធហោ
 ធន កាយសម្ព័ន្ធហោតិ ។ អាមន្តា ។ ធន ចិត្តំ ធន ចិត្ត-
 សម្ព័ន្ធហោតិ ។ ចិត្តសម្ព័ន្ធហោ ធន ចិត្តំ ចិត្តសម្ព័ន្ធហោ
 ចិត្តត្វា ចិត្តសម្ព័ន្ធហោ ឋេយេត្តា អវសេសា ធន ចេវ
 ចិត្តំ ធន ច ចិត្តសម្ព័ន្ធហោ ។ ធន សម្ព័ន្ធហោ វិចិត្តសម្ព័-
 នោតិ ។ អាមន្តា ។

[២២៦] កាយសង្ឃារោ វចីសង្ឃារោតិ ។ នោ ។
វចីសង្ឃារោ កាយសង្ឃារោតិ ។ នោ ។ កាយសង្ឃា-
រោ ចិត្តសង្ឃារោតិ ។ នោ ។ ចិត្តសង្ឃារោ កាយ-
សង្ឃារោតិ ។ នោ ។ វចីសង្ឃារោ ចិត្តសង្ឃារោតិ ។
នោ ។ ចិត្តសង្ឃារោ វចីសង្ឃារោតិ ។ នោ ។

(៦២៦) ឧ កាយសង្ឃារោ ឧ វជ្ជីសង្ឃារោ.
តិ ។ វជ្ជីសង្ឃារោ ឧ កាយសង្ឃារោ វជ្ជីសង្ឃារោ

វិចិត្រស្នាម មិនហៅថា វិចិត្រ ហៅថា វិចិត្រស្នាម ឯពួកធម៌ដ៏សស លើក
 លែងតែវិចិត្រ និងវិចិត្រស្នាមចេញ មិនហៅថា វិចិត្រ មិនហៅថា វិចិត្រ
 ស្នាមផង ។ មិនមែនស្នាមតាំងឡាយ មិនហៅថា ចិត្តស្នាមឬ ។ អើ ។
 មិនមែនចិត្ត មិនហៅថា ចិត្តស្នាមឬ ។ ចិត្តស្នាម មិនហៅថា ចិត្តរ
 ហៅថា ចិត្តស្នាម ឯពួកធម៌ដ៏សស លើកលែងតែចិត្ត និងចិត្តស្នាម
 ចេញ មិនហៅថា ចិត្តផង មិនហៅថា ចិត្តស្នាមផង ។ មិនមែន
 ស្នាមតាំងឡាយ មិនហៅថា គាយស្នាមឬ ។ អើ ។ មិនមែនចិត្ត
 មិនហៅថា ចិត្តស្នាមឬ ។ ចិត្តស្នាម មិនហៅថា ចិត្តរ ហៅថា
 ចិត្តស្នាម ឯពួកធម៌ដ៏សស លើកលែងតែចិត្ត និងចិត្តស្នាមចេញ
 មិនហៅថា ចិត្តផង មិនហៅថា ចិត្តស្នាមផង ។ មិនមែនស្នាម
 តាំងឡាយ មិនហៅថា វិចិត្រស្នាមឬ ។ អើ ។

[២៤១] កាយសង្ខារ ហៅថា វេទិសង្ខារ ។ មិនមែនទេ ។
វេទិសង្ខារ ហៅថា កាយសង្ខារ ។ មិនមែនទេ ។ កាយសង្ខារ
ហៅថា ចិត្តសង្ខារ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្តសង្ខារ ហៅថា កាយ
សង្ខារ ។ មិនមែនទេ ។ វេទិសង្ខារ ហៅថា ចិត្តសង្ខារ ។ មិន
មែនទេ ។ ចិត្តសង្ខារ ហៅថា វេទិសង្ខារ ។ មិនមែនទេ ។

(២២២) មិនខែនាយសង្ក្រាន្ត មិនហៅថា វិចិត្រសង្ក្រាន្ត ។
វិចិត្រសង្ក្រាន្ត មិនហៅថា កាយសង្ក្រាន្តទេ ហៅថា វិចិត្រសង្ក្រាន្ត

កាយសង្ឃារញ្ច វេទីសង្ឃារញ្ច វេទិតា អវសេសា ឧ
 លេវ កាយសង្ឃារោ ឧ ច វេទីសង្ឃារោ ។ ឧ វេទីសង្ឃា-
 រោ ឧ កាយសង្ឃារោតិ ។ កាយសង្ឃារោ ឧ វេទី-
 សង្ឃារោ កាយសង្ឃារោ វេទីសង្ឃារញ្ច កាយសង្ឃា-
 រញ្ច វេទិតា អវសេសា ឧ លេវ វេទីសង្ឃារោ ឧ ច
 កាយសង្ឃារោ ។ ឧ កាយសង្ឃារោ ឧ ចិត្តសង្ឃា-
 រោតិ ។ ចិត្តសង្ឃារោ ឧ កាយសង្ឃារោ ចិត្តសង្ឃារោ
 កាយសង្ឃារញ្ច ចិត្តសង្ឃារញ្ច វេទិតា អវសេសា
 ឧ លេវ កាយសង្ឃារោ ឧ ច ចិត្តសង្ឃារោ ។
 ឧ ចិត្តសង្ឃារោ ឧ កាយសង្ឃារោតិ ។ កាយ-
 សង្ឃារោ ឧ ចិត្តសង្ឃារោ កាយសង្ឃារោ ចិត្តសង្ឃា-
 រញ្ច កាយសង្ឃារញ្ច វេទិតា អវសេសា ឧ លេវ
 ចិត្តសង្ឃារោ ឧ ច កាយសង្ឃារោ ។ ឧ វេទីសង្ឃា-
 រោ ឧ ចិត្តសង្ឃារោតិ ។ ចិត្តសង្ឃារោ ឧ វេទីសង្ឃា-
 រោ ចិត្តសង្ឃារោ វេទីសង្ឃារញ្ច ចិត្តសង្ឃារញ្ច វេទិ-
 តា អវសេសា ឧ លេវ វេទីសង្ឃារោ ឧ ច ចិត្ត-
 សង្ឃារោ ។ ឧ ចិត្តសង្ឃារោ ឧ វេទីសង្ឃារោតិ ។

ឯពួកធម៌ដ៏សេស វៀរលែងតែកាយសង្ខារ និងវេស្សន្តរចន្ទ មិនហៅ
ថា កាយសង្ខារផង មិនហៅថា វេស្សន្តរផង ។ មិនមែនវេស្សន្តរ
មិនហៅថា កាយសង្ខារឬ ។ កាយសង្ខារ មិនហៅថា វេស្សន្តរ
ហៅថា កាយសង្ខារ ឯពួកធម៌ដ៏សេស វៀរលែងតែវេស្សន្តរ និងកាយ-
សង្ខារចន្ទ មិនហៅថា វេស្សន្តរផង មិនហៅថា កាយសង្ខារផង ។
មិនមែនកាយសង្ខារ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារឬ ។ ចិត្តសង្ខារ មិន
ហៅថា កាយសង្ខារ ហៅថា ចិត្តសង្ខារ ឯពួកធម៌ដ៏សេស វៀរ
លែងតែកាយសង្ខារ និងចិត្តសង្ខារចន្ទ មិនហៅថា កាយសង្ខារផង
មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារផង ។ មិនមែនចិត្តសង្ខារ មិនហៅថា កាយ-
សង្ខារឬ ។ កាយសង្ខារ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារ ហៅថា កាយ-
សង្ខារ ឯពួកធម៌ដ៏សេស វៀរលែងតែចិត្តសង្ខារ និងកាយសង្ខារចន្ទ
មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារផង មិនហៅថា កាយសង្ខារផង ។ មិនមែន
វេស្សន្តរ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារឬ ។ ចិត្តសង្ខារ មិនហៅថា វេស្ស-
ន្តរ ហៅថា ចិត្តសង្ខារ ឯពួកធម៌ដ៏សេស វៀរលែងតែវេស្សន្តរ
និងចិត្តសង្ខារចន្ទ មិនហៅថា វេស្សន្តរផង មិនហៅថា ចិត្ត-
សង្ខារផង ។ មិនមែនចិត្តសង្ខារ មិនហៅថា វេស្សន្តរឬ ។

វិចីសង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខារោ វិចីសង្ខារោ ចិត្តសង្ខារោ
វា វិចីសង្ខារោ បរិយោ អវិសេសោ ន ខេវ ចិត្ត-
សង្ខារោ ន ច វិចីសង្ខារោ ។

បណ្ឌិតិកា ។

បរិនិព្វាន

[២២៣] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ
តស្ស វិចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ វិទា វិតត្តវិចារោ
ហិ អស្មាសច្ចស្មាសាធំ ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ
កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ វិចីសង្ខារោ
ឧប្បជ្ជតិ បរិមជ្ឈានំ សមាប្បន្នានំ តាមាវចរានំ
អស្មាសច្ចស្មាសាធំ ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ កាយ-
សង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជតិ វិចីសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជតិ ។
យស្ស ន មន វិចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ វិទា អស្មាសច្ច-
ស្មាសហិ វិតត្តវិចារោធំ ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ
វិចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ កាយសង្ខារោ
ឧប្បជ្ជតិ បរិមជ្ឈានំ សមាប្បន្នានំ តាមាវចរានំ
អស្មាសច្ចស្មាសាធំ ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ វិចី-
សង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជតិ ។

វិចីសង្ខារោ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារោ ហៅថា វិចីសង្ខារោ ឯពួកធម៌
សេស រឿងដែលនៃចិត្តសង្ខារោ ឯវិចីសង្ខារោចត្រូវ មិនហៅថា ចិត្ត-
សង្ខារោផង មិនហៅថា វិចីសង្ខារោផង ។

ចប់ បណ្ឌិតិកា ។

បរិនិព្វាន

[២២៣] កាយសង្ខារោ របស់សត្វណា កើតឡើង វិចីសង្ខារោ របស់
សត្វនោះ កើតឡើងថ្ម ។ កាយសង្ខារោ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង
ក្នុងឧប្បាទត្តុណា នៃពួកអស្សាសនិងបស្សាសៈ ព្រោះរឿង ចាកពួក
វិតត្តុនិងវិចារោ នៃវិចីសង្ខារោ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ
ពួកតាមាវចរសត្វ ដែលចូលកាន់បរិមជ្ឈាន កាយសង្ខារោ របស់សត្វ
ទាំងនោះ កើតឡើងផង វិចីសង្ខារោ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទត្តុណា
នៃពួកអស្សាសនិងបស្សាសៈ ។ មួយយ៉ាងទៀត វិចីសង្ខារោ របស់សត្វ
ណា កើតឡើង កាយសង្ខារោ របស់សត្វនោះ កើតឡើងថ្ម ។ វិចី-
សង្ខារោ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទត្តុណា នៃពួកវិតត្តុ
និងវិចារោ ព្រោះរឿង ចាកពួកអស្សាសនិងបស្សាសៈ នៃកាយសង្ខារោ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វជាតាមាវចរ ដែលចូល
កាន់បរិមជ្ឈាន វិចីសង្ខារោ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង កាយ-
សង្ខារោ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទត្តុណា នៃពួកអស្សាសនិងបស្សាសៈ ។

(២២២) យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា
 បទ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស កាយសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ វិទា អស្សាសប្បស្សាសេហំ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ឆោ ច
 តេសំ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ អស្សាសប្បស្សា-
 សាទំ ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២២៣) យស្ស វេទិសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា
 បទ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស វេទិសង្ខារោ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ ។ វិទា វិតត្តុវិចារេហំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុ-
 ណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ឆោ ច តេសំ
 វេទិសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ វិតត្តុវិចារាទំ ឧប្បាទត្តុ-
 ណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ វេទិសង្ខារោ ច
 ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២២៤) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា កើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
 ឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្នុង
 ខែចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកតួអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែកាយសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
 កើតឡើងផង កាយសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្នុង ខែចិត្ត
 អស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

(២២៥) វេទិសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា កើតឡើង វេទិសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្នុង ខែចិត្ត
 ព្រោះវិញ ចាកតួវិតត្តុនិងវិចារៈ តែវេទិសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនកើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង វេទិ-
 សង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្នុង ខែចិត្តវិតត្តុនិងវិចារៈ ។

[២២៦] យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ
 វេទិសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ ធុតិយជ្ឈានេ តតិយជ្ឈា-
 នេ តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ វេ-
 សង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ បឋមជ្ឈានេ កាមាវចរេ តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ វេទិសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈ-
 តិ ។ យត្ថ វា បទ វេទិសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ វូចាវចរេ អរូចាវចរេ
 តត្ថ វេទិសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ កាយសង្ខា-
 រោ ឧប្បជ្ឈតិ បឋមជ្ឈានេ កាមាវចរេ តត្ថ វេ-
 សង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[២២៧] យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមត្តា ។ យត្ថ វា
 បទ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ ចតុត្ថជ្ឈានេ វូចាវចរេ អរូចាវចរេ
 តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ បឋមជ្ឈានេ ធុតិយជ្ឈានេ តតិ-
 យជ្ឈានេ កាមាវចរេ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[២២៦] កាយសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងវិណា វេទិសង្ខារ កើត
 ឡើង ក្នុងវិចារោប្ប ។ កាយសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងទុតិយជ្ឈានេ និង
 ក្នុងតតិយជ្ឈានេនោះ តែវេទិសង្ខារ មិនកើតឡើង ក្នុងឈាននោះទេ
 កាយសង្ខារ កើតឡើងផង វេទិសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងបឋមជ្ឈានេ
 និងក្នុងកាមាវចរនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទិសង្ខារ កើតឡើង ក្នុង
 វិណា កាយសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងវិចារោប្ប ។ វេទិសង្ខារ កើត
 ឡើង ក្នុងរូបាវចរេ និងក្នុងអរូបាវចរនោះ តែកាយសង្ខារ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងរូបាវចរេ និងក្នុងអរូបាវចរនោះទេ វេទិសង្ខារ កើតឡើងផង
 កាយសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងបឋមជ្ឈានេ និងក្នុងកាមាវចរនោះ ។

[២២៧] កាយសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងវិណា ចិត្តសង្ខារ កើត
 ឡើង ក្នុងវិចារោប្ប ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ កើតឡើង
 ក្នុងវិណា កាយសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងវិចារោប្ប ។ ចិត្តសង្ខារ កើត
 ឡើង ក្នុងចក្កតជ្ឈានេ ក្នុងរូបាវចរេ និងក្នុងអរូបាវចរនោះ តែកាយសង្ខារ
 មិនកើតឡើង ក្នុងវិចារោប្ប ចិត្តសង្ខារ កើតឡើងផង កាយសង្ខារ
 កើតឡើងផង ក្នុងបឋមជ្ឈានេ ក្នុងទុតិយជ្ឈានេ ក្នុងតតិយជ្ឈានេ និងក្នុង
 កាមាវចរនោះ ។

(២២៩) យត្ថ វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ តត្ថ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ ។ អាមន្ត ។ យត្ថ វ បទ
 ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ តត្ថ វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ-
 តិ ។ ទុតិយជ្ឈានេ តតិយជ្ឈានេ ចតុត្ថជ្ឈានេ
 តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ ។ ឆ តត្ថ វចីសង្ខារោ
 ទុប្បជ្ជតិ បឋមជ្ឈានេ កាមាវចោ រូបាវចោ អរូបា-
 វចោ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជតិ វចីសង្ខារោ
 ច ទុប្បជ្ជតិ ។

(២៣០) យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ
 ។ បេ ។ យស្សកម្មំ យស្សយត្ថកម្មំ សទិសំ ។

(២៣១) យស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ តស្ស
 វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ ។ វិទា អស្សាសប្បស្សា-
 សេហំ វិតត្តវិចារាធំ ទុប្បនត្តនោ តេសំ កាយ-
 សង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ ។ ឆ តេសំ វចីសង្ខារោ ទុប្ប-
 ជ្ជតិ សទេសំ ចិត្តស្ស ភន្តត្តនោ វិទា អស្សាស-
 ប្បស្សសេហំ វិតត្តវិចារាធំ ទុប្បនត្តនោ
 ឆិរោសមាប្បាធំ អសញ្ញាសន្តាធំ តេសំ កាយ-
 សង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជតិ វចីសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជ-
 តិ ។ យស្ស វ បទ វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ

(២២៨) វចីសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងជីវិត ចិត្តសង្ខារ កើត
 ឡើង ក្នុងវិនាស ។ រោ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ កើតឡើង
 ក្នុងជីវិត វចីសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងវិនាស ។ ចិត្តសង្ខារ កើត
 ឡើង ក្នុងទុតិយជ្ឈាន ក្នុងតតិយជ្ឈាន និងក្នុងចតុត្ថជ្ឈាននោះ តែ
 វចីសង្ខារ មិនកើតឡើង ក្នុងវិនាសទេ ចិត្តសង្ខារ កើតឡើងផង
 វចីសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងបឋមជ្ឈាន ក្នុងកាមាវចោ ក្នុងរូបាវចោ
 និងក្នុងអរូបាវចានោះ ។

(២២៩) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងជីវិត
 ។ បេ ។ ពាក្យថា របស់សត្វណា ថា របស់សត្វណា ក្នុងជីវិត
 ដូចៗគ្នា ។

(២៣០) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង វចីសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 កើតឡើង ក្នុងឧប្បនត្តនោ វិនាសនក្ខ និងវិចារៈ ព្រោះវិញ ចាកតួក
 អស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
 មិនកើតឡើងទេ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ ក្នុងភន្តត្តនោ វិនាស
 និងរបស់តួកសត្វ ដែលចូលកាន់ចំណេញ ក្នុងឧប្បនត្តនោ វិនាសនក្ខនិង
 មានវិញ មិនមានវិចារៈ ព្រោះវិញ ចាកតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និង
 របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង វចីសង្ខារ មិនកើតឡើង
 ផង ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង

តស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតីតិ ។ វិទា វិតត្តវិចារេហិ អស្សាសប្បស្សនាធំ ទុប្បនត្តុណោ តេសំ វិចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតី យោ ច តេសំ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតី សទ្ទេសំ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ វិទា អស្សាសប្បស្សនេហិ អវិតត្តអវិចារចិត្តស្ស ទុប្បនត្តុណោ ឯរោធសមាបន្នាធំ អសញ្ញាសត្តាធំ តេសំ វិចីសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជតី កាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជតី ។

[២៤០] យស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតី តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតីតិ ។ វិទា អស្សាសប្បស្សនេហិ ចិត្តស្ស ទុប្បនត្តុណោ តេសំ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតី យោ ច តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតី សទ្ទេសំ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ ឯរោធសមាបន្នាធំ អសញ្ញាសត្តាធំ តេសំ កាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជតី ចិត្តសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជតី ។ យស្ស វ បច ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតី តស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

[២៤២] យស្ស វិចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតី តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតីតិ ។ វិទា វិតត្តវិចារេហិ ចិត្តស្ស ទុប្បនត្តុណោ តេសំ វិចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតី

កាយសង្ខារោ រេសំសត្វនារោ មិនកើតឡើង ។ វិចីសង្ខារោ រេសំសត្វ ទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទុប្បនត្តុណា ខែចិត្តអស្សាសនិងចស្សាសៈ ព្រោះវិញ ចាកក្នុងវិតត្តនិងវិចារោ តែកាយសង្ខារ រេសំសត្វ ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ វិចីសង្ខារោ រេសំសត្វទាំងអស់ ក្នុងកង្កត្តុណា ខែចិត្ត និងរេសំសត្វសត្វ ដែលចូលកាន់ខំរោធក្នុង ទុប្បនត្តុណា ខែចិត្តដែលមិនមានវិតត្តុមិនមានវិចារោ ព្រោះវិញ ចាក ក្នុងអស្សាសនិងចស្សាសៈ និងរេសំសត្វសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ផង កាយសង្ខារោ មិនកើតឡើងផង ។

[២៤១] កាយសង្ខារោ រេសំសត្វណា មិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារោ រេសំសត្វនោះ មិនកើតឡើង ។ កាយសង្ខារោ រេសំសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទុប្បនត្តុណា ខែចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកក្នុងអស្សាសនិង ចស្សាសៈ តែចិត្តសង្ខារោ រេសំសត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ កាយសង្ខារោ រេសំសត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់ខំរោធក្នុងកង្កត្តុណា ខែចិត្ត និងរេសំសត្វសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារោ មិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារោ រេសំសត្វណា មិន កើតឡើង កាយសង្ខារោ រេសំសត្វនោះ មិនកើតឡើង ។ តើ ។

[២៤២] វិចីសង្ខារោ រេសំសត្វណា មិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារោ រេសំសត្វនោះ មិនកើតឡើង ។ វិចីសង្ខារោ រេសំសត្វទាំងនោះ មិន កើតឡើង ក្នុងទុប្បនត្តុណា ខែចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកក្នុងវិតត្តុនិងវិចារោ

លោ ច តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ សរេន្ទសំ ចិត្តស្ស
 ភន្តក្ខណោ ចិរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ
 វចីសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជតិ ។
 យស្ស វា បទ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ តស្ស វចី-
 សង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។

[២៩៣] យត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ តត្ថ វចី-
 សង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ ។ រូបាវចរោ អរូបាវចរោ តត្ថ កាយ-
 យសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ លោ ច តត្ថ វចីសង្ខារោ ទុប្ប-
 ជ្ជតិ ចតុត្ថជ្ឈានេ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ច ទុប្បជ្ជតិ វចីសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជតិ ។ យត្ថ វា
 បទ វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ទុប្បជ្ជតិ ។ ទុតិយជ្ឈានេ តតិយជ្ឈានេ តត្ថ វចី-
 សង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ លោ ច តត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្ប-
 ជ្ជតិ ចតុត្ថជ្ឈានេ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ វចីសង្ខារោ
 ច ទុប្បជ្ជតិ កាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជតិ ។

តៃចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ វិចី-
 សង្ខារោ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធក្នុងក្នុងក្នុងនៃ
 ចិត្ត និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារោ មិន
 កើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វណា មិនកើត
 ឡើង វិចីសង្ខារោ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[២៩៣] កាយសង្ខារោ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា វិចីសង្ខារោ
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ កាយសង្ខារោ មិនកើតឡើង ក្នុងរូបាវ-
 ចរោ និងក្នុងអរូបាវចរោនោះ តែវិចីសង្ខារោ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះទេ កាយសង្ខារោ មិនកើតឡើងផង វិចីសង្ខារោ មិនកើតឡើងផង
 ក្នុងចតុត្ថជ្ឈានេ និងក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វិចីសង្ខារោ
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា កាយសង្ខារោ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 វិចីសង្ខារោ មិនកើតឡើង ក្នុងទុតិយជ្ឈានេ និងក្នុងតតិយជ្ឈានេនោះ តែ
 កាយសង្ខារោ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ វិចីសង្ខារោ មិន
 កើតឡើងផង កាយសង្ខារោ មិនកើតឡើងផង ក្នុងចតុត្ថជ្ឈានេ និងក្នុង
 អសញ្ញាសត្វនោះ ។

(២៥៤) យត្ថ កាយសម្មាសោ ទុប្បន្នតិ តត្ថ
 ចិត្តសម្មាសោ ទុប្បន្នតិ ។ ចតុត្ថជ្ឈានេ វិចារិយេ
 អរុណិយេ តត្ថ កាយសម្មាសោ ទុប្បន្នតិ ធា ច
 តត្ថ ចិត្តសម្មាសោ ទុប្បន្នតិ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ
 កាយសម្មាសោ ច ទុប្បន្នតិ ចិត្តសម្មាសោ ច ទុប្បន្ន-
 តិ ។ យត្ថ វ បទ ចិត្តសម្មាសោ ទុប្បន្នតិ តត្ថ
 កាយសម្មាសោ ទុប្បន្នតិ ។ អាមត្តា ។

(២៥៥) យត្ថ វិចិត្តសម្មាសោ ទុប្បន្នតិ តត្ថ ចិត្ត-
 សម្មាសោ ទុប្បន្នតិ ។ ទុតិយជ្ឈានេ តតិយជ្ឈានេ
 ចតុត្ថជ្ឈានេ តត្ថ វិចិត្តសម្មាសោ ទុប្បន្នតិ ធា ច តត្ថ
 ចិត្តសម្មាសោ ទុប្បន្នតិ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ វិចិត្តសម្មាសោ
 ច ទុប្បន្នតិ ចិត្តសម្មាសោ ច ទុប្បន្នតិ ។ យត្ថ វ
 បទ ចិត្តសម្មាសោ ទុប្បន្នតិ តត្ថ វិចិត្តសម្មាសោ ទុប្ប-
 ន្នតិ ។ អាមត្តា ។

(២៥៦) យស្ស យត្ថ កាយសម្មាសោ
 ទុប្បន្នតិ តស្ស តត្ថ វិចិត្តសម្មាសោ ទុប្បន្នតិ ។

(២៥៧) កាយសម្មាសោ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិត ចិត្តសម្មាសោ
 មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ កាយសម្មាសោ មិនកើតឡើង ក្នុងចក្ក-
 ភ្នំជ្ឈាន ក្នុងវិចារិយេ និងក្នុងអរុណិយេនោះ តែចិត្តសម្មាសោ មិនមែន
 ជាមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះទេ កាយសម្មាសោ មិនកើតឡើងផង ចិត្ត-
 សម្មាសោ មិនកើតឡើងផង ក្នុងអសញ្ញាសត្តេនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសម្មាសោ
 មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិត កាយសម្មាសោ មិនកើតឡើង
 ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ តើ ។

(២៥៨) វិចិត្តសម្មាសោ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិត ចិត្តសម្មាសោ មិន
 កើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ វិចិត្តសម្មាសោ មិនកើតឡើង ក្នុងទុតិយជ្ឈាន
 ក្នុងតតិយជ្ឈាន និងក្នុងចតុត្ថជ្ឈាននោះ តែចិត្តសម្មាសោ មិនមែនជាមិន
 កើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះទេ វិចិត្តសម្មាសោ មិនកើតឡើងផង ចិត្តសម្មាសោ មិន
 កើតឡើងផង ក្នុងអសញ្ញាសត្តេនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសម្មាសោ
 មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិត វិចិត្តសម្មាសោ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ តើ ។

(២៥៩) កាយសម្មាសោ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងជី-
 វិត វិចិត្តសម្មាសោ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។

វិជ្ជា អស្សាសប្បស្សនសេហំ វិវត្តន្តវិចារាជំ ឧប្បន្នត្ថ-
 ណោ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្នតិ ធា ច តេសំ
 តត្ថ វចីសង្ខារោ ឧប្បន្នតិ សង្ខេសំ ចិត្តស្ស ភវ្មត្ថ-
 ណោ វិជ្ជា អស្សាសប្បស្សនសេហំ អវិវត្តន្តអវិចារាចិត្តស្ស
 ឧប្បន្នត្ថណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ច ឧប្បន្នតិ វចីសង្ខារោ ច ឧប្បន្នតិ ។
 យស្ស វា បទ វចីសង្ខារោ ។ បេ ។ យស្សតាម្បី
 យស្សយត្ថតាម្បី សនិសំ វិត្តាវេតត្ថំ ។ យស្សយត្ថ-
 កោ ធិរោធសមាបន្នានន្តិ ធន លត្ថតិ ។

[២៩៧] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បន្នត្ថ
 តស្ស វចីសង្ខារោ ឧប្បន្នត្ថតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស
 វា បទ វចីសង្ខារោ ។ បេ ។ អាមត្តា ។ យស្ស
 កាយសង្ខារោ ឧប្បន្នត្ថ តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ឧប្ប-
 ន្នត្ថតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា បទ ចិត្តសង្ខារោ
 ។ បេ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វចីសង្ខារោ ឧប្បន្នត្ថ
 តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្នត្ថតិ ។ អាមត្តា ។

កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងរូបវត្ថុណា ដែលក្នុង
 វត្ថុនិងវិចារ ព្រោះវិញ ចាកច្បាប់សព្វស្វារនិងចស្វារស្វារ ក្នុងវិចារ ក្នុង
 វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងវិចារនោះទេ
 កាយសង្ខារ របស់សញ្ញាសត្វទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើងផង វចី-
 សង្ខារ មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងចំណុះ ខែចិត្ត និងក្នុងរូបវត្ថុណា
 ខែចិត្តដែលមិនមានវត្ថុមិនមានវិចារ ព្រោះវិញ ចាកច្បាប់សព្វស្វារនិង
 ចស្វារស្វារ ក្នុងវិចារ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា
 ។ បេ ។ ភាគៗថា របស់សត្វណា ភាគៗថា របស់សត្វណា ក្នុង
 វិចារក្នុង បណ្ឌិត ឧប្បន្នត្ថវិស្វា ដូចៗគ្នាចុះ ។ ភាគៗថា របស់សត្វ
 សត្វ ដែលចូលកាន់វិចារ បណ្ឌិត មិនបាន (មិនគួរពាល) ក្នុង
 បទថា របស់សត្វណា ក្នុងវិចារឡើយ ។

[២៩៨] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ វចី-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ។ តើ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 វចីសង្ខារ របស់សត្វណា (កើតឡើងហើយ) ។ បេ ។ តើ ។ កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ
 កើតឡើងហើយ ។ តើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វ
 ណា (កើតឡើងហើយ) ។ បេ ។ តើ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វណា
 កើតឡើងហើយ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ។ តើ ។

សង្ខារបញ្ចក បរិក្ខារបញ្ចក ឧប្បន្និត

យស្ស កំ បទ ចិត្តសម្មារោ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

(២៥៥) យត្ថ កាយសម្មារោ ឧប្បន្និត ។ បេ ។

យត្ថកម្មី សត្វត្ថ ឯតាសនិសំ ។

(២៥៦) យស្ស យត្ថ កាយសម្មារោ ឧប្បន្និត

តស្ស តត្ថ វេសិសម្មារោ ឧប្បន្និតាតិ ។ ទុតិយជ្ឈានំ

តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ តេសំ តត្ថ កាយសម្មារោ

ឧប្បន្និត ខោ ច តេសំ តត្ថ វេសិសម្មារោ ឧប្បន្និត

បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ

កាយសម្មារោ ច ឧប្បន្និត វេសិសម្មារោ ច ឧប្ប-

ន្និត ។ យស្ស កំ បទ យត្ថ វេសិសម្មារោ ឧប្បន្និត

តស្ស តត្ថ កាយសម្មារោ ឧប្បន្និតាតិ ។ រូបាវចរានំ

អរូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ វេសិសម្មារោ ឧប្បន្និត ខោ

ច តេសំ តត្ថ កាយសម្មារោ ឧប្បន្និត បឋមជ្ឈានំ

សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ វេសិសម្មារោ

ច ឧប្បន្និត កាយសម្មារោ ច ឧប្បន្និត ។

សង្ខារបញ្ចក បរិក្ខារបញ្ចក ឧប្បន្និត

មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសម្មារោ របស់សត្វណា (កើតឡើងហើយ) ។ បេ ។
តើ ។

(២៥៨) កាយសម្មារោ កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិត ។ បេ ។

ពាក្យថា ក្នុងជីវិត ដូចគ្នាតែបែបមួយ ក្នុងជីវិតក្នុង ។

(២៥៩) កាយសម្មារោ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង

ជីវិត វេសិសម្មារោ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះ ។

តួកសត្វ ដែលចូលកាន់ទុក្ខិយដ្ឋាន និងកាន់និរតិយដ្ឋាន កាយសម្មារោ

របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះ តែវេសិសម្មារោ របស់

សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះទេ តួកសត្វ ជា

កាមាវចរ ដែលចូលកាន់បឋមដ្ឋាន កាយសម្មារោ របស់សត្វទាំង

នោះ កើតឡើងហើយផង វេសិសម្មារោ កើតឡើងហើយផង ក្នុងជីវិតនោះ ។

មួយយ៉ាងទៀត វេសិសម្មារោ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងជី

វិត កាយសម្មារោ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះ ។

វេសិសម្មារោ របស់តួកសត្វ ជាត្រៀមចរ និងជាអត្រៀមចរទាំងនោះ កើត

ឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះ តែកាយសម្មារោ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត

ឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះទេ តួកសត្វ ជាត្រៀមចរ ដែលចូលកាន់

បឋមដ្ឋាន វេសិសម្មារោ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង

កាយសម្មារោ កើតឡើងហើយផង ក្នុងជីវិតនោះ ។

(២២០) យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា មន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ ចតុត្ថ-
 ជ្ឈានំ សមាបន្នានំ វិទាវចរានំ អរិយាវចរានំ តេសំ
 តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្ត យោ ច តេសំ តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្ត ចរមជ្ឈានំ ទុតិយជ្ឈានំ
 តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាយាវចរានំ តេសំ តត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិត្ត កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិត្ត ។

(២២១) យស្ស យត្ថ វេទិសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា មន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 តត្ថ វេទិសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ ទុតិយជ្ឈានំ តតិ-
 យជ្ឈានំ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ សុទ្ធាវសានំ
 ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ឈិត្ត យោ ច តេសំ តត្ថ វេទិសង្ខារោ

(២២០) កាយសង្ខារោ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
 ជីវិត ចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះឬ ។
 តើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ
 ក្នុងជីវិត កាយសង្ខារោ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងជី-
 វិតនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ជាត្រាវចរ ដែលចូលកាន់ចក្ខុជ្ឈាន និងពួក
 សត្វ ជាត្រាវចរ ចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ
 ក្នុងជីវិតនោះ កែកាយសង្ខារោ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ
 ។ ក្នុងជីវិតនោះ ពួកសត្វ ជាតាមាវចរ ដែលចូលកាន់ចម្បជ្ឈាន កាន់
 ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន ចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វទាំងនោះ
 កើតឡើងហើយផង កាយសង្ខារោ កើតឡើងហើយផង ក្នុងជីវិតនោះ ។

(២២១) វេទិសង្ខារោ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិត
 ចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ តើ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិត
 វេទិសង្ខារោ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ ចិត្តសង្ខារោ
 របស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន កាន់តតិយជ្ឈាន និងកាន់
 ចក្ខុជ្ឈាន និងរបស់សត្វជាសត្វទាំងនោះ ក្នុងចិត្ត ទី ២ កំពុងប្រព្រឹត្ត
 ទៅ កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះ កែវេទិសង្ខារោ របស់សត្វទាំងនោះ

ទុប្បជ្ឈិតុ បវេមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ
ឥតរាសំ អូបាវចរានំ អរូបាវចរានំ តេសំ វត្ថុ ចិត្ត-
សម្ពាហេ ច ទុប្បជ្ឈិតុ វចីសម្ពាហេ ច ទុប្បជ្ឈិតុ ។

(២២២) យស្ស កាយសម្ពាហេ ទុប្បជ្ឈិតុ តស្ស
វចីសម្ពាហេ ទុប្បជ្ឈិតាតិ ។ នត្ថំ ។ យស្ស វា
បន វចីសម្ពាហេ ទុប្បជ្ឈិតុ តស្ស កាយសម្ពាហេ
ទុប្បជ្ឈិតាតិ ។ នត្ថំ ។ យស្ស កាយសម្ពាហេ
ទុប្បជ្ឈិតុ តស្ស ចិត្តសម្ពាហេ ទុប្បជ្ឈិតាតិ ។ នត្ថំ ។
យស្ស វា បន ចិត្តសម្ពាហេ ទុប្បជ្ឈិតុ តស្ស កាយ-
សម្ពាហេ ទុប្បជ្ឈិតាតិ ។ នត្ថំ ។ យស្ស វចី-
សម្ពាហេ ទុប្បជ្ឈិតុ តស្ស ចិត្តសម្ពាហេ ទុប្បជ្ឈិតាតិ ។
នត្ថំ ។ យស្ស វា បន ចិត្តសម្ពាហេ ទុប្បជ្ឈិតុ
តស្ស វចីសម្ពាហេ ទុប្បជ្ឈិតាតិ ។ នត្ថំ ។

(២២៣) យត្ថ កាយសម្ពាហេ ទុប្បជ្ឈិតុ ។ យេ ។

(២២៤) យស្ស យត្ថ កាយសម្ពាហេ ទុប្ប-
ជ្ឈិតុ តស្ស វត្ថុ វចីសម្ពាហេ ទុប្បជ្ឈិតាតិ ។

មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន និងរបស់ក្នុងសព្វ ជាប្រាថ្នា វិចារ និងជា
អប្បាថ្នា រាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង វចីសង្ខារ កើត
ឡើងហើយផង ក្នុងជីវនោះ ។

(២២៥) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ វចី-
សង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ។ មិនមានទេ ។ មួយ
យ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ កាយ-
សង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយដែរ ។ មិនមានទេ ។
កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តសង្ខារ របស់
សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ កាយសង្ខារ របស់
សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ។ មិនមានទេ ។ វចីសង្ខារ របស់
សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើត
ឡើងហើយ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់
សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើត
ឡើងហើយ ។ មិនមានទេ ។

(២២៦) កាយសង្ខារ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះ ។ យេ ។

(២២៧) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ជីវនោះ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះ ។

ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ រូបាវចរាវចរំ អរូចាវចរំ
 តេសំ ឥត្ត កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិតុ ធា ច តេសំ
 ឥត្ត ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិតុ សុដ្ឋាភវំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ ឥត្ត កាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជិតុ
 ចិត្តសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជិតុ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិតុ តស្ស ឥត្ត កាយសង្ខារោ
 ទុប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមត្តា ។

[២៦៦] យស្ស យត្ថ វចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិតុ
 តស្ស ឥត្ត ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិតាតិ ។ ទុតិយជ្ឈានំ
 តតិយជ្ឈានំ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ សុដ្ឋាភវានំ
 ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ តេសំ ឥត្ត វចិត្តសង្ខារោ
 ទុប្បជ្ជិតុ ធា ច តេសំ ឥត្ត ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិតុ
 សុដ្ឋាភវំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ ឥត្ត
 វចិត្តសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជិតុ ចិត្តសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជិតុ ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិតុ តស្ស
 ឥត្ត វចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមត្តា ។

កាយសង្ខារ របស់ភូតសត្វ ជាត្រូវចែក ដែលចូលកាន់ចុកផ្សំរួម និង
 របស់ភូតសត្វ ជាត្រូវចែកចាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះ
 តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ជីវនោះទេ ភូតសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាភវស និងភូតអសញ្ញាសត្វ
 កាយសង្ខារ របស់សត្វតាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង ចិត្តសង្ខារ
 មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងជីវនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវណា កាយសង្ខារ របស់
 សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះឬ ។ អើ ។

[២៦៦] វចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ជីវណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះឬ ។
 វចិត្តសង្ខារ របស់ភូតសត្វ ដែលចូលកាន់ចុកផ្សំរួម កាន់គតិយជ្ឈាន
 និងកាន់ចក្ខុជ្ឈាន និងរបស់ភូតសុទ្ធាភវសសត្វតាំងនោះ ក្នុងចិត្តទី ២
 កំភូតប្រព្រឹត្តទៅ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់
 សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះទេ ភូតសត្វ
 កាលចូលទៅកាន់សុទ្ធាភវស និងភូតអសញ្ញាសត្វ វចិត្តសង្ខារ របស់សត្វ
 តាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង ចិត្តសង្ខារ មិនកើតឡើងហើយផង
 ក្នុងជីវនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងជីវណា វចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងជីវនោះឬ ។ អើ ។

(២៦៧) យស្ស កាយសម្ពុទ្ធា ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
តស្ស វេសិសម្ពុទ្ធា ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស ក បទ វេសិសម្ពុទ្ធា ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
កាយសម្ពុទ្ធា ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស
អនន្តរា កាតាវចរាធំ បន្តិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ រូចាវ-
ចរេ អរូចាវចរេ បន្តិមកវិគារធំ យេ ច រូចាវចរំ
អរូចាវចរំ ឧបបន្ថិតា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចវត្ថាធំ
តេសំ វេសិសម្ពុទ្ធា ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ធា ច តេសំ
កាយសម្ពុទ្ធា ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ វេសិសម្ពុទ្ធា
ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ កាយសម្ពុទ្ធា ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

(២៦៨) យស្ស កាយសម្មារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 វស្ស ចិត្តសម្មារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បទ ចិត្តសម្មារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ វស្ស
 កាយសម្មារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា កាមាវចរាចំ បន្ថមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ រូចាវ-
 ចរេ អរូចាវចរេ បន្ថមកវិកាចំ យេ ច រូចាវចរ-
 អរូចាវចរំ ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តំ តេសំ ចរុត្តានំ

[២៦៧] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា ទាំងកើតឡើង វិចីសង្ខារ
របស់សត្វនោះ ទាំងកើតឡើងឬ ។ បើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វិចីសង្ខារ
របស់សត្វណា ទាំងកើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ ទាំងកើត
ឡើងឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់តួកសត្វ ជាតាមវិចារ ទាំងកើតឡើង
ក្នុងលំដាប់ វិចីសង្ខារ តួកសត្វ ដែលកើតក្នុងកតជាទីបំផុត ក្នុងបុព្វ-
វិចារ ទាំងកើតឡើងវិចារ ទាំងតួកសត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វចូលទៅ
កាន់បុព្វវិចារ ទាំងកាន់ឡើងវិចារហើយ ទាំងបរិវេណ កាលច្បុក វិចី-
សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ទាំងកើតឡើង តែកាយសង្ខារ របស់សត្វ
ទាំងនោះ ទាំងមិនកើតឡើងទេ វិចីសង្ខារ របស់តួកសត្វ ក្រៅនេះ
ទាំងកើតឡើងផង កាយសង្ខារ ទាំងកើតឡើងផង ។

(២៦៨) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងថ្ម ។ តើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើត
ឡើងថ្ម ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វជាតាមាវចារ នឹងកើតឡើង
ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងតាមាវចារទីបំផុត ក្នុង
រូបាវចារ នឹងក្នុងអរូបាវចារ នឹងពួកសត្វទាំងនោះ ដែលចូលទៅ
កាន់រូបាវចារ នឹងកាន់អរូបាវចារហើយ នឹងបរិនិព្វាន កាលច្បាស់

តេសំ ចិត្តសម្ពាទេ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ នោ ច តេសំ
 កាយសម្ពាទេ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ ឥតរេសំ ចិត្តសម្ពាទេ
 ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ កាយសម្ពាទេ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

(២៦៩) យស្ស វចីសម្ពាទេ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 ចិត្តសម្ពាទេ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វ
 មន ចិត្តសម្ពាទេ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស វចីសម្ពាទេ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវតត្តា-
 អវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តេសំ ចិត្តសម្ពាទេ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ វចីសម្ពាទេ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 ឥតរេសំ ចិត្តសម្ពាទេ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ វចីសម្ពាទេ
 ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

(២៧០) យត្ថ កាយសម្ពាទេ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ បេ ។

(២៧១) យស្ស យត្ថ កាយសម្ពាទេ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ វចីសម្ពាទេ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ ធុតិយជ្ឈានំ
 តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ តេសំ តត្ថ កាយសម្ពា-
 ទេ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វចីសម្ពាទេ

ចិត្តសម្ពាទេ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង តែឈរសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ចិត្តសម្ពាទេ របស់តួកសត្វ ក្រៅ
 នេះ នឹងកើតឡើងផង កាយសម្ពាទេ នឹងកើតឡើងផង ។

(២៦៩) វចីសម្ពាទេ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចិត្តសម្ពាទេ
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ តើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសម្ពាទេ
 របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង វចីសម្ពាទេ របស់សត្វនោះ នឹងកើត
 ឡើងឬ ។ ចិត្តជាប់ជុំផុត(?) ដែលមិនមានវិភក្តៈ មិនមានវិចារៈ នឹង
 កើតឡើង ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តណា ចិត្តសម្ពាទេ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងកើតឡើង តែវចីសម្ពាទេ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ
 ចិត្តសម្ពាទេ របស់តួកសត្វក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង វចីសម្ពាទេ កើត
 ឡើងផង ។

(២៧០) កាយសម្ពាទេ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(២៧១) កាយសម្ពាទេ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
 វចីសម្ពាទេ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ តួកសត្វ
 ដែលចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន កាយសម្ពាទេ របស់សត្វ
 នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែវចីសម្ពាទេ របស់សត្វទាំងនោះ

១ បានដល់ចុងចិត្ត របស់អ្នកវិចារសត្វ ដែលប្រកបដោយទុតិយជ្ឈាន និងចុងចិត្ត របស់
 អ្នកវិចារសត្វ ដែលប្រកបដោយចតុត្ថជ្ឈាន ។ អន្ធិកថា ។

ឧប្បន្និស្សតិ បឋមជ្ឈានំ សមាបន្តានំ កាមាវចរោ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ វចីសង្ខារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ វចីសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា កាមាវចរោ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ រូបាវចរោ អរូបាវចរោ តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ បឋមជ្ឈានំ សមាបន្តានំ ឥតរេសំ កាមាវចរោ តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ ។

[២៧២] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា កាមាវចរោ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ ធម្មត្ថជ្ឈានំ សមាបន្តានំ រូបាវចរោ អរូបាវចរោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ

នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះទេ ពួកសត្វ ជាតាមាវចរ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង វចីសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងជីវនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវនោះឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាតាមាវចរ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាប្រាថ្នាចរ នឹងជាអប្រាថ្នាចរ ទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះទេ ពួកសត្វ ជាតាមាវចរ ក្រៅនេះ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង កាយសង្ខារ នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ ។

[២៧២] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវនោះឬ ។ បើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវនោះឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាតាមាវចរ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ពួកសត្វ ជាប្រាថ្នាចរ នឹងជាអប្រាថ្នាចរ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះទេ ។

បឋមជ្ឈានំ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបន្ទានំ
 ឥតវេសំ កាមាវចរណំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសម្មារោ ច
 ទុប្បជ្ឈិស្សតិ កាយសម្មារោ ច ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ។

[២៧៣] យស្ស យត្ថ វេសិសម្មារោ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសម្មារោ ទុប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា ច យត្ថ ចិត្តសម្មារោ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ វេសិសម្មារោ ទុប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិគត្តាអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ទុប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមា-
 បន្ទានំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសម្មារោ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ យោ
 ច តេសំ តត្ថ វេសិសម្មារោ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ បឋមជ្ឈានំ
 សមាបន្ទានំ កាមាវចរណំ ឥតវេសំ រូចាវចរណំ អរូ-
 ចាវចរណំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសម្មារោ ច ទុប្បជ្ឈិស្សតិ
 វេសិសម្មារោ ច ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ។

[២៧៤] យស្ស កាយសម្មារោ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស វេសិសម្មារោ ទុប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា កាមាវចរណំ បច្ឆិមចិត្តំ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ
 រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បច្ឆិមភវិតានំ យេ ច

ពួកសត្វ ជាតាមាវចរ ក្រៅនេះ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន កាន់
 ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 កើតឡើងផង កាយសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[២៧៥] វេសិសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងវិណា
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងវិណា
 វេសិសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តជា
 វិចីដុត ដែលមិនមានវិភក្តិមិនមានវិចារ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់
 នៃចិត្តណា ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន កាន់តតិយជ្ឈាន និង
 កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះ តែវេសិសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេ ពួកសត្វ ជាតាមាវចរ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន និងពួកសត្វ
 ជារូចាវចរ និងអរូចាវចរ ក្រៅនេះ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងកើតឡើងផង វេសិសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[២៧៦] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង វេសិ-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ចិត្តជាវិចីដុត របស់
 ពួកសត្វ ជាតាមាវចរ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ឆិមភក ក្នុងរូចាវចរ និងក្នុងអរូចាវចរ នឹងពួកសត្វនោះ

រូបាវចរ អរូបាវចរ ឧបបន្ថិត្តា បរិធិត្វាយិស្សន្តំ តេសំ
 ចវន្តានំ តេសំ កាយសង្ខារោ ទុប្បន្និស្សតិ ធា ច
 តេសំ វចីសង្ខារោ ទុប្បន្និស្សតិ បន្តិមចិត្តសមន្តីនំ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តោ អវិកត្តាអវិចារំ បន្តិមចិត្តំ
 ទុប្បន្និស្សតិ តេសំ កាយសង្ខារោ ច ទុប្បន្និស្សតិ
 វចីសង្ខារោ ច ទុប្បន្និស្សតិ ។ យស្ស វា បទ វចី-
 សង្ខារោ ទុប្បន្និស្សតិ តស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បន្និ-
 ស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

(២៧៥) យស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បន្និស្សតិ
 តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បន្និស្សតីតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តោ កាមាវចរោ បន្តិមចិត្តំ ទុប្បន្និស្សតិ រូបា-
 វចរោ អរូបាវចរោ បន្តិមកវិចារំ យេ ច រូបាវចរំ
 អរូបាវចរំ ឧបបន្ថិត្តា បរិធិត្វាយិស្សន្តំ តេសំ ចវន្តានំ
 តេសំ កាយសង្ខារោ ទុប្បន្និស្សតិ ធា ច តេសំ
 ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បន្និស្សតិ បន្តិមចិត្តសមន្តីនំ តេសំ
 កាយសង្ខារោ ច ទុប្បន្និស្សតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ទុប្ប-
 ន្និស្សតិ ។ យស្ស វា បទ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បន្និស្សតិ
 តស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បន្និស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

ដែលចូលទៅ កាន់ប្រាថ្នា ចង់កាន់អប្បប្រាថ្នាហើយ បើបរិច្ចាគ
 កាលច្បួត កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង តែ
 វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាទីនឹងមិនកើតឡើងទេ ចិត្តជា
 ទីបំផុត ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកប
 ដោយចិត្តជាទីបំផុត នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង វចីសង្ខារ នឹងមិន
 កើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិន
 កើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

(២៧៦) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់
 ពួកសត្វ ជាកាមាវចរ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ច័យកក ក្នុងប្រាថ្នា ចង់ក្នុងអប្បប្រាថ្នា ចង់ពួកសត្វនោះ
 ដែលចូលទៅ កាន់ប្រាថ្នា ចង់កាន់អប្បប្រាថ្នាហើយ នឹងបរិច្ចាគ
 កាលច្បួត កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង តែ
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាទីនឹងមិនកើតឡើងទេ កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត នឹងមិន
 កើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វ
 នោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[២៧២] យស្ស វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តោ អវិតត្តាអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ តេសំ
 វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ ធា ច តេសំ ចិត្តសង្ខា-
 រោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមន្តីធំ តេសំ វចីសង្ខា-
 រោ ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស កំ បទ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តៈ ។

[២៧៣] យត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។ មេ ។

[២៧៤] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តោ កាយាវចរោ បច្ឆិមចិត្តំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ
 រូបាវចរោ អរូបាវចរោ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ទុប្បជ្ជិស្សតិ ធា ច តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ទុប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមន្តីធំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តោ
 អវិតត្តាអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ បតុត្តន្តរំ
 សមាបន្តានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខា-
 រោ ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ វចីសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។

[២៧៥] វចីសង្ខារោ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ។ ចិត្តជាវិប័ជ្ជក ដែលមិនមាន
 ភិក្ខុមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា វចីសង្ខារ
 របស់សត្វតាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងចិត្តសង្ខារ របស់សត្វតាំងនោះ
 មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ វចីសង្ខារ របស់សត្វតាំងនោះ ដែល
 ប្រកបដោយចិត្តជាវិប័ជ្ជក នឹងមិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិន
 កើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិន
 កើតឡើង វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ។ តើ ។

[២៧៦] កាយសង្ខារ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវណា ។ មេ ។

[២៧៧] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ជីវណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ ។
 ចិត្តជាវិប័ជ្ជក របស់តួកសត្វ ជាតាមាវចរ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់
 នៃចិត្តណា កាយសង្ខារ របស់តួកសត្វ ជាតាមាវចរ នឹងជាអរូបាវចរ
 តាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ ក្នុងវចីសង្ខារ របស់សត្វតាំង
 នោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះទេ ចិត្តជាវិប័ជ្ជក ដែល
 មិនមានភិក្ខុមិនមានវិចារៈ របស់តួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាវិ-
 ប័ជ្ជក នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា តួកសត្វ ដែលចូល
 កាន់ចក្ខុដ្ឋាន នឹងតួកអសញ្ញាសត្វ កាយសង្ខារ របស់សត្វតាំងនោះ
 នឹងមិនកើតឡើងផង វចីសង្ខារ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងជីវនោះ ។

យស្ស វា បទ យត្ថ វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ។
 ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ តេសំ តត្ថ
 វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ លោ ច តេសំ តត្ថ កា-
 យសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមន្តិទំ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតត្តអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ទុប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ វចីសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ឈិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច
 ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ។

(២៩៧) យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា កាយាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តំ
 ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ វិញ្ញាវចរានំ
 អវិចារានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ
 លោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ
 បច្ឆិមចិត្តសមន្តិទំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ច ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ទុប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ

មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនមែនកើតឡើង ក្នុងវិញ្ញាណ
 កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ ទើបមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះឬ ។ ពួក
 សត្វ ដែលចូលកាន់ទុគ្គិយជ្ឈាន និងកាន់គតិយជ្ឈាន វចីសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ ទើបមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាទីនឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះទេ ចិត្តជាទីបំផុត
 ដែលមិនមានតែក្នុងមិនមានវិញ។ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្ត
 ជាទីបំផុត ទើបកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ពួកសត្វ ដែលចូល
 កាន់ចក្ខុត្ថជ្ឈាន និងពួកអសញ្ញាសត្វ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ទើប
 មិនកើតឡើងផង កាយសង្ខារ ទើបមិនកើតឡើងផង ក្នុងជីវនោះ ។

(២៩៨) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា ទើបមិនកើតឡើង ក្នុងវិ-
 ញ្ញាណ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ ទើបមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះឬ ។ ចិត្ត
 ជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាតាមាវចរ ទើបកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ ខែ
 ចិត្តណា ពួកសត្វ ជាប្រាវចរ និងជាអប្រាវចរ ដែលចូលកាន់ចក្ខុត្ថជ្ឈាន
 កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ទើបមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ តែចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាទីនឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះទេ
 ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត និងពួកអសញ្ញាសត្វ កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ទើបមិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ ទើបមិនកើត
 ឡើងផង ក្នុងជីវនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា

ឧប្បន្នស្បតិ៍ តស្ស តត្ថ វេសសង្ខារោ ឧប្បន្នស្បតិ៍ តត្ថ ។ អាមន្តា ។

[២៨០] យស្ស យត្ថ វេសសង្ខារោ ឧប្បន្នស្បតិ៍ តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្នស្បតិ៍ ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិគត្តាអវិចារំ បន្តិមចិត្តំ ឧប្បន្នស្បតិ៍ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ តេសំ តត្ថ វេសសង្ខារោ ឧប្បន្នស្បតិ៍ លោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្នស្បតិ៍ បន្តិមចិត្តសមន្តំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ តត្ថ វេសសង្ខារោ ច ឧប្បន្នស្បតិ៍ ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បន្នស្បតិ៍ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្នស្បតិ៍ តស្ស តត្ថ វេសសង្ខារោ ឧប្បន្នស្បតិ៍ ។ អាមន្តា ។

[២៨១] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បន្នតិ តស្ស វេសសង្ខារោ ឧប្បន្នតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បទ វេសសង្ខារោ ឧប្បន្នតិ តស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បន្នតិ តត្ថ ។ សទ្ទេសំ ចិត្តស្ស កត្តកុណោ វិចារ អស្សាសប្បស្សនេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទកុណោ និរោទសមាបន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ វេសសង្ខារោ ឧប្បន្នតិ

នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិត កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ អើ ។

[២៨០] វេសសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ ចិត្តជាដំបូង ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តណា តួសត្វ ដែលចូលកាន់ខ្ពតិយជ្ឈាន កាន់គតិយជ្ឈាន និងកាន់វត្តជ្ឈាន វេសសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះទេ វេសសង្ខារ របស់តួសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដំបូង និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងជីវិតនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិត វេសសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ អើ ។

[២៨១] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង វេសសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេសសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ វេសសង្ខារ របស់តួសត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងកត្តកុណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទកុណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកតួអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ

នោ ច តេសំ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ អស្ស-
 សប្បស្សនាទំ ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ វចីសង្ខារោ
 ច ឧប្បជ្ឈតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[២៨២] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វ
 ច ច ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស កាយសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ វិទា
 អស្សាសប្បសាសេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ ជិរោ
 ធនសមាបន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ
 អស្សាសប្បស្សនាទំ ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[២៨៣] យស្ស វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វ ច ច ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស វចីសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ វិទា
 វិតក្កាវិទារេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ ជិរោធនសមា-
 បន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ

តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ បិទកើតឡើងទេ វចីសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង កាយសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុង
 ឧប្បាទត្តុណៈ វៃត្ថុកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

[២៨៤] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ
 កើតឡើង ។ ចិត្តសង្ខារ របស់តួកសត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់
 និរោធន៍ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងកង្កត្តុណៈ
 វៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទត្តុណៈ វៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកតួកអស្សាសៈនិង
 បស្សាសៈ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ បិទកើតឡើងទេ ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង កាយសង្ខារ កើត
 ឡើងផង ក្នុងឧប្បាទត្តុណៈ វៃត្ថុកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

[២៨៥] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ចិត្តសង្ខារ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើត
 ឡើង ។ ចិត្តសង្ខារ របស់តួកសត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធន៍
 និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងកង្កត្តុណៈ វៃ
 ចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទត្តុណៈ វៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកតួកវៃត្ថុនិងវៃបារៈ

នោ ច តេសំ វចីសម្ពុរោ ឧប្បន្នតិ វិតត្តុវិចារាណំ
ឧប្បន្នត្ថុណោ តេសំ ចិត្តសម្ពុរោ ច ឧប្បន្នត្ថុ
វចីសម្ពុរោ ច ឧប្បន្នតិ ។

[២៨២] យត្ថ កាយសម្ពុរោ ឧប្បន្នតិ ។ បេ ។

[២៨៤] យស្ស យត្ថ កាយសម្ពុរោ ឧប្បន្នតិ
តស្ស តត្ថ វចីសម្ពុរោ ឧប្បន្នត្ថិតិ ។ ធុតិយជ្ឈានំ
តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ
ឧប្បន្នត្ថុណោ តេសំ តត្ថ កាយសម្ពុរោ ឧប្បន្នតិ
នោ ច តេសំ តត្ថ វចីសម្ពុរោ ឧប្បន្នត្ថុ បឋមជ្ឈានំ
សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ
ឧប្បន្នត្ថុណោ តេសំ តត្ថ កាយសម្ពុរោ ត ឧប្ប-
ន្នតិ វចីសម្ពុរោ ច ឧប្បន្នត្ថុ ។ យស្ស វា បទ
យត្ថ វចីសម្ពុរោ ឧប្បន្នត្ថុ តស្ស តត្ថ កាយសម្ពុរោ
វោ ឧប្បន្នតិ ។ បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមា-
វចរានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ កត្តត្ថុណោ តេសំ យេវ
វិចារា អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បន្នត្ថុណោ
រូបាវចរានំ អរូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ វចីសម្ពុរោ
ឧប្បន្នត្ថុ នោ ច តេសំ តត្ថ កាយសម្ពុរោ

តៃវចីសម្ពុរោ របស់សត្វតាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ចិត្តសម្ពុរោ របស់
សត្វតាំងនោះ កើតឡើងហើយផង វចីសម្ពុរោ កើតឡើងផង ក្នុង
ឧប្បន្នត្ថុណា ខែត្ថកតែត្ថុនិងវិចារា ។

[២៨២] កាយសម្ពុរោ កើតឡើង ក្នុងវិចារា ។ បេ ។

[២៨៤] កាយសម្ពុរោ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងវិចារា
វចីសម្ពុរោ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងវិចារាឬ ។ ពួកសត្វ
ដែលចូលកាន់ខ្ពតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន កាយសម្ពុរោ របស់សត្វ
តាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បន្នត្ថុណា ខែត្ថកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ
ក្នុងវិចារា តៃវចីសម្ពុរោ របស់សត្វតាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងវិ-
ចារាទេ ពួកសត្វ ជាតាមាវចរ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន កាយសម្ពុរោ
របស់សត្វតាំងនោះ កើតឡើងផង វចីសម្ពុរោ កើតឡើងហើយផង ក្នុង
ឧប្បន្នត្ថុណា ខែត្ថកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងវិចារា ។ មួយយ៉ាង
ទៀត វចីសម្ពុរោ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងវិចារា កាយ-
សម្ពុរោ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងវិចារាឬ ។ ពួកសត្វ ជា
តាមាវចរ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ក្នុងកត្តត្ថុណា ខែត្ថកអស្សាសៈនិង
បស្សាសៈ ពួកសត្វ ជាតាមាវចរ និងជាអរូបាវចរតាំងនោះផង ក្នុងឧប្ប-
ន្នត្ថុណា ខែចិត្ត ព្រោះត្រូវ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ វចីសម្ពុរោ
របស់សត្វតាំងនោះ កើតឡើងហើយ តែកាយសម្ពុរោ របស់សត្វតាំងនោះ

ឧប្បជ្ឈតិ បឋមជ្ឈានំ សមាបន្តានំ កាហាវចនំ
 អស្សសប្បស្សនាសំ ឧប្បនគ្គុណោ តេសំ តត្ថ វចី-
 សង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២៨៦) យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ សត្វេសំ ចិត្តស្ស
 កង្កត្តុណោ វិទា អស្សសប្បស្សនេសមិ ចិត្តស្ស
 ឧប្បនគ្គុណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ធា
 ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ អស្ស-
 សប្បស្សនាសំ ឧប្បនគ្គុណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខា-
 រោ ច ឧប្បជ្ឈតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២៨៧) យស្ស យត្ថ វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ

មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ជាតាហាវចន ដែលចូលទៅ
 បឋមជ្ឈាន ច្រើនស្ទើរ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង កាយ-
 សង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បនគ្គុណៈ នៃពួកអស្សសៈនិងបស្សសៈ
 ក្នុងទីនោះ ។

(២៨៦) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ តើ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 ណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងកង្កត្តុណៈ នៃ
 ចិត្ត និងក្នុងឧប្បនគ្គុណៈ នៃចិត្ត ព្រោះហើយ ចាកពួកអស្សសៈនិង
 បស្សសៈ ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ
 ផង កាយសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បនគ្គុណៈ នៃពួកអស្សសៈ
 និងបស្សសៈ ក្នុងទីនោះ ។

(២៨៧) ច្រើនស្ទើរ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ តើ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា

តស្ស តត្ថ វេទិសម្ពាហេ ឧប្បជ្ឈតិ ។ កាយសង្ខារ ចិត្តសង្ខារ
 កម្មត្ថាណា វិហា វិតត្តវិហារហិ ចិត្តសង្ខារ ឧប្បាទត្ថា
 ណា តេសំ តត្ថ ចិត្តសម្ពាហេ ឧប្បជ្ឈត្ថ ធា ច
 តេសំ តត្ថ វេទិសម្ពាហេ ឧប្បជ្ឈតិ វិតត្តវិហារហិ
 ឧប្បាទត្ថាណា តេសំ តត្ថ ចិត្តសម្ពាហេ ច ឧប្ប-
 ជ្ឈត្ថ វេទិសម្ពាហេ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[២៨៨] យស្ស កាយសម្ពាហេ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 វេទិសម្ពាហេ ឧប្បជ្ឈត្ថាតិ ។ ឧប្បជ្ឈត្ថ ។ យស្ស វា
 បទ វេទិសម្ពាហេ ឧប្បជ្ឈត្ថ តស្ស កាយសម្ពាហេ
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ នត្ថិ ។

[២៨៩] យស្ស កាយសម្ពាហេ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសម្ពាហេ ឧប្បជ្ឈត្ថាតិ ។ ឧប្បជ្ឈត្ថ ។ យស្ស វា
 បទ ចិត្តសម្ពាហេ ឧប្បជ្ឈត្ថ តស្ស កាយសម្ពាហេ
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ នត្ថិ ។

[២៩០] យស្ស វេទិសម្ពាហេ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសម្ពាហេ ឧប្បជ្ឈត្ថាតិ ។ ឧប្បជ្ឈត្ថ ។ យស្ស វា
 បទ ចិត្តសម្ពាហេ ឧប្បជ្ឈត្ថ តស្ស វេទិសម្ពាហេ
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ នត្ថិ ។

វេទិសម្ពាហេ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងជីវនាម ។ ចិត្តសម្ពាហេ
 របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងភិក្ខុក្កណៈ នៃចិត្ត និង
 ក្នុងឧប្បាទក្កណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកភិក្ខុក្កណៈនិងវិហារ ក្នុងទី
 នោះ តែវេទិសម្ពាហេ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវនាមទេ
 ចិត្តសម្ពាហេ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង វេទិសម្ពាហេ កើត
 ឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្កណៈ នៃភិក្ខុក្កណៈនិងវិហារ ក្នុងជីវនាម ។

[២៨៨] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង វេទិសម្ពាហេ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត វេទិសម្ពាហេ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។

[២៨៩] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។

[២៩០] វេទិសម្ពាហេ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ វេទិសម្ពាហេ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។

[២៩១] យត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ ។ បេ ។

[២៩២] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ វេទីសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ ។ បេ មជ្ឈិមំ
 សមាបដ្ឋានំ កាមាវចរំ អស្សាសប្បស្សនាសំ
 កុដ្ឋត្ថុណា តេសំយេវ វិទា អស្សាសប្បស្សនៈសហិ
 ចិត្តស្ស ទុប្បនក្ខណោ រូបាវចរំ អរូបាវចរំ
 តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ វេទីសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ
 សមាបដ្ឋានំ អស្សាសប្បស្សនាសំ កុដ្ឋត្ថុណា តេសំ
 យេវ វិទា អស្សាសប្បស្សនៈសហិ ចិត្តស្ស ទុប្ប-
 នក្ខណោ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបដ្ឋានំ សុត្វាភសានំ
 ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញសត្វានំ តេសំ តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ឈតិ វេទីសង្ខារោ ច ទុប្ប-
 ជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ វេទីសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ ។ ទុតិយ-
 ជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបដ្ឋានំ អស្សាសប្បស្សន-
 ាសំ ទុប្បនក្ខណោ តេសំ តត្ថ វេទីសង្ខារោ

[២៩៣] កាយសង្ខារោ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិត ។ បេ ។

[២៩៤] កាយសង្ខារោ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិត
 វេទីសង្ខារោ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ កាយ-
 សង្ខារោ របស់តួកសត្វ ជាតាមាវចរៈ នោះឯង ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន
 ក្នុងកុដ្ឋត្ថុណា ខែតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់តួកសត្វ ជាត្រា-
 វចរៈ និងជាអត្រាវចរៈទាំងនោះ ក្នុងទម្រង់កុដ្ឋត្ថុណា ខែចិត្ត ព្រោះវៀរ
 ចាកតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ តែវេទីសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះទេ កាយ-
 សង្ខារោ របស់តួកសត្វទាំងនោះឯង ដែលចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់
 តតិយជ្ឈាន ក្នុងកុដ្ឋត្ថុណា ខែតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់
 តួកសត្វ ដែលចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ក្នុងទម្រង់កុដ្ឋត្ថុណា ខែចិត្ត ព្រោះ
 វៀរ ចាកតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់តួកសុត្វាភសសត្វ ក្នុង
 ចិត្តវិទី កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងរបស់អសញ្ញសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ផង វេទីសង្ខារោ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងជីវិតនោះ ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត វេទីសង្ខារោ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជី-
 វិតណា កាយសង្ខារោ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។
 តួកសត្វ ដែលចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន ក្នុងទម្រង់-
 កុដ្ឋត្ថុណា ខែតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ វេទីសង្ខារោ របស់សត្វទាំងនោះ

ទុប្បជ្ជិតុ ធា ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិតិ
 ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបដ្ឋានំ អស្សាសម្ប-
 ស្សាសានំ ភវ្មត្ថុណោ តេសំយេវ វិទា អស្សាស-
 ម្បស្សាសហិ ចិត្តស្ស ទុប្បនត្ថុណោ ចតុត្ថជ្ឈានំ
 សមាបដ្ឋានំ សុទ្ធាភសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមាណ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វិចីសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជិតុ
 កាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជិតិ ។

[២៧៣] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិតាតិ ។ ស្មោត្ថសំ
 ចិត្តស្ស ភវ្មត្ថុណោ វិទា អស្សាសម្បស្សាសេហិ
 ចិត្តស្ស ទុប្បនត្ថុណោ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ទុប្បជ្ជិតិ ធា ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិតុ
 សុទ្ធាភសំ ទុបបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជិតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ទុប្ប-
 ជ្ជិតុ ។ យស្ស វា មន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិតុ
 តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិតិ ។ អាមន្តា ។

មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ បើ
 មិនជាមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះទេ បើសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះឯង
 ដែលចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន ក្នុងកត្តក្លណៈ នៃពួក
 អស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ក្នុង
 ទុប្បនត្ថុណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវិញ្ញាណ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និង
 របស់ពួកសុទ្ធាភសសត្វ ក្នុងចិត្តទី ២ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងរបស់
 អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង កាយសង្ខារ មិនកើត
 ឡើងផង ក្នុងជីវនោះ ។

[២៧៣] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងជី-
 វណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះឬ ។
 កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់នោះ ក្នុងកត្តក្លណៈ នៃចិត្ត និងក្នុង
 ទុប្បនត្ថុណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវិញ្ញាណ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ កើត
 ឡើង ក្នុងជីវនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
 កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធា-
 ភស និងពួកអសញ្ញាសត្វ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងផង ចិត្តសង្ខារ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងជីវនោះ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជី-
 វណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះឬ ។ អើ ។

(២៩២) យស្ស យត្ថ វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ ។ សច្ចេសំ ចិត្តស្ម
 កង្កត្តាលោ វិទា វិតត្តាវិចារោ ចិត្តស្ម ទុប្បា-
 នត្តាលោ តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ លោ
 ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ សុត្វាភសំ
 ទុបបជ្ឈន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ
 ច ទុប្បជ្ឈតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ វចី-
 សង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។

(២៩៣) យស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស កាយសង្ខា-
 រោ ទុប្បជ្ឈតិ ។ សច្ចេសំ ចិត្តស្ម កង្កត្តាលោ
 វិទា អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ម ទុប្បានត្តាលោ
 និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ វចីសង្ខារោ
 ទុប្បជ្ឈតិ លោ ច តេសំ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ
 អស្សាសប្បស្សាសានំ ទុប្បានត្តាលោ តេសំ វចីសង្ខា-
 រោ ច ទុប្បជ្ឈតិ កាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ឈតិ ។

(២៩៤) វចីសង្ខារ យេសំសត្វនា មិនកើតឡើង ក្នុងវិណា
 ចិត្តសង្ខារ យេសំសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនាម ។ វចី-
 សង្ខារ យេសំសត្វទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងកង្កត្តាលោ វៃចិត្ត
 និងកង្កត្តាទុក្ខនោះ វៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាតត្តាវិតត្តាវិចារោ ក្នុងជីវនាម
 តែចិត្តសង្ខារ យេសំសត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជី-
 នោះទេ ក្នុងសត្វ កាលចូលរះទៅ កាន់សុច្ឆារិស និងក្នុងអសញ្ញាសត្វ វចី-
 សង្ខារ យេសំសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ មិនកើតឡើង
 ហើយផង ក្នុងជីវនាម ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ យេសំសត្វនា
 មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងវិណា វចីសង្ខារ យេសំសត្វនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងជីវនាម ។ អើ ។

(២៩៥) កាយសង្ខារ យេសំសត្វនា កើតឡើង វចីសង្ខារ
 យេសំសត្វនោះ កើតឡើង ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ
 យេសំសត្វនា នឹងកើតឡើង កាយសង្ខារ យេសំសត្វនោះ កើត
 ឡើង ។ វចីសង្ខារ យេសំក្នុងសត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធន
 និងយេសំអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងកង្កត្តាលោ វៃចិត្ត
 និងកង្កត្តាទុក្ខនោះ វៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាតត្តាអស្សាសនិងបស្សាសៈ
 តែកាយសង្ខារ យេសំសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ វចីសង្ខារ យេសំ
 សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង កាយសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុង
 ទុក្ខនោះ វៃក្នុងអស្សាសនិងបស្សាសៈ ។

(២៩៦) យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បទ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស កាយ-
 សង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ សត្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខ-
 ណោ វិចា អស្សាសប្បស្សសេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 នក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ មសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ធា ច តេសំ កាយ-
 សង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ អស្សាសប្បស្សសានំ ឧប្បានក្ខ-
 ណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ កាយ-
 សង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២៩៧) យស្ស វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ សវិតត្តសវិចារ-
 បដិមចិត្តស្ស ឧប្បានក្ខណោ តេសំ វចីសង្ខា-
 រោ ឧប្បជ្ឈតិ ធា ច តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ វិតត្តវិចារានំ ឧប្បានក្ខណោ
 តេសំ វចីសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ចិត្តសង្ខារោ ច
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ ចិត្តសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។

(២៩៦) កាយសង្ខារោ របស់សត្វណា កើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ កើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ
 កើតឡើងឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់តួកសត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់
 និរោធន៍ នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងកង្កក្ខណៈ
 ខែចិត្ត នឹងក្នុងឧប្បានក្ខណៈ ខែចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកតួកអស្សាសៈ
 នឹងចស្សាសៈ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង កាយសង្ខារ កើត
 ឡើងផង ក្នុងឧប្បានក្ខណៈ ខែតួកអស្សាសៈនឹងចស្សាសៈ ។

(២៩៧) វចីសង្ខារោ របស់សត្វណា កើតឡើង ចិត្តសង្ខារ របស់
 សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង
 ក្នុងឧប្បានក្ខណៈ ខែចិត្តជាខ័យផ្គុំដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយ
 វិចារៈ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ វចីសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង
 ក្នុងឧប្បានក្ខណៈ ខែតួកវិតត្តៈនឹងវិចារៈ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។

សង្ខារំ ចិត្តស្ស កង្ការុណោ វិហា វិភត្តុវិចារហា
 ចិត្តស្ស ឧប្បនក្ខណោ ចំរោតសមាបន្នានំ អសញ្ញា-
 សន្តានំ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ធមោ ច
 តេសំ វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ វិភត្តុវិចារានំ ឧប្ប-
 នក្ខណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ វចី-
 សង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២៩៥) យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ មេ ។

(២៩៩) យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ ទុតិយ-
 ជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អស្សាសប្បស្សនា-
 សានំ ឧប្បនក្ខណោ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ធមោ ច តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈ-
 ិស្សតិ បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ អស្សា-
 សប្បស្សនាសានំ ឧប្បនក្ខណោ តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ វចីសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វ បទ យត្ថ វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ បឋមជ្ឈានំ
 សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ អស្សាសប្បស្សនាសានំ
 កង្ការុណោ តេសំ យេវ វិហា អស្សាសប្បស្សនាសេហិ

ចិត្តសង្ខារោ របស់ភូតសត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន និងរបស់
 អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងគង្គក្ខណៈ ខែចិត្ត និងក្នុង
 ឧប្បនក្ខណៈ ខែចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកច្បងនៃក្បួននៃវិចារ តែវចីសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងកើតឡើងផង វចីសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បនក្ខណៈ ខែច្បង
 នៃក្បួននៃវិចារ ។

(២៩៨) កាយសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងវិណា ។ មេ ។

(២៩៩) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងវិណា វចី-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងវិចារោ ។ កាយសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ ដែលចូលកាន់ខុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន ក្នុងឧប្ប-
 នក្ខណៈ ខែច្បងអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ កើតឡើង ក្នុងវិចារោ តែវចី-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិចារោទេ ភូតសត្វ ជា
 កាមាវចរ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ក្នុងឧប្បនក្ខណៈ ខែច្បងអស្សាសៈ
 និងបស្សាសៈ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង វចីសង្ខារ
 នឹងកើតឡើងផង ក្នុងវិចារោ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វ
 ណា នឹងកើតឡើង ក្នុងវិណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើត
 ឡើង ក្នុងវិចារោ ។ វចីសង្ខារ របស់ភូតសត្វ ជាកាមាវចរនោះនឹង
 ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ក្នុងគង្គក្ខណៈ ខែច្បងអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ

ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ រូបាវចារាមី ករុនាវចារាមី
 តេសំ តត្ថ វិចីសម្ពាហេ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ខោ ច តេសំ
 តត្ថ កាយសម្ពាហេ ឧប្បជ្ឈតិ ឧបេសជ្ឈាមំ សមា-
 បជ្ជាមំ កាមាវចារាមី អស្សាសប្បស្សាសាមំ ឧប្បា-
 ទត្តុណោ តេសំ តត្ថ វិចីសម្ពាហេ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 កាយសម្ពាហេ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[៣០០] យស្ស យត្ថ កាយសម្ពាហេ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសម្ពាហេ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមត្ថា ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសម្ពាហេ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ កាយសម្ពាហេ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ សត្វេសំ
 ចិត្តស្ស កត្តត្តុណោ វិទា អស្សាសប្បស្សាសេហិ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសម្ពាហេ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ខោ ច តេសំ តត្ថ កាយសម្ពាហេ
 ឧប្បជ្ឈតិ អស្សាសប្បស្សាសាមំ ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ
 តត្ថ ចិត្តសម្ពាហេ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ កាយសម្ពាហេ
 ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

នឹងរបស់ពួកសត្វ ជាតាហវចារ នឹងជាតាហវចារ ទាំងនោះ ក្នុងឧប្បា-
 ទត្តុណោ ខែចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសនិងបស្សាសៈ នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងវិទានោះ តែកាយសម្ពាហេ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងវិ-
 នោះទេ ពួកសត្វ ជាតាហវចារ ដែលចូលពាក់បឋមដ្ឋាន ក្នុងឧប្បាទត្តុ-
 ណោ ខែពួកអស្សាសនិងបស្សាសៈ វិចីសម្ពាហេ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 កើតឡើងផង កាយសម្ពាហេ កើតឡើងផង ក្នុងវិទានោះ ។

[៣០០] កាយសម្ពាហេ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងវិទាណា
 ចិត្តសម្ពាហេ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងវិទានោះឬ ។ អើ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសម្ពាហេ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងវិទាណា
 កាយសម្ពាហេ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងវិទានោះឬ ។ ចិត្តសម្ពាហេ
 របស់ពួកសត្វទាំងអស់នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងគន្លងត្តុណោ ខែចិត្ត និង
 ក្នុងឧប្បាទត្តុណោ ខែចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសនិងបស្សាសៈ
 ក្នុងវិទានោះ តែកាយសម្ពាហេ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងវិ-
 នោះទេ ចិត្តសម្ពាហេ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង កាយ-
 សម្ពាហេ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទត្តុណោ ខែពួកអស្សាសនិងបស្សាសៈ
 ក្នុងវិទានោះ ។

[៣០១] យស្ស យត្ថ វេសិស្វារោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ សវិតក្កវិចារោ
 បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ វេសិស្វារោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ឯ ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ វេសរេសំ វិតក្កវិចារោ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 តត្ថ វេសិស្វារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វំ បទ យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ វេសិស្វារោ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។
 សទ្ទេសំ ចិត្តស្ស កត្តក្ខណោ វិចា វិតក្កវិចារោហំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឯ ច តេសំ តត្ថ វេសិស្វារោ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ វិតក្កវិចារោ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ វេសិស្វារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[៣០២] យស្ស កាយសង្ការេ ទុប្បជ្ជតិ តស្ស
វជីសង្ការេ ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ ករោសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខ-
ណោ វិនា វេស្សាសម្បស្សាសេហំ ចិត្តស្ស ឧប្ប-
នក្ខណោ ជំរេនសមាបន្នានំ អសញ្ញសន្តានំ តេសំ
កាយសង្ការេ ទុប្បជ្ជតិ វោ ច តេសំ វជីសង្ការេ

(៣១១) វិថីសង្ឃារ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងចំណា
ចិត្តសង្ឃារ របស់សត្វនោះ បើកើតឡើង ក្នុងចំណោម ៧ វិថីសង្ឃារ
របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ ខែចិត្តជាដំបូងដែល
ប្រតិបត្តិដោយវិភក្តៈប្រតិបត្តិដោយវិចារៈ ក្នុងទីនោះ តែចិត្តសង្ឃារ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ វិថីសង្ឃារ របស់សត្វទាំង
នោះ ប្រាកដ៖ កើតឡើងផង ចិត្តសង្ឃារ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បា-
ទកូណៈ ខែចិត្តវិភក្តៈនិងវិចារៈ ក្នុងទីនោះ ។ ឬយ៉ាងនេះៀត ចិត្តសង្ឃារ
របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងចំណា វិថីសង្ឃារ របស់សត្វនោះ
កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តសង្ឃារ របស់សត្វទាំងអស់នោះ នឹង
កើតឡើង ក្នុងក្នុងកូណៈ ខែចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទកូណៈ ខែចិត្ត ព្រោះ
វៀរ ចាកចិត្តវិភក្តៈនិងវិចារៈ ក្នុងទីនោះ តែវិថីសង្ឃារ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសង្ឃារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើត
ឡើងផង វិថីសង្ឃារ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ ខែចិត្តវិភក្តៈនិង
វិចារៈ ក្នុងទីនោះ ។

(២០២) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ច្រើនសង្ខារ
របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់
គង់គង់ទូណា ខែចិត្ត នឹងរបស់ញកសត្វ ដែលចូល កាន់និរោធ គង់
ទុក្ខទូណា ខែចិត្ត ព្រោះវៀរពាក្យកស្សនៈនិងបស្សនៈ នឹងរបស់
អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែច្រើនសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ

ទុប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមន្តិកំ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អវិភត្តាអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ តេសំ
 កាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជតិ វិចីសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បទ វិចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។

(៣០៣) យស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ
 តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។ សទ្ធីសំ
 ចិត្តស្ស កន្ត្តក្ខណោ វិចារ អស្សាសប្បស្សនសេហិ
 ចិត្តស្ស ទុប្បជ្ជក្ខណោ ឱរោសមាបន្តាធំ អសញ្ញា-
 សន្តាធំ តេសំ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ យោ ច
 តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមន្តិកំ
 តេសំ កាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជតិ ចិត្តសង្ខារោ
 ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ ចិត្តសង្ខារោ
 ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ ។
 អាមន្តា ។

មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត មិនកើត
 មានវិចារ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត មិនកើត
 ឡើង ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តណា កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 កើតឡើងផង វិចីសង្ខារ មិនមែនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត
 វិចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនមែនកើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វ
 នោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

(៣០៣) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ មិនមែនកើតឡើងឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់
 ក្នុងកន្ត្តក្ខណៈ វៃចិត្ត មិនរបស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់វិរាជ ក្នុង
 ទុប្បជ្ជក្ខណៈ វៃចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និង
 របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វទាំងនោះ
 ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត មិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ មិនមែន
 កើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនមែន
 កើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[៣០៤] យស្ស វេសិស្វរោ ទុប្បជ្ជតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជស្បតិ៍ ។ សង្ខេសំ ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ វិដេ វិតត្តុវិចារយំ ចិត្តស្ស ទុប្ប-
 ទត្តណោ ចំរោធសមាបន្នានំ អសត្វាសត្វានំ តេសំ
 វេសិស្វរោ ទុប្បជ្ជតិ ធា ច តេសំ ចិត្តសង្ខារោ
 ទុប្បជ្ជស្បតិ៍ សវិតត្តុសវិចារយន្តិមចិត្តស្ស កង្កក្ខ-
 ណោ អវិតត្តុអវិចារយន្តិមចិត្តសមន្តិទំ តេសំ វេសិ-
 សង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជស្បតិ៍ ។
 យស្ស វា បទ ចិត្តសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជស្បតិ៍
 តស្ស វេសិស្វរោ ទុប្បជ្ជតិ ។ សវិតត្តុសវិចារ-
 យន្តិមចិត្តស្ស ទុប្បទត្តណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ
 ទុប្បជ្ជស្បតិ៍ ធា ច តេសំ វេសិស្វរោ ទុប្បជ្ជតិ
 សវិតត្តុសវិចារយន្តិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អវិតត្តុអ-
 វិចារយន្តិមចិត្តសមន្តិទំ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច ទុប្ប-
 ជ្ជស្បតិ៍ វេសិស្វរោ ច ទុប្បជ្ជតិ ។

[៣០៥] យត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ ។ មេ ។

[៣០៦] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ

[៣០៦] វេសិស្វរោ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ វេសិស្វរោ របស់សត្វទាំងអស់
 ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត នឹងរបស់សត្វ ដែលចូលគាត់និរោធក្នុងទុក្ខ-
 ទុក្ខណៈ នៃចិត្ត ប្រារម្ភៈ ចាកក្នុងវិគត្តៈមិនមានវិចារៈ នឹងរបស់អសត្វា-
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង នៃចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនកើតឡើងទេ វេសិស្វរោ របស់សត្វសត្វទាំងនោះ ដែល
 ប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុតដែលមិនមានវិគត្តៈមិនមានវិចារៈ ក្នុងកង្កក្ខណៈ
 នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ មិនកើតឡើង
 ផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង វេសិស្វរោ របស់សត្វនោះ មិនកើត
 ឡើងឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទុក្ខទុក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ
 នៃវេសិស្វរោ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិគត្តៈ
 មិនមានវិចារៈ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយវិគត្តៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ នឹងមិនកើតឡើងផង វេសិស្វរោ មិនកើតឡើងផង ។

[៣០៥] កាយសង្ខារ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ មេ ។

[៣០៦] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា

តស្ស តត្ថ វចីសង្ខារោ ធូប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យថា-
មជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ អស្សាសប្ប-
ស្សានំ កង្កក្ខណោ តេសំយេវ វិជា អស្សាស-
ប្បស្សាសេហំ ចិត្តស្ស ឧប្បនក្ខណោ រូបាវចរានំ
អរូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ធូប្បជ្ឈតិ
នោ ច តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ធូប្បជ្ឈិស្សតិ បច្ចិ-
មចិត្តសមន្តំ យស្ស ចិត្តស្ស អនត្តិក បរិតក្ខត្តាអ-
ចារំ បច្ចិមចិត្តំ ធូប្បជ្ឈិស្សតិ ធូតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈា-
នំ សមាបន្នានំ អស្សាសប្បស្សានំ កង្កក្ខណោ
តេសំយេវ វិជា អស្សាសប្បស្សាសេហំ ចិត្តស្ស
ឧប្បនក្ខណោ ធូត្តជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អសញ្ញា-
សត្តានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច ធូប្បជ្ឈតិ
វចីសង្ខារោ ច ធូប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
វចីសង្ខារោ ធូប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ
ធូប្បជ្ឈតិ ។ ធូតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមា-
បន្នានំ អស្សាសប្បស្សានំ ឧប្បនក្ខណោ តេសំ
តត្ថ វចីសង្ខារោ ធូប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ
តត្ថ កាយសង្ខារោ ធូប្បជ្ឈតិ ។ បច្ចិមចិត្តសមន្តំ

វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ គឺបំបែកឆ្អឹង ក្នុងជីវិតនោះ ។ យថា-
សង្ខារ របស់តួកសត្វ ជាតាមាវចរតាំងនោះឯង ដែលចូល កាន់បឋ-
មជ្ឈាន ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់តួកសត្វ ជា
រូបាវចរ និងជាអរូបាវចរតាំងនោះ ក្នុងឧប្បនក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវិញ
ចាកតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ
របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាទីនៃមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តជាទី
បំផុត ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ របស់តួកសត្វ ដែលប្រកបដោយ
ចិត្តជាទីបំផុត នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា កាយសង្ខារ
របស់សត្វតាំងនោះឯង ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន
ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់តួកសត្វ ដែល
ចូល កាន់ចក្ខុជ្ឈាន និងរបស់អសញ្ញាសត្វតាំងនោះ ក្នុងឧប្បនក្ខណៈ
នៃចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ មិនកើតឡើងផង
វចីសង្ខារ មិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់
សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វតាំងនោះ ដែល
ចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន ក្នុងឧប្បនក្ខណៈ នៃតួក
អស្សាសៈនិងបស្សាសៈ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ
របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តជាទីបំផុត

យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិកល្ហោ វិចិត្តមចិត្ត
 ឧប្បជ្ឈិតំ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ
 អស្សាសប្បស្សនានំ កង្កក្ខណោ តេសំយេវ វិចា
 អស្សាសប្បស្សនេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បនក្ខណោ ចត្ថ-
 ត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 វិចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិតំ កាយសង្ខារោ ច
 ឧប្បជ្ឈិតំ ។

(៣០៩) យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិតំ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិតំ ។ សត្វេសំ
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ វិចា អស្សាសប្បស្សនេហិ
 ចិត្តស្ស ឧប្បនក្ខណោ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ឈិតំ នោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិតំ
 បដិមចិត្តសមន្តំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិតំ ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិតំ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិតំ
 តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិតំ ។ អាមន្តា ។

(៣១០) យស្ស យត្ថ វិចិត្តសង្ខារោ ឧប្ប-
 ជ្ឈិតំ តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិតំ ។

ដែលបិទកាលិតក្កៈចិបយាបិវារោ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្ត
 ជាចម្បុក និងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា វិចិត្តសង្ខារ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងតាទ័តិយជ្ឈាន ក្នុងកង្កក្ខណៈ
 ខែពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូល កាន់ចក្កត្ថ-
 ជ្ឈាន និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ក្នុងឧប្បនក្ខណៈ ខែចិត្ត ព្រោះ
 វៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

(៣១១) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងវិ-
 ណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ និងមិនកើតឡើង ក្នុងវិវារោបូ ។
 កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងកង្កក្ខណៈ
 ខែចិត្ត និងក្នុងឧប្បនក្ខណៈ ខែចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈ
 និងបស្សាសៈ ក្នុងវិវារោ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជាទីនឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិវារោទេ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែល
 ប្រកបដោយចិត្តជាចម្បុក និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងផង ចិត្តសង្ខារ និងមិនកើតឡើងផង ក្នុងវិវារោ ។ ឬយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិណា
 កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងវិវារោបូ ។ តើ ។

(៣១២) វិចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងវិណា
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិវារោបូ ។

សង្ខារ ចិត្តសង្ខារ កង្កែប លោក វិញ វិវត្តន៍វិចារបា
 ចិត្តសង្ខារ ឧប្បាទត្ថុលោក តេសំ តត្ថ វិចិត្តសង្ខារ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារ ឧប្បជ្ជិត្តសង្ខារ
 សវិតត្តសវិចារបច្ឆិមចិត្តសង្ខារ កង្កែប លោក អវិតត្តអវិ-
 ចារបច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីធំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វិចិត្ត-
 សង្ខារ ច ឧប្បជ្ជតិ ចិត្តសង្ខារ ច ឧប្បជ្ជិត្តសង្ខារ ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសង្ខារ ឧប្បជ្ជិត្តសង្ខារ តស្ស
 តត្ថ វិចិត្តសង្ខារ ឧប្បជ្ជិត្តសង្ខារ ។ សវិតត្តសវិចារបច្ឆិ-
 មចិត្តសង្ខារ ឧប្បាទត្ថុលោក តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារ
 ឧប្បជ្ជិត្តសង្ខារ នោ ច តេសំ តត្ថ វិចិត្តសង្ខារ
 ឧប្បជ្ជិត្តសវិតត្តសវិចារបច្ឆិមចិត្តសង្ខារ កង្កែប លោក
 អវិតត្តអវិចារបច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីធំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ ចិត្តសង្ខារ ច ឧប្បជ្ជិត្តសង្ខារ វិចិត្តសង្ខារ ច
 ឧប្បជ្ជិត្តសង្ខារ ។

វិចិត្តសង្ខារ របស់សត្វតាំងពីដំបូងមក មិនកើតឡើង ក្នុងកង្កែប
 ខែចិត្ត និងកង្កែបឧប្បាទត្ថុលោក ខែចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកក្នុងវិចិត្តនិង
 វិចារ ក្នុងវិចារ ខែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វតាំងពីដំបូងមក មិនមែនជាដំបូងមក
 កើតឡើង ក្នុងវិចារ វិចិត្តសង្ខារ របស់សត្វសត្វ ដែលប្រកបដោយ
 ចិត្តជាដំបូង ដែលមិនមានវិចិត្តនិងមិនមានវិចារ មិនរបស់អសញ្ញា-
 សត្វតាំងពីដំបូងមក ក្នុងកង្កែប ខែចិត្តជាដំបូងដែលប្រកបដោយវិចិត្ត
 ប្រកបដោយវិចារ មិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ មិនមែនកើតឡើងផង
 ក្នុងវិចារ ។ ឬយ៉ាងនេះទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វលោក មិនមែន
 កើតឡើង ក្នុងវិចារ វិចិត្តសង្ខារ របស់សត្វលោក មិនកើតឡើង ក្នុង
 វិចារឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វតាំងពីដំបូងមក មិនមែនកើតឡើង ក្នុង
 ឧប្បាទត្ថុលោក ខែចិត្តជាដំបូងដែលប្រកបដោយវិចិត្តប្រកបដោយវិចារ
 ក្នុងវិចារ តែវិចិត្តសង្ខារ របស់សត្វតាំងពីដំបូងមក មិនមែនជាដំបូងមកកើតឡើង
 ក្នុងវិចារ វិចិត្តសង្ខារ របស់សត្វសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដំបូង
 ដែលមិនមានវិចិត្តមិនមានវិចារ មិនរបស់អសញ្ញាសត្វតាំងពីដំបូងមក ក្នុងកង្កែប-
 ក្នុងកង្កែប ខែចិត្តជាដំបូងដែលប្រកបដោយវិចិត្តប្រកបដោយវិចារ មិន
 មិនកើតឡើងផង វិចិត្តសង្ខារ មិនកើតឡើងផង ក្នុងវិចារ ។

(៣០៩) យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិតុ តស្ស
 វេសស្ខារោ ឧប្បជ្ឈិតុ ។ បច្ឆិមចិត្តសមម្ព័ន្ធ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតក្កាអវិចារំ បច្ឆិមចិត្ត
 ឧប្បជ្ឈិតុ តេសំ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិតុ នោ
 ច តេសំ វេសស្ខារោ ឧប្បជ្ឈិតុ ឥតវេសំ តេសំ
 កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិតុ វេសស្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បទ វេសស្ខារោ ឧប្បជ្ឈិតុ
 តស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិតុ ។ អាមន្តា ។

(៣១០) យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិតុ
 តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិតុ ។ បច្ឆិមចិត្តស-
 មម្ព័ន្ធ តេសំ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិតុ នោ ច
 តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិតុ ឥតវេសំ កាយ-
 សង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិតុ ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិតុ ។
 យស្ស វា បទ ចិត្តសង្ខារោ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

(៣១១) យស្ស វេសស្ខារោ ឧប្បជ្ឈិតុ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិតុ ។ បច្ឆិមចិត្តសមម្ព័ន្ធ
 តេសំ វេសស្ខារោ ឧប្បជ្ឈិតុ នោ ច តេសំ
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិតុ ឥតវេសំ វេសស្ខារោ
 ច ឧប្បជ្ឈិតុ ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិតុ ។

(៣១៩) កាយសង្ខារោ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ បើសត្វ
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ចិត្តជាដំបូង ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដំបូង នឹងកើតឡើង
 មានវិចារៈ របស់សត្វណា ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដំបូង នឹងកើតឡើង
 ក្នុងសំដាប់ វៃចិត្តណា កាយសង្ខារោ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង
 ហើយ តែវេសស្ខារោ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ កាយ-
 សង្ខារោ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង វិចី-
 សង្ខារោ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត វិចីសង្ខារោ របស់សត្វណា
 នឹងកើតឡើង កាយសង្ខារោ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ បេ ។

(៣២០) កាយសង្ខារោ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ចិត្ត-
 សង្ខារោ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ កាយសង្ខារោ របស់សត្វទាំង
 នោះ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដំបូង កើតឡើងហើយ តែចិត្តសង្ខារោ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ កាយសង្ខារោ របស់សត្វណា
 ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង ចិត្តសង្ខារោ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វណា (កើតឡើងហើយ) ។ បេ ។ បេ ។

(៣២១) វេសសង្ខារោ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ចិត្ត-
 សង្ខារោ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ វេសសង្ខារោ របស់សត្វទាំង
 នោះ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដំបូង កើតឡើងហើយ តែវេសសង្ខារោ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ វេសសង្ខារោ របស់សត្វណា
 ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង ចិត្តសង្ខារោ នឹងកើតឡើងផង ។

យស្ស វា មន ចិត្តសង្ខារោ ។ មេ ។ អាមន្តា ។

[៣០២] យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្ថ ។ មេ ។

[៣០៣] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្ថ
តស្ស តត្ថ វេសិសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្ថស្មត្ថិ ។ កាមា-
វចរោ បដិមចិត្តសមដ្ឋានំ ធុតិយដ្ឋានំ តតិយដ្ឋានំ
សមាបន្នានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្ថ ធា
ច តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្ថស្មត្ថិ បវេប-
ដ្ឋានំ សមាបន្នានំ ឥតរេសំ កាមាវចរានំ តេសំ
តត្ថ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិត្ថ វេសិសង្ខារោ ច
ឧប្បជ្ឈិត្ថស្មត្ថិ ។ យស្ស វា មន យត្ថ វេសិសង្ខារោ
ឧប្បជ្ឈិត្ថស្មត្ថិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្ថា-
តិ ។ អនាវចរានំ អនាវចរានំ តេសំ តត្ថ វេសិ-
សង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្ថស្មត្ថិ ធា ច តេសំ តត្ថ កាយ-
សង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្ថ បវេមដ្ឋានំ សមាបន្នានំ កាមា-
វចរានំ តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិត្ថស្មត្ថិ
កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិត្ថ ។

មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ។ មេ ។
អើ ។

[៣១២] កាយសង្ខារ កើតឡើងហើយ ក្នុងវិណា ។ មេ ។

[៣១៣] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
វិណា វេសិសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវនាម ។
កាយសង្ខារ របស់តួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដំបូង ក្នុងកាមា-
វចរោ នឹងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់បឋមដ្ឋាន នឹងកាន់
តតិយដ្ឋាន កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនាម តែវេសិសង្ខារ របស់សត្វទាំង
នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនាមទេ កាយសង្ខារ របស់តួកសត្វ ដែល
ចូល កាន់បឋមដ្ឋាន នឹងរបស់តួកសត្វ ជាតាមាវចរទាំងនោះ ក្រៅ
នេះ កើតឡើងហើយផង វេសិសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងជីវនាម ។
មួយយ៉ាងទៀត វេសិសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងវិណា
កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនាម ។ វេសិ-
សង្ខារ របស់តួកសត្វ ជាតាមាវចរ នឹងជាតាមាវចរទាំងនោះ នឹងកើត
ឡើង ក្នុងជីវនាម តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
ហើយ ក្នុងជីវនាមទេ វេសិសង្ខារ របស់តួកសត្វ ដែលចូល កាន់បឋមដ្ឋាន
នឹងរបស់សត្វ ជាតាមាវចរទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង កាយសង្ខារ
កើតឡើងហើយផង ក្នុងជីវនាម ។

[៣០៦] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្តស្មតីតិ ។ កាយាវ-
 ចារ បដិមចិត្តសមន្តិធំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ឈិត្ត យោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្ប-
 ជ្ឈិត្តស្មតិ បឋមជ្ឈានំ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមា-
 បញ្ញាធំ ឥតារសំ កាយាវចារធំ តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិត្ត ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិត្តស្មតិ ។
 យស្ស និ បទ យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្តស្មតិ
 តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ ចតុត្ថជ្ឈានំ
 សមាបញ្ញាធំ វូតាវចារធំ អរូតាវចារធំ តេសំ តត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្តស្មតិ យោ ច តេសំ តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្ត បឋមជ្ឈានំ ទុតិយជ្ឈានំ
 តតិយជ្ឈានំ សមាបញ្ញាធំ កាយាវចារធំ តេសំ តត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិត្តស្មតិ កាយសង្ខារោ ច
 ឧប្បជ្ឈិត្ត ។

[៣០៧] យស្ស យត្ថ វេទិសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្តស្មតីតិ ។

[៣០៦] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងវិ-
 ណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវនោះឬ ។ កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាវិច្ចុស្ចត ក្នុងកាយ-
 វិចារ កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះទេ កាយសង្ខារ របស់តួកសត្វ ជាតាមាវ-
 ចារទាំងនោះ ក្រៅនេះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន កាន់ទុតិយជ្ឈាន
 និងកាន់តតិយជ្ឈាន កើតឡើងហើយផង ចិត្តសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង
 ក្នុងជីវនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងវិណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងវិ-
 នោះឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់តួកសត្វ ជាវូតាវចារ និងអរូតាវចារទាំង
 នោះ ដែលចូល កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ តែកាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះទេ ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់តួកសត្វ ជាតាមាវចារទាំងនោះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន
 កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន នឹងកើតឡើងផង កាយសង្ខារ
 កើតឡើងហើយផង ក្នុងជីវនោះ ។

[៣០៧] វេទិសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងវិ-
 ណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវនោះឬ ។

សវិតត្តសវិចារក្ខមិយំ បន្តិបទិក្ខុសមម្ពីរំ តេសំ តត្ថ
 វចីសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ថ ឆោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ ឥតរេសំ សវិតត្តសវិចារ
 ក្ខមិយំ តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ច ឧប្បន្និត្ថ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ ។ យស្ស វា បទ
 យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ តស្ស តត្ថ វចី-
 សង្ខារោ ឧប្បន្និត្ថាតិ ។ សវិតត្តសវិចារក្ខមិយំ តេសំ
 តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ
 វចីសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ថ សវិតត្តសវិចារក្ខមិយំ តេសំ
 តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ វចីសង្ខារោ ច
 ឧប្បន្និត្ថ ។

(៣០៦) យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ថ តស្ស
 វចីសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ ។ ឧត្ថំ ។ យស្ស វា
 បទ វចីសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ តស្ស កាយសង្ខារោ
 ឧប្បន្និត្ថាតិ ។ ឧប្បន្និត្ថ ។

(៣០៧) យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ថ
 តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ ។ ឧត្ថំ ។
 យស្ស វា បទ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ តស្ស
 កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ថាតិ ។ ឧប្បន្និត្ថ ។

វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដើម ក្នុងសវិ-
 តត្តសវិចារក្ខមិ កើតឡើងហើយ ក្នុងវិចារោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិចារោះ វចីសង្ខារ របស់សត្វសត្វទាំង
 នោះ ក្រៅនេះ ក្នុងសវិតត្តសវិចារក្ខមិ កើតឡើងហើយផង ចិត្តសង្ខារ
 នឹងកើតឡើងផង ក្នុងវិចារោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់
 សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងវិចារោះ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើត
 ឡើងហើយ ក្នុងវិចារោះ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ក្នុង
 សវិតត្តសវិចារក្ខមិ នឹងកើតឡើង ក្នុងវិចារោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងវិចារោះ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ ក្នុងសវិតត្តសវិចារក្ខមិ នឹងកើតឡើងផង វចីសង្ខារ កើត
 ឡើងហើយផង ក្នុងវិចារោះ ។

(៣០៦) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
 វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ។ មិនមានទេ ។
 មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ។ កើតឡើងហើយ ។

(៣០៧) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ។ មិនមានទេ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ។ កើតឡើងហើយ ។

[៣១៧] យស្ស វេសិយាដ្ឋានេ ទុប្បជ្ជិតុ តស្ស
 ចិត្តសម្មាហេ ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ ទត្ថ ។ យស្ស វ
 បទ ចិត្តសម្មាហេ ទុប្បជ្ជិស្សតី តស្ស វេសិយាដ្ឋានេ
 ទុប្បជ្ជិតាតិ ។ ទុប្បជ្ជិតុ ។

[៣១៨] យត្ថ កាយសម្មាហេ ទុប្បជ្ជិតុ ។ បេ ។

[៣១៩] យស្ស យត្ថ កាយសម្មាហេ ទុប្បជ្ជិតុ
 តស្ស តត្ថ វេសិយាដ្ឋានេ ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ វូចាវចរាធំ
 អរូចាវចរាធំ តេសំ តត្ថ កាយសម្មាហេ ទុប្បជ្ជិតុ
 យោ ច តេសំ តត្ថ វេសិយាដ្ឋានេ ទុប្បជ្ជិស្សតី វូចាវ
 ចរា អរូចាវចរា អវិភត្តាអវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កត្តា
 ណា អវិភត្តាអវិចារបច្ឆិមចិត្តសមន្តីធំ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អវិភត្តាអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ទុប្បជ្ជិស្សតី ចតុ
 ត្ថជ្ឈានំ សមាប្បជ្ឈានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 កាយសម្មាហេ ច ទុប្បជ្ជិតុ វេសិយាដ្ឋានេ ច ទុប្បជ្ជិ
 ស្សតី ។ យស្ស វ បទ យត្ថ វេសិយាដ្ឋានេ ទុប្បជ្ជិ
 ស្សតី តស្ស តត្ថ កាយសម្មាហេ ទុប្បជ្ជិតាតិ ។

[៣១៨] វេសិយាដ្ឋានេ របស់សត្វណា ព័រកើតឡើងហើយ ចិត្ត
 សត្វា របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសត្វា របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង វេសិយាដ្ឋានេ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

[៣១៩] កាយសត្វា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៣២០] កាយសត្វា របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា វេសិយាដ្ឋានេ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 កាយសត្វា របស់សត្វ ជាវូចាវចរា និងជាអរូចាវចរាទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែវេសិយាដ្ឋានេ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិភក្តៈ
 មិនមានវិចារ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត ដែល
 មិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា
 ក្នុងកង្កត្តណា ខែចិត្តជាទីបំផុត ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈ ប្រកបដោយ
 វិចារ ក្នុងវូចាវចរា និងក្នុងអរូចាវចរា កាយសត្វា របស់ពួកសត្វ
 នោះ ដែលចូល កាន់ចក្ខុវដ្តនេះ នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយផង វេសិយាដ្ឋានេ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត វេសិយាដ្ឋានេ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 កាយសត្វា របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។

កាយាវចរ បដិមចិត្តសមដ្ឋានំ មុតិយជ្ឈានំ តតិយ-
 ជ្ឈានំ សមាបន្នានំ តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ធុប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ខោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ធុប្បជ្ជិត្ត-
 រូបាវចរ អរូបាវចរ សវិតក្កសវិចារបដិមចិត្តស្ស-
 ភវ្តត្ថុណា អវិតក្កអវិចារបដិមចិត្តសមដ្ឋានំ យស្ស-
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតក្កអវិចារំ បដិមចិត្តំ ធុប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ
 តត្ថ វចីសង្ខារោ ច ធុប្បជ្ជិស្សតិ កាយសង្ខារោ
 ច ធុប្បជ្ជិត្ត ។

(៣២០) យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ធុប្បជ្ជិត្ត-
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ធុប្បជ្ជិស្សតិ ។ ចតុត្ថ-
 ជ្ឈានំ សមាបន្នានំ រូបាវចរានំ អរូបាវចរានំ តេសំ
 តត្ថ កាយសង្ខារោ ធុប្បជ្ជិត្ត ខោ ច តេសំ តត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ ធុប្បជ្ជិស្សតិ រូបាវចរ អរូបាវចរ បដិ-
 មចិត្តសមដ្ឋានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ច ធុប្បជ្ជិត្ត ចិត្តសង្ខារោ ច ធុប្បជ្ជិស្សតិ ។

វចីសង្ខារ របស់ភូតសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដំបូង ក្នុងកាលាវចរ
 និងរបស់សត្វតាំងនោះ ដែលចូល កាន់ចុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន
 និងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វតាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះទេ ចិត្តជាដំបូង ដែលមិនមាន
 តែក្នុងមិនមានវិចារ របស់ភូតសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដំបូង ដែល
 មិនមានតែក្នុងមិនមានវិចារ និងកើតឡើង ក្នុងវិចារ ទៃចិត្តណា ក្នុង
 ភវ្តត្ថុណា ទៃចិត្តជាដំបូងដែលប្រកបដោយតែក្នុងប្រកបដោយវិចារ ក្នុង
 រូបាវចរ និងក្នុងអរូបាវចរ វចីសង្ខារ របស់ភូតសត្វ ដែលចូល
 កាន់ចិត្តជ្ឈាន និងរបស់អសញ្ញាសត្វតាំងនោះ និងមិនកើតឡើងផង
 កាយសង្ខារ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងជីវនោះ ។

(៣២១) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ និងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ
 ទេ ។ កាយសង្ខារ របស់ភូតសត្វ ជាវិចារ និងជាអរូបាវចរតាំង
 នោះ ដែលចូល កាន់ចិត្តជ្ឈាន មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះ តែ
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ
 ទេ កាយសង្ខារ របស់ភូតសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដំបូង ក្នុង
 រូបាវចរ និងក្នុងអរូបាវចរ និងរបស់អសញ្ញាសត្វតាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយផង ចិត្តសង្ខារ និងមិនកើតឡើងផង ក្នុងជីវនោះ ។

យស្ស កំ មន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បន្និស្សតិ
 តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បន្និត្ថាតិ ។ កាមា-
 វចនេ បច្ឆិមចិត្តសមន្តីធំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 ទុប្បន្និស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ទុប្បន្និត្ថ វុចាវចនេ អវុចាវចនេ បច្ឆិមចិត្តសមន្តីធំ
 អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ច ទុប្បន្និ-
 ស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ទុប្បន្និត្ថ ។

(១២២) យស្ស យត្ថ វចិត្តសង្ខារោ ទុប្បន្និត្ថ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បន្និត្ថាតិ ។ អវិគត្តា-
 អវិចារក្ខមិយំ តេសំ តត្ថ វចិត្តសង្ខារោ ទុប្បន្និត្ថ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បន្និស្សតិ អវិគត្តា-
 វិចារក្ខមិយំ បច្ឆិមចិត្តសមន្តីធំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ
 តត្ថ វចិត្តសង្ខារោ ច ទុប្បន្និត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ច
 ទុប្បន្និស្សតិ ។ យស្ស កំ មន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 ទុប្បន្និស្សតិ តស្ស តត្ថ វចិត្តសង្ខារោ ទុប្បន្និត្ថាតិ ។

មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនមែនកើតឡើង ក្នុងវិណា
 កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនាម ។
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដំបូង ក្នុង
 ភាវាវចនៈ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនាម តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនាមទេ ចិត្តសង្ខារ របស់
 តួសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដំបូង ក្នុងវុចាវចនៈ និងក្នុងអវុចា-
 វចនៈ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង កាយសង្ខារ
 មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងជីវនាម ។

(៣២២) វចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 វិណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនាម ។
 វចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ក្នុងអវិគត្តកវិចារក្ខមិ មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងជីវនាម តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
 កើតឡើង ក្នុងជីវនាមទេ វចិត្តសង្ខារ របស់តួសត្វ ដែលប្រកបដោយ
 ចិត្តជាដំបូង ក្នុងអវិគត្តកវិចារក្ខមិ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិន
 កើតឡើងហើយផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងជីវនាម ។
 មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 វិណា វចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនាម ។

សវិតក្កសវិតារក្ខម័យំ បច្ឆិមចិត្តសមន្តិធំ តេសំ តត្ថ
 ចិត្តសម្ពាហេ ទុប្បជ្ជិស្សតិ តោ ច តេសំ តត្ថ វចីសម្ពា-
 ហេ ទុប្បជ្ជិត្ថ អវិតក្កអវិតារក្ខម័យំ បច្ឆិមចិត្តសមន្តិធំ
 អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសម្ពាហេ ច ទុប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ វចីសម្ពាហេ ច ទុប្បជ្ជិត្ថ ។

ឃ្លាតវិចិត្ត ។

[៣២៣] យស្ស កាយសម្ពាហេ ជិវុជ្ជតិ តស្ស
 វចីសម្ពាហេ ជិវុជ្ជតិ ។ វិចា វិតក្កវិចាហេហិ អស្សា-
 សប្បស្សាសានំ កង្កក្ខណោ តេសំ កាយសម្ពាហេ
 ជិវុជ្ជតិ តោ ច តេសំ វចីសម្ពាហេ ជិវុជ្ជតិ បដ-
 មជ្ឈានំ សមាបន្នានំ ភាមាវចនំ អស្សាសប្បស្សា-
 សានំ កង្កក្ខណោ តេសំ កាយសម្ពាហេ ច ជិវុជ្ជតិ
 វចីសម្ពាហេ ច ជិវុជ្ជតិ ។ យស្ស វា បទ វចីសម្ពាហេ
 ជិវុជ្ជតិ តស្ស កាយសម្ពាហេ ជិវុជ្ជតិ ។ វិចា អស្សា-
 សប្បស្សាសេហិ វិតក្កវិចាហេ កង្កក្ខណោ តេសំ
 វចីសម្ពាហេ ជិវុជ្ជតិ តោ ច តេសំ កាយសម្ពាហេ

ចិត្តសម្ពាហេ របស់សត្វតាំងនោះ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាវិបដុត ក្នុង
 សវិតក្កសវិតារក្ខម័យំ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ តែវចីសម្ពាហេ របស់
 សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះទេ ចិត្តសម្ពាហេ
 របស់តួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាវិបដុត ក្នុងសវិតក្កសវិតារក្ខម័យំ
 នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វតាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង វចីសម្ពាហេ មិនកើត
 ឡើងហើយផង ក្នុងជីវនោះ ។

ឯ ឃ្លាតវិចិត្ត ។

[៣២៤] កាយសម្ពាហេ របស់សត្វណា លេងៗ វចីសម្ពាហេ
 របស់សត្វនោះ លេងៗ ។ កាយសម្ពាហេ របស់សត្វតាំងនោះ
 លេងៗ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ព្រោះវិជ្ជា
 ចាកតួកវិតក្កនិងវិចាហេ តែវចីសម្ពាហេ របស់សត្វតាំងនោះ មិនលេង
 ទេទេ កាយសម្ពាហេ របស់តួកសត្វជាភាមាវចនៈតាំងនោះ ដែលចូល
 កាន់បឋមជ្ឈាន លេងៗផង វចីសម្ពាហេ លេងៗផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ
 នៃតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសម្ពាហេ របស់សត្វ
 ណា លេងៗ កាយសម្ពាហេ របស់សត្វនោះ លេងៗ ។ វចី-
 សម្ពាហេ របស់សត្វតាំងនោះ លេងៗ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃតួកវិតក្កនិង
 វិចាហេ ព្រោះវិជ្ជា ចាកតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែកាយសម្ពាហេ

ធូរជ្ឈតិ បឋមជ្ឈានំ សឃមជ្ឈានំ កាយាវចរានំ
 អស្សាសប្បស្សនាសាទំ កង្កក្កុណោ តេសំ វចីសង្ខារោ
 ច ធូរជ្ឈតិ កាយសង្ខារោ ច ធូរជ្ឈតិ ។

[៣២២] យស្ស កាយសង្ខារោ ធូរជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ធូរជ្ឈតីតិ ។ វិចិត្តោ ។ យស្ស វា
 បទ ចិត្តសង្ខារោ ធូរជ្ឈតិ តស្ស កាយសង្ខារោ
 ធូរជ្ឈតីតិ ។ វិចិត្តោ អស្សាសប្បស្សនាសាទំ ចិត្តស្ស
 កង្កក្កុណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ធូរជ្ឈតិ យោ ច
 តេសំ កាយសង្ខារោ ធូរជ្ឈតិ អស្សាសប្បស្សនាសាទំ
 កង្កក្កុណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច ធូរជ្ឈតិ កាយ-
 សង្ខារោ ច ធូរជ្ឈតិ ។

[៣២៣] យស្ស វចីសង្ខារោ ធូរជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ធូរជ្ឈតីតិ ។ វិចិត្តោ ។ យស្ស វា
 បទ ចិត្តសង្ខារោ ធូរជ្ឈតិ តស្ស វចីសង្ខារោ ធូរជ្ឈ-
 តីតិ ។ វិចិត្តោ វិគត្តវិចារោ ចិត្តស្ស កង្កក្កុណោ
 តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ធូរជ្ឈតិ យោ ច តេសំ វចី-
 សង្ខារោ ធូរជ្ឈតិ វិគត្តវិចារោ កង្កក្កុណោ តេសំ
 ចិត្តសង្ខារោ ច ធូរជ្ឈតិ វចីសង្ខារោ ច ធូរជ្ឈតិ ។

របស់សត្វតាំងនោះ មិនលេចទៅទេ វចីសង្ខារ របស់សត្វជាតាតាវចរ
 តាំងនោះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន លេចទៅផង កាយសង្ខារ លេច
 ទៅផង ក្នុងកង្កក្កុណៈ វៃព្វកកស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

[៣២៤] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា លេចទៅ ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ លេចទៅឬ ។ តើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា លេចទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ លេចទៅឬ ។
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វតាំងនោះ លេចទៅ ក្នុងកង្កក្កុណៈ វៃចិត្ត
 ព្រោះវៀរ ចាកព្វកកស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វ
 តាំងនោះ មិនលេចទៅទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វតាំងនោះ លេចទៅ
 ផង កាយសង្ខារ លេចទៅផង ក្នុងកង្កក្កុណៈ វៃព្វកកស្សាសៈនិង
 បស្សាសៈ ។

[៣២៥] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា លេចទៅ ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ លេចទៅឬ ។ តើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា លេចទៅ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ លេចទៅឬ ។
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វតាំងនោះ លេចទៅ ក្នុងកង្កក្កុណៈ វៃចិត្ត
 ព្រោះវៀរ ចាកព្វកកស្សាសៈនិងវិចារៈ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វតាំងនោះ
 មិនលេចទៅទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វតាំងនោះ លេចទៅផង វចី-
 សង្ខារ លេចទៅផង ក្នុងកង្កក្កុណៈ វៃព្វកកស្សាសៈនិងវិចារៈ ។

[៣២៦] យត្ថ កាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតិ តត្ថ
 វចីសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតិ ។ ទុតិយជ្ឈានេ តតិយជ្ឈានេ
 តត្ថ កាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតិ យោ ច តត្ថ វចីសង្ខា-
 រោ ធិរុជ្ឈតិ ។ បេ ។

[៣២៧] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ វចីសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតិ ។ បេ ។ យស្ស-
 កាម្យំ យស្សយត្ថកាម្យំ សទិសំ ។

[៣២៨] យស្ស កាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតិ
 តស្ស វចីសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតិ ។ វិទា អស្សា-
 សប្បស្សាសេហំ វិតត្តាវិចារាធំ កង្កត្តុណោ តេសំ
 កាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតិ យោ ច តេសំ វចីសង្ខា-
 រោ ធិរុជ្ឈតិ សត្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 វិទា អស្សាសប្បស្សាសេហំ អវិតត្តាវិចារាចិត្តស្ស
 កង្កត្តុណោ ជំរោចសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 កាយសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈតិ វចីសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈតិ
 ។ យស្ស វា បទ វចីសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតិ តស្ស
 កាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតិ ។

[៣២៩] កាយសង្ខារោ លេខំវេ ក្នុងវិចារោ វចីសង្ខារោ លេខំ
 វេ ក្នុងវិចារោ ។ កាយសង្ខារោ លេខំវេ ក្នុងទុតិយជ្ឈានេ និង
 ក្នុងតតិយជ្ឈានេ ក្នុងវិចារោ តៃវចីសង្ខារោ មិនលេខំវេ ក្នុងវិចារោ
 វេ ។ បេ ។

[៣៣០] កាយសង្ខារោ បេសំសត្វណោ លេខំវេ ក្នុងវិចារោ
 វចីសង្ខារោ បេសំសត្វនោះ លេខំវេ ក្នុងវិចារោ ។ បេ ។ ពាក្យ
 ថា បេសំសត្វណោ ថា បេសំសត្វណោ ក្នុងវិចារោ ដូចៗ គ្នា ។

[៣៣១] កាយសង្ខារោ បេសំសត្វណោ មិនលេខំវេ វចីសង្ខារោ
 បេសំសត្វនោះ មិនលេខំវេ ។ កាយសង្ខារោ បេសំសត្វទាំងនោះ
 មិនលេខំវេ ក្នុងកង្កត្តុណោ វិចារោ វិចារោ ព្រោះវិចារោ ចាក
 ពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តៃវចីសង្ខារោ បេសំសត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជាមិនលេខំវេវេ កាយសង្ខារោ បេសំសត្វសត្វទាំងអស់ ដែលចូល
 កាន់និរោធន៍ និងបេសំសត្វសត្វទាំងនោះ មិនលេខំវេធី វចី-
 សង្ខារោ មិនលេខំវេធី ក្នុងឧប្បាទក្ខណោ វិចារោ និងក្នុងកង្កត្តុណោ
 វិចារោ ដែលមិនមានវិចារោ មិនមានវិចារោ ព្រោះវិចារោ ចាកពួកអស្សា-
 សៈនិងបស្សាសៈ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារោ បេសំសត្វណោ
 មិនលេខំវេ កាយសង្ខារោ បេសំសត្វនោះ មិនលេខំវេ ។

វិទា វិតត្តុវិទាវេហំ អស្សាសប្បស្សនេហំ កង្កត្តុលោ
 តេសំ វចីសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈតិ លោ ច តេសំ កាយ-
 សង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈតិ សទ្ធេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្ថុ-
 លោ វិទា អស្សាសប្បស្សនេហំ អវិតត្តុអវិទាវ-
 ចិត្តស្ស កង្កត្តុលោ ធិរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញ-
 សត្តានំ តេសំ វចីសង្ខារោ ច ន ធិរុជ្ឈតិ កាយ-
 សង្ខារោ ច ន ធិរុជ្ឈតិ ។

[៣២៩] យស្ស កាយសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈតិ
 តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈតិ ។ វិទា អស្សា-
 សប្បស្សនេហំ ចិត្តស្ស កង្កត្តុលោ តេសំ កាយ-
 សង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈតិ លោ ច តេសំ ចិត្តសង្ខារោ
 ន ធិរុជ្ឈតិ សទ្ធេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្ថុលោ ធិរោ-
 ធសមាបន្នានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ កាយសង្ខារោ
 ច ន ធិរុជ្ឈតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ន ធិរុជ្ឈតិ ។
 យស្ស វា បទ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈតិ តស្ស
 កាយសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈតិ ។ អាមត្តា ។

[៣៣០] យស្ស វចីសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈតិ ។ វិទា វិតត្តុវិទាវេហំ
 ចិត្តស្ស កង្កត្តុលោ តេសំ វចីសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈតិ

វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅ ក្នុងកង្កត្តុលោ ខែចិត្ត
 អស្សាសនិងបស្សសៈ ព្រោះវិញ ចាកត្ថកវិតត្តុនិងវិហារ តែកាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅទេ វចីសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់ខំរោធន និងរបស់អសញ្ញសត្វទាំងនោះ មិន
 លេចទៅផង កាយសង្ខារ មិនលេចទៅផង ក្នុងឧប្បាទត្ថុលោ ខែចិត្ត
 និងក្នុងកង្កត្តុលោ ខែចិត្តដែលមិនមានវិតត្តុមិនមានវិហារ ព្រោះវិញ
 ចាកត្ថកអស្សាសនិងបស្សសៈ ។

[៣២៩] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេចទៅ ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនលេចទៅ ក្នុងកង្កត្តុលោ ខែចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកត្ថកអស្សាសនិង
 បស្សសៈ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅ
 ទេ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់ខំរោធន និងរបស់
 អសញ្ញសត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅផង ចិត្តសង្ខារ មិនលេចទៅផង ក្នុង
 ឧប្បាទត្ថុលោ ខែចិត្ត ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា
 មិនលេចទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅឬ ។ អើ ។

[៣៣០] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេចទៅ ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅឬ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 លេចទៅ ក្នុងកង្កត្តុលោ ខែចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកត្ថកវិតត្តុនិងវិហារ

យោ ច តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច ធម្មជ្ឈតិ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បនគ្គុណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ វចីសង្ខារោ ច ន ធម្មជ្ឈតិ ចិត្តសង្ខា-
 រោ ច ន ធម្មជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ ន
 ធម្មជ្ឈតិ តស្ស វចីសង្ខារោ ន ធម្មជ្ឈតិតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៣១] យត្ថ កាយសង្ខារោ ន ធម្មជ្ឈតិ ។ បេ ។

[៣៣២] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ន ធម្មជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ វចីសង្ខារោ ន ធម្មជ្ឈតិតិ ។ វិទា
 អស្សាសប្បស្សនសេហិ វិតត្តវិចារាចំ កង្កក្កុណោ
 តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ន ធម្មជ្ឈតិ យោ ច
 តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ន ធម្មជ្ឈតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 ឧប្បនគ្គុណោ វិទា អស្សាសប្បស្សនសេហិ អវិតត្ត-
 អវិចារចិត្តស្ស កង្កក្កុណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ កាយសង្ខារោ ច ន ធម្មជ្ឈតិ វចីសង្ខារោ ច
 ន ធម្មជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ វចីសង្ខារោ
 ។ បេ ។ យស្សកម្មិ យស្សយត្ថកម្មិ សនិសំ
 វិត្តារតត្ថំ ។ យស្សយត្ថតេ និរោធសមាបន្នានន្តិ
 ន កាកត្ថំ ។

តៃចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចដោយខ្លួនឯង វិចារបិដក
 របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធន៍ ចំណែករបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ
 មិនលេចដោយខ្លួនឯង ចិត្តសង្ខារ មិនលេចដោយខ្លួនឯង ក្នុងឧប្បនគ្គុណៈ នៃ
 ចិត្ត ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេចដោយ
 វិចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនលេចដោយខ្លួនឯង ។ អើ ។

[៣៣៣] កាយសង្ខារ មិនលេចដោយខ្លួនឯង ។ បេ ។

[៣៣៤] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេចដោយខ្លួនឯង
 វិចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនលេចដោយខ្លួនឯង ក្នុងឧប្បនគ្គុណៈ ។ កាយសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចដោយខ្លួនឯង ក្នុងឧប្បនគ្គុណៈ នៃចិត្តក្នុងចិត្តវិចារ
 ព្រោះវិចារ ចាកពួកអស្សាសនិងបស្សាសៈ ក្នុងឧប្បនគ្គុណៈ តៃវិចីសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចដោយខ្លួនឯង ក្នុងឧប្បនគ្គុណៈ កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនលេច
 ដោយខ្លួនឯង វិចីសង្ខារ មិនលេចដោយខ្លួនឯង ក្នុងឧប្បនគ្គុណៈ នៃចិត្ត និង
 ក្នុងឧប្បនគ្គុណៈ នៃចិត្តដែលមិនមានវិចារមិនមានវិចារ ព្រោះវិចារ ចាក
 ពួកអស្សាសនិងបស្សាសៈ ក្នុងឧប្បនគ្គុណៈ ។ មួយយ៉ាងទៀត វិចីសង្ខារ
 របស់សត្វណា មិនលេចដោយខ្លួនឯង ក្នុងឧប្បនគ្គុណៈ ។ បេ ។ ពាក្យថា របស់
 សត្វណា ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងឧប្បនគ្គុណៈ ដូចៗគ្នា បណ្ឌិត
 គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។ ពាក្យថា របស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធន៍
 បណ្ឌិត មិនគប្បីធ្វើ ក្នុងពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងឧប្បនគ្គុណៈ ។

[៣៣៣] យស្ស កាយសង្ខារោ និរុដ្ឋានីត្តំ តស្ស
 វេទិសង្ខារោ និរុដ្ឋានីត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បទ វេទិសង្ខារោ ។ បេ ។ យថា ឧប្បាទនាវេ
 អតីតា បុត្តា យស្សកុម្មិ យស្សយន្តកុម្មិ អនុ-
 លោមម្បិ បច្ចុដិយម្បិ វិគត្តំ ឯវំ និរោធនាវេបិ វិគដិ-
 តត្ថំ ។ នត្ថំ នាធាតុវេលំ ។

[៣៣៤] យស្ស កាយសង្ខារោ និរុដ្ឋានីត្តំ
 តស្ស វេទិសង្ខារោ និរុដ្ឋានីត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បទ វេទិសង្ខារោ និរុដ្ឋានីត្តំ តស្ស
 កាយសង្ខារោ និរុដ្ឋានីត្តាតិ ។ កាមាវចនាចំ បដិម-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្ថុលោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរ-
 មាវច នំ បដិមចិត្តំ ឧប្បាទិត្តានី រូបាវចវេ អរូបា-
 វេ វេ បដិមកវិចារំ យេ ត រូបាវចវំ អរូបាវ វំ
 ឧបបដិមត្តា បរិចិញ្ចាយស្សន្តំ តេសំ ចរន្តានំ តេសំ
 វេទិសង្ខារោ និរុដ្ឋានីត្តំ ពោ ច តេសំ កាយ-
 សង្ខារោ និរុដ្ឋានីត្តំ ឥតវេសំ តេសំ វេទិសង្ខារោ
 ច និរុដ្ឋានីត្តំ កាយសង្ខារោ ច និរុដ្ឋានីត្តំ ។

[៣៣៥] កាយសង្ខារោ របស់សត្វណា លេចហើយ វេទិសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ លេចហើយថ្ម ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទិសង្ខារ
 របស់សត្វណា ។ បេ ។ បុត្តា ជាអតីត ពាក្យថា របស់សត្វណាគឺ
 ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណាគឺ អនុលោមត្ថិ បច្ចុដិយត្ថិ ដែល
 លោកចែកហើយ ក្នុងឧប្បាទនាវេ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីចែក ក្នុង
 និរោធនាវេ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ការធ្វើឲ្យផ្សេង ៗ គ្នា ដូចជាចរន្តិយ ។

[៣៣៦] កាយសង្ខារោ របស់សត្វណា នឹងលេចវេ វេទិសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងលេចវេថ្ម ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទិសង្ខារ
 របស់សត្វណា នឹងលេចវេ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងលេច
 វេថ្ម ។ ចិត្តជាដំបូង របស់ពួកសត្វ ជាតាមាវចនា នឹងកើតឡើង
 ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទនាវេ វៃចិត្តជាដំបូង វេទិសង្ខារ
 របស់ពួកសត្វ ជាតាមាវចនា នឹងលេចវេ ក្នុងក្នុងបដិមតត
 ក្នុងរូបាវចនា នឹងក្នុងអរូបាវចនា នឹងរបស់សត្វនោះ ដែលចូល កាន់
 រូបាវចនា នឹងកាន់អរូបាវចនាហើយ នឹងបរិចិញ្ចាទ កាលច្បែក នឹងលេច
 វេ កែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចវេទេ វេទិសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងលេចវេផង កាយសង្ខារ នឹងលេច
 វេផង ។

[៣៣៥] យេស្ស វេសិស្វាភេ ជិរុជ្ឈិស្សតិ

តស្ស ចិត្តសង្ខារេ ជិរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមត្តា ។
យេស្ស វេ បទ ចិត្តសង្ខារេ ជិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
កាយសង្ខារេ ជិរុជ្ឈិស្សតិ ។ កាយាវចរំ បច្ឆិម-
ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
កាយាវចរំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ រូបាវចរេ អរូ-
បាវចរេ បច្ឆិមភវិកានំ យេ ច រូបាវចរំ អរូបាវចរំ
ឧបបដ្ឋិតា បរិជ្ជាយេស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ តេសំ
ចិត្តសង្ខារេ ជិរុជ្ឈិស្សតិ ធមោ ច តេសំ កាយ-
សង្ខារេ ជិរុជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ ចិត្តសង្ខារេ ច
ជិរុជ្ឈិស្សតិ កាយសង្ខារេ ច ជិរុជ្ឈិស្សតិ ។

[៣៣៦] យេស្ស វេសិស្វាភេ ជិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
ចិត្តសង្ខារេ ជិរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមត្តា ។ យេស្ស វេ បទ
ចិត្តសង្ខារេ ជិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស វេសិស្វាភេ ជិរុជ្ឈិ-
ស្សតិ ។ អវិគត្តាអវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
យេស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិគត្តាអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ
ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តេសំ ចិត្តសង្ខារេ ជិរុជ្ឈិស្សតិ ធមោ ច
តេសំ វេសិស្វាភេ ជិរុជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ ចិត្តសង្ខារេ
ច ជិរុជ្ឈិស្សតិ វេសិស្វាភេ ច ជិរុជ្ឈិស្សតិ ។

[៣៣៧] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងលេច់ទៅ ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វនោះ នឹងលេច់ទៅ ។ ភើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វណា នឹងលេច់ទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងលេច់
ទៅ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់ភូតសត្វ ជាតាមាវចរៈ នឹងកើតឡើង
ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ វៃចិត្តជាទីបំផុត ចិត្តសង្ខារ
របស់ភូតសត្វ ជាតាមាវចរៈ នឹងលេច់ភូតសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ឆិមភាព
ក្នុងរូបាវចរៈ និងក្នុងអរូបាវចរៈ នឹងលេច់ភូតសត្វនោះ ។ ដែលចូល
កាន់រូបាវចរៈ នឹងកាន់អរូបាវចរៈហើយ នឹងបរិនិព្វាន កាលច្បែក នឹង
លេច់ទៅ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេច់ទៅទេ
ចិត្តសង្ខារ របស់ភូតសត្វក្រៅនេះ នឹងលេច់ទៅផង កាយសង្ខារ នឹង
លេច់ទៅផង ។

[៣៣៨] វេសិស្វាភេ របស់សត្វណា នឹងលេច់ទៅ ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វនោះ នឹងលេច់ទៅ ។ ភើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វណា នឹងលេច់ទៅ វេសិស្វាភេ របស់សត្វនោះ នឹងលេច់ទៅ
។ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិគត្តាមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង
ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ វៃចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិន
មានវិគត្តាមិនមានវិចារៈ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេច់
ទៅ តែវេសិស្វាភេ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេច់ទៅទេ ចិត្តសង្ខារ
របស់ភូតសត្វក្រៅនេះ នឹងលេច់ទៅផង វេសិស្វាភេ នឹងលេច់ទៅផង ។

[៣៣៧] យត្ថ យាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ
។ មេ ។

[៣៣៨] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិ-
ស្សតិ តស្ស តត្ថ វេទិសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។
តុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាធឡានំ តេសំ តត្ថ
កាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ
វេទិសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ បឋមជ្ឈានំ សមាធឡានំ
កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈិ-
ស្សតិ វេទិសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ
យត្ថ វេទិសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយ-
សង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ កាមាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តស្ស
ឧប្បនេត្តលោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា កាមា-
វចរានំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បនេស្សតិ វិទាវចរានំ អរូបា-
វចរានំ តេសំ តត្ថ វេទិសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ ឆោ ច
តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ បឋមជ្ឈានំ
សមាធឡានំ ឥតរេសំ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ
វេទិសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច
ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។

[៣៣៧] កាយសង្ខារ ឆិន្ទិលេត៍វេ ក្នុងទីណា ។ មេ ។

[៣៣៨] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា ឆិន្ទិលេត៍វេ ក្នុងទីណា
វិចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ ឆិន្ទិលេត៍វេ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាយសង្ខារ
របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ចុកយជ្ឈាន ឆិន្ទិកាន់តតិយជ្ឈាន ឆិន្ទិ
លេត៍វេ ក្នុងទីនោះ តែវិចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ឆិន្ទិមិនលេត៍វេ
ក្នុងទីនោះទេ កាយសង្ខារ របស់តួកសត្វ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន
ឆិន្ទិរបស់តួកសត្វ ជាតាមាវចរទាំងនោះ ឆិន្ទិលេត៍វេផង វិចីសង្ខារ
ឆិន្ទិលេត៍វេផង ក្នុងទីនោះ ។ ឬយយ៉ាងវៀត វិចីសង្ខារ របស់
សត្វណា ឆិន្ទិលេត៍វេ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ ឆិន្ទិ
លេត៍វេ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់តួកសត្វ ជាតាមាវចរ
ឆិន្ទិកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តណា ក្នុងច្បាប់ខុណៈ វៃចិត្តជាទី
បំផុត វិចីសង្ខារ របស់តួកសត្វ ជាតាមាវចរ ឆិន្ទិរបស់តួកសត្វ ជា
រូបាវចរ ឆិន្ទិជាអរូបាវចរទាំងនោះ ឆិន្ទិលេត៍វេ ក្នុងទីនោះ តែកាយ-
សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ឆិន្ទិមិនលេត៍វេ ក្នុងទីនោះទេ វិចីសង្ខារ
របស់សត្វជាតាមាវចរទាំងនោះ ក្រៅនេះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន
ឆិន្ទិលេត៍វេផង កាយសង្ខារ ឆិន្ទិលេត៍វេផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣៣៩] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។
 អាមត្តា ។ យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 ជិវុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្ស-
 តិ ។ កាមាវចរោ បដិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តក កាមាវចរោ បដិមចិត្ត
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ វូចាវចរោ អរូ-
 ចាវចរោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតិ លោ ច
 តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតិ បឋមជ្ឈានំ
 ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ វតេសំ
 កាមាវចរោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ច ជិវុជ្ឈិ-
 ស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។

[៣៤០] យស្ស យត្ថ វចីសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ វចីសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។ អវិគត្តា-
 អវិចារបដិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តក អវិគត្តាអវិចារ បដិមចិត្ត ឧប្បជ្ឈិស្សតិ

[៣៣៩] កាយសង្ខារ របស់សត្វលោក ខឹងរលត់ទៅ ក្នុងជីវណា
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ ខឹងរលត់ទៅ ក្នុងជីវនាម ។ អើ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វលោក ខឹងរលត់ទៅ ក្នុងជីវណា
 កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ ខឹងរលត់ទៅ ក្នុងជីវនាម ។ ចិត្តជាទីបំផុត
 របស់តួសត្វ ជាតាមាវចរ ខឹងរលត់ទៅ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្ត
 ណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែចិត្តជាទីបំផុត ចិត្តសង្ខារ របស់តួសត្វ ជា
 តាមាវចរ ខឹងរបស់សត្វជាតាមាវចរ ខឹងជាអត្ថាវចរទាំងនោះ ដែល
 ចូល កាន់ចក្ខុជ្ឈាន ខឹងរលត់ទៅ ក្នុងជីវនាម តែកាយសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ ខឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងជីវនាម ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វ
 ជាតាមាវចរទាំងនោះ ក្រៅនេះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន កាន់ទុ-
 តិយជ្ឈាន ខឹងកាន់តតិយជ្ឈាន ខឹងរលត់ទៅផង កាយសង្ខារ ខឹង
 រលត់ទៅផង ក្នុងជីវនាម ។

[៣៤០] វចីសង្ខារ របស់សត្វលោក ខឹងរលត់ទៅ ក្នុងជីវណា
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ ខឹងរលត់ទៅ ក្នុងជីវនាម ។ អើ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វលោក ខឹងរលត់ទៅ ក្នុងជីវណា វចី-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ ខឹងរលត់ទៅ ក្នុងជីវនាម ។ ចិត្តជាទីបំផុត
 ដែលមិនមានតែក្នុងមិនមានវិចារ ខឹងរលត់ទៅ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្ត
 ណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានតែក្នុងមិនមានវិចារ

តុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ តតុត្ថជ្ឈានំ សមាធគ្គានំ
 តេសំ តតុ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ ខោ ច តេសំ
 តតុ វចីសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ បឋមជ្ឈានំ សមាធគ្គានំ
 តាមាវចរានំ វតេសំ រូបាវចរានំ អរូបាវចរានំ តេសំ
 តតុ ចិត្តសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈិស្សតិ វចីសង្ខារោ ច
 ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។

(៣៤១) យស្ស កាយសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស វចីសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ តាមាវចរានំ
 បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទត្ថុណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 តាមាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ រូបាវចរោ អរូបា-
 វចរោ បច្ឆិមភវិកានំ យេ ច រូបាវចរំ អរូបាវចរំ
 ឧបបន្និទ្ធា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ តេសំ
 កាយសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ខោ ច តេសំ វចី-
 សង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ សវិតក្កសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស
 ភន្តត្ថុណោ អវិតក្កអវិចារបច្ឆិមចិត្តសមន្តិនំ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតក្កអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ
 តេសំ កាយសង្ខារោ ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ វចីសង្ខារោ

ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វតាំងទោះ ដែលចូល កាន់រូតិយជ្ឈាន កាន់តតិ-
 យជ្ឈាន និងកាន់តតុត្ថជ្ឈាន និងលេត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ
 របស់សត្វតាំងទោះ និងមិនលេត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់
 តួកសត្វ ជាតាមាវចរ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន និងរបស់សត្វជា
 រូបាវចរ និងជាអរូបាវចរតាំងទោះ ក្រៅនេះ និងលេត់ទៅផង វចី-
 សង្ខារ និងលេត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣៤១) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា និងមិនលេត់ទៅ វចី-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ និងមិនលេត់ទៅទេ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់តួក
 សត្វ ជាតាមាវចរ និងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បា-
 ទត្ថុណា នៃចិត្តជាទីបំផុត កាយសង្ខារ របស់តួកសត្វ ជាតាមាវចរ
 និងរបស់តួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ឆិមភព ក្នុងរូបាវចរ និងក្នុងអរូបាវចរ
 និងរបស់តួកសត្វនោះ ។ ដែលចូល កាន់រូបាវចរ និងកាន់អរូបាវចរ
 ហើយ និងបរិនិព្វាន កាលច្បុក និងមិនលេត់ទៅ តែវចីសង្ខារ របស់
 សត្វតាំងទោះ មិនមែនជាមិនលេត់ទៅទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមាន
 វិតក្កមិនមានវិចារ របស់តួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុតដែល
 មិនមានវិតក្កមិនមានវិចារ និងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា
 ក្នុងភន្តត្ថុណា នៃចិត្តជាទីបំផុត ដែលប្រកបដោយវិតក្កប្រកបដោយ
 វិចារ កាយសង្ខារ របស់សត្វតាំងទោះ និងមិនលេត់ទៅផង វចីសង្ខារ

ធន ធន ធនុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ វេទិសម្ពាហ
 ធន ធនុជ្ឈិស្សតិ តស្ស កាយសម្ពាហ ធន ធនុជ្ឈិស្ស-
 តីតិ ។ អាមន្តា ។

[៣២២] យស្ស កាយសម្ពាហ ធន ធនុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស ចិត្តសម្ពាហ ធន ធនុជ្ឈិស្សតីតិ ។ កាមាវចរាធំ
 បដិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 កាមាវចរាធំ បដិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ រូបាវចរោ អរូបា-
 វចរោ បដិមគវិកាធំ យេ ច រូបាវចរំ អរូបាវចរំ
 ឧបបដ្ឋិតា បរិច្ឆាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តាធំ តេសំ
 កាយសម្ពាហ ធន ធនុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ
 ចិត្តសម្ពាហ ធន ធនុជ្ឈិស្សតិ បដិមចិត្តស្ស កង្កក្ខ-
 ណោ តេសំ កាយសម្ពាហ ច ធន ធនុជ្ឈិស្សតិ ចិត្ត-
 សម្ពាហ ច ធន ធនុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ
 ចិត្តសម្ពាហ ធន ធនុជ្ឈិស្សតិ តស្ស កាយសម្ពាហ
 ធន ធនុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៣២៣] យស្ស វេទិសម្ពាហ ធន ធនុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស ចិត្តសម្ពាហ ធន ធនុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អវិភក្កាអវិ-
 ចារបដិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អវិភក្កាអវិចារំ បដិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ

នឹងមិនលក់ទៅផង ។ ប្អូនយ៉ាងទៀត វិសេស្ស យេសំសត្វណា បឹង
 មិនលក់ទៅ កាយសត្វា របស់សត្វនោះ នឹងមិនលក់ទៅឬ ។ អើ ។

[៣២៤] កាយសត្វា របស់សត្វណា នឹងមិនលក់ទៅ ចិត្ត-
 សត្វា របស់សត្វនោះ នឹងមិនលក់ទៅឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់
 តួកសត្វ ជាតាមាវចរ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ ខែចិត្តជាទីបំផុត កាយសត្វា របស់តួកសត្វ ជាតា-
 មាវចរ នឹងរបស់តួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបដិមគត ក្នុងរូបាវចរ នឹងក្នុង
 អរូបាវចរ នឹងរបស់តួកសត្វនោះ ។ ដែលចូល កាន់រូបាវចរ នឹងកាន់
 អរូបាវចរហើយ នឹងបរិនិព្វាន កាលច្បង នឹងមិនលក់ទៅ កែចិត្ត-
 សត្វា របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនលក់ទៅទេ កាយសត្វា
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលក់ទៅផង ចិត្តសត្វា នឹងមិនលក់ទៅ
 ផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ ខែចិត្តជាទីបំផុត ។ ប្អូនយ៉ាងទៀត ចិត្តសត្វា
 របស់សត្វណា នឹងមិនលក់ទៅ កាយសត្វា របស់សត្វនោះ នឹង
 មិនលក់ទៅឬ ។ អើ ។

[៣២៥] វេទិសត្វា របស់សត្វណា នឹងមិនលក់ទៅ ចិត្ត-
 សត្វា របស់សត្វនោះ នឹងមិនលក់ទៅឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត ដែល
 មិនមានវិភក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិភក្កៈមិនមានវិចារៈ
 ។

តេសំ វចីសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កត្តុណា
 តេសំ វចីសង្ខារោ ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ចិត្តសង្ខារោ
 ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ ចិត្តសង្ខារោ
 ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស វចីសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្ស-
 តីតិ ។ អាមន្តា ។

(៣២២) យត្ថ កាយសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្ស-
 តិ ។ បេ ។

(៣២៣) យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ វចីសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតីតិ ។
 កាមាវចរំ បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណា យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរ កាមាវចរំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្ស-
 តិ រូបាវចរំ អរូបាវចរំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខា-
 រោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វចីសង្ខា-
 រោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ សវិតក្កសវិតារបច្ឆិមចិត្តស្ស
 កង្កត្តុណា អវិតក្កអវិតារបច្ឆិមចិត្តសមន្តំ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរ អវិតក្កអវិតារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ កាយសង្ខារោ ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ វចីសង្ខារោ

វចីសង្ខារ របស់សត្វតាំងនោះ ពីមុនលក់ទៅ តែវិញ្ញាណ របស់
 សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាវិនិច្ឆ័យលក់ទៅទេ វចីសង្ខារ របស់សត្វ
 តាំងនោះ នឹងមិនលក់ទៅផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនលក់ទៅផង ក្នុង
 កង្កត្តុណា ខែចិត្តជាវិបដុត ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់
 សត្វណា នឹងមិនលក់ទៅ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលក់
 ទៅឬ ។ តើ ។

(៣២៤) កាយសង្ខារ នឹងមិនលក់ទៅ ក្នុងវិញ្ញាណ ។ បេ ។

(៣២៥) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនលក់ទៅ ក្នុងវិញ្ញាណ
 វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលក់ទៅ ក្នុងវិញ្ញាណឬ ។
 ចិត្តជាវិបដុត របស់តួកសត្វ ជាតាមាវចរ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់
 ខែចិត្តណា ក្នុងវិញ្ញាណនោះ ខែចិត្តជាវិបដុត កាយសង្ខារ
 របស់តួកសត្វ ជាតាមាវចរ នឹងរបស់តួកសត្វ ជាតាមាវចរ នឹងជាតាមា-
 វចរតាំងនោះ នឹងមិនលក់ទៅ ក្នុងវិញ្ញាណ តែវចីសង្ខារ របស់
 សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាវិនិច្ឆ័យលក់ទៅ ក្នុងវិញ្ញាណទេ ចិត្តជាវិបដុត
 ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារ របស់តួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្ត
 ជាវិបដុត ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់
 ខែចិត្តណា ក្នុងកង្កត្តុណា ខែចិត្តជាវិបដុត ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈ
 ប្រកបដោយវិចារ កាយសង្ខារ របស់តួកសត្វ ដែលចូលតាន់ចតុត្ថ-
 ជ្ជាន នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វតាំងនោះ នឹងមិនលក់ទៅផង វចីសង្ខារ

ច ធន ធម្មជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស ភិ បទ យត្ថ
 វចិសដ្ឋារោ ធន ធម្មជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយ-
 សដ្ឋារោ ធន ធម្មជ្ឈិស្សតិ ។ តុតិយជ្ឈានំ តតិ-
 យជ្ឈានំ សមាបដ្ឋានំ តេសំ តត្ថ វចិសដ្ឋារោ ធន
 ធម្មជ្ឈិស្សតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ កាយសដ្ឋារោ ធន
 ធម្មជ្ឈិស្សតិ សវិតក្កអវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស អន្តរាគ្គណោ
 អវិតក្កអវិចារបច្ឆិមចិត្តសមន្តិទំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្ត-
 រា អវិតក្កអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ
 សមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វចិសដ្ឋារោ
 ច ធន ធម្មជ្ឈិស្សតិ កាយសដ្ឋារោ ច ធន ធម្មជ្ឈិស្សតិ ។

(៣៤៦) យស្ស យត្ថ កាយសដ្ឋារោ ធន ធម្មជ្ឈិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ធន ធម្មជ្ឈិស្សតិ ។
 កាមាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បទគ្គណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា កាមាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបដ្ឋានំ រូបាវចរានំ អរូបាវចរានំ
 តេសំ តត្ថ កាយសដ្ឋារោ ធន ធម្មជ្ឈិស្សតិ ឆោ
 ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ធន ធម្មជ្ឈិស្សតិ

នីតិមិទលេត៍ទៅផង ក្នុងជីវនោះ ។ ឬយកវិជ្ជា វិចិត្តស្ស របស់
 សត្វណា នឹងមិទលេត៍ទៅ ក្នុងជីវនោះ កាយសដ្ឋារ របស់សត្វនោះ
 នឹងមិទលេត៍ទៅ ក្នុងជីវនោះឬ ។ វិចិត្តស្ស របស់សត្វទាំងនោះ ដែល
 ចូលកាន់ ទុក្ខយដ្ឋាន និងកាន់តតិយដ្ឋាន នឹងមិទលេត៍ទៅ ក្នុងជីវនោះ
 តែកាយសដ្ឋារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិទលេត៍ទៅ ក្នុងជី-
 នោះទេ ចិត្តជាវិបដុត ដែលមិនមានវិកត្តាមិនមានវិចារ របស់តួកសត្វ
 ដែលប្រកដោយចិត្តជាវិបដុតដែលមិនមានវិកត្តាមិនមានវិចារ នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងគន្លងនោះ នៃចិត្តជាវិបដុតដែល
 ប្រកដោយវិកត្តាប្រកដោយវិចារ វិចិត្តស្ស របស់តួកសត្វ ដែល
 ចូល កាន់ចក្ខុដ្ឋាន និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិទលេត៍ទៅ
 ផង កាយសដ្ឋារ នឹងមិទលេត៍ទៅផង ក្នុងជីវនោះ ។

(៣៤៦) កាយសដ្ឋារ របស់សត្វណា នឹងមិទលេត៍ទៅ ក្នុងជី-
 វនោះ ចិត្តសដ្ឋារ របស់សត្វនោះ នឹងមិទលេត៍ទៅ ក្នុងជីវនោះឬ ។
 ចិត្តជាវិបដុត របស់តួកសត្វ ជាតាមាវចរ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់
 នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បទគ្គណោះ នៃចិត្តជាវិបដុត កាយសដ្ឋារ របស់តួក
 សត្វ ជាតាមាវចរ នឹងរបស់តួកសត្វ ជាតាមាវចរ នឹងជាតាមាវចរ
 ទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ចក្ខុដ្ឋាន និងមិទលេត៍ទៅ ក្នុងជីវនោះ តែ
 ចិត្តសដ្ឋារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិទលេត៍ទៅ ក្នុងជីវនោះទេ

បច្ច័មចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ច ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ ចិត្តសង្ខារោ ច
 ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ន
 ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។ អាមត្តា ។

(៣២៧) យស្ស យត្ថ វេសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។
 អវិតក្កាអវិចារបច្ច័មចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតក្កាអវិចារំ បច្ច័មចិត្តំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ធុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមា-
 បជ្ជានំ តេសំ តត្ថ វេសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ
 លោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ
 បច្ច័មចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ វេសង្ខារោ ច ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ ចិត្តសង្ខារោ
 ច ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តត្ថ វេសង្ខារោ
 ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។ អាមត្តា ។

កាយសង្ខារ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ដឹងមិនលក់ទៅផង ចិត្ត-
 សង្ខារ ដឹងមិនលក់ទៅផង ក្នុងកង្កត្តុណាៈ វៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងទី
 នោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា ដឹងមិនលក់
 ទៅ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ ដឹងមិនលក់ទៅ ក្នុង
 ទីនោះឬ ។ អើ ។

(៣២៧) វេសង្ខារ របស់សត្វណា ដឹងមិនលក់ទៅ ក្នុងទីណា
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ ដឹងមិនលក់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តជា
 ទីបំផុត ដែលមិនមានវិភក្តិមិនមានវិចារ ដឹងតើត្បាញ ក្នុងលំដាប់
 វៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ វៃចិត្តជាទីបំផុតដែលមិនមានវិភក្តិមិន
 មានវិចារ វេសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់គតិយជ្ឈាន
 កាន់គតិយជ្ឈាន ដឹងកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ដឹងមិនលក់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែ
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាដឹងមិនលក់ទៅ ក្នុងទី
 នោះទេ វេសង្ខារ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ដឹងមិនលក់ទៅផង
 ចិត្តសង្ខារ ដឹងមិនលក់ទៅផង ក្នុងកង្កត្តុណាៈ វៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុង
 ទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា ដឹងមិនលក់
 ទៅ ក្នុងទីណា វេសង្ខារ របស់សត្វនោះ ដឹងមិនលក់ទៅ ក្នុងទី
 នោះឬ ។ អើ ។

(៣២៨) យស្ស កាយសង្ខារោ វិរុដ្ឋិតិ តស្ស
 វេទិសង្ខារោ វិរុដ្ឋិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បទ វេទិសង្ខារោ វិរុដ្ឋិតុ តស្ស កាយសង្ខារោ
 វិរុដ្ឋិតិ ។ សត្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណ
 វិទា អស្សាសប្បស្សាសេហំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណ
 ឯរោទសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ វេទិសង្ខារោ
 វិរុដ្ឋិតុ ធា ច តេសំ កាយសង្ខារោ វិរុដ្ឋិតិ
 អស្សាសប្បស្សាសានំ កង្កក្ខណ តេសំ វេទិសង្ខារោ
 ច វិរុដ្ឋិតុ កាយសង្ខារោ ច វិរុដ្ឋិតិ ។

(៣២៩) យស្ស កាយសង្ខារោ វិរុដ្ឋិតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ វិរុដ្ឋិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បទ
 ចិត្តសង្ខារោ វិរុដ្ឋិតុ តស្ស កាយសង្ខារោ វិរុដ្ឋិ-
 តិ ។ សត្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណ វិទា
 អស្សាសប្បស្សាសេហំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណ ឯរោទ-
 សមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ
 វិរុដ្ឋិតុ ធា ច តេសំ កាយសង្ខារោ វិរុដ្ឋិតិ
 អស្សាសប្បស្សាសានំ កង្កក្ខណ តេសំ ចិត្តសង្ខា-
 រោ ច វិរុដ្ឋិតុ កាយសង្ខារោ ច វិរុដ្ឋិតិ ។

(៣២៨) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា លេចទៅ វិចារណ
 របស់សត្វនោះ លេចហើយឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វិចារណ
 របស់សត្វណា លេចហើយ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ លេចទៅ
 ឬ ។ វិចារណ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូល កាន់និរោធ និង
 របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ លេចហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត និង
 ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកភូតអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែ
 កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅទេ វិចារណ របស់
 សត្វទាំងនោះ លេចហើយផង កាយសង្ខារ លេចទៅផង ក្នុងកង្ក-
 ក្ខណៈ នៃភូតអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

(៣២៩) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា លេចទៅ ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ លេចហើយឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា លេចហើយ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ លេចទៅ
 ឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូល កាន់និរោធ និង
 របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ លេចហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត និង
 ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកភូតអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែ
 កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅទេ ចិត្តសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ លេចហើយផង កាយសង្ខារ លេចទៅផង ក្នុងកង្កក្ក-
 ណៈ នៃភូតអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

[៣៥០] យស្ស វេសិស្វារោ ធិរុជ្ឈតិ តស្ស
 ធិត្ថស្វារោ ធិរុជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បទ ធិត្ថស្វារោ ធិរុជ្ឈត្ថ តស្ស វេសិស្វារោ ធិរុជ្ឈ-
 ត្ថតិ ។ សទ្ធរសំ ធិត្ថស្ស ឧប្បាទក្កុណោ វិបា វិតក្កា-
 វិបារហិ ធិត្ថស្ស កង្កក្កុណោ ធិរោទសមាបន្នានំ
 អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ ធិត្ថស្វារោ ធិរុជ្ឈត្ថ បោ
 ច តេសំ វេសិស្វារោ ធិរុជ្ឈតិ វិតក្កាវិបារាទំ កង្ក-
 ក្កុណោ តេសំ ធិត្ថស្វារោ ច ធិរុជ្ឈត្ថ វេសិស្វារោ
 ច ធិរុជ្ឈតិ ។

[៣៥១] យត្ថ កាយស្វារោ ធិរុជ្ឈតិ ។ បេ ។

[៣៥២] យស្ស យត្ថ កាយស្វារោ ធិរុជ្ឈ-
 តិ តស្ស តត្ថ វេសិស្វារោ ធិរុជ្ឈតិ ។ ឧតិ-
 យជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អស្សាសប្ប-
 ស្សាសានំ កង្កក្កុណោ តេសំ តត្ថ កាយស្វា-
 រោ ធិរុជ្ឈតិ បោ ច តេសំ តត្ថ វេសិស្វារោ
 ធិរុជ្ឈត្ថ ធម៌មជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាយាវចរាទំ
 អស្សាសប្បស្សាសានំ កង្កក្កុណោ តេសំ តត្ថ
 កាយស្វារោ ច ធិរុជ្ឈតិ វេសិស្វារោ ច
 ធិរុជ្ឈត្ថ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ វេសិស្វារោ

[៣៥០] វេសិស្វារោ របស់សត្វណា លេងទៅ ធិត្ថស្វារោ
 របស់សត្វនោះ លេងហើយឬ ។ តើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធិត្ថស្វារោ
 របស់សត្វណា លេងហើយ វេសិស្វារោ របស់សត្វនោះ លេងទៅឬ ។
 ធិត្ថស្វារោ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់ខំរោធន៍ និងរបស់អសញ្ញា-
 សត្វទាំងនោះ លេងហើយ ក្នុងឧប្បាទក្កុណោ ខែចិត្ត និងក្នុងកង្កក្កុ-
 ណោ ខែចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកក្នុងវិក្កុណោនិងវិបារាទំ តែវេសិស្វារោ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនលេងទៅទេ ធិត្ថស្វារោ របស់សត្វទាំងនោះ លេង
 ហើយផង វេសិស្វារោ លេងទៅផង ក្នុងកង្កក្កុណោ ខែក្នុងវិក្កុណោនិងវិបារាទំ ។

[៣៥១] កាយស្វារោ លេងទៅ ក្នុងវិជ្ជា ។ បេ ។

[៣៥២] កាយស្វារោ របស់សត្វណា លេងទៅ ក្នុងវិជ្ជា វេសិ-
 ស្វារោ របស់សត្វនោះ លេងហើយ ក្នុងវិជ្ជានោះឬ ។ កាយស្វារោ របស់
 សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន លេង
 ទៅ ក្នុងកង្កក្កុណោ ខែក្នុងអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងវិជ្ជានោះ តែវេសិ-
 ស្វារោ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេងហើយ ក្នុងវិជ្ជានោះទេ កាយស្វារោ
 របស់ត្រកូសត្វ ជាកាយវិចារទាំងនោះ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន លេង
 ទៅផង វេសិស្វារោ លេងហើយផង ក្នុងកង្កក្កុណោ ខែក្នុងអស្សាសៈ
 និងបស្សាសៈ ក្នុងវិជ្ជានោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេសិស្វារោ របស់សត្វណា

ធិរុដ្ឋិត្ត តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ធិរុដ្ឋិត្តិ ។ បឋមដ្ឋានំ សមាបន្នានំ កាមាវចរំ អស្សាសឃ្មស្សាសានំ ឧប្បាទត្តុណោ តេសំយេវ វិចា អស្សាសឃ្មស្សាសេហំ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ រូបាវចរំ អរូបាវចរំ តេសំ តត្ថ វេទីសង្ខារោ ធិរុដ្ឋិត្ត យោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ធិរុដ្ឋិត្តិ បឋមដ្ឋានំ សមាបន្នានំ កាមាវចរំ អស្សាសឃ្មស្សាសានំ កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ វេទីសង្ខារោ ច ធិរុដ្ឋិត្ត កាយសង្ខារោ ច ធិរុដ្ឋិត្តិ ។

(៣៩៣) យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ធិរុដ្ឋិត្តិ តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុដ្ឋិត្តិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុដ្ឋិត្តិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ធិរុដ្ឋិត្តិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ វិចា អស្សាសឃ្មស្សាសេហំ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុដ្ឋិត្ត យោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ធិរុដ្ឋិត្តិ អស្សាសឃ្មស្សាសានំ កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ច ធិរុដ្ឋិត្ត កាយសង្ខារោ ច ធិរុដ្ឋិត្តិ ។

លេតំហើយ ក្នុងវិណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ លេតំទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ វេទីសង្ខារ របស់តួកសត្វ ជាតាមាវចរៈពុំដឹងនោះធិរុដ្ឋិត្ត ដែលចូល កាន់បឋមដ្ឋាន ក្នុងឧប្បាទត្តុណាៈ នៃតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់តួកសត្វ ជាត្រាវចរៈ និងជាអប្បាវចរៈពុំដឹងនោះ ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ លេតំហើយ ក្នុងទីនោះ នៃកាយសង្ខារ របស់សត្វពុំដឹងនោះ មិនលេតំទៅ ក្នុងទីនោះឬ វេទីសង្ខារ របស់តួកសត្វ ជាតាមាវចរៈពុំដឹងនោះ ដែលចូល កាន់បឋមដ្ឋាន លេតំហើយផង កាយសង្ខារ លេតំទៅផង ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ ។

(៣៩៣) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា លេតំទៅ ក្នុងវិណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ លេតំហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា លេតំហើយ ក្នុងវិណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ លេតំទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វពុំដឹងអស់នោះ លេតំហើយ ក្នុងឧប្បាទត្តុណាៈ នៃចិត្ត និងក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ នៃកាយសង្ខារ របស់សត្វពុំដឹងនោះ មិនលេតំទៅ ក្នុងទីនោះឬ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វពុំដឹងនោះ លេតំហើយផង កាយសង្ខារ លេតំទៅផង ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ ។

[៣៥២] យស្ស យត្ថ វចីសង្ខារោ ធិរុដ្ឋតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុដ្ឋតាតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុដ្ឋត្ថ តស្ស
 តត្ថ វចីសង្ខារោ ធិរុដ្ឋតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទត្តណោ វិហា វិតត្តាវិចារេហិ ចិត្តស្ស កង្កត្ត-
 ណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុដ្ឋត្ថ យោ ច
 តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ធិរុដ្ឋតិ វិតត្តាវិចារោ
 កង្កត្តណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ច ធិរុដ្ឋត្ថ
 វចីសង្ខារោ ច ធិរុដ្ឋតិ ។

[៣៥៣] យស្ស កាយសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋតិ
 តស្ស វចីសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋតាតិ ។ ធិរុដ្ឋត្ថ ។
 យស្ស វា បទ វចីសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋត្ថ តស្ស
 កាយសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋតិ ។ នត្ថិ ។

[៣៥៤] យស្ស កាយសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋតិ
 តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋតាតិ ។ ធិរុដ្ឋត្ថ ។
 យស្ស វា បទ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋត្ថ តស្ស
 កាយសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋតិ ។ នត្ថិ ។

[៣៥៥] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា លេត់ទៅ ក្នុងជីណា
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ លេត់ហើយ ក្នុងជីនារប្ប ។ តើ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា លេត់ហើយ ក្នុងជីណា វចី-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ លេត់ទៅ ក្នុងជីនារប្ប ។ ចិត្តសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងអស់នោះ លេត់ហើយ ក្នុងឧប្បាទត្តណៈ វៃចិត្ត និងក្នុង
 កង្កត្តណៈ វៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកត្អូកវិត្តនិងវិចារៈ ក្នុងជីនារប្ប
 វៃវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេត់ទៅ ក្នុងជីនារប្ប ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ លេត់ហើយផង វចីសង្ខារ លេត់ទៅផង
 ក្នុងកង្កត្តណៈ វៃចិត្តវិត្តនិងវិចារៈ ក្នុងជីនារប្ប ។

[៣៥៦] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេត់ទៅ វចីសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ មិនលេត់ហើយឬ ។ លេត់ហើយ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេត់ហើយ កាយសង្ខារ របស់សត្វ
 នោះ មិនលេត់ទៅឬ ។ មិនមានទេ ។

[៣៥៧] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេត់ទៅ ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ មិនលេត់ហើយឬ ។ លេត់ហើយ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេត់ហើយ កាយសង្ខារ របស់សត្វ
 នោះ មិនលេត់ទៅឬ ។ មិនមានទេ ។

[៣៩៧] យស្ស វចីសង្ខារោ ន ធូរុជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ន ធូរុជ្ឈតាតិ ។ ធូរុជ្ឈត្ត ។ យស្ស
 វា បន ចិត្តសង្ខារោ ន ធូរុជ្ឈត្ត តស្ស វចីសង្ខារោ
 ន ធូរុជ្ឈតិ ។ នត្ថិ ។

[៣៩៨] យត្ថ កាយសង្ខារោ ន ធូរុជ្ឈតិ ។ បេ ។

[៣៩៩] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ន ធូរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ វចីសង្ខារោ ន ធូរុជ្ឈតាតិ ។ បមេជ្ឈានំ
 សមាបន្នានំ កាមាវចានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ
 ឧប្បាទត្តលោ តេសំយេវ វិចា អស្សាសប្បស្សា-
 សេហំ ចិត្តស្ស ភន្តត្តលោ វូចាវចានំ អរូចាវចានំ
 តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ន ធូរុជ្ឈតិ លោ ច
 តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ន ធូរុជ្ឈត្ត ធុតិយជ្ឈានំ
 តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ
 ឧប្បាទត្តលោ តេសំយេវ វិចា អស្សាសប្បស្សា-
 សេហំ ចិត្តស្ស ភន្តត្តលោ ចត្តត្តជ្ឈានំ សមា-
 បន្នានំ សុទ្ធាវសានំ ធុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច
 ន ធូរុជ្ឈតិ វចីសង្ខារោ ច ន ធូរុជ្ឈត្ត ។

[៣៩៧] វចីសង្ខារោ បេសសត្វណា មិនលត់ទៅ ចិត្តសង្ខារ
 បេសសត្វនោះ មិនលត់ហើយឬ ។ លត់ហើយ ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត ចិត្តសង្ខារ បេសសត្វណា មិនលត់ហើយ វចីសង្ខារ បេស
 សត្វនោះ មិនលត់ទៅឬ ។ មិនមានទេ ។

[៣៩៨] កាយសង្ខារ មិនលត់ទៅ ក្នុងវិណា ។ បេ ។

[៣៩៩] កាយសង្ខារ បេសសត្វណា មិនលត់ទៅ ក្នុងវិ
 ណា វចីសង្ខារ បេសសត្វនោះ មិនលត់ហើយ ក្នុងវិនោះឬ ។
 កាយសង្ខារ បេសត្វកសត្វ ជាតាមាវចារាំងនោះឯង ដែលចូល
 កាន់បមេជ្ឈាន ក្នុងឧប្បាទត្តលោ វិនិត្តកស្សសៈនិងបស្សសៈ និង
 បេសត្វកសត្វ ជាត្រាវចារ និងជាអរូចាវចារាំងនោះ ក្នុងភន្តត្តលោ
 វិនិត្ត ព្រោះវិញ ចាកត្វកស្សសៈនិងបស្សសៈ មិនលត់ទៅ ក្នុង
 វិនោះ តែវចីសង្ខារ បេសសត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលត់ហើយ
 ក្នុងវិនោះទេ កាយសង្ខារ បេសសត្វទាំងនោះឯង ដែលចូល កាន់ឧ-
 តិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន ក្នុងឧប្បាទត្តលោ វិនិត្តកស្សសៈនិង
 បស្សសៈ និងបេសត្វកសត្វ ដែលចូល កាន់ចត្តត្តជ្ឈាន ក្នុងភន្តត្ត-
 លោ វិនិត្ត ព្រោះវិញ ចាកត្វកស្សសៈនិងបស្សសៈ និងបេសត្វក
 សុទ្ធាវសត្វ ក្នុងចិត្តទី២ កំភវ៍ប្រព្រឹត្តទៅ និងបេសសញ្ញាសត្វទាំង
 នោះ មិនលត់ទៅឯង វចីសង្ខារ មិនលត់ហើយឯង ក្នុងវិនោះ ។

យស្ស ឯ បទ យត្ថ វេសិយដ្ឋានេ ឯ ធិរុជ្ឈិត
 តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារេ ឯ ធិរុជ្ឈិតតិ ។ ធុតិ
 យជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបដ្ឋានំ អស្សាសម្មស្សា
 សាទំ កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ វេសិយដ្ឋានេ ឯ
 ធិរុជ្ឈិតុ នោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារេ
 ឯ ធិរុជ្ឈិត ធុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបដ្ឋានំ
 អស្សាសម្មស្សាសាទំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំយេវ
 វិជា អស្សាសម្មស្សាសេហិ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ
 ចត្តុជ្ឈានំ សមាបដ្ឋានំ សុទ្ធាភសាទំ ធុតិយេ ចិត្ត
 វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេសិយដ្ឋានេ ច
 ឯ ធិរុជ្ឈិត កាយសង្ខារេ ច ឯ ធិរុជ្ឈិត ។

[៣៦០] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារេ ឯ
 ធិរុជ្ឈិត តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារេ ឯ ធិរុជ្ឈិតតិ ។
 សទ្ធជេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ វិជា អស្សា
 សម្មស្សាសេហិ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ
 កាយសង្ខារេ ឯ ធិរុជ្ឈិត នោ ច តេសំ តត្ថ
 ចិត្តសង្ខារេ ឯ ធិរុជ្ឈិត សុទ្ធាភសំ ឧបបដ្ឋានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារេ ច

មួយយ៉ាងទៀត វិចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេចហើយ ក្នុងវិ
 ណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនលេចទេ ក្នុងវិទនោប្ប ។
 វិចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់
 តតិយជ្ឈាន មិនលេចហើយ ក្នុងកង្កត្តុណា ខែត្វកអស្សាសៈនិង
 បស្សាសៈ ក្នុងវិទនោ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជាមិនលេចទេ ក្នុងវិទនោទេ វិចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះឯង
 ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 ខែត្វកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូល កាន់
 ចត្តុជ្ឈាន ក្នុងកង្កត្តុណា ខែចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកពួកអស្សាសៈនិង
 បស្សាសៈ និងរបស់ពួកសុទ្ធាភសសត្វ ក្នុងចិត្តទី២ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ
 និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនលេចហើយផង កាយសង្ខារ មិន
 លេចទៅផង ក្នុងវិទនោ ។

[៣៦១] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេចទេ ក្នុង
 វិណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនលេចហើយ ក្នុងវិទនោប្ប ។
 កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទេ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 ខែចិត្ត និងកង្កត្តុណា ខែចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកពួកអស្សាសៈ
 និងបស្សាសៈ ក្នុងវិទនោ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនលេចហើយ ក្នុងវិទនោទេ កាយសង្ខារ របស់ពួក
 សត្វ ដែលចូល កាន់សុទ្ធាភស និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ

ន ធិរុជ្ឈតិ ចិត្តសម្ពាសនោ ក ន ធិរុជ្ឈតិ ។ យស្ស
 ក បទ យត្ថ ចិត្តសម្ពាសនោ ន ធិរុជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ
 កាយសម្ពាសនោ ន ធិរុជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៦០] យស្ស យត្ថ វចីសម្ពាសនោ ន ធិរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសម្ពាសនោ ន ធិរុជ្ឈតិ ។ សទ្ធិសំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្កុណោ វិបា វិតត្តវិបាសោ ចិត្តស្ស
 កង្កក្កុណោ តេសំ តត្ថ វចីសម្ពាសនោ ន ធិរុជ្ឈតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសម្ពាសនោ ន ធិរុជ្ឈតិ សុទ្ធាភិសំ
 ឧបបន្នាធំ អសញ្ញាសន្តាធំ តេសំ តត្ថ វចីសម្ពាសនោ
 ច ន ធិរុជ្ឈតិ ចិត្តសម្ពាសនោ ន ន ធិរុជ្ឈតិ ។
 យស្ស ក បទ យត្ថ ចិត្តសម្ពាសនោ ន ធិរុជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ វចីសម្ពាសនោ ន ធិរុជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៦២] យស្ស កាយសម្ពាសនោ ធិរុជ្ឈតិ តស្ស
 វចីសម្ពាសនោ ធិរុជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស ក បទ
 វចីសម្ពាសនោ ធិរុជ្ឈតិ តស្ស កាយសម្ពាសនោ ធិរុជ្ឈ-
 តិ ។ សទ្ធិសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្កុណោ វិបា អសញ្ញា-
 សប្បស្សាសហិ ចិត្តស្ស កង្កក្កុណោ ចំរោងសមា-
 បន្នាធំ អសញ្ញាសន្តាធំ តេសំ វចីសម្ពាសនោ ធិរុជ្ឈតិ

មិនលេចទៅផង ចិត្តសម្ពាសនោ មិនលេចហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសម្ពាសនោ របស់សត្វណា មិនលេចហើយ ក្នុងទីណា
 កាយសម្ពាសនោ របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣៦១] វចីសម្ពាសនោ របស់សត្វណា មិនលេចទៅ ក្នុងទីណា
 ចិត្តសម្ពាសនោ របស់សត្វនោះ មិនលេចហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ វចី-
 សម្ពាសនោ របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនលេចទៅ ក្នុងទីណា ក្នុង
 ចិត្ត និងក្នុងកង្កក្កុណោ វៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ពាក្យក្នុងក្កុណោនិងវិបាសោ ក្នុង
 ទីនោះ វៃចិត្តសម្ពាសនោ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចហើយ
 ក្នុងទីនោះទេ វចីសម្ពាសនោ របស់សត្វសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាភិស
 នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅផង ចិត្តសម្ពាសនោ មិនលេច
 ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសម្ពាសនោ របស់សត្វ
 ណា មិនលេចហើយ ក្នុងទីណា វចីសម្ពាសនោ របស់សត្វនោះ មិន
 លេចទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣៦២] កាយសម្ពាសនោ របស់សត្វណា លេចទៅ វចីសម្ពាសនោ
 របស់សត្វនោះ នឹងលេចទៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសម្ពាសនោ
 របស់សត្វណា នឹងលេចទៅ កាយសម្ពាសនោ របស់សត្វនោះ លេច
 ទៅឬ ។ វចីសម្ពាសនោ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូល កាន់និរោធ
 នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងលេចទៅ ក្នុងទីណា ក្នុង
 និងក្នុងកង្កក្កុណោ វៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ពាក្យក្នុងក្កុណោនិងវិបាសោ

នោ ច តេសំ កាយសង្ខារោ ធិរុដ្ឋតិ វិស្សា-
 សប្បស្សនាសាចំ ភន្តត្ថុណោ តេសំ វិចីសង្ខារោ ច
 ធិរុដ្ឋតិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ធិរុដ្ឋតិ ។

[៣៦៣] យស្ស កាយសង្ខារោ ធិរុដ្ឋតិ វិស្សា-
 ចិត្តសង្ខារោ ធិរុដ្ឋតិស្សតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស
 វា បទ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុដ្ឋតិស្សតិ វិស្សា កាយ-
 សង្ខារោ ធិរុដ្ឋតិស្សតិ ។ សង្ខេសំ ចិត្តស្ស ទយ្យនត្ថុ-
 ណោ វិចា អស្សនសប្បស្សនសេហិ ចិត្តស្ស ភន្តត្ថុ-
 ណោ ធិរុដ្ឋតិសមាបន្នាចំ អសញ្ញាសត្វាចំ តេសំ
 ចិត្តសង្ខារោ ធិរុដ្ឋតិស្សតិ នោ ច តេសំ កាយ-
 សង្ខារោ ធិរុដ្ឋតិ អស្សនសប្បស្សនសាចំ ភន្តត្ថុណោ
 តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច ធិរុដ្ឋតិស្សតិ កាយសង្ខារោ
 ច ធិរុដ្ឋតិ ។

[៣៦៤] យស្ស វិចីសង្ខារោ ធិរុដ្ឋតិ វិស្សា
 ចិត្តសង្ខារោ ធិរុដ្ឋតិស្សតិ ។ សវិតត្តាសវិចារបច្ឆិម-
 ចិត្តស្ស ភន្តត្ថុណោ តេសំ វិចីសង្ខារោ ធិរុដ្ឋតិ
 នោ ច តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុដ្ឋតិស្សតិ វិស្សា
 វិតត្តាវិចារាចំ ភន្តត្ថុណោ តេសំ វិចីសង្ខារោ
 ច ធិរុដ្ឋតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ធិរុដ្ឋតិស្សតិ ។

តៃកាយសង្ខារោ បេសំសត្វតាំងនោះ មិនលេចទៅទេ ចិត្តសង្ខារោ បេសំ
 សត្វតាំងនោះ នឹងលេចទៅផង កាយសង្ខារោ លេចទៅផង ក្នុងក្នុង-
 ក្ខណៈ វៃទ្វក្ខកស្សនៈនិងបស្សនៈ ។

[៣៦៥] កាយសង្ខារោ បេសំសត្វណា លេចទៅ ចិត្តសង្ខារោ
 បេសំសត្វនោះ នឹងលេចទៅ ។ តើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារោ
 បេសំសត្វណា នឹងលេចទៅ កាយសង្ខារោ បេសំសត្វនោះ លេច
 ទៅ ។ ចិត្តសង្ខារោ បេសំសត្វតាំងអស់ ដែលចូល កាន់និរោធន៍
 នឹងបេសំសត្វសត្វតាំងនោះ នឹងលេចទៅ ក្នុងទយ្យនក្ខណៈ វៃទ្វក្ខ-
 នឹងក្នុងក្នុងក្ខណៈ វៃទ្វក្ខ ព្រោះវិញ ចាកចាកកស្សនៈនិងបស្សនៈ
 តៃកាយសង្ខារោ បេសំសត្វតាំងនោះ មិនលេចទៅទេ ចិត្តសង្ខារោ បេសំ
 សត្វតាំងនោះ នឹងលេចទៅផង កាយសង្ខារោ លេចទៅផង ក្នុងក្នុង-
 ក្ខណៈ វៃទ្វក្ខកស្សនៈនិងបស្សនៈ ។

[៣៦៦] វិចីសង្ខារោ បេសំសត្វណា លេចទៅ ចិត្តសង្ខារោ
 បេសំសត្វនោះ នឹងលេចទៅ ។ វិចីសង្ខារោ បេសំសត្វតាំងនោះ
 លេចទៅ ក្នុងក្នុងក្ខណៈ វៃទ្វក្ខជាច្រើន ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ តៃចិត្តសង្ខារោ បេសំសត្វតាំងនោះ នឹងមិនលេច
 ទៅទេ វិចីសង្ខារោ បេសំសត្វតាំងនោះ ក្រៅនេះ លេចទៅផង
 ចិត្តសង្ខារោ នឹងលេចទៅផង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ វៃទ្វក្ខវិភក្តៈនិងវិចារៈ ។

យស្ស កំ បទ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស វចិ-
 សង្ខារោ ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។ សាធូសំ ចិត្តស្ស ធិរុដ្ឋ-
 តត្ថុណោ វិជារ វិតត្តុវិចារោហិ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ
 ធិរោធសមាបច្ឆានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ចិត្តសង្ខា-
 រោ ធិរុដ្ឋិស្សតិ ចោ ច តេសំ វចិសង្ខារោ ធិរុដ្ឋិស្ស-
 តិ វិតត្តុវិចារោ កង្កត្តុណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច
 ធិរុដ្ឋិស្សតិ វចិសង្ខារោ ច ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។

[៣៦៥] យត្ថ កាយសង្ខារោ ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។ បេ ។

[៣៦៦] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ធិរុដ្ឋិស្ស-
 តស្ស តត្ថ វចិសង្ខារោ ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។ ទុតិយ-
 ជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបច្ឆានំ អស្សាសម្មស្សា-
 សានំ កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ធិរុដ្ឋិ-
 តិ ចោ ច តេសំ តត្ថ វចិសង្ខារោ ធិរុដ្ឋិស្សតិ
 បរិមជ្ឈានំ សមាបច្ឆានំ កាយវិចារំ អស្សា-
 សម្មស្សាសានំ កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ច ធិរុដ្ឋិស្សតិ វចិសង្ខារោ ច ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។
 យស្ស កំ បទ យត្ថ វចិសង្ខារោ ធិរុដ្ឋិស្សតិ

មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងលេចនៅ វចិសង្ខារ របស់
 សត្វនោះ លេចនៅឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូល
 កាន់ខែរោច នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងលេចនៅ ក្នុងឧប្បាទ-
 ក្ខណៈ ខែចិត្ត នឹងក្នុងកង្កត្តុណៈ ខែចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកពួកវិតត្ថុ
 និងវិចារៈ តែវចិសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចនៅទេ ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេចនៅផង វចិសង្ខារ លេចនៅផង
 ក្នុងកង្កត្តុណៈ ខែពួកវិតត្ថុនិងវិចារៈ ។

[៣៦៥] កាយសង្ខារ លេចនៅ ក្នុងវិជារ ។ បេ ។

[៣៦៦] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា លេចនៅ ក្នុងវិជារ
 វចិសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងលេចនៅ ក្នុងវិជារឬ ។ កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាខតិ-
 យជ្ឈាន លេចនៅ ក្នុងកង្កត្តុណៈ ខែពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុង
 វិជារ តែវចិសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចនៅ ក្នុងវិជារ
 ទេ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលចូល កាន់បរិមជ្ឈាន និងរបស់
 ពួកសត្វ ជាតាមាវចារទាំងនោះ លេចនៅផង វចិសង្ខារ នឹងលេច
 នៅផង ក្នុងកង្កត្តុណៈ ខែពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងវិជារ ។
 មួយយ៉ាងទៀត វចិសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងលេចនៅ ក្នុងវិជារ

តស៊ូ តត្ថ កាយសង្ឃារោ ធិរុដ្ឋតិ ។ បឋមដ្ឋានំ
 សមាបន្នានំ កាតាវចរានំ អស្សាសប្បស្សនានំ
 ឧប្បាទត្តុណោ តេសំយេវ វិជា អស្សាសប្បស្សនា-
 សេហំ ចិត្តស្ស កត្តត្តុណោ រូបាវចរានំ រាជ្យាវចរានំ
 តេសំ តត្ថ វចិត្តសង្ឃារោ ធិរុដ្ឋតិស្សតិ ខោ ច តេសំ
 តត្ថ កាយសង្ឃារោ ធិរុដ្ឋតិ បឋមដ្ឋានំ សមាបន្នានំ
 កាតាវចរានំ អស្សាសប្បស្សនានំ កត្តត្តុណោ តេសំ
 តត្ថ វចិត្តសង្ឃារោ ច ធិរុដ្ឋតិស្សតិ កាយសង្ឃារោ ច
 ធិរុដ្ឋតិ ។

[៣៦៩] យស្ស យត្ថ កាយសង្ឃារោ ធិរុដ្ឋតិ
 តស៊ូ តត្ថ ចិត្តសង្ឃារោ ធិរុដ្ឋតិស្សតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ឃារោ ធិរុដ្ឋតិស្សតិ
 តស៊ូ តត្ថ កាយសង្ឃារោ ធិរុដ្ឋតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ វិជា អស្សាសប្បស្សនាសេ-
 ហំ ចិត្តស្ស កត្តត្តុណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ឃារោ
 ធិរុដ្ឋតិស្សតិ ខោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ឃារោ
 ធិរុដ្ឋតិ អស្សាសប្បស្សនានំ កត្តត្តុណោ តេសំ
 តត្ថ ចិត្តសង្ឃារោ ច ធិរុដ្ឋតិស្សតិ កាយសង្ឃារោ
 ច ធិរុដ្ឋតិ ។

កាយសង្ឃារោ របស់សត្វនោះ លេចទៅ ក្នុងជីវនោះឬ ។ វចិត្តសង្ឃារោ របស់
 តួកសត្វ ជាតាវចរានំ តាំងនោះឯង ដែលចូល កាន់បឋមដ្ឋាន ក្នុង
 ឧប្បាទត្តុណា ខែតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់តួកសត្វ ជា
 រូបាវចរោ និងជាអរូបាវចរោតាំងនោះ ក្នុងកត្តត្តុណា ខែចិត្ត ព្រោះវៀរ
 ចាកតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងលេចទៅ ក្នុងជីវនោះ តែកាយ-
 សង្ឃារោ របស់សត្វតាំងនោះ មិនលេចទៅ ក្នុងជីវនោះទេ វចិត្តសង្ឃារោ
 របស់សត្វជាតាវចរានំ តាំងនោះ ដែលចូល កាន់បឋមដ្ឋាន និងលេច
 ទៅផង កាយសង្ឃារោ លេចទៅផង ក្នុងកត្តត្តុណា ខែតួកអស្សាសៈ
 និងបស្សាសៈ ក្នុងជីវនោះ ។

[៣៦៧] កាយសង្ឃារោ របស់សត្វណា លេចទៅ ក្នុងជីវណា
 ចិត្តសង្ឃារោ របស់សត្វនោះ និងលេចទៅ ក្នុងជីវនោះឬ ។ អើ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ឃារោ របស់សត្វណា និងលេចទៅ ក្នុងជីវណា
 កាយសង្ឃារោ របស់សត្វនោះ លេចទៅ ក្នុងជីវនោះឬ ។ ចិត្តសង្ឃារោ
 របស់សត្វតាំងអស់នោះ និងលេចទៅ ក្នុងឧប្បាទត្តុណា ខែចិត្ត និងក្នុង
 កត្តត្តុណា ខែចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងជី-
 នោះ តែកាយសង្ឃារោ របស់សត្វតាំងនោះ មិនលេចទៅ ក្នុងជីវនោះទេ
 ចិត្តសង្ឃារោ របស់សត្វតាំងនោះ និងលេចទៅផង កាយសង្ឃារោ លេច
 ទៅផង ក្នុងកត្តត្តុណា ខែតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងជីវនោះ ។

(៣៦៨) យស្ស យត្ថ វចីសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈស្សតីតិ ។ សវិ-
 តត្តាសវិចារបដិមចិត្តស្ស កង្កក្កុណោ តេសំ តត្ថ
 វចីសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតិ យោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ធិរុជ្ឈស្សតិ ឥតរេសំ វិតត្តាវិចារាចំ កង្ក-
 ក្កុណោ តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈតិ
 ចិត្តសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈស្សតិ ។ យស្ស កំ បទ
 យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈស្សតិ តស្ស តត្ថ វចី-
 សង្ខារោ ធិរុជ្ឈតីតិ ។ សត្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 នក្កុណោ វិចា វិតត្តាវិចារេហិ ចិត្តស្ស កង្កក្កុណោ
 តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈស្សតិ យោ ច
 តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតិ វិតត្តាវិចារាចំ កង្ក-
 ក្កុណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈស្សតិ
 វចីសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈតិ ។

(៣៦៩) យស្ស កាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតិ តស្ស
 វចីសង្ខារោ ធិរុជ្ឈស្សតីតិ ។ សត្វេសំ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្កុណោ វិចា អស្សាសឃ្លស្សាសេហិ ចិត្តស្ស
 កង្កក្កុណោ ធិរោចសមាបន្នាចំ អសញ្ញាសត្តាចំ តេសំ
 កាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតិ យោ ច តេសំ វចីសង្ខារោ

(៣៦៩) វចីសង្ខារោ របស់សត្វណា លេត់ទៅ ក្នុងវិចារា
 ចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វនោះ នឹងលេត់ទៅ ក្នុងវិចារាឬ ។ វចីសង្ខារោ
 របស់សត្វតាំងនោះ លេត់ទៅ ក្នុងកង្កក្កុណា ខែចិត្ត ធិរុជ្ឈតិដែល
 ប្រកបដោយវិតត្ថុប្រកបដោយវិចារា ក្នុងវិចារា តែចិត្តសង្ខារោ របស់
 សត្វតាំងនោះ នឹងមិនលេត់ទៅ ក្នុងវិចារាទេ វចីសង្ខារោ របស់
 សត្វតាំងនោះ ក្រៅនេះ លេត់ទៅផង ចិត្តសង្ខារោ នឹងលេត់ទៅផង
 ក្នុងកង្កក្កុណា ខែចិត្តវិតត្ថុនិងវិចារា ក្នុងវិចារា ។ មួយយ៉ាងទៀត
 ចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វណា នឹងលេត់ទៅ ក្នុងវិចារា វចីសង្ខារោ របស់
 សត្វនោះ លេត់ទៅ ក្នុងវិចារាឬ ។ ចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វតាំងនោះ
 នឹងលេត់ទៅ ក្នុងឧប្បាទក្កុណា ខែចិត្ត នឹងក្នុងកង្កក្កុណា ខែចិត្ត
 ព្រោះវិញ ចាកក្នុងវិតត្ថុនិងវិចារា ក្នុងវិចារា តែវចីសង្ខារោ របស់សត្វ
 តាំងនោះ មិនលេត់ទៅ ក្នុងវិចារាទេ ចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វតាំងនោះ
 នឹងលេត់ទៅផង វចីសង្ខារោ លេត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្កុណា ខែចិត្តវិតត្ថុ
 និងវិចារា ក្នុងវិចារា ។

(៣៧០) កាយសង្ខារោ របស់សត្វណា មិនលេត់ទៅ វចីសង្ខារោ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេត់ទៅឬ ។ កាយសង្ខារោ របស់សត្វតាំងនោះ
 ដែលចូល កាន់និរោធ នឹងលេត់ទៅអសញ្ញាសត្វតាំងនោះ មិនលេត់ទៅ
 ក្នុងឧប្បាទក្កុណា ខែចិត្ត នឹងក្នុងកង្កក្កុណា ខែចិត្ត ព្រោះវិញ
 ចាកក្នុងអស្សាសនិងចស្សាសៈ តែវចីសង្ខារោ របស់សត្វតាំងនោះ

ន ឱវុជ្ជិស្សតិ សវិតក្កាសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្កុ-
 ណោ អវិតក្កាសវិចារបច្ឆិមចិត្តសមន្តិចំ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អវិតក្កាសវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តេសំ
 កាយសង្ខារោ ច ន ឱវុជ្ជតិ វចីសង្ខារោ ច ន
 ឱវុជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ វចីសង្ខារោ ន
 ឱវុជ្ជិស្សតិ តស្ស កាយសង្ខារោ ន ឱវុជ្ជតីតិ ។
 អាមន្តា ។

[៣៧០] យស្ស កាយសង្ខារោ ន ឱវុជ្ជតិ
 តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ន ឱវុជ្ជិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បនគ្គុណោ វិចា អស្សាសប្បស្មាសេហិ
 ចិត្តស្ស កង្កក្កុណោ ឱរោធសមាបន្នាធំ អសញ្ញ-
 សត្តាធំ តេសំ កាយសង្ខារោ ន ឱវុជ្ជតិ នោ ច
 តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ន ឱវុជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស
 កង្កក្កុណោ តេសំ កាយសង្ខារោ ច ន ឱវុជ្ជតិ
 ចិត្តសង្ខារោ ច ន ឱវុជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បទ ចិត្តសង្ខារោ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

មិនមែនជាទីនឹងមិនលេចទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិភក្តៈមិន
 មានវិចារៈ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុតដែលមិនមាន
 វិភក្តៈមិនមានវិចារៈ ទីនឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងកង្កក្កុ-
 ណាៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈ កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទេផង វចីសង្ខារ ទីនឹងមិនលេច
 ទេផង ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា ទីនឹងមិនលេច
 ទេ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនលេចទេឬ ។ អើ ។

[៣៧១] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេចទេ ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ ទីនឹងមិនលេចទេឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំង
 អស់ ដែលចូលកាន់និរោធិ ទីនឹងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនលេច
 ទេ ក្នុងឧប្បនគ្គុណាៈ នៃចិត្ត ទីនឹងកង្កក្កុណាៈ នៃចិត្ត ព្រោះវិជ្ជា
 ពាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជាទីនឹងមិនលេចទេ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេច
 ទេផង ចិត្តសង្ខារ ទីនឹងមិនលេចទេផង ក្នុងកង្កក្កុណាៈ នៃចិត្តជាទី
 បំផុត ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

[៣៧០] យស្ស វចីសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈតិ
 តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ សត្វេសំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ វិនា វិតត្តាវិចារេហំ ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ ឯវេទសមាបន្នាធំ អសញ្ញាសត្វាធំ តេសំ
 វចីសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ចិត្តសង្ខា-
 រោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ អវិតត្តាអវិចារេបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្ក-
 ក្ខណោ តេសំ វចីសង្ខារោ ច ន ធិរុជ្ឈតិ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស វចីសង្ខារោ ន
 ធិរុជ្ឈតីតិ ។ សវិតត្តាសវិចារេបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ
 តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ
 វចីសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈតិ អវិតត្តាអវិចារេបច្ឆិមចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ
 វចីសង្ខារោ ច ន ធិរុជ្ឈតិ ។

[៣៧២] យត្ថ កាយសង្ខារោ ច ន ធិរុជ្ឈតិ
 ។ បេ ។

[៣៧៣] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ន
 ធិរុជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ វចីសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតីតិ ។

[៣៧១] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេចទៅ ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅឬ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់
 ដែលចូល កាន់ទី៣ នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅ
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត នឹងក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះហ្ន៎ ពាក
 ពួកវិតត្តាមិនវិចារៈ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនមែន
 លេចទៅទេ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅផង ចិត្ត-
 សង្ខារ នឹងមិនលេចទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលមិន
 មានវិតត្តាមិនមានវិចារៈ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា
 នឹងមិនលេចទៅ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅឬ ។ ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត
 ជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយវិតត្តាប្រកបដោយវិចារៈ តែវចីសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងមិនលេចទៅផង វចីសង្ខារ មិនលេចទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ
 នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលមិនមានវិតត្តាមិនមានវិចារៈ ។

[៣៧២] កាយសង្ខារ មិនលេចទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៣៧៣] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេចទៅ ក្នុងទី
 ណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។

បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កោលវេទនំ អស្សា-
 សប្បស្សនាណំ ឧប្បាទត្វុណោ តេសំយេវ វិចា
 អស្សាសប្បស្សនេសា ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ វុចាវ-
 ចនំ អរូចាវចនំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ច ធិរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទីសង្ខារោ
 ច ធិរុជ្ឈិស្សតិ សវិតត្តាសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កត្តុ-
 ណោ អវិតត្តាអវិចារបច្ឆិមចិត្តសមន្តីនំ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អវិតត្តាអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អស្សា-
 សប្បស្សនាណំ ឧប្បាទត្វុណោ តេសំយេវ វិចា
 អស្សាសប្បស្សនេសា ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ បត្តត្ត-
 ជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អសញ្ញសញ្ញានំ តេសំ តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ច ច ធិរុជ្ឈតិ វេទីសង្ខារោ ច ច
 ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បច យត្ថ វេទីសង្ខា-
 រោ ច ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ច ធិរុជ្ឈតិ ។ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ
 សមាបន្នានំ អស្សាសប្បស្សនាណំ កង្កត្តុណោ
 តេសំ តត្ថ វេទីសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈិស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈតិ

កាយសង្ខារ របស់តួកសត្វ ជាតាមវិចារ ជាតាមវេទនំ ដែលចូល លាវ
 បឋមជ្ឈាន និងរបស់តួកសត្វ ជាតាមវិចារ និងជាតាមវេទនំ ជាដើមនោះ
 មិនលេចទៅ ក្នុងឧប្បាទត្វុណោ ខែតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និង
 ក្នុងកង្កត្តុណោ ខែចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ
 ក្នុងទីនោះ តែវិចិត្តសង្ខារ របស់សត្វជាដើមនោះ មិនមែនជាមិនលេច
 ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តជាដំបូង ដែលមិនមានកែត្ត មិនមានវិចារ
 របស់តួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដំបូងដែលមិនមានកែត្ត មិនមាន
 វិចារ និងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុងកង្កត្តុណោ ខែ
 ចិត្តជាដំបូង ដែលប្រកបដោយកែត្ត ប្រកបដោយវិចារ កាយសង្ខារ
 របស់សត្វជាដើមនោះនឹង ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន
 និងរបស់តួកសត្វ ដែលចូល កាន់ចក្ខុជ្ឈាន និងរបស់អសញ្ញាសត្វជាដើម
 នោះ មិនលេចទៅនឹង វិចិត្តសង្ខារ និងមិនលេចទៅនឹង ក្នុងឧប្បាទត្វុណោ
 ខែតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងក្នុងកង្កត្តុណោ ខែចិត្ត ព្រោះវិញ
 ចាកតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វិចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វណា និងមិនលេចទៅ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ វិចិត្តសង្ខារ របស់សត្វ
 ជាដើមនោះ ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន និងមិន
 លេចទៅ ក្នុងកង្កត្តុណោ ខែតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ តែ
 កាយសង្ខារ របស់សត្វជាដើមនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ

សវិតត្ថុសវិចារបដិបទិស្ស កង្កត្តុណោ អវិតត្ថុអ-
 វិចារបដិបទិស្សមម្ពីរំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិ-
 តត្ថុអវិចារំ បដិបទិស្ស ឧប្បន្និស្សតិ ពុតិយន្ត្រាចំ តត-
 យន្ត្រាចំ សមាបន្នាចំ អស្សាសប្បស្សនាចំ ឧប្បា-
 នត្តុណោ តេសំយេវ វិចា អស្សាសប្បស្សនៈសហំ
 ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ ឧត្តន្ត្រាចំ សមាបន្នាចំ អសញ្ញា-
 សត្តាចំ តេសំ តត្ថ វេសិសម្ពុរោ ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ
 កាយសម្ពុរោ ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។

[៣៧២] យស្ស យត្ថ កាយសម្ពុរោ ន ធិ-
 រុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចិត្តសម្ពុរោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។
 សៈព្វសំ ចិត្តស្ស ឧប្បន្នត្តុណោ វិចា អស្សា-
 សប្បស្សនេហំ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ
 កាយសម្ពុរោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 ចិត្តសម្ពុរោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ បដិបទិស្ស កង្កត្តុ-
 ណោ អសញ្ញាសត្តាចំ តេសំ តត្ថ កាយសម្ពុរោ
 ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ចិត្តសម្ពុរោ ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសម្ពុរោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ កាយសម្ពុរោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារ របស់សត្វសត្វ ដែល
 ប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារ ទីនេះកើត
 ឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងកង្កត្តុណា នៃចិត្តជាទីបំផុតដែល
 ប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារ វេសិសម្ពុរោ របស់សត្វទាំងនោះឯង
 ដែលចូល កាន់ទុក្ខយជ្ឈាន និងកាន់និរយជ្ឈាន និងរបស់ត្រកូសត្វ
 ដែលចូល កាន់ចក្ខុជ្ឈាន និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ទីនេះមិនលក់
 ទៅផង កាយសម្ពុរោ មិនលក់ទៅផង ក្នុងឧប្បន្នត្តុណា នៃត្រកូសត្វ-
 សៈនិងបស្សសៈ និងក្នុងកង្កត្តុណា នៃចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកត្រកូសត្វ-
 សៈនិងបស្សសៈ ក្នុងទីនោះ ។

[៣៧២] កាយសម្ពុរោ របស់សត្វណា មិនលក់ទៅ ក្នុងទី
 ណា ចិត្តសម្ពុរោ របស់សត្វនោះ និងមិនលក់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។
 កាយសម្ពុរោ របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនលក់ទៅ ក្នុងឧប្បន្នត្តុណា
 នៃចិត្ត និងក្នុងកង្កត្តុណា នៃចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកត្រកូសត្វសៈនិង
 បស្សសៈ ក្នុងទីនោះ នៃចិត្តសម្ពុរោ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជាទីនៃមិនលក់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ កាយសម្ពុរោ របស់អសញ្ញាសត្វទាំង
 នោះ មិនលក់ទៅផង ចិត្តសម្ពុរោ ទីនៃមិនលក់ទៅផង ក្នុងកង្កត្តុណា
 នៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសម្ពុរោ របស់
 សត្វណា ទីនៃមិនលក់ទៅ ក្នុងទីណា កាយសម្ពុរោ របស់សត្វនោះ
 មិនលក់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣៧៥] យស្ស យត្ថ វចីសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ សាទ្ទេសំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បនគ្គុណោ វិចា វិតក្កវិចារោ ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខុណោ តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈតិ យោ
 ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ អវិ-
 តក្កអវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខុណោ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ច ន ធិរុជ្ឈតិ ចិត្តសង្ខា-
 រោ ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វំ មន យត្ថ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ វចីសង្ខារោ ន
 ធិរុជ្ឈតិ ។ សវិតក្កសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខុណោ
 តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ យោ ច
 តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈតិ អវិតក្កអវិចារ-
 បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខុណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ វចីសង្ខារោ ច ន
 ធិរុជ្ឈតិ ។

[៣៧៦] យស្ស កាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតិ

[៣៧៥] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេចទៅ ក្នុងវិញ្ញាណ
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងជីវនោះឬ ។ វចីសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនលេចទៅ ក្នុងឧប្បនគ្គុណាៈ នៃចិត្ត នឹង
 ក្នុងកង្កក្ខុណាៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកច្បកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ក្នុងជីវនោះ
 តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាទីនឹងមិនលេចទៅ ក្នុងជី-
 នោះទេ វចីសង្ខារ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅផង ចិត្ត-
 សង្ខារ នឹងមិនលេចទៅផង ក្នុងកង្កក្ខុណាៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលមិន
 មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ក្នុងជីវនោះ ។ ប្បយហិរិទ្យត ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងវិញ្ញាណ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ
 មិនលេចទៅ ក្នុងជីវនោះឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនលេចទៅ ក្នុងកង្កក្ខុណាៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងជីវនោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនលេចទៅ ក្នុងជីវនោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់អសញ្ញាសត្វទាំង
 នោះ នឹងមិនលេចទៅផង វចីសង្ខារ មិនលេចទៅផង ក្នុងកង្កក្ខុណាៈ
 នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ក្នុងជីវនោះ ។

[៣៧៦] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា លេចហើយ

តស្ស វេទិសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ សវិតត្តសវិចារ-
 បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អវិតត្តអវិចារបច្ឆិមចិត្ត-
 សមន្តិធំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតត្តអវិចារ
 បច្ឆិមចិត្ត ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តេសំ កាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិត្ត
 នោ ច តេសំ វេទិសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ
 កាយសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈិត្ត វេទិសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បទ វេទិសង្ខារោ ។ បេ ។
 អាមន្តា ។

(៣៩៩) យស្ស កាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិត្ត តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កត្តុ-
 ណោ តេសំ កាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិត្ត នោ ច តេសំ
 ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ កាយសង្ខារោ
 ច ធិរុជ្ឈិត្ត ចិត្តសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បទ ចិត្តសង្ខារោ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

(៣៩៨) យត្ថ កាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិត្ត ។ បេ ។

(៣៩៩) យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ វេទិសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតីតិ ។

វេទិសង្ខារោ របស់សត្វនោះ នឹងលេចទៅ ។ ចិត្តជាដំបូង ដែលមិន
 មានវិភក្តិមិនមានវិចារ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដំបូង
 ដែលមិនមានវិភក្តិមិនមានវិចារ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្ត
 ណា ក្នុងកង្កត្តុណា នៃចិត្តជាដំបូង ដែលប្រកបដោយវិភក្តិប្រកប
 ដោយវិចារ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ លេចហើយ តែវេ-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចទៅទេ កាយសង្ខារ របស់
 ពួកសត្វ ក្រៅនេះ លេចហើយផង វេទិសង្ខារ នឹងលេចទៅផង ។
 មួយយ៉ាងទៀត វេទិសង្ខារ របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

(៣៩៧) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា លេចហើយ ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងលេចទៅ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
 លេចហើយ ក្នុងកង្កត្តុណា នៃចិត្តជាដំបូង តែចិត្តសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចទៅទេ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ក្រៅ
 នេះ លេចហើយផង ចិត្តសង្ខារ នឹងលេចទៅផង ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

(៣៩៨) កាយសង្ខារ លេចហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(៣៩៩) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា លេចហើយ ក្នុង
 ទីណា វេទិសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងលេចទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។

កាមាវចរេ បច្ចិមចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ ធុតិយជ្ឈានំ
 តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ធុរុជ្ឈិតុ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទិសង្ខារោ ធុរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ ឥតរេសំ កាមាវច-
 រានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច ធុរុជ្ឈិតុ វេទិ-
 សង្ខារោ ច ធុរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ
 វេទិសង្ខារោ ធុរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ធុរុជ្ឈិតាតិ ។ អនាវចរានំ អនាវចរានំ តេសំ តត្ថ
 វេទិសង្ខារោ ធុរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ធុរុជ្ឈិតុ បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមាវ-
 ចរានំ តេសំ តត្ថ វេទិសង្ខារោ ច ធុរុជ្ឈិស្សតិ
 កាយសង្ខារោ ច ធុរុជ្ឈិតុ ។

[៣៨១] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ធុរុជ្ឈិតុ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ធុរុជ្ឈិស្សតិ ។ កាមាវ-
 ចរេ បច្ចិមចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ធុរុជ្ឈិតុ នោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 ធុរុជ្ឈិស្សតិ បឋមជ្ឈានំ ធុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ
 សមាបន្នានំ ឥតរេសំ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ច ធុរុជ្ឈិតុ ចិត្តសង្ខារោ ច ធុរុជ្ឈិស្សតិ ។

កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ខ្ពតិយជ្ឈាន អំពីការ
 តតិយជ្ឈាន លេចហើយ ក្នុងក្នុងក្នុង វៃចិត្តជាច្រើន ក្នុងកាមា-
 វចរេ ក្នុងទីនោះ វៃវេទិសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ គឺមិនរលត់
 ទៅ ក្នុងទីនោះទេ កាយសង្ខារ របស់តួកសត្វជាតាមាវចរេទាំងនោះ
 ក្រៅនេះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន លេចហើយផង វេទិសង្ខារ
 នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទិសង្ខារ របស់
 សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ
 រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ វេទិសង្ខារ របស់តួកសត្វ ជាតាមាវចរេ
 នឹងជាអនាមាវចរេទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ វេទិសង្ខារ របស់
 សត្វជាតាមាវចរេទាំងនោះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន នឹងរលត់ទៅ
 ផង កាយសង្ខារ លេចហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣៨២] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា លេចហើយ ក្នុងទីណា
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាយសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ លេចហើយ ក្នុងក្នុងក្នុង វៃចិត្តជាច្រើន ក្នុង
 កាមាវចរេ ក្នុងទីនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
 រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ កាយសង្ខារ របស់តួកសត្វ ជាតាមាវចរេនោះ
 ក្រៅនេះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន កាន់ខ្ពតិយជ្ឈាន នឹងកាន់តតិ-
 យជ្ឈាន លេចហើយផង ចិត្តសង្ខារ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ វិរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ កាយសង្ខារោ វិរុដ្ឋិតាតិ ។ ចតុត្ថជ្ឈានំ
 សមាបន្នានំ អនាវចរានំ អនាវចរានំ តេសំ តត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ វិរុដ្ឋិស្សតិ យោ ច តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ វិរុដ្ឋិត្ថ បឋមជ្ឈានំ ធុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ
 សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 ច វិរុដ្ឋិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច វិរុដ្ឋិត្ថ ។

[៣៨០] យស្ស យត្ថ វចិត្តសង្ខារោ វិរុដ្ឋិត្ថ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ វិរុដ្ឋិស្សតិ ។ សវិ-
 តត្ថសវិចារក្ខមិយំ បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កត្តណោ តេសំ
 តត្ថ វចិត្តសង្ខារោ វិរុដ្ឋិត្ថ យោ ច តេសំ តត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ វិរុដ្ឋិស្សតិ ឥតរេសំ សវិតត្ថសវិចារ-
 ក្ខមិយំ តេសំ តត្ថ វចិត្តសង្ខារោ ច វិរុដ្ឋិត្ថ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ច វិរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ វិរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តត្ថ វចិត្តសង្ខារោ
 វិរុដ្ឋិតាតិ ។ អវិតត្ថអវិចារក្ខមិយំ តេសំ តត្ថ ចិត្ត-
 សង្ខារោ វិរុដ្ឋិស្សតិ យោ ច តេសំ តត្ថ វចិត្ត-
 សង្ខារោ វិរុដ្ឋិត្ថ សវិតត្ថសវិចារក្ខមិយំ តេសំ តត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ ច វិរុដ្ឋិស្សតិ វចិត្តសង្ខារោ ច វិរុដ្ឋិត្ថ ។

មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា ដែលរស់នៅ ក្នុងជីវិត
 កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ លេចហើយ ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ ចិត្តសង្ខារ
 របស់តួកសត្វ ជាប្រាថ្នាៈ និងជាអប្បប្រាថ្នាៈទាំងនោះ ដែលចូល កាន់
 បក្កត្ថជ្ឈាន នឹងរលត់ទៅ ក្នុងជីវិតនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងជីវិតនោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វជាតាមាវចរៈ
 ទាំងនោះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន កាន់ធុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិ-
 យជ្ឈាន នឹងរលត់ទៅផង កាយសង្ខារ រលត់ហើយផង ក្នុងជីវិតនោះ ។

[៣៨១] វចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងជីវិត
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ វចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ ក្នុងកង្កត្តណាៈ ខែចិត្តជាទីបំផុត ក្នុង
 សវិតត្ថសវិចារក្ខមិ ក្នុងជីវិតនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនរលត់ទៅ ក្នុងជីវិតនោះទេ វចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅទេះ
 រលត់ហើយផង ចិត្តសង្ខារ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងសវិតត្ថសវិចារក្ខមិ ក្នុង
 ជីវិតនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ
 ក្នុងជីវិត វចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងជីវិតនោះឬ ។
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងសវិតត្ថសវិចារក្ខមិ ក្នុង
 ជីវិតនោះ តែវចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងជីវិត
 នោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង វចិត្តសង្ខារ រលត់
 ហើយផង ក្នុងសវិតត្ថសវិចារក្ខមិ ក្នុងជីវិតនោះ ។

[៣៨២] យស្ស កាយសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុ
 តស្ស វចីសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុស្សតីតិ ។ នត្ថំ ។
 យស្ស វា មន វចីសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុ តស្ស
 កាយសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតាតិ ។ ធិរុដ្ឋិតុ ។

[៣៨៣] យស្ស កាយសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុ
 តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុស្សតីតិ ។ នត្ថំ ។
 យស្ស វា មន ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុ តស្ស
 កាយសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតាតិ ។ ធិរុដ្ឋិតុ ។

[៣៨៤] យស្ស វចីសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុស្សតីតិ ។ នត្ថំ ។ យស្ស
 វា មន ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុ តស្ស វចី-
 សង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតាតិ ។ ធិរុដ្ឋិតុ ។

[៣៨៥] យត្ថ កាយសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុ
 ។ មេ ។

[៣៨៦] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ន
 ធិរុដ្ឋិតុ តស្ស តត្ថ វចីសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុស្សតីតិ ។
 រូបាវចរាធិ អរូបាវចរាធិ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ន ធិរុដ្ឋិតុ នោ ច តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ន

[៣៨៦] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេចហើយ វិចីសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 វិចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វ
 នោះ មិនលេចហើយឬ ។ លេចហើយ ។

[៣៨៧] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេចហើយ ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ កាយសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ មិនលេចហើយឬ ។ លេចហើយ ។

[៣៨៨] វិចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេចហើយ ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ វិចីសង្ខារ របស់
 សត្វនោះ មិនលេចទៅហើយឬ ។ លេចហើយ ។

[៣៨៩] កាយសង្ខារ មិនលេចហើយ ក្នុងទីណា ។ មេ ។

[៣៩០] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេចហើយ ក្នុង
 ទីណា វិចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។
 កាយសង្ខារ របស់សត្វសត្វ ជាប្រាថ្នាៈ នឹងជាអប្រាថ្នាៈ ទាំងនោះ
 មិនលេចហើយ ក្នុងទីនោះ តែវិចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិន

ធិរុដ្ឋស្សតិ រូបាវចរេ អរូបាវចរេ សវិតត្តសវិចារ-
 បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្កុណ អវិតត្តាអវិចារបច្ឆិមចិត្ត-
 សមម្ពីរំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតត្តាអវិចារំ
 បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ
 អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច
 ន ធិរុដ្ឋត្ថ វេសិសង្ខារោ ច ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ វេសិសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋត្ថាតិ ។
 កាមាវចរេ បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្កុណ ធុតិយជ្ឈានំ
 តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ
 ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ ពោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខា-
 រោ ន ធិរុដ្ឋត្ថ រូបាវចរេ អរូបាវចរេ សវិតត្តស-
 វិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្កុណ អវិតត្តាអវិចារបច្ឆិម-
 ចិត្តសមម្ពីរំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតត្តាអវិ-
 ចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមា-
 បន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ
 ច ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ន ធិរុដ្ឋត្ថ ។

មិនជាដឹងមិនលក់ទៅ ក្នុងជីវនោះ ចិត្តជាដំបូង ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈមិនមានវិចារ របស់តួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដំបូងដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារ ដឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុង
 កង្កក្កុណៈ នៃចិត្តជាដំបូង ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារ
 ក្នុងរូបាវចរេ និងអរូបាវចរេ កាយសង្ខារ របស់តួកសត្វ ដែលចូល
 កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនលក់ ហើយ
 ផង វេសិសង្ខារ ដឹងមិនលក់ទៅផង ក្នុងជីវនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 វេសិសង្ខារ របស់សត្វណា ដឹងមិនលក់ទៅ ក្នុងជីវណា កាយសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ មិនលក់ហើយ ក្នុងជីវនោះ ។ វេសិសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ចុតិយជ្ឈាន និងកាន់តិយជ្ឈាន និងបិម
 លក់ទៅ ក្នុងកង្កក្កុណៈ នៃចិត្តជាដំបូង ក្នុងកាមាវចរេ ក្នុងជីវនោះ
 តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលក់ហើយ ក្នុងជី-
 វនោះទេ ចិត្តជាដំបូង ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារ របស់តួកសត្វ
 ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដំបូង ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារ ដឹង
 កើតឡើង ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តណា ក្នុងកង្កក្កុណៈនៃចិត្តជាដំបូង ដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារ ក្នុងរូបាវចរេ និងក្នុងអរូបាវចរេ
 វេសិសង្ខារ របស់តួកសត្វ ដែលចូល កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន និងរបស់អសញ្ញា-
 សត្វទាំងនោះ ដឹងមិនលក់ទៅផង កាយសង្ខារ មិនលក់ហើយ
 ផង ក្នុងជីវនោះ ។

[៣៨៩] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ន ធិ-
 រុដ្ឋិតុ តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុ ឬ
 ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបដ្ឋានំ រូបាវចរោ ន អរូបាវចរោ
 តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុ ឬ ន
 តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុ រូបាវចរ
 អរូបាវចរ បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ មសញ្ញសន្តានំ
 តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ន ន ធិរុដ្ឋិតុ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ន ន ធិរុដ្ឋិតុ ឬ យស្ស វា បន
 យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុ តស្ស តត្ថ កា-
 យសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុ ឬ តាមាវចរ បច្ឆិម-
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន
 ធិរុដ្ឋិតុ ឬ ន តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ន ធិរុដ្ឋិតុ រូបាវចរ អរូបាវចរ បច្ឆិមចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ មសញ្ញសន្តានំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 ន ន ធិរុដ្ឋិតុ កាយសង្ខារោ ន ន ធិរុដ្ឋិតុ ។

[៣៩០] យស្ស យត្ថ វិចីសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុ ឬ

[៣៨៧] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេចហើយ ក្នុង
 ទីណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទេ ក្នុងទីនោះឬ ។
 កាយសង្ខារ របស់សត្វសត្វ ជាប្រាថ្នា ទាំងអស់ប្រាថ្នា ទាំងនោះ
 ដែលចូល កាន់ចក្កក្នុងរូង មិនលេចហើយ ក្នុងទីនោះ តែចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាទីនឹងមិនលេចទេ ក្នុងទីនោះទេ កាយ-
 សង្ខារ របស់អសញ្ញសត្វទាំងនោះ មិនលេចហើយផង ចិត្តសង្ខារ មិន
 លេចទេផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងប្រាថ្នា ទាំងក្នុង
 អប្រាថ្នា ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វ
 ណា នឹងមិនលេចទេ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិន
 លេចហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនលេចទេ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងកាយវិចារ ក្នុងទី
 នោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចហើយ
 ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់អសញ្ញសត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចទេ
 ផង កាយសង្ខារ មិនលេចហើយផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត
 ក្នុងប្រាថ្នា ទាំងក្នុងអប្រាថ្នា ក្នុងទីនោះ ។

[៣៨៨] វិចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេចហើយ ក្នុងទី
 ណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទេ ក្នុងទីនោះឬ ។

សង្ខារបរមេ: បរិវិហារ: ឧប្បាសនាបរមេ:

អវិភត្តាអវិចារក្ខមិយំ តេសំ តត្ថ វចីសម្មារោ ធន ធិរុជ្ឈិត្ត
នោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសម្មារោ ធន ធិរុជ្ឈិត្ត
អវិភត្តាអវិចារក្ខមិយំ បដិមចិត្តស្ស កង្កក្កុណា អ-
សញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វចីសម្មារោ ធន ធិរុជ្ឈិត្ត
ចិត្តសម្មារោ ធន ធិរុជ្ឈិត្ត ។ យស្ស វា បធន
យត្ថ ចិត្តសម្មារោ ធន ធិរុជ្ឈិត្ត តស្ស តត្ថ
វចីសម្មារោ ធន ធិរុជ្ឈិត្ត ។ សវិភត្តាសវិចារក្ខមិយំ
បដិមចិត្តស្ស កង្កក្កុណា តេសំ តត្ថ ចិត្តសម្មារោ
ធន ធិរុជ្ឈិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ វចីសម្មារោ
ធន ធិរុជ្ឈិត្ត អវិភត្តាអវិចារក្ខមិយំ បដិមចិត្តស្ស កង្ក-
ក្កុណា អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសម្មារោ ធន
ធិរុជ្ឈិត្ត វចីសម្មារោ ធន ធិរុជ្ឈិត្ត ។

និពាណិ: និដ្ឋិតំ ។

(៣៨៩) យស្ស កាយសម្មារោ ឧប្បជ្ឈិតំ តស្ស
វចីសម្មារោ ធិរុជ្ឈិត្ត ។ នោ ។ យស្ស វា បធន
វចីសម្មារោ ធិរុជ្ឈិត្ត តស្ស កាយសម្មារោ ឧប្បជ្ឈ-
ិត្ត ។ នោ ។ យស្ស កាយសម្មារោ ឧប្បជ្ឈ-
ិត្ត តស្ស ចិត្តសម្មារោ ធិរុជ្ឈិត្ត ។ នោ ។

សង្ខារបរមេ: បរិវិហារ: ឧប្បាសនាបរមេ:

វចីសម្មារោ របស់សត្វទាំងនោះ ក្នុងអវិភត្តាអវិចារក្ខមិ មិនលេចហើយ
ក្នុងទីនោះ តែចិត្តសម្មារោ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាទីនឹងមិនលេច
ទៅ ក្នុងទីនោះទេ វចីសម្មារោ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនលេច
ហើយផង ចិត្តសម្មារោ ទីនឹងមិនលេចទៅផង ក្នុងកង្កក្កុណា: ខែចិត្តជា
ទីបំផុត ក្នុងអវិភត្តាអវិចារក្ខមិ ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្ត-
សម្មារោ របស់សត្វណា ទីនឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីណា វចីសម្មារោ របស់
សត្វនោះ មិនលេចហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តសម្មារោ របស់សត្វ
ទាំងនោះ ទីនឹងមិនលេចទៅ ក្នុងកង្កក្កុណា: ខែចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងសវិ-
ភត្តាសវិចារក្ខមិ ក្នុងទីនោះ តែវចីសម្មារោ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
ជាមិនលេចហើយ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសម្មារោ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ
ទីនឹងមិនលេចទៅផង វចីសម្មារោ មិនលេចហើយផង ក្នុងកង្កក្កុណា: ខែ
ចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងអវិភត្តាអវិចារក្ខមិ ក្នុងទីនោះ ។

ចប់ និពាណិ: ។

(៣៨៩) កាយសម្មារោ របស់សត្វណា កើតឡើង វចីសម្មារោ
របស់សត្វនោះ លេចទៅឬ ។ មិនមែនទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
វចីសម្មារោ របស់សត្វណា លេចទៅ កាយសម្មារោ របស់សត្វនោះ
កើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។ កាយសម្មារោ របស់សត្វណា កើត
ឡើង ចិត្តសម្មារោ របស់សត្វនោះ លេចទៅឬ ។ មិនមែនទេ ។

យស្ស វា បទ ចិត្តសង្ខារោ ចិរុជ្ឈតិ តស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ ឯ ។ យស្ស វេទិសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ចិរុជ្ឈតីតិ ។ ឯ ។ យស្ស វា បទ ចិត្តសង្ខារោ ចិរុជ្ឈតិ តស្ស វេទិសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ ឯ ។ យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ វេទិសង្ខារោ ចិរុជ្ឈតីតិ ។ ឧតិយជ្ឈានេ តតិយជ្ឈានេ តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ឯ ។ តត្ថ វេទិសង្ខារោ ចិរុជ្ឈតិ ។ បេ ។ ឥតវេសំ យត្ថកាធិ សនិសំ ។ យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ បេ ។ យស្សតត្ថ យស្សយត្ថតត្ថ សនិសំ ។

[៣៩០] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស វេទិសង្ខារោ ចិរុជ្ឈតីតិ ។ វិគត្តាវិចារាធិ ភន្តក្ខណោ តេសំ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ឯ ។ តេសំ វេទិសង្ខារោ ចិរុជ្ឈតិ វិចារា បស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តណោ វិចារា វិគត្តាវិចារេហិ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ ធិរោធសមាបន្នាធិ អសញ្ញាសន្តាធិ តេសំ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ វេទិសង្ខារោ ច ច ចិរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បទ វេទិសង្ខារោ

មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា លេចទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ មិនមែនទេ ។ វេទិសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ លេចទៅឬ ។ មិនមែនទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា លេចទៅ វេទិសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។ កាយសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងជីវិត វេទិសង្ខារ លេចទៅ ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ កាយសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងទុគ្គយជ្ជក្កន និងក្នុងគតិយជ្ជក្កននោះ តែវេទិសង្ខារ មិនលេចទៅ ក្នុងជីវិតនោះទេ ។ បេ ។ ពាក្យថា របស់សត្វក្រៅនេះ ដូចគ្នានឹង ពាក្យថា ក្នុងជីវិត ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងជីវិត ។ បេ ។ ពាក្យថា របស់សត្វណាគឺ ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងជីវិតគឺ ដូច ។ គ្នា ។

[៣៩០] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង វេទិសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅទេ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងកន្លែងនោះ ខែត្តកវិក្កនៈនិងវិចារៈ តែវេទិសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅទេ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វដែលចូលកាន់និរោធិ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង វេទិសង្ខារ មិនលេចទៅផង ក្នុងឧប្បាទក្កណៈ ខែចិត្ត ព្រោះវិវិចារក្នុងអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងក្នុងកន្លែងនោះ ខែចិត្ត ព្រោះវិវិចារក្នុងវិក្កនៈនិងវិចារៈ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទិសង្ខារ របស់សត្វណា

សង្ខារយោគៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទនិយមនា

ន ធិរុដ្ឋតិ តស្ស កាយសង្ខារេ ទុប្បជ្ជតិ ។
 អស្សាសប្បស្សាសាធំ ឧប្បាទត្ថុណោ តេសំ វិច្ច-
 សង្ខារេ ន ធិរុដ្ឋតិ នោ ច តេសំ កាយសង្ខារេ
 ទុប្បជ្ជតិ វិធា អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទត្ថុណោ វិធា វិតក្កវិចារហិ ចិត្តស្ស កង្កត្ថុណោ
 ធិរោទសមាបន្នាធំ អសញ្ញាសត្តាធំ តេសំ វិច្ចសង្ខារេ
 ច ន ធិរុដ្ឋតិ កាយសង្ខារេ ច ទុប្បជ្ជតិ ។

[៣៩០] យស្ស កាយសង្ខារេ ទុប្បជ្ជតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារេ ន ធិរុដ្ឋតិ ។ សៈត្វសំ ចិត្តស្ស កង្កត្ថុ-
 ណោ តេសំ កាយសង្ខារេ ទុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ
 ចិត្តសង្ខារេ ន ធិរុដ្ឋតិ វិធា អស្សាសប្បស្សាសេហិ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្ថុណោ ធិរោទសមាបន្នាធំ អសញ្ញា-
 សត្តាធំ តេសំ កាយសង្ខារេ ច ទុប្បជ្ជតិ ចិត្តសង្ខា-
 រេ ច ន ធិរុដ្ឋតិ ។ យស្ស ន បទ ចិត្តសង្ខារេ
 ន ធិរុដ្ឋតិ តស្ស កាយសង្ខារេ ទុប្បជ្ជតិ ។
 អស្សាសប្បស្សាសាធំ ឧប្បាទត្ថុណោ តេសំ ចិត្ត-
 សង្ខារេ ន ធិរុដ្ឋតិ នោ ច តេសំ កាយសង្ខារេ

សង្ខារយោគៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទនិយមនា

មិនលេចទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ បំបែកឡើងវិញ ។ វិច្ច-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅ ក្នុងឧប្បាទត្ថុណា ខែត្ថក
 អស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជាមិនកើតឡើងទេ វិច្ចសង្ខារ របស់តួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធន៍ និង
 របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ លេចទៅផង កាយសង្ខារ មិនកើតឡើងផង
 ក្នុងឧប្បាទត្ថុណា ខែចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ
 និងក្នុងកង្កត្ថុណា ខែចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកតួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ។

[៣៩១] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់
 នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងកង្កត្ថុណា ខែចិត្ត តែចិត្តសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅទេ កាយសង្ខារ របស់តួកសត្វ
 ដែលចូលកាន់និរោធន៍ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង
 ចិត្តសង្ខារ មិនលេចទៅផង ក្នុងឧប្បាទត្ថុណា ខែចិត្ត ព្រោះវៀរ
 ចាកតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់
 សត្វណា មិនលេចទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង
 ឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅ ក្នុងឧប្បាទត្ថុណា
 ខែតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ

ទុប្បជ្ជតិ វិចារ វស្សាសច្ចស្សាសេហំ ចិត្តស្ស ទុប្ប-
 នក្ខណោ ធិរោធសមាបច្ឆានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 ចិត្តសង្ខារោ ច ន ធិរុជ្ឈតិ កាយសង្ខារោ ច
 ទុប្បជ្ជតិ ។

[៣៩២] យស្ស វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈតិ ។ សរេសំ ចិត្តស្ស
 ភន្តក្ខណោ តេសំ វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ យោ ច
 តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈតិ វិចារ វិតក្កវិចារេហំ
 ចិត្តស្ស ទុប្បនក្ខណោ ធិរោធសមាបច្ឆានំ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ វចីសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជតិ ចិត្តសង្ខា-
 រោ ច ន ធិរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ
 ន ធិរុជ្ឈតិ តស្ស វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ ។ វិតក្ក-
 វិចារានំ ទុប្បនក្ខណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិ-
 រុជ្ឈតិ យោ ច តេសំ វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ វិចារ
 វិតក្កវិចារេហំ ចិត្តស្ស ទុប្បនក្ខណោ ធិរោធសមា-
 បច្ឆានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច ន
 ធិរុជ្ឈតិ វចីសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជតិ ។

[៣៩៣] យតុ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ ។ បេ ។

មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់
 ខំរោធនិងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនលេចរំពេច កាយសង្ខារ
 មិនកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បទានៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សា-
 សនិងបស្សសៈ ។

[៣៩៤] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ មិនលេចរំពេច ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់នោះ
 មិនកើតឡើង ក្នុងក្នុងនៈ នៃចិត្ត តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនលេចរំពេចទេ វចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់
 ខំរោធនិងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ
 មិនលេចរំពេច ក្នុងឧប្បទានៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកវិតក្កៈ
 និងវិចារៈ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេច
 ទៅ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងទេ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនលេចរំពេច ក្នុងឧប្បទានៈ នៃពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ
 តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ
 របស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់ខំរោធនិងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិន
 លេចរំពេច វចីសង្ខារ មិនកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បទានៈ នៃចិត្ត
 ព្រោះវៀរ ចាកពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ។

[៣៩៥] កាយសង្ខារ មិនកើតឡើង ក្នុងន័យ ។ បេ ។

[៣៧២] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ
 ។ មេ ។ យស្សកម្មិ យស្សយត្ថកម្មិ សទិសំ ។
 យស្សយត្ថកេ ធិរោធសមាបដ្ឋានន្តិ ន លត្តតិ ។

[៣៧៣] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្ថ តស្ស
 វេទិសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិត្ថាតិ ។ អាមត្តា ។ មតីតា ឬត្តា
 ឧប្បាទករេមិ ធិរោធិករេមិ ឧប្បាទធិរោធិករេមិ សទិ-
 សំ វិត្តារេតន្តំ^(១) ។

[៣៧៤] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស វេទិសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស ក បទ វេទិសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ កាមាវចរោ បច្ឆិ-
 មចិត្តស្ស ឧប្បាទកុណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តក
 កាមាវចរោ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ រូបាវចរេ អរូ-
 បាវចរេ បច្ឆិមភវិតានំ យេ ច រូបាវចរំ អរូបាវចរំ
 ឧបបជ្ឈិត្វា មវិនិច្ឆាយិស្សន្តិ តេសំ ចវត្តានំ តេសំ
 វេទិសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ យោ ច តេសំ កាយ-
 សង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ វេទិសង្ខារោ ច
 ធិរុជ្ឈិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

១ ម. វិញ្ញាណេត្តា ។

[៣៧៥] កាយសង្ខារ រេសំសត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងវិលាស
 ។ មេ ។ ពាក្យថា រេសំសត្វណា ពាក្យថា រេសំសត្វណា ក្នុងវិលាស
 ដូច ។ ឆ្មា ។ ពាក្យថា រេសំភូតសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធបណ្ឌិតមិន
 បាន (មិនគួរកោល) ក្នុងពាក្យថា រេសំសត្វណា ក្នុងវិលាសឡើយ ។

[៣៧៦] កាយសង្ខារ រេសំសត្វណា កើតឡើងហើយ វេទិ-
 សង្ខារ រេសំសត្វនោះ លេចហើយឬ ។ អើ ។ ឬត្តា ជាគតិ
 បណ្ឌិត ឧប្បាទិត្តស្តារ ដូច ។ ឆ្មា ក្នុងឧប្បាទករេជន ក្នុងនិរោធករេ-
 ជន ក្នុងឧប្បាទនិរោធករេជន ។

[៣៧៧] កាយសង្ខារ រេសំសត្វណា នឹងកើតឡើង វេទិសង្ខារ
 រេសំសត្វនោះ នឹងលេចនៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទិសង្ខារ
 រេសំសត្វណា នឹងលេចនៅ កាយសង្ខារ រេសំសត្វនោះ នឹងកើត
 ឡើងឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត រេសំភូតសត្វ ជាតាមាវចរៈ នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទកុណា នៃចិត្តជាទីបំផុត
 វេទិសង្ខារ រេសំភូតសត្វ ជាតាមាវចរៈ នឹងរេសំភូតសត្វ ដែលកើត
 ក្នុងបច្ឆិមភកា ក្នុងរូបាវចរៈ និងក្នុងអរូបាវចរៈ និងរេសំភូតសត្វនោះ ។
 ដែលចូលទៅ កាន់រូបាវចរៈ និងកាន់អរូបាវចរៈហើយ នឹងបរិនិព្វាន
 កាលច្បែក នឹងលេចនៅ នៃកាយសង្ខារ រេសំសត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនកើតឡើងទេ វេទិសង្ខារ រេសំភូតសត្វព្រាងនេះ នឹងលេចនៅផង
 កាយសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ។

[៣៩៧] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បទ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ តាមាវចរោ បច្ឆិ-
មចិត្តស្ស ឧប្បទទុក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
តាមាវចរោ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ រូបាវចរោ អរូ-
បាវចរោ បច្ឆិមភវិតារោ យេ ច រូបាវចរំ អរូបាវចរំ
ឧបបដ្ឋិតា បរិច្ឆាយេស្សន្តិ តេសំ ចវត្ថោ តេសំ
ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ កាយ-
សង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច
ធិរុជ្ឈិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

[៣៩៨] យស្ស វេទិសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
វា បទ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស វេទិសង្ខារោ
ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បទទុក្ខណោ យស្ស
ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិគត្តមវចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ វេទិ-
សង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច
ធិរុជ្ឈិស្សតិ វេទិសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

[៣៩៧] កាយសង្ខារោ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វនោះ នឹងលេច់ទៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្ត-
សង្ខារ របស់សត្វណា នឹងលេច់ទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ
នឹងកើតឡើងឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាតាមាវចរោ នឹង
កើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បទទុក្ខណៈ នៃចិត្តជា
ទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាតាមាវចរោ ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វ
ដែលកើតក្នុងបច្ឆិមភព ក្នុងប្រាវចរោ និងក្នុងអរូបាវចរោ និងរបស់ពួក
សត្វនោះ។ ដែលចូលទៅ កាន់ប្រាវចរោ និងកាន់អរូបាវចរោហើយ នឹង
បរិច្ឆាទ នឹងលេច់ទៅ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
កើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វក្រៅនេះ នឹងលេច់ទៅផង
កាយសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ។

[៣៩៨] វេទិសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វនោះ នឹងលេច់ទៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វណា នឹងលេច់ទៅ វេទិសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង
ឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិគត្តៈមិនមានវិចារោ នឹងកើតឡើង
ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បទទុក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេច់ទៅ តែវេទិសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
មិនកើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វក្រៅនេះ នឹងលេច់ទៅផង
វេទិសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ។

(៣៩៩) យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្នស្មតិ ។ ឬ ។

(៤០០) យស្ម យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្នស្មតិ

តស្ម តត្ថ វចីសង្ខារោ ឧប្បន្នស្មតិ ។ ធុតិយ-
ជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបជ្ឈានំ តេសំ តត្ថ កាយ-
សង្ខារោ ឧប្បន្នស្មតិ ធា ច តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ
ឧប្បន្នស្មតិ បឋមជ្ឈានំ សមាបជ្ឈានំ តាមាវចរានំ
តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បន្នស្មតិ វចីសង្ខារោ
ច ឧប្បន្នស្មតិ ។ យស្ម វា បទ យត្ថ វចីសង្ខារោ
ឧប្បន្នស្មតិ តស្ម តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្នស្ម-
តិ ។ តាមាវចរានំ បដិមចិត្តស្ម ឧប្បន្នត្ថណ
យស្ម ចិត្តស្ម អនន្តរា តាមាវចរានំ បដិមចិត្ត
ឧប្បន្នស្មតិ រូបាវចរានំ អរូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ
វចីសង្ខារោ ឧប្បន្នស្មតិ ធា ច តេសំ តត្ថ កាយ-
សង្ខារោ ឧប្បន្នស្មតិ បឋមជ្ឈានំ សមាបជ្ឈានំ
តេសំ តាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ច
ឧប្បន្នស្មតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បន្នស្មតិ ។

(៣៩៩) កាយសង្ខារោ ឧប្បន្នស្មតិ កុដិវិណា ។ ឬ ។

(៤០០) កាយសង្ខារោ របស់សត្វណា ឧប្បន្នស្មតិ កុដិវិ

ណា វចីសង្ខារោ របស់សត្វនោះ ឧប្បន្នស្មតិ កុដិវិណា ។
កាយសង្ខារោ របស់សត្វនោះ ដែលចូល កាន់ខុតិយដ្ឋាន ឧប្ប
កាន់ខុតិយដ្ឋាន ឧប្បន្នស្មតិ កុដិវិណា តែវចីសង្ខារោ របស់សត្វ
នោះ ឧប្បន្នស្មតិ កុដិវិណា កាយសង្ខារោ របស់សត្វ
សត្វ ជាតាមាវចរនោះ ដែលចូល កាន់បឋមដ្ឋាន ឧប្បន្ន
ស្មតិ វចីសង្ខារោ ឧប្បន្នស្មតិ កុដិវិណា ។ ឬ យាយិកាទៀត
វចីសង្ខារោ របស់សត្វណា ឧប្បន្នស្មតិ កុដិវិណា កាយសង្ខារោ
របស់សត្វនោះ ឧប្បន្នស្មតិ កុដិវិណា ។ ចិត្តជាវិបស្សនា របស់
សត្វ ជាតាមាវចរ ឧប្បន្នស្មតិ កុដិវិណា តែវចីសង្ខារោ របស់សត្វ
នោះ ឧប្បន្នស្មតិ កុដិវិណា ។ ចិត្តជាវិបស្សនា របស់សត្វ ជាតាមាវចរ វចីសង្ខារោ
របស់សត្វ ជាតាមាវចរ ឧប្បន្នស្មតិ កុដិវិណា ។ តែវចីសង្ខារោ របស់សត្វ
នោះ ឧប្បន្នស្មតិ កុដិវិណា ។ តែវចីសង្ខារោ របស់សត្វ ដែលចូល កាន់បឋមដ្ឋាន ឧប្ប
សត្វ ជាតាមាវចរនោះ ក្រៅនេះ ឧប្បន្នស្មតិ កុដិវិណា ។ ឧប្បន្នស្មតិ កុដិវិណា ។

(២០១) យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ។ កាមាវចរោ
 បច្ឆិមចិត្តស្ស ទុប្បាទត្វុណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តក
 កាមាវចរោ បច្ឆិមចិត្ត ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ ស
 ហាបន្ទានំ រូបាវចរោ អរូបាវចរោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខា
 រោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ យោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្ប
 ជ្ឈិស្សតិ បឋមជ្ឈានំ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សហ
 បន្ទានំ វេទវេសំ កាមាវចរោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខា
 រោ ច ធិរុជ្ឈិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ។

(២០២) យស្ស យត្ថ វេទិសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ វេទិសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស
 ទុប្បាទត្វុណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តក អវិកត្តាអវិចារ
 បច្ឆិមចិត្ត ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ
 ចតុត្ថជ្ឈានំ សហាបន្ទានំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ

(២០១) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវិត
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងលេច់ទៅ ក្នុងជីវិតនោះ ។ អើ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងលេច់ទៅ ក្នុងជីវិត កាយ
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ ។ ចិត្តជាទីបំផុត
 របស់ពួកសត្វ ជាតាមាវចរ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុង
 ទុប្បាទត្វុណោះ នៃចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាតាមាវចរ ចិត្តសង្ខារ
 របស់ពួកសត្វ ជាប្រាវចរ នឹងជាប្រាវចរទាំងនោះ ដែលចូល កាន់
 ចិត្តក្នុងរូង នឹងលេច់ទៅ ក្នុងជីវិតនោះ នៃកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលចូល
 កាន់បឋមជ្ឈាន កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន នឹងរបស់ពួកសត្វ
 ជាតាមាវចរទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងលេច់ទៅផង កាយសង្ខារ នឹងកើត
 ឡើងផង ក្នុងជីវិតនោះ ។

(២០២) វេទិសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវិត ចិត្ត
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងលេច់ទៅ ក្នុងជីវិតនោះ ។ អើ ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងលេច់ទៅ ក្នុងជីវិត វេទិ
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ ។ ចិត្តជាទីបំផុត
 ដែលមិនមានវិកត្តៈមិនមានវិចារ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្ត
 ណា ក្នុងទុប្បាទត្វុណោះ នៃចិត្តជាទីបំផុត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំង
 នោះ ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន កាន់តតិយជ្ឈាន និងកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន

ចិត្តុជ្ឈិស្សតិ លោ ច តេសំ តត្ថ វចីសម្មារោ ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ បឋមជ្ឈានំ សមាបជ្ឈានំ កាមាវចរានំ នីត-
 រេសំ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ ចិត្តុសម្មា-
 រោ ច ចិត្តុជ្ឈិស្សតិ វចីសម្មារោ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

(២០៧) យស្ស កាយសម្មារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស វចីសម្មារោ ច ចិត្តុជ្ឈិស្សតិ ។ កាមាវចរានំ
 បច្ឆិមចិត្តុស្ស ឧប្បាទត្ថុណោ យស្ស ចិត្តុស្ស អនន្តរា
 កាមាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តុ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ រូចាវចរោ អរូចា-
 វចរោ បច្ឆិមភវិតានំ យេ ច រូចាវចរំ អរូចាវចរំ ឧប-
 បជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ តវដ្ឋានំ តេសំ កា-
 យសម្មារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ លោ ច តេសំ វចីសម្មារោ
 ច ចិត្តុជ្ឈិស្សតិ សវិតក្កាសវិចារបច្ឆិមចិត្តុស្ស កង្កត្ថុ-
 ណោ អវិតក្កាអវិចារបច្ឆិមចិត្តុសមម្ពីនំ យស្ស ចិត្តុស្ស
 អនន្តរា អវិតក្កាអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តុ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តេសំ
 កាយសម្មារោ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ វចីសម្មារោ ច ច
 ចិត្តុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន វចីសម្មារោ ។ បេ ។
 អាមន្តា ។

នីតិលត្ថេវ ក្នុងវិចារោ តៃវចីសម្មារោ លេសំសត្វតាំងនោះ រំលឹក
 កើតឡើង ក្នុងវិចារោ ចិត្តុសម្មារោ របស់ពួកសត្វ ជាតាមវិចារ ដែល
 ចូល កាន់បឋមជ្ឈាន នឹងរបស់ពួកសត្វ ជាតាមវិចារ នឹងជាអរូចាវចរ
 ទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងលត្ថេវផង វចីសម្មារោ នឹងកើតឡើងផង
 ក្នុងវិចារោ ។

(២០៨) កាយសម្មារោ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង វចី-
 សម្មារោ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលត្ថេវទេ ។ ចិត្តុជាទីបំផុត របស់
 ពួកសត្វ ជាតាមវិចារ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តុណា ក្នុង
 ឧប្បាទត្ថុណា នៃចិត្តុជាទីបំផុត កាយសម្មារោ របស់ពួកសត្វជាតាមវិចារ
 របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ឆិមភត្ថ ក្នុងរូចាវចរ នឹងក្នុងអរូចាវចរ
 នឹងរបស់ពួកសត្វនោះ ដែលចូលទៅ កាន់រូចាវចរ នឹងកាន់អរូចា-
 វចរោហិយ នឹងបរិនិព្វាន កាលច្បិត នឹងមិនកើតឡើង តៃវចីសម្មារោ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនលត្ថេវទេ ចិត្តុជាទីបំផុត ដែល
 មិនមានវិគក្កៈមិនមានវិចារ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តុជាទី
 បំផុតដែលមិនមានវិគក្កៈមិនមានវិចារ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃ
 ចិត្តុណា ក្នុងក្នុងត្ថុណា នៃចិត្តុជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយវិគក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារ កាយសម្មារោ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង
 វចីសម្មារោ នឹងមិនលត្ថេវផង ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសម្មារោ របស់
 សត្វណា ។ បេ ។ ភេ ។

(២០២) យស្ស វេសស្វាភោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ជិស្សតីតិ ។ តាមាវច-
 រាធំ បច្ឆិមចិត្តស្ស ទុប្បាទត្ថុណា យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា តាមាវចរាធំ បច្ឆិមចិត្ត ទុប្បជ្ជិស្សតិ រូបា-
 វចរេ អរូបាវចរេ បច្ឆិមកវិកាធំ យេ ច រូបាវចរំ
 អរូបាវចរំ ទុបបដ្ឋិតា មរិច្ឆាយស្សន្តិ តេសំ ចវន្តាធំ
 តេសំ តាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ យោ ច តេសំ
 ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កត្តាណ
 តេសំ តាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ ចិត្តសង្ខារោ
 ច ន ធិរុជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ
 ។ បេ ។ អាមត្តា ។

(២០៣) យស្ស វេសស្វាភោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ជិស្សតីតិ ។ អវិកត្តាមវិចារបច្ឆិម-
 ចិត្តស្ស ទុប្បាទត្ថុណា យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិ-
 កត្តាមវិចារំ បច្ឆិមចិត្ត ទុប្បជ្ជិស្សតិ តេសំ វេសស្វាភោ
 ទុប្បជ្ជិស្សតិ យោ ច តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ជិ-
 ស្សតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កត្តាណ តេសំ វេសស្វាភោ
 ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ ចិត្តសង្ខារោ ប ន ធិរុជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ ។ បេ ។ អាមត្តា ។

(២០៤) តាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចនៅឬ ។ ចិត្តជាដំបូង របស់
 តួកសត្វ ជាតាមាវចរៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុង
 ទុប្បាទត្ថុណា នៃចិត្តជាដំបូង របស់តួកសត្វ ជាតាមាវចរៈ តាយសង្ខារ
 របស់តួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ឆិមគតា ក្នុងរូបាវចរៈ និងក្នុងអរូបាវចរៈ
 និងរបស់តួកសត្វនោះ ។ ដែលចូលទៅ កាន់រូបាវចរៈ និងកាន់អរូបា-
 វចរៈហើយ នឹងបរិនិព្វាន កាលច្បែក នឹងមិនកើតឡើង វិចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាអ្វីនឹងមិនលេចនៅឡើយ តាយសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនលេចនៅផង
 ក្នុងកង្កត្តុណា នៃចិត្តជាដំបូង ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់
 សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

(២០៥) វិចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចនៅឬ ។ ចិត្តជាដំបូង ដែលមិនមានវិកត្តៈ
 មិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងទុប្បាទត្ថុណា
 នៃចិត្តជាដំបូងដែលមិនមានវិកត្តៈមិនមានវិចារៈ វិចិត្តសង្ខារ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង នៃចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជាអ្វីនឹងមិនលេចនៅឡើយ វិចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនលេចនៅផង ក្នុងកង្កត្តុណា នៃចិត្តជាដំបូង ។
 មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

(២០៦) យេត្ត កាយសង្ខារោ ទុប្បន្នសូត្រិ ។ មេ ។

(២០៧) យេស្ស យេត្ត កាយសង្ខារោ ទុប្បន្នសូត្រិ តស្ស តត្ថ វេទីសង្ខារោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។

កាយាវចរោ បច្ឆិមចិត្តស្ស ទុប្បន្នត្ថណោ យេស្ស ចិត្តស្ស អនន្តក កាយាវចរោ បច្ឆិមចិត្ត ទុប្បន្នសូត្រិ រូបាវចរោ អរូបាវចរោ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បន្នសូត្រិ ។ មេ ។ តេសំ តត្ថ វេទីសង្ខារោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ សវិតត្តសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស កត្តត្ថណោ អវិតត្តអវិចារបច្ឆិមចិត្តសមន្តិទំ យេស្ស ចិត្តស្ស អនន្តក អវិតត្តអវិចារ បច្ឆិមចិត្ត ទុប្បន្នសូត្រិ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច ទុប្បន្នសូត្រិ វេទីសង្ខារោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យេស្ស វា មន យេត្ត វេទីសង្ខារោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បន្នសូត្រិ ។ ធុតិយជ្ឈានំ ធុតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ តេសំ តត្ថ វេទីសង្ខារោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ

(២០៦) កាយសង្ខារ នីទីមិទេភីតឡើង ក្នុងចំណា ។ មេ ។

(២០៧) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នីទីមិទេភីតឡើង ក្នុងចំណា វេទីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នីទីមិទេលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់ភូតសត្វ ជាតាមាវចរៈ នីទីភីតឡើង ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បន្នត្ថណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត របស់ភូតសត្វ ជាតាមាវចរៈ កាយសង្ខារ របស់ភូតសត្វ ជាប្រាវចរៈ នីទីជាអប្រាវចរៈទាំងនោះ នីទីមិទេភីតឡើង ក្នុងទីនោះ តែវេទីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានីទីមិទេលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ របស់ភូតសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ នីទីភីតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងកត្តត្ថណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈ កាយសង្ខារ របស់ភូតសត្វ ដែលចូល កាន់ចក្ខុត្ថវ្យនៈ នឹងរបស់សញ្ញាសត្វទាំងនោះ នីទីមិទេភីតឡើងផង វេទីសង្ខារ នីទីមិទេលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទីសង្ខារ របស់សត្វណា នីទីមិទេលត់ទៅ ក្នុងចំណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នីទីមិទេភីតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ វេទីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈនៈ នឹងកាន់តតិយជ្ឈនៈ នឹងមិទេលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ ។

នោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្ប្មតិ
 សវិតក្កសវិចារបដិមចិត្តស្ប កង្កក្កុណា អវិតក្កអ-
 វិចារបដិមចិត្តសមដ្ឋំ យស្ស ចិត្តស្ប អនន្តរា អវិ-
 តក្កអវិចារំ បដិមចិត្តំ ទុប្បជ្ជិស្ប្មតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមា-
 បដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទិសង្ខារោ ច
 ន ធិរុជ្ឈិស្ប្មតិ កាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជិស្ប្មតិ ។

[២០៦] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិ-
 ស្ប្មតិ តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្ប្មតិ ។
 កាមាវចរានំ បដិមចិត្តស្ប ទុប្បនគ្គុណា យស្ស
 ចិត្តស្ប អនន្តរា កាមាវចរានំ បដិមចិត្តំ ទុប្បជ្ជិ-
 ស្ប្មតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបដ្ឋានំ រូបាវចរានំ អរូបាវច-
 រានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្ប្មតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្ប្មតិ បដិ-
 មចិត្តស្ប កង្កក្កុណា អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជិស្ប្មតិ ចិត្តសង្ខារោ ច
 ន ធិរុជ្ឈិស្ប្មតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ។ បេ ។ អាមត្តា ។

[២០៧] យស្ស យត្ថ វេទិសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្ប្មតិ

តែកាយសង្ខារ របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជី-
 នោះទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ របស់ពួកសត្វ
 ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុតដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងកង្កក្កុណាៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ វេទិសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែល
 ចូល កាន់ចក្កដ្ឋាន នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វតាំងនោះ នឹងមិនលេចទៅ
 ផង កាយសង្ខារ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងជីវនោះ ។

[២០៨] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជី-
 ណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងជីវនោះឬ ។
 ចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាតាមាវចរៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់
 នៃចិត្តណា ក្នុងទ្បាទក្កុណាៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាតា-
 មាវចរៈ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាប្បាវចរៈ នឹងជាអប្បាវចរៈតាំង
 នោះ ដែលចូល កាន់ចក្កដ្ឋាន នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ តែចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនលេចទៅ ក្នុងជីវនោះទេ
 កាយសង្ខារ របស់អសញ្ញាសត្វតាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ
 នឹងមិនលេចទៅផង ក្នុងកង្កក្កុណាៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងជីវនោះ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា ក្នុងជីវណា ។ បេ ។ អើ ។

[២០៩] វេទិសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវណា

តស្ម តត្ថ ចិត្តសម្ពាហេ ធន ជំរុជ្ជិស្មតិ ។
 អវិគត្តាអវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ម ឧប្បន្នត្ថុណោ យស្ម
 ចិត្តស្ម អនន្តរា អវិគត្តាអវិចារំ បច្ឆិមចិត្ត ឧប្បន្ន-
 ស្មតិ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមា-
 បញ្ញានំ តេសំ តត្ថ វចីសម្ពាហេ ឧប្បន្នស្មតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសម្ពាហេ ធន ជំរុជ្ជិស្មតិ បច្ឆិម-
 ចិត្តស្ម កង្កត្តុណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 វចីសម្ពាហេ ច ឧប្បន្នស្មតិ ចិត្តសម្ពាហេ ច ធន
 ជំរុជ្ជិស្មតិ ។ យស្ម កំ បធន យត្ថ ចិត្តសម្ពាហេ
 ។ បេ ។ អាមត្តា ។

[២០០] យស្ម កាយសម្ពាហេ ឧប្បន្នតិ តស្ម
 វចីសម្ពាហេ ជំរុជ្ជិត្ថាតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ម កំ
 បធន វចីសម្ពាហេ ជំរុជ្ជិត្ថ តស្ម កាយសម្ពាហេ
 ឧប្បន្នតិ ។ សទ្ទេសំ ចិត្តស្ម កង្កត្តុណោ វិចារ
 អស្សាសប្បស្សសេហិ ចិត្តស្ម ឧប្បន្នត្ថុណោ ជំរុ-
 ចសមាបញ្ញានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ វចីសម្ពាហេ ជំ-
 រុជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ កាយសម្ពាហេ ឧប្បន្នតិ អស្សា-
 សប្បស្សសានំ ឧប្បន្នត្ថុណោ តេសំ វចីសម្ពាហេ
 ច ជំរុជ្ជិត្ថ កាយសម្ពាហេ ច ឧប្បន្នតិ ។ បេ ។

ចិត្តសម្ពាហេ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងជីវិតវិញ ។ ចិត្តជា
 ទីបំផុត ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់
 នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បន្នត្ថុណាៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិភក្តៈមិន
 មានវិចារៈ វចីសម្ពាហេ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន
 កាន់តតិយជ្ឈាន និងកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតវិញ តែ
 ចិត្តសម្ពាហេ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាទីនឹងមិនលេចទៅ ក្នុងជីវិតវិញ
 ទេ វចីសម្ពាហេ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចិត្ត-
 សម្ពាហេ នឹងមិនលេចទៅផង ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងជី-
 វិតវិញ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសម្ពាហេ របស់សត្វណា ក្នុងជីវិតវិញ
 ។ បេ ។ អើ ។

[២០១] កាយសម្ពាហេ របស់សត្វណា កើតឡើង វចីសម្ពាហេ
 របស់សត្វនោះ លេចហើយឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសម្ពាហេ
 របស់សត្វណា លេចហើយ កាយសម្ពាហេ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
 ឬ ។ វចីសម្ពាហេ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធន៍ និង
 របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ លេចហើយ ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃចិត្ត
 និងក្នុងឧប្បន្នត្ថុណាៈ នៃចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកពួកអស្សាសៈនិង
 បស្សាសៈ តែកាយសម្ពាហេ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ
 វចីសម្ពាហេ របស់សត្វទាំងនោះ លេចហើយផង កាយសម្ពាហេ កើត
 ឡើងផង ក្នុងឧប្បន្នត្ថុណាៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។ បេ ។

យថា ឧប្បាទករេ មនុស្សេនោភិណោ បុត្តា អនុ-
 លោមម្បិ មន្ទនិយម្បិ វិកត្តំ ឯវំ ឧប្បាទនិរោធករេមិ
 មនុស្សេនោភិណោ បុត្តា អនុលោមម្បិ មន្ទនិយម្បិ
 វិកត្តំ ។

(៤១១) យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ វស្ស
 វស្សសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស
 កា បទ វស្សសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតិ វស្ស កាយសង្ខា-
 រោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ សទ្ទេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ
 វិចា អស្សាសម្មស្សាសេហំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ វស្សសង្ខា-
 រោ ជិវុជ្ឈិស្សតិ តោ ច តេសំ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ
 អស្សាសម្មស្សាសាទំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ វស្សសង្ខា-
 រោ ច ជិវុជ្ឈិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៤១២) យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ វស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស កា បទ
 ចិត្តសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតិ វស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈ-
 តិ ។ សទ្ទេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ វិចា អស្សា-
 សម្មស្សាសេហំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមា-
 បន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតិ

អនុលោមក្កំ បច្ចុទ្ទិយក្កំ ជាបច្ចុប្បន្នបុត្តា និងជាអតីតបុត្តា ដែលថែក
 ហើយ ក្នុងឧប្បាទករេ យ៉ាងណា ក៏អនុលោមក្កំ បច្ចុទ្ទិយក្កំ ជា
 បច្ចុប្បន្នបុត្តា និងជាអតីតបុត្តា ក្នុងឧប្បាទនិរោធករេ បណ្ឌិត គប្បី
 ថែក យ៉ាងនោះដែរ ។

(៤១១) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង វិចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងលេចនៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វិចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា នឹងលេចនៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើត
 ឡើងឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធន៍ និងពួកអសញ្ញា-
 សត្វ វិចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេចនៅ ក្នុងកង្កក្ខណៈ
 ខៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខៃចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកពួកអស្សាសៈ
 និងបស្សាសៈ កែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ
 វិចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេចនៅផង កាយសង្ខារ កើត
 ឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

(៤១២) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងលេចនៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា នឹងលេចនៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
 ឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធន៍ និងពួកអសញ្ញាសត្វ ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេចនៅ ក្នុងកង្កក្ខណៈ ខៃចិត្ត និង
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខៃចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ

បោ ច តេសំ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ អស្សា-
 សម្មស្សាសាធំ ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ
 ច ជិវុជ្ឈិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២០៣) យស្ស វេទិសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 មន ចិត្តសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតិ តស្ស វេទិសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ សាឡេសំ ចិត្តស្ស គង្គត្តុណោ វិបា
 វិតក្កាវិបារោ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ ជំរេនសមា-
 បន្ទាធំ អសញ្ញាសត្តាធំ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិ-
 ស្សតិ បោ ច តេសំ វេទិសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ វិតក្កា-
 វិបារោ ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច
 ជិវុជ្ឈិស្សតិ វេទិសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២០៤) យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ បេ ។

(២០៥) យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ វេទិសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។ ធុតិយ-
 ជ្ឈាធំ តតិយជ្ឈាធំ សមាបន្ទាធំ អស្សាសម្មស្សា-
 សាធំ ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ឈតិ បោ ច តេសំ តត្ថ វេទិសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតិ

តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេចនៅផង កាយសង្ខារ កើតឡើងផង
 ក្នុងឧប្បាទត្តុណាៈ ខែត្តកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

(២០៦) វេទិសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងលេចនៅថ្ម ។ តេ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា នឹងលេចនៅ វេទិសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
 ថ្ម ។ ត្បួលសត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់ទិវេន ខែត្តកអស្សាសត្វ ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេចនៅ ក្នុងកង្គត្តុណាៈ ខែចិត្ត និង
 ក្នុងឧប្បាទត្តុណាៈ ខែចិត្ត ប្រាសាទ បាគត្តកវិត្តុនិងវិបារៈ តែ
 វេទិសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងលេចនៅផង វេទិសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បា-
 ទត្តុណាៈ ខែត្តកវិត្តុនិងវិបារៈ ។

(២០៧) កាយសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(២០៨) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 វេទិសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងលេចនៅ ក្នុងទីនោះថ្ម ។ កាយសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន
 កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទត្តុណាៈ ខែត្តកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ
 តែវេទិសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចនៅ ក្នុងទីនោះទេ

បឋមជ្ឈិមំ សមាបន្នានំ កាមាវចរំ អស្សា-
 សប្បស្សនានំ ឧប្បាទក្កុណោ តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ វេទីសង្ខារោ ច ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ វេទីសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ បឋមជ្ឈិមំ
 សមាបន្នានំ កាមាវចរំ អស្សាសប្បស្សនានំ
 កត្តក្កុណោ តេសំយេវ វិធា អស្សាសប្បស្សនេហិ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្កុណោ រូបាវចរំ អរូបាវចរំ
 តេសំ តត្ថ វេទីសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតិ ធា ច តេសំ
 តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ បឋមជ្ឈិមំ សមា-
 បន្នានំ កាមាវចរំ អស្សាសប្បស្សនានំ ឧប្បា-
 ទក្កុណោ តេសំ តត្ថ វេទីសង្ខារោ ច ជិវុជ្ឈិស្សតិ
 កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[២២៦] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្ស-
 តិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។

ត្ថកសត្វជាតាវចរោ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈិម កាយសង្ខារ របស់
 សត្វតាំងនោះ កើតឡើងផង វិចីសង្ខារ ខឹងលេត់ទៅផង ក្នុងឧប្បា-
 ទក្កុណា វៃត្ថកអស្សាសៈខឹងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 វិចីសង្ខារ របស់សត្វណា ខឹងលេត់ទៅ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ វិចីសង្ខារ របស់សត្វតាំងនោះ
 ផង ជាតាវចរោ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈិម ក្នុងកត្តក្កុណា វៃត្ថក
 អស្សាសៈខឹងបស្សាសៈ ខឹងរបស់ត្ថកសត្វ ជាត្វចរោ ខឹងជាត្វចរោ
 តាំងនោះ ខឹងលេត់ទៅ ក្នុងឧប្បាទក្កុណា វៃត្ថក ព្រោះវៀរ ចាក
 ត្ថកអស្សាសៈខឹងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វតាំង
 នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ វិចីសង្ខារ របស់ត្ថកសត្វ ជាតា-
 វចរោតាំងនោះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈិម ខឹងលេត់ទៅផង កាយ-
 សង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្កុណា វៃត្ថកអស្សាសៈខឹងបស្សាសៈ
 ក្នុងទីនោះ ។

[២២៦] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ ខឹងលេត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា ខឹងលេត់ទៅ ក្នុង
 ទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

សង្ខារំ ចិត្តស្ម័ កង្កក្កុណោ វិជា អស្សាសប្បស្សន្ធ-
 សេហំ ចិត្តស្ម័ ឧប្បាទក្កុណោ តេសំ តត្ថ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ជំរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ អស្សាសប្បស្សន្ធសាធំ ឧប្បាទក្កុ-
 ណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ច ជំរុជ្ឈិស្សតិ កាយ-
 សង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២២៧) យស្ស យត្ថ វេសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ជំរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ជំរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ វេសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ សង្ខារំ
 ចិត្តស្ម័ កង្កក្កុណោ វិជា វិតត្តវិចារេហំ ចិត្តស្ម័
 ឧប្បាទក្កុណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ជំរុជ្ឈិស្សតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ វេសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ វិតត្ត-
 វិចារាធំ ឧប្បាទក្កុណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 ច ជំរុជ្ឈិស្សតិ វេសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនលេចទៅ ក្នុងកង្កក្កុណោ ឬចិត្ត
 និងក្នុងឧប្បាទក្កុណោ ខែចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកក្នុងអស្សាសនិងបស្សាសៈ
 ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេចទៅផង កាយ-
 សង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្កុណោ ខែក្នុងអស្សាសនិងបស្សាសៈ
 ក្នុងទីនោះ ។

(២២៨) វេសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងលេចទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងលេចទៅ ក្នុងទីណា
 វេសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងអស់នោះ នឹងលេចទៅ ក្នុងកង្កក្កុណោ ខែចិត្ត និងក្នុង
 ឧប្បាទក្កុណោ ខែចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកក្នុងវិតត្តុនិងវិចារៈ ក្នុងទីនោះ
 តែវេសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេចទៅផង វេសង្ខារ កើតឡើង
 ផង ក្នុងឧប្បាទក្កុណោ ខែក្នុងវិតត្តុនិងវិចារៈ ក្នុងទីនោះ ។

(២០៥) យស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 វចីសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ សទ្ធិសំ ចិត្តស្ស
 ភន្តក្ខណោ វិបា អស្សាសប្បស្សនេហិ ចិត្តស្ស
 ទុប្បនក្ខណោ ធិរោធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ យោ ច តេសំ វចី-
 សង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ សវិតត្តាសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស
 ភន្តក្ខណោ អវិតត្តាសវិចារបច្ឆិមចិត្តសមន្តំ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតត្តាសវិចារ បច្ឆិមចិត្ត ទុប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ តេសំ កាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ឈតិ វចីសង្ខារោ
 ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន វចីសង្ខារោ
 ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតីតិ ។
 អាមត្តា ។

(២០៦) យស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ សទ្ធិសំ ចិត្តស្ស
 ភន្តក្ខណោ វិបា អស្សាសប្បស្សនេហិ ចិត្តស្ស
 ទុប្បនក្ខណោ ធិរោធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ យោ ច តេសំ
 ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស
 ភន្តក្ខណោ តេសំ កាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ឈតិ

(២០៧) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង បែរម្ខាង
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំង
 អស់ ដែលចូលកាន់ទិពេជ នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងក្នុងក្ខណៈ វៃចិត្ត នឹងក្នុងទុប្បនក្ខណៈ វៃចិត្ត ព្រោះវិញ ពាក្យ
 ពួកអស្សាសនិងបស្សាសៈ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនបែន
 ជាទីនឹងមិនរលត់ទៅទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ
 របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុតដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមាន
 វិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តណា ក្នុងក្នុងក្ខណៈ វៃចិត្ត
 ជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈ កាយសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង វចីសង្ខារ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។
 មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងទេឬ ។ អើ ។

(២០៨) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់
 ដែលចូលកាន់ទិពេជ នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
 ក្នុងក្ខណៈ វៃចិត្ត នឹងក្នុងទុប្បនក្ខណៈ វៃចិត្ត ព្រោះវិញ ពាក្យ
 ពួកអស្សាសនិងបស្សាសៈ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនបែន
 ជាទីនឹងមិនរលត់ទៅទេ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង

ចិត្តសង្ខារោ ច ធន ធិរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ យស្ស កំ មធន
 ចិត្តសង្ខារោ ធន ធិរុដ្ឋិស្សតីតិ តស្ស កាយសង្ខារោ
 ទុប្បជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។

[២២០] យស្ស វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ធន ធិរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 កង្កកុណោ វិធា វិតត្តាវិចារេហំ ចិត្តស្ស ទុប្ប-
 ទកុណោ ធិរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ វចី-
 សង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ ធា ច តេសំ ចិត្តសង្ខារោ
 ធន ធិរុដ្ឋិស្សតិ បន្តិមចិត្តស្ស កង្កកុណោ តេសំ វចី-
 សង្ខារោ ច ទុប្បជ្ឈតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ធន ធិរុដ្ឋិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស កំ មធន ចិត្តសង្ខារោ ធន ធិរុដ្ឋិ-
 ស្សតិ តស្ស វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។

[២២១] យត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ ។ បេ ។

[២២២] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ វចីសង្ខារោ ធន ធិរុដ្ឋិស្សតីតិ ។
 បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ អស្សាសម្ប-
 ស្សាសានំ កង្កកុណោ តេសំយេវ វិធា អស្សាស-
 ម្បស្សសេហំ ចិត្តស្ស ទុប្បទកុណោ រូបាវចរានំ
 អរូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ

ចិត្តសង្ខារោ នីតិមិទលេតទៅផង ក្នុងកង្កកុណោ វៃចិត្តជាវិបិដុត ។
 មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិទលេតទៅ កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងទេ ។ តើ ។

[២២០] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិទលេតទៅ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់
 ដែលចូលកាន់រំលោភ នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
 កង្កកុណោ វៃចិត្ត នឹងកង្កកុណោ វៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាក
 ពួកវិតត្តៈនិងវិចារ វៃចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹង
 មិទលេតទៅទេ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ចិត្ត-
 សង្ខារ នឹងមិទលេតទៅផង ក្នុងកង្កកុណោ វៃចិត្តជាវិបិដុត ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិទលេតទៅ វចីសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងទេ ។ តើ ។

[២២១] កាយសង្ខារ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២២២] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិទលេតទៅ ក្នុងទីនោះ ។ កាយ-
 សង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាតាមាវចរទាំងនោះផង ដែលចូល កាន់បឋ-
 មជ្ឈាន ក្នុងកង្កកុណោ វៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ នឹងរបស់ពួក
 សត្វ ជាប្រាវចរ នឹងជាអប្រាវចរទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទុប្បទ-
 កុណោ វៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ

នោះ ច តេស តត្ថ វចីសង្ខារោ ន ឱប្បជ្ឈិស្សតិ
 សវិតត្តាសវិតារបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កត្តុណា អវិតត្តាអ-
 វិតារបច្ឆិមចិត្តសមន្តីធំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អវិតត្តាអវិតារ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ធុតិយជ្ឈានំ
 តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ
 កង្កត្តុណា តេសំយេវ វិចា អស្សាសប្បស្សាសាហិ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណា ចត្តត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ វចីសង្ខារោ ច ន ឱប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស ក
 បន យត្ថ វចីសង្ខារោ ន ឱប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ ធុតិយជ្ឈានំ តតិយ-
 ជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ ឧប្បា-
 ទត្តុណា តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ន ឱប្បជ្ឈិស្សតិ
 នោះ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ
 សវិតត្តាសវិតារបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កត្តុណា អវិតត្តាអវិ-
 តារបច្ឆិមចិត្តសមន្តីធំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិ-
 តត្តាអវិតារ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ធុតិយជ្ឈានំ

តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាដឹងមិនលេចទេ ក្នុងវិចារោទ
 ចិត្តជាដំបូង ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកប
 ដោយចិត្តជាដំបូងដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារ ដឹងកើតឡើង ក្នុង
 លំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុងកង្កត្តុណា ខែចិត្តជាដំបូងដែលប្រកបដោយ
 វិភក្តៈនិងប្រកបដោយវិចារ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែល
 ចូល កាន់ខុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន ក្នុងកង្កត្តុណា ខែពួកអស្សា-
 សៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូល កាន់ចក្កជ្ឈាន និង
 របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ក្នុងឧប្បាទត្តុណា ខែចិត្ត ព្រោះវិចារ ចាក
 ពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ មិនកើតឡើងដឹង វចីសង្ខារ និងមិនលេច
 ទៅដឹង ក្នុងវិចារ ។ បូយយ៉ាងៗទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា
 នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងវិចារ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងវិចារ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ខុតិ-
 យជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងឧប្បាទត្តុណា ខែ
 ពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងវិចារ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងវិចារ ។ ចិត្តជាដំបូង ដែលមិន
 មានវិភក្តៈមិនមានវិចារ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដំបូង
 ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារ ដឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្ត
 ណា ក្នុងកង្កត្តុណា ខែចិត្តជាដំបូងដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយ
 វិចារ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ខុតិយជ្ឈាន

តតិយជ្ឈានំ សមាបន្តានំ អស្សាសប្បស្សនានំ
 កង្កក្កុលោ តេសំយេវ វិបា អស្សាសប្បស្សនៈសេហិ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្កុលោ ធនុត្តជ្ឈានំ សមាបន្តានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ច ធនុ
 ចិត្តស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ធនុប្បជ្ឈតិ ។

[២២៣] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ធនុប្បជ្ឈ-
 តិ តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ធនុចិត្តស្សតិ ។
 សឡេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្កុលោ វិបា អស្សាសប្ប-
 ស្សនៈសេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្កុលោ តេសំ តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ធនុប្បជ្ឈតិ ធា ច តេសំ តត្ថ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ធនុចិត្តស្សតិ បដិច្ចចិត្តស្ស កង្កក្កុលោ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច ធនុប្ប-
 ជ្ឈតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ធនុចិត្តស្សតិ ។ យស្ស វា
 បធន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ធនុចិត្តស្សតិ តស្ស តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ធនុប្បជ្ឈតិ ។ អាមត្តា ។

[២២៤] យស្ស យត្ថ វចីសង្ខារោ ធនុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ធនុចិត្តស្សតិ ។ សឡេសំ
 ចិត្តស្ស កង្កក្កុលោ វិបា វិតក្កវិបារេហិ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្កុលោ តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ធនុប្បជ្ឈតិ

នីតិកាន់តិយជ្ឈានំ នីតិលេសំត្ថុកលេ វិយប្បត្តោ ធានំត្ថុកលេ វិបា
 លេសំកស្សាសត្វាង្គនោះ នីតិមិនលេសំវេជនំ កាយសង្ខារ មិនកើត
 ឡើងផង កង្កក្កុលោ វៃច្ចកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ នឹងកង្កក្កុលោ-
 ទុក្ខណៈ វៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកច្ចកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ កង្កក្កុលោ
 នោះ ។

[២២៥] កាយសង្ខារ លេសំសត្វណា មិនកើតឡើង កង្កក្កុលោ
 ចិត្តសង្ខារ លេសំសត្វនោះ នឹងមិនលេសំវេជនំ កង្កក្កុលោ ។ កាយ-
 សង្ខារ លេសំសត្វាង្គនោះ មិនកើតឡើង កង្កក្កុលោ វៃចិត្ត
 នឹងកង្កក្កុលោទុក្ខណៈ វៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកច្ចកអស្សាសៈនិងបស្សា-
 សៈ កង្កក្កុលោ វៃចិត្តសង្ខារ លេសំសត្វាង្គនោះ មិនមែនជាផល នឹង
 លេសំវេជនំ កង្កក្កុលោ កាយសង្ខារ លេសំកស្សាសត្វាង្គនោះ មិន
 កើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនលេសំវេជនំ កង្កក្កុលោ វៃចិត្ត
 ជាវិបត្តិ កង្កក្កុលោ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ លេសំសត្វ
 ណា នឹងមិនលេសំវេជនំ កង្កក្កុលោ កាយសង្ខារ លេសំសត្វនោះ មិន
 កើតឡើង កង្កក្កុលោ ។ អើ ។

[២២៦] វចីសង្ខារ លេសំសត្វណា មិនកើតឡើង កង្កក្កុលោ
 ចិត្តសង្ខារ លេសំសត្វនោះ នឹងមិនលេសំវេជនំ កង្កក្កុលោ ។ វចី-
 សង្ខារ លេសំសត្វាង្គនោះ មិនកើតឡើង កង្កក្កុលោ វៃចិត្ត
 នឹងកង្កក្កុលោទុក្ខណៈ វៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកច្ចកវិតក្កៈនិងវិបារៈ កង្កក្កុលោ

នោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសម្ពាហេ ធន ធិរុជ្ឈិស្សតិ
 បដិមចិត្តស្ស កង្កក្កុណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 វចីសម្ពាហេ ធន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ចិត្តសម្ពាហេ ធន ធន ធិរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសម្ពាហេ ធន
 ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ វចីសម្ពាហេ ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។
 អាមន្តា ។

[២២៥] យស្ស កាយសម្ពាហេ ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 វចីសម្ពាហេ ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ សវិតត្តាសវិចារបដិម-
 ចិត្តស្ស កង្កក្កុណោ អវិតត្តាអវិចារបដិមចិត្តសមមន្តិទំ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតត្តាអវិចារ បដិមចិត្ត
 ធិរុជ្ឈិស្សតិ តេសំ កាយសម្ពាហេ ធិរុជ្ឈិស្សតិ នោ
 ច តេសំ វចីសម្ពាហេ ធិរុជ្ឈិស្សតិ ឥតេសំ កាយ-
 សម្ពាហេ ធន ធិរុជ្ឈិស្សតិ វចីសម្ពាហេ ធន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បទ វចីសម្ពាហេ ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 កាយសម្ពាហេ ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

តៃចិត្តសម្ពាហេ របស់សត្វទាំងនោះ បែរមកជាដឹងបែរមកដឹង ។ ក្នុង
 នោះទេ វចីសម្ពាហេ របស់វាសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ចិត្ត-
 សម្ពាហេ នឹងមិនលេចទៅផង ក្នុងកង្កក្កុណោ ។ នៃចិត្តជាដំបូង ក្នុង
 នោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសម្ពាហេ របស់សត្វណា នឹងមិនលេច
 ទៅ ក្នុងវិណា វចីសម្ពាហេ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងវិណា
 ទេ ។ តើ ។

[២២៥] កាយសម្ពាហេ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ វចី-
 សម្ពាហេ របស់សត្វនោះ នឹងលេចទៅ ។ ចិត្តជាដំបូង ដែលមិន
 មានវិភក្តៈមិនមានវិចារ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដំបូង
 ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា
 ក្នុងកង្កក្កុណោ ។ នៃចិត្តជាដំបូងដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារ
 កាយសម្ពាហេ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ តែវចីសម្ពាហេ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចទៅទេ កាយសម្ពាហេ របស់ពួកសត្វ
 ព្រោះនេះ មិនកើតឡើងហើយផង វចីសម្ពាហេ នឹងលេចទៅផង ។
 មួយយ៉ាងទៀត វចីសម្ពាហេ របស់សត្វណា នឹងលេចទៅ កាយសម្ពាហេ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ។ តើ ។

សង្ខារយមក បរិនិព្វាន ឧប្បាទនិពេជ្ជវិញ្ញាណ

(២២២) យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ បដិមចិត្តស្ស ភន្តក្ខ-
 ណោ តេសំ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្ត ខោ ច តេសំ
 ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ វតហសំ កាយសង្ខារោ
 ច ឧប្បជ្ឈិត្ត ចិត្តសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បទ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស កាយ-
 សង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អាចច្ចា ។ បេ ។

យថា ជិវកជវារ អតីតនាគតា បុច្ឆា អនុ-
 លោមម្យំ បច្ចុជ្ជយម្យំ វិភត្តំ វរំ ឧប្បាទនិពេជ្ជវិញ្ញាណ
 អតីតនាគតា បុច្ឆា អនុលោមម្យំ បច្ចុជ្ជយម្យំ
 វិភត្តត្ថំ អសម្មោហន្តោ ។ ជិវកជវារ សទិសំ ។
 ធន្តិ នាគតារណំ ។

ឧប្បាទនិពេជ្ជវិញ្ញាណ វិជ្ជា ។

បរិនិព្វាន ។

សង្ខារយមក បរិនិព្វាន ឧប្បាទនិពេជ្ជវិញ្ញាណ

(២២២) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងលេច់ទៅឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងកន្លងក្នុងនោះ នៃចិត្តជាប់ផុត តែចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេច់ទៅទេ កាយសង្ខារ របស់
 ពួកសត្វក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង ចិត្តសង្ខារ នឹងលេច់ទៅផង ។
 មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងលេច់ទៅ កាយសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ បេ ។

អនុលោមក្តី បច្ចុជ្ជយក្តី ជាអតីតបុព្វ នឹងជាអនាគតបុព្វ ដែល
 លោកចែកហើយ ក្នុងនិពេជ្ជវិញ្ញាណ យ៉ាងណា អនុលោមក្តី បច្ចុជ្ជយក្តី
 ជាអតីតបុព្វ នឹងជាអនាគតបុព្វ បណ្ឌិត ដែលមិនឆ្កែង គប្បីចែក
 ក្នុងឧប្បាទនិពេជ្ជវិញ្ញាណ យ៉ាងនោះដែរ ។ ពាក្យ ក្នុងនិពេជ្ជវិញ្ញាណ ដូច ។
 គ្នា ។ ការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នា មិនមានឡើយ ។

ចប់ ឧប្បាទនិពេជ្ជវិញ្ញាណ ។

ចប់ បរិនិព្វាន ។

អភិធម្មបំណិក យមកំ

បរិញ្ញាវិវា

[២២៧] យោ កាយសង្ខារំ បរិជាធាតិ សោ
វចីសង្ខារំ បរិជាធាតីតិ ។ អាមត្តា ។ យោ វា បទ
វចីសង្ខារំ បរិជាធាតិ សោ កាយសង្ខារំ បរិជាធា-
តីតិ ។ អាមត្តា ។

យថា ឧទ្ធយមកេ បរិញ្ញាវាវំ វិភត្តំ ឯវំ សង្ខារ-
យមកេបិ បរិញ្ញាវាវំ វិភជិតត្វំ ។

បរិញ្ញាវាវំ និដ្ឋិតំ ។

សង្ខារយមកំ និដ្ឋិតំ ។

អភិធម្មបំណិក យមកំ

បរិញ្ញាវិវា

[២២៧] សត្វណា កំណត់ដឹង ខ្លួនកាយសង្ខារ សត្វនោះ
ឈ្មោះថាកំណត់ដឹង ខ្លួនវិចីសង្ខារឬ ។ អើ ។ មួយហ្នឹងទៀត
សត្វណា កំណត់ដឹង ខ្លួនវិចីសង្ខារ សត្វនោះ ឈ្មោះថាកំណត់ដឹង
ខ្លួនកាយសង្ខារឬ ។ អើ ។ បរិញ្ញាវាវៈ ក្នុងឧទ្ធយមកៈ ដែលលោក
ចែកហើយ យ៉ាងណា បរិញ្ញាវាវៈ ក្នុងសង្ខារយមកៈ បណ្ឌិត គប្បី
ចែក យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ បរិញ្ញាវិវា ។

ចប់ សង្ខារយមកៈ ។

អភិធម្មបិដកេ
យមកស្ស ទុតិយោ ភាគោ

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា	ធាតុយមកំ	អង្ក
បណ្ឌិតវរ្ម័ន		១
ទេវទូសវរ្ម័ន		"
និរទូសវរ្ម័ន		៤
បទវសាធនវរ្ម័ន		"
បទវសាធនមូលចក្ខុវរ្ម័ន		៧
សុទ្ធាតុវរ្ម័ន		១០
សុទ្ធាតុមូលចក្ខុវរ្ម័ន		១២
បរិត្តវរ្ម័ន		១៣
ឧប្បាទវរ្ម័ន		"
បរិញ្ញាវរ្ម័ន		១៦

សប្បាយមកំ

បណ្ឌិតវរ្ម័ន	១៦
ទេវទូសវរ្ម័ន	"

អភិធម្មបិដកេ
យមកៈ ទុតិយភាគ

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ធាតុយមកៈ	ទំព័រ
បណ្ឌិតវរ្ម័ន		១
ទេវទូសវរ្ម័ន		"
និរទូសវរ្ម័ន		៤
បទវសាធនវរ្ម័ន		"
បទវសាធនមូលចក្ខុវរ្ម័ន		៧
សុទ្ធាតុវរ្ម័ន		១០
សុទ្ធាតុមូលចក្ខុវរ្ម័ន		១២
បរិត្តវរ្ម័ន		១៣
ឧប្បាទវរ្ម័ន		"
បរិញ្ញាវរ្ម័ន		១៦

សប្បាយមកៈ

បណ្ឌិតវរ្ម័ន	១៦
ទេវទូសវរ្ម័ន	"

ព្រឹត្តិការណ៍

មាតិកា

ទំព័រ

និទ្ទេសព័រ	២០
បទសោធនព័រ	"
បទសោធនមូលចក្កព័រ	២២
សុទ្ធសច្ចព័រ	២៤
សុទ្ធសច្ចមូលចក្កព័រ	២៥
បរិក្ខិតព័រ	២៧
ឧប្បទព័រ	"
និរោធព័រ	៣៧
ឧប្បទនិរោធព័រ	១១៨
បរិញ្ញាព័រ	១២១

សង្ខារយមក៍

បណ្ឌិតព័រ	១២៥
និទ្ទេសព័រ	"
និទ្ទេសព័រ	១២៧
បទសោធនព័រ	"
បទសោធនមូលចក្កព័រ	១២៨

ព្រឹត្តិការណ៍

មាតិកា

ទំព័រ

និទ្ទេសព័រ	២០
បទសោធនព័រ	"
បទសោធនមូលចក្កព័រ	២២
សុទ្ធសច្ចព័រ	២៤
សុទ្ធសច្ចមូលចក្កព័រ	២៥
បរិក្ខិតព័រ	២៧
ឧប្បទព័រ	"
និរោធព័រ	៣៧
ឧប្បទនិរោធព័រ	១១៨
បរិញ្ញាព័រ	១២១
សង្ខារយមក៍	
បណ្ឌិតព័រ	១២៥
និទ្ទេសព័រ	"
និទ្ទេសព័រ	១២៧
បទសោធនព័រ	"
បទសោធនមូលចក្កព័រ	១២៨

មាតិកាប្រែប្រួល

មាតិកា	អង្កេត
សូចស្តង្គភាព	១៥១
បរិក្ខិតភាព	១៥៣
ឧប្បទានភាព	"
និរោធនភាព	១៥៧
ឧប្បទាននិរោធនភាព	២៣៣
បរិក្ខិតភាព	២៥៦

សន្លឹកប្រែប្រួលមាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
សូចស្តង្គភាព	១៥១
បរិក្ខិតភាព	១៥៣
ឧប្បទានភាព	"
និរោធនភាព	១៥៧
ឧប្បទាននិរោធនភាព	២៣៣
បរិក្ខិតភាព	២៥៦

វិញ្ញាបនបត្រ

វិញ្ញាបនបត្រ	អវិញ្ញាបនបត្រ	អត្ថបទ	លេខ
ធាតុ	ធាតុ	១២	១៧
មនោវិញ្ញាណធាតុ	មនោវិញ្ញាណធាតុ	១៥	៨
វិចិត្រសិលា	វិចិត្រសិលា ។	១៥១	៣
ច ៩	៩	២២៣	១៦

សញ្ញាបត្របណ្ឌិត

សញ្ញាបត្របណ្ឌិត	សញ្ញាបត្រ	ទំព័រ	លេខ
មិនហៅថាសធាតុផង	មិនហៅថាសធាតុផង ។	៨	១០
មិនហៅថាធាតុទេ ។	មិនហៅថាធម្មធាតុទេ ។	១២	៧
មិនហៅថាសច្ចៈផង	មិនហៅថាសច្ចៈផង ។	២២	១៥
មគ្គដ៏ប្រសើរ	មគ្គ	២៦	១៦
មិនកើតឡើងផង	នឹងមិនកើតឡើងផង	,,	២០
មិនកើតឡើងហើយ	មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ៥២	១៣	
បាទ	មិនបាទ	៦៨	៥
នឹងបាទ	នឹងមិនបាទ	,,	១១
មិនកើតឡើងឬ ។	នឹងមិនកើតឡើងឬ ។	៧៦	៣
មិនកើតឡើងហើយ ។	កើតឡើងហើយ ។	,,	៥
មិនកើតឡើងផង	មិនកើតឡើងហើយផង	៧៧	៥
។ មគ្គសច្ចៈ	។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ចៈ	៧៨	១៥
នឹងមិនលេគ	នឹងមិនលេគ	១១០	១៨
លេគទៅផង ។	មិនលេគទៅផង ។	១២០	១៣
មិនមែនជាមិនលេគទៅទេ	មិនមែនមិនកើតឡើងទេ	,,	១៧
ចិត្តសង្ខារ ។	វិចិត្រសិលា ។	១២៦	១២

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស - ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ បន្ទាប់	
កើតឡើងហើយ	កើតឡើង	១៧៥	១៥
ចាកច្បួនអស្សាសៈខឹង	ចាកច្បួនអស្សាសៈខឹង		
បស្សាសៈ ។	បស្សាសៈ ខឹងមិនកើតឡើងផង		
	កាយសង្ខារ មិនកើតឡើងផង	១៨៥	៧
កើតឡើងហើយ	(កើតឡើងហើយ)	១៩១	២
ខែចិត្ត	ខែចិត្ត	២២១	៤
អប្បបរមៈ	អប្បបរមៈ	២៣០	១៧
ចិត្តជាទីផុត	ចិត្តជាទីបំផុត	២៤០	៥